



(ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์

สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยม
สู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี

Relations between Ban Chiang pottery motifs and sacred patterns
integrated into design of community products
in Udon Thani Province

โดย กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ และคณะ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

พฤษภาคม 2561

สัญญาเลขที่ RDG60T0098

(ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์

สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยม
สู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี

Relations between Ban Chiang pottery motifs and sacred patterns
integrated into design of community products
in Udon Thani Province

คณะผู้วิจัย	สังกัด
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
2. อาจารย์อัจฉริยา สุริยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทิตี สุขกุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง
4. ดร.กฤษฎา ดุพันธ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน

ชุดโครงการ “การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม” ปีงบประมาณ 2560

สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นของผู้วิจัย วช. - สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)



(ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์

สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยม
สู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี

Relations between Ban Chiang pottery motifs and sacred patterns
integrated into design of community products
in Udon Thani Province

โดย กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ และคณะ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัย “สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี” ได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 กลุ่มประเภทผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม และถ่ายทอดให้แก่กลุ่มชุมชน 12 กลุ่มชุมชน เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ บนฐานเอกลักษณ์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง ผสานกับองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม และงานหัตถกรรมชุมชนจังหวัดอุดรธานี โดยมีนักวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชาจากสถาบันต่างๆ อาทิ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาอาหารและบริการ คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน และสาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา ภาควิชาศิลปะอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังร่วมกันสร้างสรรค์ผลงาน กล่าวได้ว่าเป็นการบูรณาการงานข้ามศาสตร์ที่ส่งผลให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ มีคุณค่าทั้งในเชิงศิลปวัฒนธรรม และมีศักยภาพเชิงพาณิชย์อย่างแท้จริง ซึ่งคณะนักวิจัยได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงโดยก้าวข้ามขีดจำกัดด้านขอบเขตของสถาบัน อีกทั้งยังสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริงครอบคลุมทุก มิติของการพัฒนาชุมชน สังคมตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณวิจัยจากชุดโครงการวิจัยมุ่งเป้าด้านวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ให้แก่คณะนักวิจัยครั้งนี้ ในการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการสร้างสรรค์งานวิจัยของคณะนักวิจัยในครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานที่ดีให้แก่ผู้จัดทำ และสร้างสรรค์งานวิจัยที่ทรงคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติตอบรับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า “มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัย ผลิตภัณฑ์จิตอาสา พัฒนาท้องถิ่น” สืบต่อไป



ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรูญ เอวารจักร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อภาษาไทย

โครงการวิจัยเรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาสัมพันธภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง เปรียบเทียบความหมายเปรียบเทียบกับลวดลายมงคลสมัยนิยม 2) วิเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงเพื่อประยุกต์เป็นแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 3) สังเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงให้เหมาะสมสอดคล้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม และ 4) ประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา ต่อยอดงานวิจัยของ กนิษฐา เรื่องวรรณคดี ดุษฎีนิพนธ์ในหัวข้อวิจัย ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ เพื่อรวบรวมข้อมูลใช้ประกอบการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง เปรียบเทียบกับลายมงคลสมัยให้เหมาะสมสอดคล้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 รูปแบบ ประกอบด้วย จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอพื้นเมือง และอาหารประเภทขนม เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อให้ได้แนวทางการออกแบบ ได้แก่ เจ้าหน้าที่บุคลากรพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ผู้ผลิตและกลุ่มร้านค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 ร้านค้า เผยแพร่ผลงานการออกแบบในรูปแบบนิทรรศการ ประเมินผลการออกแบบของนักท่องเที่ยวแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 500 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) โบราณวัตถุลูกถ้วยและตราประทับดินเผาบ้านเชียง สรุปลวดลายไว้ 3 ประเภท คือ ลวดลายเส้น ลวดลายเรขาคณิต และลวดลายธรรมชาติ โดยมีตราประทับดินเผาบ้านเชียง จำนวนรวมทั้งสิ้น 243 ชิ้น การเชื่อมโยงสัมพันธภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 5 ประเภท ได้แก่ ประเทศลาว ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน ประเทศอินเดีย และประเทศอียิปต์สามารถสรุปได้ว่า สัมพันธภาพลวดลายมีลักษณะลวดลายที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน แบ่งได้ 5 ประเภทลวดลาย ได้แก่ การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ การใช้ผลไม้ ต้นไม้และดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ การใช้สิ่งของเครื่องใช้ หรือลายประดิษฐ์เป็นสัญลักษณ์ และการใช้เรื่องของความเชื่อมาสร้างเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ลวดลายบ้านเชียงมีลักษณะที่สัมพันธ์กับลายมงคลสมัย สามารถนำมาประยุกต์ในงานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ เมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ประเภทเป้าหมาย ปรากฏว่า มีลวดลายการใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ อันได้แก่ ลายงู มีความหมายเชิงมงคลแสดงถึงอำนาจ การปกป้องคุ้มครองความรู้ รวมถึงสัญลักษณ์ของแผ่นดินโลก ลายกระดองเต่า สื่อถึงความมีอายุยืนยาว และการใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ ได้แก่ ลายขดกันหอย แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี การต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด รวมถึงความนุ่มนวล และลายพระอาทิตย์ที่แสดงถึงพลังงาน อำนาจ สัจธรรมแห่งชีวิต โชคดี สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 2) การนำลายบ้านเชียงประยุกต์ลงบนผลิตภัณฑ์ชุมชน ข้อควรคำนึงที่สำคัญคือ การคงลักษณะเด่นของลายที่ยังสามารถสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงได้ และแฝงความหมายเชิงมงคลให้แก่ผู้บริโภค ดังนั้นจากการเลือกลายของกลุ่มชุมชน ปรากฏว่าส่วนมากผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผา กลุ่มจักสาน และกลุ่มผ้าทอพื้นเมืองให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอย เพราะมีความซึ่ชัดถึงลายบ้านเชียงที่ปรากฏบนภาชนะเขียนสี ส่วนลายอื่นๆ ที่ให้ความสนใจในการนำมาออกแบบ จะประกอบด้วยลายกระดองเต่า ลายงู แตกต่างจากชุมชนกลุ่มอาหารประเภทขนมซึ่งให้ความสนใจในลายพระอาทิตย์ เพราะมีความเป็นสากล สามารถเข้าใจความหมายเชิงมงคลได้ง่าย 3) ผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มจักสาน เทคนิคการนำลวดลายมาใช้ในงานจักสาน ด้วยคุณสมบัติวัสดุส่งผลให้

ลายมีลักษณะเหลี่ยม ไม่สามารถทำให้โค้งมนได้ตามลายบ้านเชียงเดิม แต่ยังคงลักษณะของลายไว้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์เน้นผลิตภัณฑ์เดิมที่ทางกลุ่มสามารถผลิตได้ เช่น กลุ่มจักสานไม้ไผ่เป็นผลิตภัณฑ์กระติบข้าวเหนียว และพัด เพราะเป็นวิถีดั้งเดิมของทางกลุ่ม และกลุ่มทอเสื่อกก เน้นผลิตภัณฑ์เสื่อผืน อันเป็นเอกลักษณ์ที่ผู้บริโภคจดจำ ผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผา ทั้ง 3 กลุ่มชุมชนมีความคิดเห็นตรงกันที่จะเน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งที่มีขนาดเล็กพกพาได้ง่ายขึ้น เพราะพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงความสะดวกในการเดินทางส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมสินค้าขนาดใหญ่ น้ำหนักมาก ที่พกพายาก จึงทำการออกแบบเครื่องปั้นดินเผา ประเภทสร้อยคอเครื่องประดับ กระถางต้นไม้ และกระดิ่งลม เทคนิคในการผลิตโดยใช้การกดประทับลาย การกลิ้งลายลูกกลิ้ง จนถึงการเขียนสีซึ่งเป็นวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมของคนในพื้นที่ชุมชนบ้านเชียง ผลิตภัณฑ์กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง ตามกระแสสังคมที่รณรงค์ให้คนไทยแต่งกายด้วยผ้าไทย ดังนั้นการแปรรูปจะเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เน้นกลุ่มผู้บริโภคเพศหญิง ผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหารประเภทขนม การออกแบบแม่พิมพ์ขนมต้องคำนึงถึงการลดความเหลี่ยมคมของลายลง เพิ่มลักษณะลายเส้นที่อิสระเพื่อให้ได้ลวดลายที่สวยงามยิ่งขึ้น มีความนุ่มนวลขึ้นจะทำให้ขนมที่ได้มีความน่ารับประทาน และเวลาถอดขนมจากพิมพ์จะทำให้เกิดการชำรุดของลายได้น้อยลง การออกแบบตราสัญลักษณ์ และบรรจุภัณฑ์ทั้ง 12 กลุ่มชุมชน เน้นความเป็นสากล เรียบง่ายสามารถประชาสัมพันธ์บอกถึงความเป็นมาของทางกลุ่มชุมชนบ้านเชียง อยู่ที่สามารถติดต่อในการซื้อขายได้ การดูแลรักษาสินค้า และความหมายเชิงมงคลของลายบ้านเชียง เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น และชัดเจนในการสื่อความหมายมากที่สุด 4) ความพึงพอใจและภาพรวมของโครงการอยู่ที่ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.60) ผลรวมในส่วนนิทรรศการ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.51) ส่วนผลงานการออกแบบ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.62) โดยบริโภคให้ความสนใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือผลิตภัณฑ์จักสาน ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา และแม่พิมพ์ขนม ตามลำดับ

Abstract

The purposes of the research project of “Relation between Ban Chiang pottery pattern stamp and the favorable pattern trend conduce to community product design in Udon-Thani Province were 1) to study the relation of Ban Chiang pottery pattern compare with the favorable pattern trend in term denotation 2) to analyze Ban Chiang pottery pattern stamp for applying community product design guideline 3) to synthesis Ban Chiang pottery pattern stamp design to suitable and blend with community product on many types namely: pottery product type, basketwork type, weaving type and food product in terms of confectionary type and 4) to evaluate community product design for testing the market by consumer.

Area scope and content taken the idea research from Kanittha Ruangwannasak's dissertation in title “ Ban Chiang pottery pattern stamp: integrated into design of commercial products” compare with the favorable pattern trend to suitable and blend with the community product with 4 style consisted of the basketwork, the pottery, the weaving and the food product in terms of confectionary type. Data collected by unstructured interview method in order to get the design guideline from staff officers of National Museum of Ban Chiang, producers, and 12 shops of Ban Chiang product group in Udon Thani Province and publication the works by exhibition as well as evaluation the design form 500 purposive visitors.

Results found 1) Ban Chiang pottery rollers and stamps could be categorized in 3 types; 1) stripes, 2) geometries, and 3) natures which having Ban Chiang pottery pattern stamp totally 243 pieces, the connecting relation between Ban Chiang pottery pattern stamp and the favorable pattern trend conduce to community product design with 5 countries namely: Lao, Japan, China, India and Egypt which could be summarize that the pattern relation having the connection together with relation which could be categories in 5 pattern as the symbols such as using the animal as the symbol, the nature as symbol, using fruits, trees and flowers as the symbol, using the stuffs or invented pattern as the symbol and using the tale of belief story as the symbol, that could be conclude that Ban Chiang pottery pattern have been relationship with the favorable pattern trend, therefore that could applied in community product design, when compare between 5 target countries ffound the animal pattern that use as the symbol such as snake pattern has the favorable meaning of power, protecting, wisdom including the earth land, turtle pattern has conveyed to have a long life and living as well as using the nature as symbol such as Lai Kod Kon Hoy has showed as completeness, happiness, luckiness, continuity with endless and including softness and sun pattern has showed the power, the command, the truth of life, luckiness and holy thing, 2) to conduce the Ban Chiang pattern apply to community product have notice as being of Ban Chiang pattern prominent that conveys to Ban Chiang and favorable hiding for consumer hence, selecting the pattern of community group that found most community product group such as the pottery group, basketwork group and local weaving group have interested

in Lai Kod Kod Hoy pattern cause this indicated Ban Chiang pattern with appearing on drawing container, other g interesting patterns for design consisted of tortoiseshell pattern, snake pattern with difference from food community group that interested in sun pattern and showed the international which could showed the favorable meaning with outstanding 3) basketwork community group had used the pattern technique in the basketry from the property of material affect that make the ankle which could not make the round as the original Ban Chiang pattern but still being the original pattern, product process that the community group could be producing such as bamboo basketwork group as the sticky rice container product and fan due to the traditional method of group and papyrus mat weaving group focus on the mat with the characteristic that people remember, 3 communities group of pottery have the same agreement that the decorative product design should focus on a little size which could carry with easy due to the changing behavior of tourists include the convenient on travel that affect the tourists would not like a lark product, high weigh and difficult to carry therefore they produce the pottery other categories such as necklace, decorations, flowerpot and wind-bell, producing technique method by pressing stamp the pattern, rollng with the roller as well as painting which are the traditional technique method of Ban Chiang local community, weaving community product as the trend of wearing Thai fabric campaign therefore fabric process as the garment and cloths and focus on the female, food group product in confectionary category has design the mold should consider to reduce the sharp of ankle and the pattern, increase free style line to make a beautiful pattern for further and make more softness that affect the confectionary look delicious and when take from the mold the confectionary will have less defect, the logo and packaging design of 12 communities focus on the international and homely that could be able publication about Ban Chiang community history, getting the address with easy to contact, be able to keep the product and convey to the favorable meaning of Ban Chiang in order to make the consumer easy understand in meaning with outstanding and 4) the satisfaction and overall of the project was the highest level (mean =4.60), the opinion of total of exhibition was a highest level (mean= 4.51) the opinion of design result was a highest level (mean=4.62), the weaving product was the most interesting by consumer, followed by the basketwork product, the pottery product and the mold, respectively.

สารบัญ

หัวข้อ		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....		ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....		ง
สารบัญ.....		ฉ
สารบัญตาราง.....		ช
สารบัญภาพ.....		ณ
บทที่ 1	บทนำ	
1.	ความเป็นมาและความสำคัญ.....	2
2.	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
3.	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
4.	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ.....	8
5.	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
6.	ทฤษฎี สมมติฐานและ/หรือกรอบแนวความคิดของการวิจัย.....	10
บทที่ 2	การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง	
1.	บทนำ.....	12
2.	ข้อมูลตราประทับดินเผาบ้านเชียง.....	12
3.	บูรณาการลดทลายประทับดินเผาบ้านเชียงสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์.....	35
4.	การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ จังหวัดอุดรธานี.....	43
5.	ลายมงคลสมัยนิยม.....	56
6.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	
1.	วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
2.	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
3.	ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย.....	77
4.	เป้าหมายของผลผลิต (Output) และตัวชี้วัด.....	80
5.	เป้าหมายของผลลัพธ์ (Outcome) และตัวชี้วัด.....	82
6.	แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย.....	83
บทที่ 4	ผลการทดลอง	
1.	สัมพันธภาพระหว่างลดทลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน.....	86
2.	ผลการสำรวจผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี.....	92
3.	กระบวนการออกแบบ และผลิตต้นแบบงานวิจัย.....	117
บทที่ 5	สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	
1.	การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	177
2.	ข้อเสนอแนะ.....	182
รายการเอกสารอ้างอิง		
บรรณานุกรม.....		185
ภาคผนวก		
ก	หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	192

	หัวข้อ	หน้า
ข	ส่งมอบแบบร่างผลงานออกแบบขั้นต้นให้กลุ่มชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการผลิต...	205
ค	ส่งมอบต้นแบบ ให้ชุมชนเพื่อนำไปต่อยอดผลิตภัณฑ์ต่อไป.....	212
ง	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ให้ชุมชน เพื่อนำไปใช้จริงในการจำหน่ายสินค้า.....	217
จ	สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์.....	225
ฉ	เผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบงานนิทรรศการ กิจกรรม Work shopและทำการทดสอบตลาดผลงานวิจัย.....	285
ช	กลุ่มชุมชนเริ่มผลิตสินค้าตามแบบงานวิจัย ทดสอบตลาดในงานแสดงสินค้า.....	305
ซ	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์.....	309
ฌ	กิจกรรมให้ความรู้กับกลุ่มชุมชน.....	313
ญ	ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ.....	319

ตารางเปรียบเทียบ Output ที่เสนอในข้อเสนอโครงการและได้จริง

สารบัญตาราง

	หัวข้อ	หน้า
บทที่ 2	การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง	
ตารางที่	2.1 สรุปหมวดหมู่ลวดลายประทับบ้านเชียง	32
ตารางที่	2.2 เทคนิคการสร้างผิวสัมผัสบนตราประทับดินเผาบ้านเชียง	33
ตารางที่	2.3 ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2555– 2558	36
ตารางที่	2.4 ผลกระทบที่เหตุการณ์ในเขตการปกครอง จังหวัดอุดรธานี	38
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	
ตารางที่	3.1 ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน	77
ตารางที่	3.2 ผลงานในแต่ละช่วงเวลา	78
ตารางที่	3.3 แสดงผลผลิตและตัวชี้วัดของโครงการวิจัย	80
ตารางที่	3.4 แสดงผลลัพธ์และตัวชี้วัดของโครงการวิจัย	82
ตารางที่	3.5 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	83
บทที่ 4	ผลการทดลอง	
ตารางที่	4.1 ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยม	87
ตารางที่	4.2 การถอดแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงลายขดกันหอย	117
ตารางที่	4.3 การถอดแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงลายกระดองเต่า	128
ตารางที่	4.4 การถอดแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงลายงู	128
ตารางที่	4.5 การถอดแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงลายพระอาทิตย์	150
ตารางที่	4.6 ประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค	171
ตารางที่	4.6 ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมสาธิตการออกแบบ (Design Workshop)	175

สารบัญภาพ

หัวข้อ		หน้า
บทที่ 1	บทนำ	
ภาพที่ 1.1	รูปแบบขนมและแม่พิมพ์วัน ของร้านวันบ้านโนน	3
ภาพที่ 1.2	แม่พิมพ์ไม้แกะสลักลายในการผลิตขนมเปี๊ยะลายบ้านเชียง	4
ภาพที่ 1.3	ผลงานวิจัยจากการถอดแบบลายประทับดินเผาบ้านเชียง	5
ภาพที่ 1.4	กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
บทที่ 2	การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง	
ภาพที่ 2.1	อารยธรรมบ้านเชียงสู่ยุคปัจจุบัน	13
ภาพที่ 2.2	โบราณวัตถุประเภทลูกกลิ้งบ้านเชียง	14
ภาพที่ 2.3	แผนภูมิ Timeline เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงกับตราประทับดินเผา	15
ภาพที่ 2.4	ทดสอบสร้างลวดลายด้วยตราประทับดินเผาบ้านเชียง	16
ภาพที่ 2.5	ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง จำนวน 122 ชิ้น	17
ภาพที่ 2.6	ลูกกลิ้งจัดเก็บในคลังพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง จำนวน 26 ชิ้น	18
ภาพที่ 2.7	ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร จำนวน 28 ชิ้น	18
ภาพที่ 2.8	ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น จำนวน 6 ชิ้น	18
ภาพที่ 2.9	ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่ จำนวน 2 ชิ้น	19
ภาพที่ 2.10	ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุตรดิตถ์ จำนวน 4 ชิ้น	19
ภาพที่ 2.11	ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ แพนซิเลียนเวีย สหรัฐอเมริกา จำนวน 15 ชิ้น	19
ภาพที่ 2.12	ลูกกลิ้งดินเผาจากเอกสาร Prehistoric Thai Ceramics BAN CHIANG in Regional Cultural Perspective. จำนวน 11 ชิ้น	19
ภาพที่ 2.13	ตราประทับดินเผาจากเอกสาร Prehistoric Thai Ceramics BAN CHIANG in Regional Cultural Perspective. จำนวน 6 ชิ้น	20
ภาพที่ 2.14	ตราประทับดินเผาในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง	20
ภาพที่ 2.15	ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นตั้งสมมาตร	22
ภาพที่ 2.16	ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นนอนสมมาตร 1 ชิ้น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง	22
ภาพที่ 2.17	ลูกกลิ้งดินเผาลายนอนสมมาตร	23
ภาพที่ 2.18	ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นหักสมมาตร	23
ภาพที่ 2.19	ตราประทับดินเผาลายเส้นหักสมมาตรจำนวน 1 ชิ้น	23
ภาพที่ 2.20	ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นโค้งสมมาตร	24
ภาพที่ 2.21	ตราประทับดินเผาลายเส้นโค้งสมมาตร	24
ภาพที่ 2.22	ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นตั้งอสมมาตร	24
ภาพที่ 2.23	ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นหักอสมมาตร	24
ภาพที่ 2.24	ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นโค้งอสมมาตร	25
ภาพที่ 2.25	ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาลายเส้นประดิษฐ์	25
ภาพที่ 2.26	การเปรียบเทียบลูกกลิ้งที่ชำรุดกับลูกกลิ้งที่สมบูรณ์ ลายเส้นตั้ง	26
ภาพที่ 2.27	การเปรียบเทียบลูกกลิ้งที่ชำรุดกับลูกกลิ้งที่สมบูรณ์ ลายเส้นประดิษฐ์	26
ภาพที่ 2.28	ตราประทับดินเผาลายวงกลม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง	26
ภาพที่ 2.29	ลูกกลิ้งดินเผาลายวงกลม	27
ภาพที่ 2.30	ลูกกลิ้งดินเผาลายวงรี	27
ภาพที่ 2.31	ลูกกลิ้งดินเผาลายเหลี่ยม	27

	หัวข้อ	หน้า
ภาพที่ 2.32	ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาสามเหลี่ยม	27
ภาพที่ 2.33	ลูกกลิ้งดินเผาลายงู	28
ภาพที่ 2.34	ตราประทับดินเผาลายงู	28
ภาพที่ 2.35	ลูกกลิ้งดินเผาลายใบไม้	29
ภาพที่ 2.36	ตราประทับดินเผาลายใบโพธิ์	29
ภาพที่ 2.37	ลูกกลิ้งดินเผาลายกระดองเต่า	29
ภาพที่ 2.38	ลูกกลิ้งดินเผาลายก้านขด หรือลายขดกันหอย	30
ภาพที่ 2.39	ลูกกลิ้งหินลายรูปคน	30
ภาพที่ 2.40	ลูกกลิ้งดินเผาลายที่สื่อถึงอวัยวะเพศ	30
ภาพที่ 2.41	ตราประทับดินเผาลายที่สื่อถึงอวัยวะเพศ	30
ภาพที่ 2.42	ลูกกลิ้งดินเผาลายควาย ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง	31
ภาพที่ 2.43	ลูกกลิ้ง และตราประทับดินเผาลายพระอาทิตย์หรือลายดอกทานตะวัน	31
ภาพที่ 2.44	โบราณวัตถุบ้านเชียงที่ได้รับมอบคืนจากสหรัฐอเมริกา	34
ภาพที่ 2.45	โบราณวัตถุ ประเภทตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่ได้รับมอบคืนจากสหรัฐอเมริกา	35
ภาพที่ 2.46	สรุป ข้อมูลตราประทับดินเผาบ้านเชียง	35
ภาพที่ 2.47	ผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศในจังหวัดอุดรธานี ปี 2555	37
ภาพที่ 2.48	กลุ่มประเทศที่มีผลต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน	39
ภาพที่ 2.49	การท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี "5ส ตลุยอุดรธานี"	41
ภาพที่ 2.50	การเชื่อมโยงภูมิปัญญาลวดลายชุมชนบ้านเชียงกับกระบวนการในการพัฒนา	43
ภาพที่ 2.51	ตัวอย่างผลงานออกแบบผ้าทอมัดหมี่ ที่นำลวดลายบ้านเชียงมาใช้	45
ภาพที่ 2.52	ตัวอย่างผลงานออกแบบผ้าบาติก ที่นำลวดลายบ้านเชียงมาใช้	45
ภาพที่ 2.53	ตัวอย่างผลงานออกแบบผ้าพิมพ์ลาย ที่นำลวดลายบ้านเชียงมาใช้	46
ภาพที่ 2.54	วัสดุและกรรมวิธีการผลิตหัตถกรรมสิ่งทอ	46
ภาพที่ 2.55	จักสานไม้ไผ่ จังหวัดอุดรธานี	47
ภาพที่ 2.56	ลายประดิษฐ์จากดอกไม้ไผ่ (ลายขดกันหอย จากลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง)	48
ภาพที่ 2.57	ลายประดิษฐ์จากคล้า (ลายขดกันหอย จากลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง)	48
ภาพที่ 2.58	การทอเสื่อกกลายซิด	49
ภาพที่ 2.59	วัสดุและกรรมวิธีการผลิตหัตถกรรมจักสาน	49
ภาพที่ 2.60	เครื่องปั้นดินเผา จังหวัดอุดรธานี	50
ภาพที่ 2.61	วัสดุและกรรมวิธีการผลิตหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา	50
ภาพที่ 2.62	ร้านของฝากประเภทขนม จังหวัดอุดรธานี	51
ภาพที่ 2.63	วัสดุและกรรมวิธีการผลิตอาหารประเภทขนม	51
ภาพที่ 2.64	แนวทางการออกแบบลวดลาย	53
ภาพที่ 2.65	แนวคิดในการออกแบบ	55
ภาพที่ 2.66	ลายมังกรของจีน	59
ภาพที่ 2.67	ลายดอกไม้ ดอกท้อสัญลักษณ์ความยั่งยืน และดอกพุดตานสัญลักษณ์แห่งความมั่งคั่ง	59
ภาพที่ 2.68	ลายคลื่นน้ำ นิยมปักบนเสื้อของขุนนางฝ่ายขุน	60
ภาพที่ 2.69	ลายตัวอักษรหุ่ย หมายถึงความต่อเนื่องไม่มีวันจบสิ้น	60
ภาพที่ 2.70	ต้นสน (มีทสี่) ต้นไผ่ (ทาเคะ) และดอกบัว (อุเมะ) ญี่ปุ่นเรียกว่า โชวจิกุโบ	61
ภาพที่ 2.71	ปลาไท เมะตะไตอิ	61
ภาพที่ 2.72	ภูเขาไฟฟูจิ ฮัทสึยูเมะ	62
ภาพที่ 2.73	วัวหรือโคมาตา (gau mata)	63

	หัวข้อ	หน้า
ภาพที่ 2.74	รังโกลี (Rangoli) ลายดอกไม้	64
ภาพที่ 2.75	ลายนาคและลายปราสาท	65
ภาพที่ 2.76	แบบลวดลายนกฮอง Hong birds	66
ภาพที่ 2.77	แบบลวดลาย Siho (ช้างสิงโตดำนาน) กับวิญญานบรรพบุรุษ	66
ภาพที่ 2.78	ลายคลื่นน้ำบนภาชนะดินเผา กลุ่มหัตถกรรมดินเผา ที่หลวงพระบาง ประเทศลาว	67
ภาพที่ 2.79	แบบลวดลายจินตนาการวิญญานบรรพบุรุษบนผืนผ้า	67
ภาพที่ 2.80	เทพเจ้า Buto เชื่อกันว่าเป็นผู้พิทักษ์แห่งองค์ฟาโรห์	68
ภาพที่ 2.81	สัญลักษณ์อังก์ (Ankh)	69
ภาพที่ 2.82	ดวงตาของฮอรัส (Eye of Horus หรือ wedjat)	69
ภาพที่ 2.83	สุริยเทพอาเทน ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นดวงอาทิตย์แผ่รัศมี	70
บทที่ 4 ผลการทดลอง		
ภาพที่ 4.1	สรุปสัมพันธภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมใน 5 ประเทศ	92
ภาพที่ 4.2	กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น	93
ภาพที่ 4.3	ผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น	94
ภาพที่ 4.4	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน	94
ภาพที่ 4.5	การออกร้าน และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า	95
ภาพที่ 4.6	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นันท	96
ภาพที่ 4.7	ร้านแมคแอนด์แบงค์	96
ภาพที่ 4.8	ผลิตภัณฑ์ภายในร้านแมคแอนด์แบงค์	97
ภาพที่ 4.9	ผลิตภัณฑ์ภายในร้านร้อยวันพันปี	97
ภาพที่ 4.10	ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี	98
ภาพที่ 4.11	ผลิตภัณฑ์ภายในร้านบ้านเชียง 5,000 ปี	99
ภาพที่ 4.12	ร้านประกายไหมไทย	100
ภาพที่ 4.13	ผลิตภัณฑ์ผ้าร้านประกายไหมไทย	100
ภาพที่ 4.14	กลุ่มทอผ้า ๓ มณฑล	101
ภาพที่ 4.15	ตัวอย่างสินค้าประเภทผ้าขิด กลุ่มทอผ้า ๓ มณฑล	102
ภาพที่ 4.16	ร้านพวนคอลเลคชั่น และรูปแบบผลิตภัณฑ์ภายในร้าน	103
ภาพที่ 4.17	ร้านวันบ้านโนน	104
ภาพที่ 4.18	ร้านบ้านขนมไทยครูตี๋	104
ภาพที่ 4.19	ร้านบ้านเบเกอร์รี่	105
ภาพที่ 4.20	การทดสอบสานลายกระดองเต่า และลายคลื่นร่วมกัน	106
ภาพที่ 4.21	แนวทางการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ ประเภทงานจักสาน	107
ภาพที่ 4.22	เทคนิคการแบ่งลาย เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง	108
ภาพที่ 4.23	แนวทางการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา	108
ภาพที่ 4.24	แนวทางการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ ประเภทงานสิ่งทอ	110
ภาพที่ 4.25	ตัวอย่างแม่พิมพ์ขนมวันบ้านโนน	110
ภาพที่ 4.26	ตัวอย่างแม่พิมพ์ขนมชั้น	111
ภาพที่ 4.27	แผ่นโรยผงไอซิ่งขนมเค้ก	111
ภาพที่ 4.28	แนวทางการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ ประเภทอาหาร	112
ภาพที่ 4.29	ตราสินค้ากลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น	112
ภาพที่ 4.30	ตราสินค้ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน	113
ภาพที่ 4.31	ตราสินค้าเดิมของกลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นันท ที่ต้องการพัฒนาใหม่	113

	หัวข้อ	หน้า
ภาพที่ 4.32	ตราสินค้าร้านแมคแอนด์แบงค์	114
ภาพที่ 4.33	รูปแบบหัวกระดาษ (Tag) สำหรับติดบนสินค้าที่ใส่ถุงพลาสติก	114
ภาพที่ 4.34	ตราสินค้าร้านประกายไหมไทย	115
ภาพที่ 4.35	ตราสินค้ากลุ่มทอผ้า ๓ มณโฑ	115
ภาพที่ 4.36	ตราสินค้าร้านพวนคอลเลคชั่น	115
ภาพที่ 4.37	รูปแบบบรรจุภัณฑ์เดิมของร้านวันบ้านโนน	116
ภาพที่ 4.38	ตราสินค้าร้านบ้านขนมไทยครูตัว	116
ภาพที่ 4.39	ตราสินค้าร้านบ้านเบเกอร์รี่	116
ภาพที่ 4.40	แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 1	119
ภาพที่ 4.41	แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 2	120
ภาพที่ 4.42	แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 3	120
ภาพที่ 4.43	แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 4	120
ภาพที่ 4.44	แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 5	121
ภาพที่ 4.45	ตรวจแบบร่าง 3 มิติโดยเจ้าของกิจการร้านแมคแอนด์แบงค์	121
ภาพที่ 4.46	การขึ้นรูปเครื่องประดับดินเผาบ้านเชียง	122
ภาพที่ 4.47	ต้นแบบเครื่องประดับดินเผาบ้านเชียงลายขดกันหอย	122
ภาพที่ 4.48	แบบร่างกระดิ่งลม ชุดที่ 1	122
ภาพที่ 4.49	แบบร่างกระดิ่งลม ชุดที่ 2	123
ภาพที่ 4.50	แบบร่างกระดิ่งลม ชุดที่ 3	123
ภาพที่ 4.51	ตรวจแบบร่าง โดยเจ้าของกิจการร้านร้อยวันพันปี	123
ภาพที่ 4.52	การขึ้นรูปทรงกระดิ่งลมต้นแบบด้วยดินสโตนแวร์ (Stone Ware Clay)	124
ภาพที่ 4.53	ต้นแบบกระดิ่งลมบ้านเชียงเทคนิคการเขียนสี	124
ภาพที่ 4.54	ต้นแบบกระดิ่งลมพัฒนาแบบเป็นกระถางต้นไม้	124
ภาพที่ 4.55	แบบร่างกระถางต้นไม้ ชุดที่ 1	125
ภาพที่ 4.56	แบบร่างกระถางต้นไม้ ชุดที่ 2	125
ภาพที่ 4.57	แบบร่างกระถางต้นไม้ ชุดที่ 3	125
ภาพที่ 4.58	ตรวจเลือกแบบร่างเพื่อผลิตต้นแบบ โดยเจ้าของกิจการร้านบ้านเชียง 5,000 ปี	126
ภาพที่ 4.59	การขึ้นรูปทรงกระถางต้นไม้ด้วยดินสโตนแวร์ (Stone Ware Clay)	126
ภาพที่ 4.60	ต้นแบบกระถางต้นไม้แบบร่างที่ 1	127
ภาพที่ 4.61	ต้นแบบกระถางต้นไม้แบบร่างที่ 2	127
ภาพที่ 4.62	ลายขดกันหอยจากงานวิจัย เรื่อง ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์	130
ภาพที่ 4.63	แบบร่างลายผ้ามัดหมี่ แบบที่ 1	131
ภาพที่ 4.64	แบบร่างลายผ้ามัดหมี่ แบบที่ 2	131
ภาพที่ 4.65	ต้นแบบผ้ามัดหมี่ลายขดกันหอย ร้านประกายไหมไทย	131
ภาพที่ 4.66	เครื่องแต่งกายไทพวนบ้านเชียง	132
ภาพที่ 4.67	แบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีและเครื่องแต่งกายบุรุษวัยทำงาน	132
ภาพที่ 4.68	ตรวจเลือกแบบร่างเครื่องแต่งกาย กลุ่มประกายไหมไทยเพื่อการผลิต	133
ภาพที่ 4.69	แบบร่างเครื่องแต่งกายที่ผ่านการพิจารณาเพื่อผลิตต้นแบบ	133
ภาพที่ 4.70	ต้นแบบเครื่องแต่งกายสตรีและบุรุษวัยทำงาน ร้านประกายไหมไทย	133
ภาพที่ 4.71	แบบร่างลายผ้าขิด แบบที่ 1	134
ภาพที่ 4.72	แบบร่างลายผ้าขิด แบบที่ 2	134

	หัวข้อ	หน้า
ภาพที่ 4.73	แบบร่างลายผ้าขิด แบบที่ 3	134
ภาพที่ 4.74	การผลิตต้นแบบผ้าฝ้ายขิดลายบ้านเชียง	135
ภาพที่ 4.75	ฉลองพระองค์พระเจ้าฟ้างุ้ม เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	135
ภาพที่ 4.76	ฉลองพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	136
ภาพที่ 4.77	แบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยทำงาน	136
ภาพที่ 4.78	ตรวจเลือกแบบร่างเครื่องแต่งกาย กลุ่ม ๖ มณฑล เพื่อการผลิต	136
ภาพที่ 4.79	แบบร่างเครื่องแต่งกายที่ผ่านการพิจารณาเพื่อผลิตต้นแบบ	137
ภาพที่ 4.80	ต้นแบบเครื่องแต่งกายสตรีวัยทำงาน กลุ่มทอผ้า ๖ มณฑล	137
ภาพที่ 4.81	แบบร่างลายมัดหมี่ แบบที่ 1	138
ภาพที่ 4.82	แบบร่างลายมัดหมี่ แบบที่ 2	138
ภาพที่ 4.83	แบบร่างลายมัดหมี่ แบบที่ 3	138
ภาพที่ 4.84	เครื่องแต่งกายคนยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียง	138
ภาพที่ 4.85	แบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น	139
ภาพที่ 4.86	ตรวจเลือกแบบร่างเครื่องแต่งกาย กลุ่ม ร้านพวนคอลเลกชั่น เพื่อการผลิต	139
ภาพที่ 4.87	แบบร่างเครื่องแต่งกายที่ผ่านการพิจารณาเพื่อผลิตต้นแบบ	139
ภาพที่ 4.88	ต้นแบบเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่นลายผ้ามัดหมี่ ร้านพวนคอลเลกชั่น	140
ภาพที่ 4.89	สอนขึ้นรูปกระเป๋าจักสานไม้ไผ่ร่วมกับวัสดุผ้า	141
ภาพที่ 4.90	แบบร่างลาย 3 มิติ ด้วยการทอไม้ไผ่จริง 2 ลวดลาย	141
ภาพที่ 4.91	ขึ้นโครงสร้างต้นแบบกระเป๋าลายกระดองเต่า	141
ภาพที่ 4.92	ลายกระดองเต่า	142
ภาพที่ 4.93	กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น ขึ้นโครงกระเป๋าลาย	142
ภาพที่ 4.94	กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น พัฒนาลวดลายจากลายกระดองเต่าเป็นลายขดกันหอย	142
ภาพที่ 4.95	ต้นแบบกระเป๋าลายจากโครงจักสานได้ทั้งหมด 4 รูปแบบ	143
ภาพที่ 4.96	แสดงสัดส่วนมนุษย์กับผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋าจักสาน	143
ภาพที่ 4.97	ต้นแบบกระติบข้าวเหนียวลายคลื่นและลายกระดองเต่า	144
ภาพที่ 4.98	ต้นแบบพัดจักสานไม้ไผ่	144
ภาพที่ 4.99	แบบลายขดกันหอยงานจักสานคล้า	145
ภาพที่ 4.100	ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการออกแบบกระเป๋าจักสานคล้ากับวัสดุหนัง	145
ภาพที่ 4.101	การทดสอบขึ้นลายกระเป๋าลายขดกันหอย	145
ภาพที่ 4.102	ต้นแบบกระเป๋าลายจักสานคล้า	146
ภาพที่ 4.103	ต้นแบบกระเป๋าสะพาย Bucket Bag แร่งบันดาลใจจากกระติบข้าวเหนียว	146
ภาพที่ 4.104	ต้นแบบกระเป๋าสีเขียวแบบพวงกุญแจ	146
ภาพที่ 4.105	แบบร่างลาย 3 มิติ ด้วยการทอกกจิ้ง 3 ลวดลาย	147
ภาพที่ 4.106	สอนการทอลายคลื่นและลายกระดองเต่า	147
ภาพที่ 4.107	แม่แบบลายทอเสือก	148
ภาพที่ 4.108	ส่งมอบแม่แบบลายทอเสือกให้กลุ่มชุมชนทอเสือกบ้านแม่หนอง	148
ภาพที่ 4.109	ต้นแบบเสือกลายคลื่นและลายกระดองเต่า	149
ภาพที่ 4.110	ต้นแบบเบาะรองนั่งและหมอนอิงกลุ่มชุมชนทอเสือกบ้านแม่หนอง	149
ภาพที่ 4.111	แบบร่างแม่พิมพ์ขนมวุ้น ร้านวุ้นบ้านโนน	151
ภาพที่ 4.112	ตรวจเลือกแบบร่างแม่พิมพ์ขนมวุ้น ร้านวุ้นบ้านโนน	151
ภาพที่ 4.113	แบบร่าง 3 มิติก่อนนำไปผลิตจริง	151
ภาพที่ 4.114	ขั้นตอนการผลิตแม่พิมพ์อลูมิเนียมสำหรับอาหาร โดยการ CNC โลหะ	152

	หัวข้อ	หน้า
ภาพที่ 4.115	ต้นแบบแม่พิมพ์อลูมิเนียมสำหรับขนมวุ้น ครั้งที่ 1	152
ภาพที่ 4.116	การทดสอบทำขนมวุ้นจากต้นแบบแม่พิมพ์อลูมิเนียม ครั้งที่ 1	152
ภาพที่ 4.117	ต้นแบบแม่พิมพ์อลูมิเนียมสำหรับขนมวุ้น ครั้งที่ 2	153
ภาพที่ 4.118	ขนมวุ้น จากการทดสอบแม่พิมพ์ ครั้งที่ 2	153
ภาพที่ 4.119	แบบร่างแม่พิมพ์ขนมชั้น ร้านบ้านขนมไทยครูตัว	154
ภาพที่ 4.120	ตรวจเลือกแบบร่างแม่พิมพ์ขนมชั้น ร้านบ้านขนมไทยครูตัว	154
ภาพที่ 4.121	ต้นแบบแม่พิมพ์ขนมชั้น และทำการทดสอบครั้งที่ 1	154
ภาพที่ 4.122	ต้นแบบแม่พิมพ์ขนมชั้น ครั้งที่ 2	155
ภาพที่ 4.123	ขนมชั้น จากการทดสอบแม่พิมพ์ขนมชั้น ครั้งที่ 2	155
ภาพที่ 4.124	แบบร่างปัมร้อน 9 แบบร่าง	156
ภาพที่ 4.125	การทดสอบแม่พิมพ์ปัมร้อนกับขนมปัง และชีสเค้ก	156
ภาพที่ 4.126	แผ่นโรยผงไอซิ่งขนมเค้ก 4 แบบร่าง	157
ภาพที่ 4.127	ต้นแบบแม่พิมพ์ปัมร้อน และแผ่นโรยแต่งหน้าขนม	157
ภาพที่ 4.128	การทดสอบแผ่นโรยแต่งหน้าขนมกับขนมเค้กและบานอฟฟี่	157
ภาพที่ 4.129	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "อัจฉรานนท์" แบบที่ 1	158
ภาพที่ 4.130	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "อัจฉรานนท์" แบบที่ 2	158
ภาพที่ 4.131	ตราสัญลักษณ์ "อัจฉรานนท์" ที่พัฒนาแบบครั้งที่ 1	158
ภาพที่ 4.132	ตราสัญลักษณ์ "อัจฉรานนท์" ที่พัฒนาแบบครั้งที่ 2	159
ภาพที่ 4.133	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "วุ้นบ้านโนน" แบบที่ 1	159
ภาพที่ 4.134	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "วุ้นบ้านโนน" แบบที่ 2	159
ภาพที่ 4.135	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "ร้อยวันพันปี" แบบที่ 1	159
ภาพที่ 4.136	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "ร้อยวันพันปี" แบบที่ 2	160
ภาพที่ 4.137	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" แบบที่ 1	160
ภาพที่ 4.138	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" แบบที่ 2	160
ภาพที่ 4.139	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" แบบที่ 3	160
ภาพที่ 4.140	แบบร่างตราสัญลักษณ์ "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" แบบที่ 4	160
ภาพที่ 4.141	แบบร่างบรรจุภัณฑ์ร้านร้อยวันพันปี จำนวน 4 แบบร่าง	161
ภาพที่ 4.142	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านร้อยวันพันปี	161
ภาพที่ 4.143	แบบร่างบรรจุภัณฑ์ร้านแมคแอนด์แบงค์ จำนวน 2 แบบร่าง	162
ภาพที่ 4.144	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านแมคแอนด์แบงค์	162
ภาพที่ 4.145	แบบร่างบรรจุภัณฑ์ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี จำนวน 2 แบบร่าง	163
ภาพที่ 4.146	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี	163
ภาพที่ 4.147	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น	164
ภาพที่ 4.148	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอดงหลวง	164
ภาพที่ 4.149	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ป้ายติดสินค้า (Tag) กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท	165
ภาพที่ 4.150	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์เข็มขัดคาดเสื้อ กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท	165
ภาพที่ 4.151	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านประกายไหมไทย	166
ภาพที่ 4.152	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มทอผ้า ๘ มณฑล	166
ภาพที่ 4.153	แบบร่างป้ายห้อยสินค้า (Tag) ร้านพวนคอลเลคชั่น จำนวน 2 แบบร่าง	167
ภาพที่ 4.154	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านพวนคอลเลคชั่น	167
ภาพที่ 4.155	ต้นแบบตรายางร้านร้านวุ้นบ้านโนน	168
ภาพที่ 4.156	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านบ้านขนมไทยครูตัว	168

	หัวข้อ	หน้า
ภาพที่ 4.157	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านบ้านเบเกอร์รี่	169
ภาพที่ 4.158	ใบปลิวแสดงข้อมูลงานวิจัยของกลุ่มอาหารทั้ง 3 กลุ่ม	169
ภาพที่ 4.159	บรรยากาศการเปิดงานนิทรรศการแสดงผลงานวิจัย	170
ภาพที่ 4.160	บรรยากาศงานนิทรรศการแสดงผลงานวิจัย	170
ภาพที่ 4.161	กิจกรรมภายในงานนิทรรศการ	171

ภาคผนวก			
ภาพที่ ผ.1	ส่งมอบลายผ้าชิต จำนวน 3 ลาย ให้กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ		206
ภาพที่ ผ.2	ส่งมอบแบบร่างกระดิ่งลมดินเผา จำนวน 3 แบบ ให้ร้านร้อยวันพันปี		207
ภาพที่ ผ.3	ส่งมอบแบบร่างสร้อยคอดินเผา จำนวน 10 แบบ ให้ร้านแมคแอนด์แบงก์		207
ภาพที่ ผ.4	ส่งมอบแบบร่างกระถางต้นไม้ดินเผา จำนวน 3 แบบ ให้ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี		208
ภาพที่ ผ.5	ส่งมอบแบบร่างกระเป๋าจักสานคล้า จำนวน 8 แบบ ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน		208
ภาพที่ ผ.6	ส่งมอบลายผ้ามัดหมี่ จำนวน 3 ลาย ให้ร้านพวนคลอเลชั่น		209
ภาพที่ ผ.7	ส่งมอบลายผ้ามัดหมี่ จำนวน 3 ลาย ให้ร้านประกายไหมไทย		209
ภาพที่ ผ.8	ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยทำงาน จำนวน 6 แบบ ให้กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ		210
ภาพที่ ผ.9	ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น จำนวน 6 แบบ ให้ร้านพวนคลอเลชั่น		210
ภาพที่ ผ.10	ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีและบุรุษ จำนวน 8 แบบ ให้ร้านประกายไหมไทย		211
ภาพที่ ผ.11	ส่งมอบปั๊มร้อนตรา logo ร้าน เครื่องพร้อมตัวปั๊ม 1 ชุด ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน		213
ภาพที่ ผ.12	ส่งมอบแม่แบบเพื่อการทอเสื่ออกให้กลุ่มทอเสื่ออกบ้านแม่นันท์ จำนวน 2 แม่แบบลาย		214
ภาพที่ ผ.13	ส่งมอบต้นแบบกระดิ่งลมเพื่อเป็นแนวทางในการจำหน่าย 1 ชิ้นงาน ให้ร้านร้อยวันพันปี		214
ภาพที่ ผ.14	ส่งมอบต้นแบบกระเป๋าจักสานไม้ไผ่ ให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น		215
ภาพที่ ผ.15	ส่งมอบแม่พิมพ์ซิลิโคนสำหรับการทำขนมขึ้น ให้ร้านขนมไทยครูดิว		215
ภาพที่ ผ.16	ส่งมอบแม่พิมพ์แผ่นโรยผงบานอฟฟี่ และปั๊มร้อน พร้อมเครื่อง ให้ร้านบ้านเบเกอร์รี่		216
ภาพที่ ผ.17	ส่งมอบต้นแบบและ pattern เครื่องแต่งกายสตรีให้กลุ่ม ธ มณโฑ		216
ภาพที่ ผ.18	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษใหญ่ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า		218
ภาพที่ ผ.19	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ ป้ายติดสินค้า ให้ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี		219
ภาพที่ ผ.20	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ ให้กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ		219
ภาพที่ ผ.21	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ ให้ร้านพวนคลอเลชั่น		220
ภาพที่ ผ.22	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ ให้ร้านร้อยวันพันปี		220
ภาพที่ ผ.23	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ป้ายสินค้าและถุงแก้ว ให้ร้านแมคแอนด์แบงก์		221
ภาพที่ ผ.24	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ป้ายสินค้าและถุงแก้ว ให้วิสาหกิจชุมชนจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น		221
ภาพที่ ผ.25	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษกลาง ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า		222
ภาพที่ ผ.26	ส่งมอบใบปลิว และสติ๊กเกอร์ติดสินค้า ให้ร้านขนมไทยครูดิว		222
ภาพที่ ผ.27	ส่งมอบใบปลิว ให้ร้านบ้านเบเกอร์รี่		223
ภาพที่ ผ.28	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์สายคาดเสื้อ และป้ายห้อยสินค้า ให้กลุ่มทอเสื่ออกบ้านแม่นันท์		223
ภาพที่ ผ.29	ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ ให้ร้านประกายไหมไทย		224
ภาพที่ ผ.30	เตรียมอาหารว่างในงานนิทรรศการ		289
ภาพที่ ผ.31	เตรียมของที่ระลึกในงานนิทรรศการ		290
ภาพที่ ผ.32	เตรียมงานนิทรรศการวันที่ 8 มีนาคม 2561		290
ภาพที่ ผ.33	เปิดงานนิทรรศการ “ลาย#2: กลิ้ง กด แกะ ก่อ”		291

	หัวข้อ	หน้า
ภาพที่ ๑	ผ.34 บรรยายภาคในงานนิทรรศการ ลาย#2 กลิ้ง กัด แกะ ก่อ	292
ภาพที่ ๒	ผ.35 บรรยายภาคในงานนิทรรศการ ลาย#2 กลิ้ง กัด แกะ ก่อ	293
ภาพที่ ๓	ผ.36 Design Workshop วันที่ 10 มีนาคม 2561 กิจกรรมทำของที่ระลึกจากผ้า	294
ภาพที่ ๔	ผ.37 Design Workshop วันที่ 11 มีนาคม 2561 กิจกรรมทำของที่ระลึกจากสานคล้า	295
ภาพที่ ๕	ผ.38 บรรยายภาคร้านค้าที่มามีออกร้านในงานนิทรรศการ	296
ภาพที่ ๖	ผ.39 บรรยายภาคร้านค้าที่มามีออกร้านในงานนิทรรศการ	297
ภาพที่ ๗	ผ.40 ร่วมแสดงนิทรรศการในโครงการปัจฉิมนิเทศและมอบประกาศนียบัตรและแนะนำ การศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561	298
ภาพที่ ๘	ผ.41 พลเอกดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ องคมนตรี เข้าชมงานนิทรรศการ	300
ภาพที่ ๙	ผ.42 บรรยายภาคนิทรรศการพลังแผ่นดิน สู่การพัฒนาท้องถิ่น	301
ภาพที่ ๑๐	ผ.43 นายวัฒนา พุฒิชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี เข้าชมงานนิทรรศการ	302
ภาพที่ ๑๑	ผ.44 ศาสตราจารย์ นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ เข้า ชมงานนิทรรศการ	303
ภาพที่ ๑๒	ผ.45 บรรยายภาคนิทรรศการ ผ้า "วัดถาภรณ์ : นิทรรศการผ้า"	304
ภาพที่ ๑๓	ผ.46 ร้านร้อยวันพันปี จำหน่ายสินค้า ในงานเฉลิมฉลองมรดกโลกบ้านเชียง 2561	306
ภาพที่ ๑๔	ผ.47 กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑและร้านประกายไหมไทย นำแบบเสื้อผ้าสตรีจำหน่ายในงาน โครงการ พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง	307
ภาพที่ ๑๕	ผ.48 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน นำผลงานร่วมแสดงและ จำหน่าย ในงาน Buengkan To Asean Trade Fair (ครั้งที่ 1)	307
ภาพที่ ๑๖	ผ.49 ร้านขนมไทยครูตัวได้รับออเดอร์ขนมไทยลายพระอาทิตย์บ้านเชียงในการจัดเบรกการ ประชุม สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 10 อุดรธานี	307
ภาพที่ ๑๗	ผ.50 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน นำผลงานร่วมแสดงและ จำหน่าย ในวันสถาปนาจังหวัดบึงกาฬ ครบรอบ 7 ปี	308
ภาพที่ ๑๘	ผ.51 ร้านแมคแอนด์แบงค์อยู่ระหว่างการผลิตจี๊ดดินเผาสำหรับทำเครื่องประดับ	308
ภาพที่ ๑๙	ผ.52 กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ นำสินค้ามาจำหน่ายในงานสภากาแฟ	308
ภาพที่ ๒๐	ผ.53 The Song ของเล่นเสริมพัฒนาการด้านดนตรี	310
ภาพที่ ๒๑	ผ.54 "น้องเชียง" จิ๊กซอไม้	310
ภาพที่ ๒๒	ผ.55 Maun-Group	311
ภาพที่ ๒๓	ผ.56 ของเล่นจำลองการเขียนสียลายไหม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชุมชนของชาวบ้านเชียง	311
ภาพที่ ๒๔	ผ.57 ของเล่นพัฒนาการด้านสติปัญญา "เกมส์สร้างสรรค์"	312
ภาพที่ ๒๕	ผ.58 Ban Chiang Box	312
ภาพที่ ๒๖	ผ.59 อบรมการสานกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น	314
ภาพที่ ๒๗	ผ.60 อบรมการเย็บกระเป๋ากลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น	314
ภาพที่ ๒๘	ผ.61 อบรมการขึ้นรูปทรงกระเป๋ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน	314
ภาพที่ ๒๙	ผ.62 อบรมการทอเสื่อจากแม่แบบกลุ่มชุมชนทอเสื่อกกบ้านเม่นนันท	315
ภาพที่ ๓๐	ผ.63 สำรองปัญหาร้านแมคแอนด์แบงค์	316
ภาพที่ ๓๑	ผ.64 สำรองปัญหากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน	316
ภาพที่ ๓๒	ผ.65 สำรองปัญหาทอผ้าพื้นเมืองเทศบาลตำบลบ้านเชียง	317
ภาพที่ ๓๓	ผ.66 สอนทำจู้ห้อยคอจากเศษด้ายฝ้ายทอมือ	317
ภาพที่ ๓๔	ผ.67 เทคนิคการพันเก็บขอบด้วยเชือกเทียน	317
ภาพที่ ๓๕	ผ.68 สอนทำสายสร้อยจากเชือกเทียน	318

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

สถานการณ์การท่องเที่ยวไทย การท่องเที่ยวไทยมีการขยายตัวมาอย่างต่อเนื่องทั้งจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยว ในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 14.0 ล้านคน ในปี 2552 เป็น 24.8 ล้านคน ในปี 2557 โดยเพิ่มสูงสุดในปี 2556 มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากถึง 26.5 ล้านคน และสูงสุดเป็นลำดับที่ 7 ของโลก แต่ลดลงในปี 2557 เนื่องจากประสบกับวิกฤตทางการเมืองและวิกฤตเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศยุโรป โดยตลาดหลักยังคงเป็น 10 ตลาดที่มีส่วนแบ่งการตลาดรวมกันมากกว่าร้อยละ 60 ได้แก่ จีน อินเดีย สหราชอาณาจักร มาเลเซีย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี เกาหลีใต้ และฝรั่งเศส สำหรับในปี 2558 คาดการณ์ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยว 28.5-29.0 ล้านคน ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยว หนึ่งในปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจในการทำวิจัยคือ การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสนใจการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) เป็นต้น สัมพันธกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว กลยุทธ์การปรับโครงสร้างตลาดสู่ High Value เน้นการขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่ม High Value ทั้งกลุ่มระดับกลาง-บน กลุ่มความสนใจพิเศษ โดยนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าวิถีไทย และสร้างการเดินทางเชื่อมโยงให้ไทยเป็นประตูสู่อาเซียน โดยดำเนินการผ่าน 3 มาตรการ คือ มาตรการเร่งเพิ่มรายได้ มาตรการปรับโครงสร้างตลาดหลัก และมาตรการแสวงหากลุ่มตลาดใหม่ ดังมาตรการเร่งเพิ่มรายได้ มีแนวทางการดำเนินงาน โดยการเจาะตลาดกลุ่มเฉพาะที่มีแนวโน้มการใช้จ่ายสูง ได้แก่ กลุ่ม Health & Wellness, MICE, Green Tourism (Eco Luxury), Aging, Sport Tourism, Wedding & Honeymoon กลุ่มครอบครัว กลุ่มตลาดมุสลิม ส่งเสริมการเดินทางของกลุ่มที่สร้างผลกระทบต่อสังคมน้อยเช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่ม Responsible Tourists กลุ่ม Green Tourism ขยายฐานนักท่องเที่ยวตลาดหลักกลุ่มระดับกลาง-บนจากเอเชีย (ไม่รวมจีน อินเดีย) ยุโรป (ไม่รวมรัสเซีย) อเมริกา ตะวันออกกลาง โอเชียเนีย เพิ่มการเดินทางในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยหาตลาดทดแทน หรือกระตุ้นการเติบโตของตลาดที่เดินทางในช่วง Low Season นำเสนอสินค้าและกิจกรรมที่เพิ่มมูลค่าวิถีไทย 7 กลุ่ม (ขยายผลต่อเนื่องจากปีท่องเที่ยว วิถีไทย) อาทิ Premium OTOP อาหารไทย (Gastronomy Tourism) บุติศรีสวรรค์ การซื้อสินค้า (Shopping) รวมทั้งสินค้าเกษตร/วิถีชีวิตสังคมเกษตร ศิลปวัฒนธรรม (Arts & Cultures) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2558) สัมพันธกับการท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรธานี ที่เน้นด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ การท่องเที่ยวอารยธรรมโบราณ เช่น บ้านเชียง ซึ่งเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม มีนักท่องเที่ยวเข้าชมปีละไม่ต่ำกว่า 0.2 ล้านคน โดยในปี 2552 มีผู้เยี่ยมชม 2,216,729 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5

ของภาค และร้อยละ 68.0 ของกลุ่มจังหวัด ซึ่งสูงกว่าปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 54.8 และ 22.6 ตามลำดับ ซึ่งในการท่องเที่ยวปี 2552 ขยายตัวร้อยละ 23 พื้นที่ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอหนองแสง (เทศบาลอุดรธานี. 2557) ปัจจุบันจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดที่มีการท่องเที่ยวหลากหลาย ในรูปแบบของ 5 ส. ตลุดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) สายย้อนยุค คือสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง ภูพระบาท หอนางอุษา 2) สายศาสนา เป็นการท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมะ เช่น วัดป่าบ้านตาด วัดภูเก้า วัดโพธิสมภรณ์ คำชะโนด 3) สายกิน เป็นร้านจำหน่ายอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัด เช่น ร้านวิทีเหนมเนือง ร้านส้มตำเจ๊ไก่ ร้านลาบนิ้ว 4) สายธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือทางธรรมชาติ เช่น ภูผายล สวนสาธารณะหนองประจักษ์ ทะเลบัวแดง และ 5) สายช้อปปิ้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อซื้อสินค้างานหัตถกรรมต่างๆ เช่น ศูนย์การค้า UD Town ตลาดผ้าบ้านนาข้าว ร้านจำหน่ายสินค้าบ้านเชียง

ภรภัทร วรรณานันต์ (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2559) เจ้าของร้านวันบ้านโนน กล่าวว่า การจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม จะเน้นจำหน่ายแก่คนในพื้นที่ร้อยละ 70 เป็นขนมประเภทกินเล่น แบบพอดีคำ ราคาไม่แพง และขนมในโอกาสพิเศษ เช่น ขนมเค้กวันเกิด วันปีใหม่ ของฝากผู้ใหญ่ ส่วนร้อยละ 20 จะเป็นกลุ่มข้าราชการ หรือหน่วยงานเอกชนสั่งซื้อเพื่อรับรองแขก จัดกิจกรรมสัมมนา หรืองานประชุมต่างๆ ร้อยละ 10 เป็นนักท่องเที่ยวที่ซื้อเพื่อเป็นของฝาก แต่รูปแบบขนมยังไม่มีลักษณะเฉพาะที่สื่อถึงการเป็นของฝากเมืองอุดรธานี เพราะรูปทรงของขนมจะได้มาจากแม่พิมพ์สำเร็จรูปที่เป็นรูปดอกไม้ หัวใจ ตัวการ์ตูน ซึ่งไม่มีความสอดคล้องกับเอกลักษณ์จังหวัด ซึ่งถ้ามีการผลิตแม่พิมพ์ขนมที่มีลวดลายสื่อถึงอุดรธานี ผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวน่าจะให้ความสนใจเป็นพิเศษในการซื้อเพื่อเป็นสินค้าของฝาก



ภาพที่ 1.1 รูปแบบขนมและแม่พิมพ์วัน ของร้านวันบ้านโนน

สิรินทร์ ย้วนไยดี (สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2558) หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง กล่าวว่า การต่อยอดผลิตภัณฑ์จากลวดลายบ้านเชียงสามารถทำได้หลายรูปแบบ ถ้าได้แนวทางที่ใหม่ แตกต่างจากสินค้าเดิมที่มีขายในปัจจุบัน ก็จะเป็นทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนมเป็นอีกทางเลือกที่น่าสนใจในการที่จะนำลวดลายมาบูรณาการร่วม เพื่อให้มีลักษณะเฉพาะที่สื่อถึงขนมจังหวัดอุดรธานีได้ ตราประทับดินเผาบ้านเชียงมีรูปลักษณะที่ใกล้เคียงกับแม่พิมพ์ขนมมาก และมีลวดลายที่ลึก นูน สวยงาม แปลกตา ซึ่งมีนักวิชาการและนักโบราณคดีจำนวนมากสันนิษฐานต่อตราประทับดินเผาบ้านเชียงว่า ใ้กด ประทับลายบนภาชนะดินเผา แต่เพราะลวดลายบนภาชนะดินเผาบ้านเชียงสมัยปลายเป็นลวดลายที่เกิดจากการเขียนด้วยพู่กัน

และไม่ปรากฏลวดลายบนภาชนะดินเผาที่เกิดจากลายประทับ จึงเกิดสมมติฐานที่ว่า เป็นเครื่องมือที่สร้างลวดลายบนผืนผ้า แต่ด้วยการสันนิษฐานที่ว่าใช้ในการกด ประทับนี้จึงมีความคล้ายคลึงกับแม่พิมพ์ขนมในการกดเพื่อสร้างลวดลายบนขนมอื่นๆ รวมถึงลวดลายของตราประทับดินเผาที่มีมากกว่า 200 ลาย คงเป็นการดีไม่น้อยถ้าจะมีการนำมาผลิตเป็นแม่พิมพ์ขนม เพื่อเป็นการส่งเสริมแนวทางการท่องเที่ยวในรูปแบบของฝากประเภทอาหารจังหวัดอุดรธานี

ด้วยความน่าสนใจของลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่มีลวดลายสวยงาม และเป็นโบราณวัตถุที่แสดงลักษณะเฉพาะที่จังหวัดอุดรธานี บ้านเชียงยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นทุกปี ในประเด็นของการท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก การบริการต่างๆ แล้ว รูปแบบสินค้าของที่ระลึกก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน จึงเป็นความท้าทายของผู้วิจัยในการถอดลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงเชื่อมสัมพันธ์ภาพระหว่างลวดลายโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ กับความหมายของลวดลายในเชิงมงคลสมัย และเพื่อเพิ่มมูลค่าของฝากจังหวัดอุดรธานีที่ตอบสนองความต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภค ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ทำงานวิจัย เรื่อง ลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ โดยกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) ได้จัดแสดงงานนิทรรศการเมื่อวันที่ 8-15 กุมภาพันธ์ 2558 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี และจัดสัมมนาวิชาการวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2558 ทั้งนี้ได้มีการทดลองทำขนมว่างในงานสัมมนา โดยการทำแม่พิมพ์ไม้แกะสลักลายเพื่อทำขนมเปียะลายบ้านเชียง ซึ่งมีความแปลกใหม่ ได้รับผลตอบรับกับคนในพื้นที่บ้านเชียงเป็นอย่างดี



ภาพที่ 1.2 แม่พิมพ์ไม้แกะสลักลายในการผลิตขนมเปียะลายบ้านเชียง

ผลิตภัณฑ์ของฝากอื่นๆ ที่ได้ทดลองทำการออกแบบร่วมกับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน ในงานวิจัยครั้งนั้นประกอบด้วย งานจักสาน เป็นการถอดลวดลายเพื่อใช้ในงานจักสานคล้า แปรรูปเป็นกระเป๋าสตรี ผ้าทอมัดหมี่ย้อมคราม ถอดแบบลายเป็นลายผ้ามัดหมี่ ผลิตทั้งแบบผ้าผืน แล้วนำมาแปรรูปเป็นเสื้อสตรีวัยทำงาน ซึ่งสำนักวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานีให้ความสนใจในผืนผ้าที่ออกแบบใหม่มาก และได้นำผ้าผืนส่งเข้าประกวดผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในการประกวดส่งผลให้ผู้ผลิตได้รับการยอมรับและผู้บริโภคให้ความสนใจอย่างยิ่ง และงานเครื่องปั้นดินเผา ผลิตเป็นสินค้าประเภทตั้งโชว์บนโต๊ะทำงาน



ภาพที่ 1.3 ผลงานวิจัยจากการถอดแบบลายประทับดินเผาบ้านเชียง

(ก) จำลองลูกกลิ้งดินเผาเป็นผลิตภัณฑ์ไม้สำหรับงาน (ข) กระเป๋าจักสานสำหรับสตรี (ค) ผ้ามัดหมี่ย้อนกรรม (ง) แพนชั่น

จากผลงานวิจัยถอดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ โดยกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) ผู้วิจัยต้องการนำมาต่อยอดเพื่อให้งานทรงคุณค่าทางการท่องเที่ยวเชิงการตลาดของจังหวัดอุดรธานียิ่งขึ้น จึงจะนำผลจากการวิจัยเดิมทางด้านลวดลายมาหาสัมพันธ์ภาพเชิงความหมาย ระหว่างรูปลักษณ์ลายเดิมบ้านเชียงเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์กับลายมงคลสมัยนิยม เพื่อสร้างแนวทางเลือกให้นักท่องเที่ยวในการเลือกซื้อสินค้าของฝาก ของที่ระลึก และส่งเสริมแนวทางการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน ตอบรับยุทธศาสตร์แผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี 4 ปี ทางด้านการพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อไปเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มี ให้เกิดรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายขึ้น โดยคำนึงถึงเอกลักษณ์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง ด้านการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้คุณค่าทางภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ทางศิลปะ วัฒนธรรม หัตถกรรม และความหลากหลายของกลุ่มคน สร้างมูลค่าสู่การตลาด ด้วยกระบวนการบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ และลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ (โครงการวิจัยกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8) เพื่อมาประยุกต์ในงานออกแบบให้เหมาะสมกับวัสดุภายในประเทศ สร้างกระบวนการเรียนรู้แก่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนภายในพื้นที่เพื่อนำไปต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้มีคุณลักษณะเฉพาะ และเพิ่มมูลค่าทั้งทางวัสดุท้องถิ่นที่มีรวมถึงผลิตภัณฑ์ให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาสัมพันธ์ภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง เชิงความหมายเปรียบเทียบกับสัมพันธ์กับลวดลายมงคลสมัยนิยม

2.2 วิเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงเพื่อประยุกต์เป็นแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.3 สังเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงให้เหมาะสมสอดคล้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม

2.4 ประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค

3. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตโครงการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา ต่อยอดงานวิจัยของ กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ ดุษฎีนิพนธ์ในหัวข้อวิจัย ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์

1.2 ศึกษาตราประทับดินเผาบ้านเชียงเดิมที่มีในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง และที่สหรัฐอเมริกาส่งมอบโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 554 ชิ้น คืนไทย

1.3 เมื่อได้รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ทำการหาสัมพันธภาพ ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง เชิงความหมายเปรียบเทียบกับลวดลายมงคลสมัยนิยม

1.4 ทำการวิเคราะห์ลวดลายเพื่อทำการวิเคราะห์และถอดแบบลวดลายที่เหมาะสมในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 รูปแบบ ประกอบด้วย จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอพื้นเมือง และอาหารประเภทขนม

2. ขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2.1 สังเคราะห์ และบูรณาการลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงให้เหมาะสม สอดคล้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 รูปแบบ ประกอบด้วย จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอพื้นเมือง และอาหารประเภทขนม โดยจำแนกเป็นรายประเภทดังนี้

2.1.1 ผลิตภัณฑ์จักสาน ถอดแบบลวดลายสำหรับการจักสานไม้ไผ่ จักสานคล้า และทอเสื่ออก

2.1.2 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา นำรูปลักษณะเฉพาะมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้และของฝาก ประกอบด้วย ภาชนะเครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับ และของตกแต่งบ้าน

2.1.3 ผ้าทอพื้นเมือง ถอดแบบลวดลายสำหรับการทอผ้ามัดหมี่ และผ้าห่มขิด ทั้งประเภทผ้าฝ้าย และผลิตภัณฑ์แปรรูป

2.1.4 ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม แบ่งเป็น 2 ประเภทขนม คือ ประเภทขนมไทย (1) ขนมชั้น (2) วุ้นกะทิ ประเภทเค้กและเบเกอรี่ (1) ขนมบานอฟฟี่ (2) ขนมเค้ก

3. ขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

3.1 ขอบเขตทางด้านกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา เป็นการเลือกแบบเจาะจง

3.1.1 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้แนวทางการออกแบบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มในเขตพื้นที่ไว้ 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1.2 ทางด้านข้อมูลตราประทับดินเผาบ้านเชียง

3.1.2.1 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี โทรศัพท์ 042 208 340

3.1.3 กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

ประเภทงานจักสาน

3.1.3.1 คุณไพจิตร จันดาตาล กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น ที่อยู่ หมู่ 93 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี 41320 โทร 0899845466

3.1.3.2 คุณยุพิน แก่นนาคำ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี 182 หมู่ 9 บ้านโนนสะอาด ต.ทุ่งฝน อ.ทุ่งฝน จ.อุดรธานี 41310 โทร 0810477825, 042268139

3.1.3.3 คุณอ้อยอัจฉรา สรวงศิริ กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นันท์ 33/1 หมู่ 2 ตำบลหนองไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โทร 085-7382653

ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา

3.1.3.4 คุณบุญเรือง คำพิมาน ร้านแมคแอนด์แบงค์ บ้านเลขที่ 7 หมู่ 13 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี 41320 โทร 081-7399273

3.1.3.5 คุณลาวัลย์ ฉิมนันท์ ร้านร้อยวันพันปี บ.ปูลู ต.บ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี 41320 โทร. 089-835-7460

3.1.3.6 คุณดวงฤทัย ฉัตรแก้ว ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี 111 หมู่ 13 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี 41320 โทร.093-3744270

ประเภทงานผ้าทอพื้นเมือง

3.1.3.7 คุณชุมพร สุทธิบุญ (ปราชญ์ชาวบ้านด้านผ้าทอมือ เลขที่ 169689) ร้านประกายไหมไทย 33 หมู่ 13 บ้านเชียง ต.บ้านเชียง อ.หนองหาน อุดรธานี 41320 pk2pol@gmail.com โทร 0814851864

3.1.3.8 คุณไผ่พจน์ ดวงจันทร์ กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ 299/199 ต.หม่ม อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000 โทร.0933488748

3.1.3.9 คุณเมธรัตน์ คำพิมาน ร้านพวนคอลเลกชั่น 236/1 ต.บ้านเชียง อ.หนองหาน อุดรธานี 41320 โทรศัพท์ 083-6664671 , 086-8619229

ประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร

3.1.3.10 คุณภรภัทร วรรณานันต์ ร้านบ้านโนน 28/11 ถนนสุขกิจจรรยา ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี 41000 โทร 0-4224-7660 มี 3 สาขาในจังหวัดอุดรธานี (ประเภทขนมไทย)

สาขา 1 ตั้งอยู่เส้นรอบหนองประจักษ์ก่อนถึงโรงพยาบาลพัฒนาการแพทย์

สาขา 2 ตั้งอยู่ที่ถนนทหารทางไปกองบิน 23 ตรงข้ามปั้มน้ำมัน ปตท.

สาขา 3 ตั้งอยู่ที่ถนนประชาภิชาทางไปวิทยาลัยพลศึกษาอุดรธานี

3.1.3.11 คุณจิระรัตน์ วรรณรัตน์ ร้านบ้านขนมไทยครุฑตัว 78 ถ.พิทักษ์สุภะดี บ้านเหล่า ต.หมากแข้ง เทศบาลนครอุดรธานี 41000 โทร. 093-998-7495 (ประเภทขนมไทย)

3.1.3.12 คุณอัญชลี สีหานาวี ร้านบ้านเบเกอร์รี่ ไกล้ววิทยาลัยสารพัดช่าง ถนนอำเภอ ต.หมากแข้ง จ.อุดรธานี, อ.เมืองอุดรธานี โทรศัพท์ 042-223-157 / 081-871-4823 (ประเภทเค้กและเบเกอร์รี่)

สังเคราะห์สวดลาย และทำการออกแบบ (Idea Sketch) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ผลิตเจ้าของกิจการ 12 ท่าน ก่อนที่จะผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

3.2 ผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงสร้าง

4. ขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

4.1 เผยแพร่ผลงานการออกแบบในรูปแบบนิทรรศการร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ที่ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานีกิจกรรมประกอบด้วย

4.1.1 นิทรรศการแสดงผลงานการวิจัย

4.1.2 สัมมนาแลกเปลี่ยนทัศนะ จากผลการวิจัย

4.1.3 จัดการจำหน่ายสินค้าชุมชน โดยกลุ่มผู้ผลิตนำสินค้าจากผลการวิจัยมาทดสอบตลาด

4.2 ประเมินผลการออกแบบ

4.2.1 ผู้ผลิตประเภทผลงานร่วมกัน ในรูปแบบการสัมมนาแลกเปลี่ยนทัศนะกันภายในงานนิทรรศการและเผยแพร่ผลการวิจัยแก่นักท่องเที่ยว ผู้ที่สนใจ และกลุ่มชุมชนรายอื่น

4.2.2 ประเมินผลตอบรับของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 500 คน (Yamane, 1973)

4.3 สรุปผลการวิจัย

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ได้ฐานข้อมูลลวดลายประทับ กรณีศึกษาลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง ในการนำไปต่อยอดขยายผลงานวิจัยต่อไป

4.2 ได้องค์ความรู้ของลวดลายที่สามารถนำไปประยุกต์ในการออกแบบให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 รูปแบบ คือ จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอพื้นเมือง และอาหารประเภทขนมได้

4.3 ได้หมวดหมู่ของลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงเพื่อประยุกต์ในการออกแบบให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 รูปแบบ คือ จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอพื้นเมือง และอาหารประเภทขนม ให้สามารถนำไปใช้และพัฒนาต่อยอดได้ง่าย

4.4 เพื่อขับเคลื่อนการอนุรักษ์และรวบรวมข้อมูลทางด้านลวดลายประทับ กรณีศึกษาลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงอย่างมีระบบ ก่อนข้อมูลจะสูญหาย

4.5 ได้ต้นแบบแนวทางวิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี ที่สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานในการสร้างสรรค์งานออกแบบ (จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอพื้นเมือง และอาหารประเภทขนม)

4.6 เกิดเครือข่ายชุมชนต่าง ๆ ภายในพื้นที่การวิจัย อันได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนจักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอพื้นเมือง และอาหารประเภทขนม เพื่อการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานตรงความต้องการของผู้บริโภคบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น สะท้อนเอกลักษณ์บ้านเชียง

4.7 เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยสร้างความจดจำจากผลิตภัณฑ์ชุมชน แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีเยี่ยมเยือนจังหวัดอุดรธานี

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ลวดลายประทับดินเผา หมายถึง ลวดลายที่สร้างสรรค์ขึ้นในยุคโลหะ ภูมิศึกษา ลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง โดยโบราณวัตถุนี้สามารถสร้างลวดลายด้วยการกด สัมผัส หรือกลิ้งจากวัตถุหนึ่งไปยังวัตถุหนึ่งเพื่อให้เกิดลวดลายขึ้น

5.2 ลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง หมายถึง โบราณวัตถุบ้านเชียงที่นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าใช้ กลิ้งสีบนผืนผ้า ผลิตจากดินเผา รูปทรงกระบอกแกะสลักลวดลาย เจาะรูที่แกนกลาง เส้นผ่าศูนย์กลาง 2.2 - 4.5 เซนติเมตร ยาว 3.8 - 9.6 เซนติเมตร มีอายุ 2,300 - 1,800 ปี

5.3 ตราประทับดินเผาบ้านเชียง หมายถึง ตราประทับบ้านเชียงใช้ในการประทับลายบนผืนผ้า ผลิตจากดินเผา มีรูปทรงที่หลากหลายทั้ง แบบกลม สีเหลี่ยมผืนผ้า แกะสลักลวดลาย มีแกนดินเผาสำหรับจับ อายุ 2,300 - 1,800 ปี

5.4 วัฒนธรรมบ้านเชียง หมายถึง วัฒนธรรมชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย เริ่มขึ้นตั้งแต่ 5,000 ปีเป็นอย่างน้อย มีการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีและวิทยาการ มีสังคมเกษตรกรรม รู้จักการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ มีความรู้ความสามารถในการหล่อหลอมโลหะทั้งสำริดและเหล็ก ทำเครื่องปั้นดินเผารูปแบบต่าง ๆ รู้จักการทอผ้าตลอดจนมีความเชื่อและแบบแผนประเพณีร่วมกัน

5.5 สัมพันธภาพ หมายถึง ความเกี่ยวเนื่อง ความเกี่ยวข้องที่สัมพันธ์กันทางลวดลายยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียง กับยุคสมัยใกล้เคียง หรือยุคปัจจุบันที่มีลักษณะ คล้ายคลึง ส่งผลหรือมีอิทธิพล ต่อความคิด ความเชื่อ และการกระทำ การรับรู้อิทธิพลของคู่ปฏิสัมพันธ์เป็นไปใน 3 ขั้นตอน การรับรู้ผลกระทบอิทธิพลที่ส่งมาทั้งหมด (Unilateral effect) การแปรความสิ่งที่ได้รับรู้ทั้งหมดและเกิดปฏิกิริยากับทุกมิติของข้อมูลที่ได้รับ การแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิด และเลือกสรรรูปแบบ

5.6 องค์ความรู้ หมายถึง กลุ่มความคิดรวบยอด หลักการ วิธีการซึ่งเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นไปอย่างมีระบบได้ฐานข้อมูลลวดลายประทับ ภูมิศึกษาลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง โดยความรู้ที่เกิดขึ้นผู้รับหรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ ได้

5.7 ลายมงคลสมัยนิยม หมายถึง แบบอย่าง ความนิยมที่เป็นที่ยอมรับ สามารถสื่อแล้วเกิดความเข้าใจร่วมในทิศทางเดียวกันได้ ลวดลายที่เป็นความคิด มุมมอง ทศนคติ ภาพลักษณ์ การเลียนแบบ และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เชื่อกันอย่างไม่เป็นทางการว่าเป็นสิ่งที่ขึ้นชอบของสังคมในท่ามกลางวัฒนธรรมกระแสหลัก

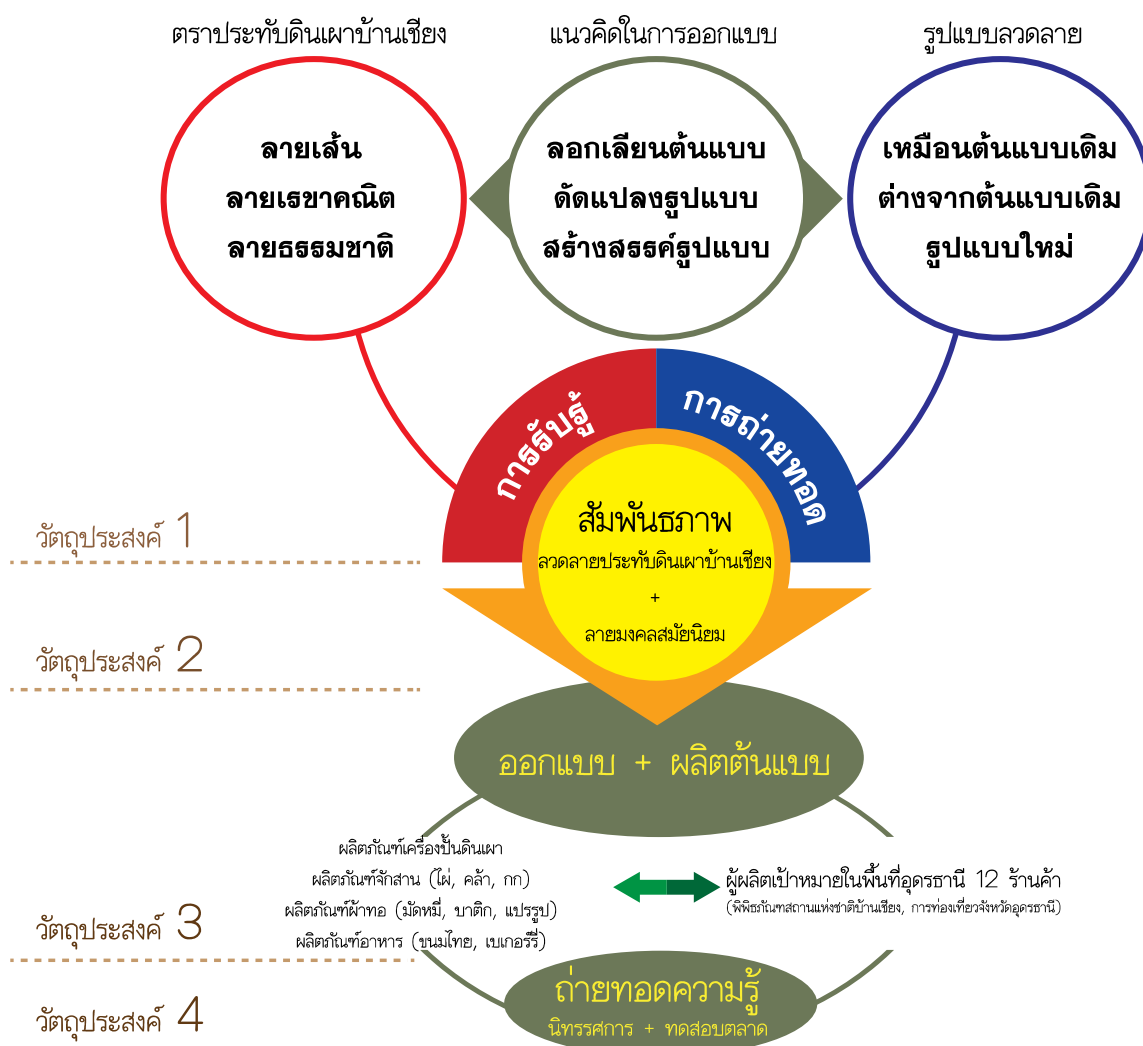
5.8 ผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมาเพื่อประโยชน์ใช้สอย เพื่อเป็นของฝากหรือตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในรูปแบบงานหัตถกรรม หรือผลิตภัณฑ์ที่นำวัสดุในพื้นที่มาสร้างสรรค์เพื่อสร้างรายได้แก่คนในชุมชน ในงานวิจัยนี้คือผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี ที่ผลิตขึ้นในรูปแบบของสินค้าเพื่อการจำหน่ายทั้งกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการรายเดี่ยว และกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม (SME) ที่เสริมสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน

จังหวัดอุดรธานี ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม

6. ทฤษฎี สมมติฐานและ/หรือกรอบแนวคิดของการวิจัย

ธีรกิติ นวรัตน์ ณ อยุธยา (2552, หน้า 118-119) ได้กล่าวถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน (Designing sustainable products) ว่าเป็นการออกแบบที่คำนึงถึงผลกระทบระยะยาว เหมาะสมที่สุดสำหรับกลุ่มผู้ผลิต ผู้บริโภค องค์กรธุรกิจและโลกของเรา หลักการในการออกแบบคำนึงถึงวัตถุดิบที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (Organic) กระบวนการผลิตที่ใช้พลังงานที่สามารถหมุนเวียนได้หรือเกิดขึ้นมาทดแทนได้ หรือแรงงานมนุษย์ที่ไม่ส่งผลต่อสภาวะแวดล้อมเน้นความปลอดภัย ไม่ส่งผลเสียต่อสังคม

นำมาบูรณาการเพื่อหาองค์ความรู้รวมที่สามารถนำไปต่อยอดผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ ได้ ในงานวิจัยนี้สามารถสรุปเป็นแผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้



ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม/ สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

1. บทนำ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีแนวทางในการศึกษา ทฤษฎีและกรอบแนวความคิดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในเรื่องของสัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษาโดยกำหนดเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. ข้อมูลตราประทับดินเผาบ้านเชียง
 - 1.1 ประวัติการค้นคว้าทางบ้านเชียง
 - 1.2 ข้อมูลพื้นฐานลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง
 - 1.3 ลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง
2. บุรณการลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์
 - 2.1 ภาพรวมพฤติกรรมผู้บริโภค และแนวโน้มทางการตลาดผลิตภัณฑ์จังหวัดอุดรธานี
 - 2.2 คุณค่าภูมิปัญญาลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง
3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ จังหวัดอุดรธานี
 - 3.1 ผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดอุดรธานี
 - 3.2 หลักการออกแบบลวดลาย
4. ลายมงคลสมัยนิยม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลตราประทับดินเผาบ้านเชียง

2.1 ประวัติการค้นคว้าทางบ้านเชียง

บ้านเชียงเป็นแหล่งโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์กระจายอยู่ทั่วไปในดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วยจังหวัดเลย หนองบัวลำภู หนองคาย อุดรธานี และสกลนคร อยู่ในยุคโลหะประมาณ 5,600 ปี ถึง 1,800 ปี ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทางวัฒนธรรมในหลาย ๆ ด้าน มีการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีและวิทยาการ มีสังคมเกษตรกรรม รู้จักการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ มีความรู้ความสามารถในการหล่อหลอมโลหะทั้งสำริดและเหล็ก ทำเครื่องปั้นดินเผาแบบต่าง ๆ รู้จักการทอผ้าตลอดจนมีความเชื่อและแบบแผนประเพณีร่วมกัน (วิมล จิโรจพันธุ์ และคณะ, 2548, หน้า28-30) ขึ้นทะเบียนแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนอันดับที่ 3 ของประเทศไทย และเป็นอันดับที่ 359 ของโลก เมื่อปี พ.ศ. 2535 ด้วยคุณค่าและความโดดเด่นตามเกณฑ์พิจารณามรดกโลกทางวัฒนธรรม ข้อ 3 คือ “เป็นหลักฐานอันโดดเด่นหรือมีเอกลักษณ์ ซึ่งแสดงถึงอารยธรรมหรือประเพณีวัฒนธรรมที่สูญสลายไปแล้วหรือยังดำรงอยู่ในปัจจุบัน”

การศึกษาศิลปวัตถุและโบราณวัตถุ ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องใช้ และอาวุธที่ทำด้วยโลหะสำริด และเหล็ก เครื่องปั้นดินเผาแบบต่าง ๆ เครื่องประดับ ซึ่งถากถาว์ถึงโบราณวัตถุบ้านเชียง บุคคลส่วนมากจะรู้จักผลิตภัณฑ์ภาชนะดินเผาเขียนสีของบ้านเชียง สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยให้ความสนใจในเครื่องปั้นดินเผาอื่น ๆ ได้แก่ แวดินเผา (ส่วนประกอบของเครื่องปั้นด้วยทอผ้า) ลูกกลิ้งซึ่งมีลักษณะคล้ายหลอด ตรงกลางป่อง หัวท้ายเจาะรูทะลุตลอด เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านเชียงโบราณว่ามีการทอผ้าใช้กันแล้ว

บ้านเชียงเป็นแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ยุคโลหะประมาณ 5,600 ปี ถึง 1,800 ปี กระจายอยู่ทั่วไปในดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จากหลักฐานต่างๆ ที่พบในแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าบ้านเชียงเป็นแหล่งอารยธรรมเก่าแก่แห่งหนึ่งมีวัฒนธรรมและเทคโนโลยีก้าวหน้าเป็นของตนเองมาแล้วตั้งแต่สมัยโบราณ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ใน การดำรงชีวิตด้วยการจับปลา ล่าสัตว์ การเพาะปลูกข้าว ผู้คนเลี้ยงสัตว์ และประกอบอาชีพหัตถกรรมหลายอย่าง ทั้ง การทำเครื่องปั้นดินเผา การจักสาน การทอผ้า ตลอดจนการหล่อหลอมโลหะ และยังปรากฏหลักฐานการประกอบพิธีกรรมเป็นประเพณีอย่างชัดเจน (พิสิฐ เจริญวงศ์, 2530, หน้า 49-50, วิมล จิโรจน์พันธุ์ และคณะ, 2548, หน้า 28-30)

ปัจจุบันคนบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานียังคงดำรงวิถีชีวิตตามแนวทางของบรรพบุรุษในการประกอบอาชีพ เช่น การปั้นเครื่องปั้นดินเผาเขียนสี การทอผ้า การเกษตรกรรม จนถึงงานหัตถกรรมจักสาน เพื่อการดำรงชีวิตแบบพอเพียง สามารถลำดับอารยธรรมบ้านเชียงสู่ปัจจุบัน เป็นแผนภูมิได้ดังภาพที่ 2.1



ภาพที่ 2.1 อารยธรรมบ้านเชียงสู่ยุคปัจจุบัน

2.2 ข้อมูลพื้นฐานลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง

กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) กล่าวว่า นอกจากศิลปกรรมทางลวดลายที่ปรากฏบนภาชนะดินเผาบ้านเชียงจะมีความโดดเด่นแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะบ้านเชียง ยังปรากฏโบราณวัตถุอื่นที่สามารถแสดงถึงศิลปกรรมทางด้านลวดลาย นั่นก็คือลูกกลิ้งและตราประทับดินเผา

นิยามของลูกกลิ้งดินเผาและตราประทับบ้านเชียงว่า เป็นโบราณวัตถุที่อยู่ในยุคโลหะช่วงสมัยปลาย (Late Period) มีอายุระหว่าง 2,300-1,800 ปี ถ้าเปรียบเทียบกับภาชนะดินเผาบ้านเชียง ส่วนมากจัดอยู่ในยุคปลายที่เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงเริ่มมีการเขียนลายสีแดงแบบเต็มใบที่เป็นที่รู้จักมาจนถึงปัจจุบัน แต่มีลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงบางชิ้นที่อยู่ในยุคกลางของบ้านเชียง ก่อนคริสตกาลประมาณ 2,800-2,300 ปี (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง, 2555)



ภาพที่ 2.2 โบราณวัตถุประเภทลูกกลิ้งบ้านเชียง
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์. (2559). ถ่ายภาพ

ลักษณะลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาเป็นโบราณวัตถุขนาดเล็กที่มี 2 รูปทรง คือ รูปทรงกระบอกที่ตัวลูกกลิ้งมีการแกะ ขูด ขีดให้เป็นร่องหรือรอยูนูน มีแกนกลางที่ใช้ในการสอดเชือก หรือไม้ในการกลิ้งให้เกิดลวดลายบนวัตถุอื่น และรูปทรงแบนเป็นแผ่นดินเผาที่มีทั้งรูปทรงสี่เหลี่ยม ทรงกลม ครึ่งวงกลม ตกแต่งแผ่นดินเผาด้านหน้าด้วยการแกะสลัก ขูด ขีดให้เป็นร่องหรือรอยูนูนเช่นเดียวกับลูกกลิ้งทรงกระบอกและมีด้ามจับที่บริเวณด้านหลังเพื่อใช้สำหรับประทับบนวัตถุอื่นในการสร้างลวดลาย

ประโยชน์จากข้อสันนิษฐานสามารถแบ่งเชิงพฤติกรรมได้ 2 ข้อ คือ

1. ความเชื่อของคนยุคก่อนประวัติศาสตร์ ใช้ในการประกอบพิธีกรรม โดยเฉพาะในประเพณีที่เกี่ยวกับความตาย หรือที่เรียกว่าประเพณีปลงศพที่จะนำเครื่องมือ เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวันไปฝังร่วมกับศพผู้ตายด้วย เช่น เครื่องมือหิน เครื่องปั้นดินเผา ภาชนะต่าง ๆ เครื่องประดับ เครื่องมือเครื่องใช้โลหะ และลูกกลิ้งดินเผา สอดคล้องกับข้อสันนิษฐานที่ว่าประโยชน์ของลูกกลิ้งใช้ในการประกอบพิธีกรรมด้วยการฝังร่วมกับศพผู้ตาย และเป็นอุปกรณ์ของพ่อมดหมอผีในยุคสมัยนั้น

2. ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบต่าง ๆ ในรูปของงานหัตถกรรม จากข้อสันนิษฐานที่ชัดเจนคือใช้ประกอบการตกแต่งลวดลายบนผ้า หรือบนภาชนะดินเผา ในรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการตกแต่ง เช่น เครื่องรางของขลัง และเครื่องประดับ จากการศึกษาข้อมูลนักโบราณคดีและนักวิชาการส่วนมาก เชื่อว่าลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงใช้ในการพิมพ์ลวดลายบนผ้า หลักฐานจากการพบเศษผ้าและมีแนวโน้มว่ามีความเป็นไปได้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะ

ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงจำนวนมากขุดพบในยุคปลาย 2,300-1,800 ปี ยุคเดียวกับการเขียนสีบนเครื่องปั้นดินเผาทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อสันนิษฐานที่ว่า “คนยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียงรู้จักการสร้างลวดลายที่วิจิตรบนภาชนะดินเผาที่เป็นเครื่องใช้ ดังนั้นเครื่องแต่งกายที่ตกแต่งร่างกายคนในสมัยนั้นน่าจะมีการสร้างลวดลายที่วิจิตร สวยงามเช่นเดียวกัน”



ภาพที่ 2.3 แผนภูมิ Timeline เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงกับตราประทับดินเผา
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา)

จากงานวิจัย ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บุรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ (กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) ผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำ ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาที่คนในชุมชนบ้านเชียงผลิตเพื่อการจำหน่ายเป็นของที่ระลึกโดยใช้ดินในพื้นที่ตามกรรมวิธีดั้งเดิมของคนในยุคก่อนประวัติศาสตร์ มาทดสอบสร้างลวดลายบนผ้า ผลปรากฏว่าการสร้างลวดลายบนผ้าด้วยลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาสามารถทำได้จริง



ภาพที่ 2.4 ทดสอบสร้างลวดลายด้วยตราประทับดินเผาบ้านเชียง
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ

2.3 ลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง

จากงานวิจัย ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บุรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ (กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) ได้ทำการศึกษาและสำรวจโบราณวัตถุประเภทลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาร่วมจัดแสดงที่นำไปจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ 12 แห่งในประเทศไทย ผลปรากฏว่ามีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเพียง 4 แห่งที่จัดแสดง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงใหม่ มีลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง จำนวน 2 ชิ้น, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร มีลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง จำนวน 28 ชิ้น, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ขอนแก่น มีลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง จำนวน 6 ชิ้น, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง มีลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง จำนวน 148 ชิ้น และตราประทับดินเผาจำนวน 12 ชิ้น และมีการสำรวจพบว่าตราประทับและลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียงจากเอกสารและพิพิธภัณฑ์อื่น ได้แก่ พิพิธภัณฑ์อุตรธานีเป็นอีก 1 สถานที่ที่มีการจัดแสดงโบราณวัตถุบ้านเชียงทั้งเครื่องปั้นดินเผา โลหะสำริด จนถึงตราประทับดินเผาโดยมีการจัดแสดงลูกกลิ้งดินเผาจำนวน 4 ชิ้น มีสภาพที่สมบูรณ์ 1 ชิ้น และชำรุด 3 ชิ้น

พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยแพนซิลเวเนีย (Pennsylvania Museum) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ร่วมทำโครงการวิจัยเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อจากที่กรมศิลปากรได้ทำไว้ เมื่อ พ.ศ. 2506 กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกและชุดค้น 2 ท่าน คือ ฝ่ายกรมศิลปากร นายพิสิฐ เจริญวงศ์ และฝ่ายพิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัย ดร.เชสเตอร์ กอร์มัน (Dr. Chester F. Gorman) ในการทำสัญญาโครงการร่วมสำรวจครั้งนี้ได้มีข้อกำหนดในสัญญา 12 ข้อ โดยข้อที่ 9 ที่กล่าวว่าในกรณีที่ไม้อาจศึกษาของที่ขุดได้ในเมืองไทยเพราะขาดความสะดวกด้านบรรณานุกรมหรือวิทยาศาสตร์ ทางพิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยจะขออนุญาตนำของเหล่านั้นไปศึกษาชั่วคราวในต่างประเทศ (พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง, 2550, หน้า 215-222) ซึ่งส่งผลให้มีโบราณวัตถุจากบ้านเชียงจำนวนหนึ่งไปจัดแสดงที่พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยแพนซิลเวเนีย ในจำนวนนั้นมีลูกกลิ้งดินเผาที่จัด

แสดงจำนวน 15 ชิ้นมีสภาพที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับหนังสือเรื่อง Prehistoric Thai Ceramics BAN CHIANG in Regional Cultural Perspective (เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงในมุมมองทางวัฒนธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ไทย) โดย Armand J. Labbe. (2002, p98-101) ที่รวบรวมเกี่ยวกับโบราณวัตถุบ้านเชียงปริมาณมากที่ครอบครองโดยนักโบราณคดีชาวต่างชาติ เนื้อหาและภาพประกอบในเอกสารฉบับนี้มีลูกกลิ้งดินเผาจำนวน 11 ชิ้น และตราประทับดินเผาจำนวน 6 ชิ้นมีสภาพที่สมบูรณ์

ในงานวิจัยสัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยจึงขอสรุปลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง เพื่อนำมาวิเคราะห์ลวดลาย สรุปได้ว่า

2.3.1 รูปแบบตราประทับดินเผาบ้านเชียง

1. ลูกกลิ้งดินเผา

ลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง คือ ตราประทับทรงกระบอก (Cylinder seals) ขนาดของลูกกลิ้งโดยรวมเฉลี่ยประมาณ 3-10 เซนติเมตร ที่ผลิตจากดินเหนียวปั้นขึ้นรูปกรรมวิธีการปั้นเช่นเดียวกับการปั้นภาชนะดินเผาบ้านเชียง คือ ดินข้อผสมดินเหนียว ดินข้อคือ ดินผสมกับเกลบเอาไปเผาสุกแล้วนำมาบดละเอียดผสมกับดินเหนียวที่จะนำมาปั้น เมื่อปั้นได้ทรง และขนาดตามที่ต้องการจึงนำมาเจาะรูแกนกลาง แล้วทำการแกะสลัก ขูด ขีดลวดลายให้เป็นร่องหรือรอยนูนตามความชำนาญและประสบการณ์ของช่างผู้ผลิตในสมัยนั้น (เสริม อัมรงค์รัตน์, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2556) จากปริมาณตราประทับดินเผาบ้านเชียงสรุปว่ามีลูกกลิ้งดินเผาจำนวน 214 ชิ้น



ภาพที่ 2.5 ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง จำนวน 122 ชิ้น

ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ



ภาพที่ 2.6 ลูกกลิ้งจัดเก็บในคลังพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง จำนวน 26 ชิ้น
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ



ภาพที่ 2.7 ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร จำนวน 28 ชิ้น
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ



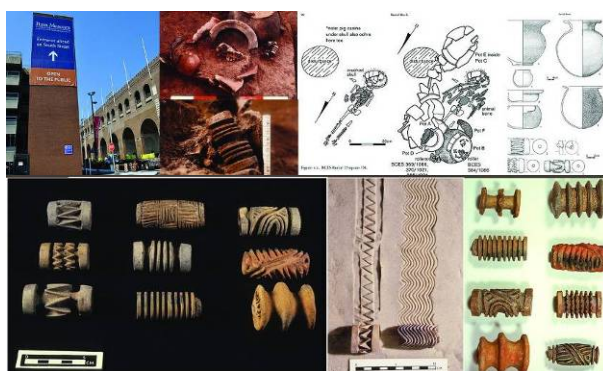
ภาพที่ 2.8 ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ขอนแก่น จำนวน 6 ชิ้น
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ



ภาพที่ 2.9 ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่ จำนวน 2 ชิ้น
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ



ภาพที่ 2.10 ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่ จำนวน 4 ชิ้น
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ



ภาพที่ 2.11 ลูกกลิ้งจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเพนซิลเนีย สหรัฐอเมริกา จำนวน 15 ชิ้น
ที่มา : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเพนซิลเนีย สหรัฐอเมริกา (Penn Museum's photostream, 2007)[Online]



ภาพที่ 2.12 ลูกกลิ้งดินเผาจากเอกสาร Prehistoric Thai Ceramics BAN CHIANG in Regional Cultural Perspective. จำนวน 11 ชิ้น
ที่มา : Armand J. Labbe. (2002) p98-101.

2. ตราประทับดินเผา

ตราประทับดินเผา คือ โบราณวัตถุขนาดเล็กที่มีรูปรอยนูน หรือเป็นร่องหลุมลึกจากพื้นผิว เป็นรูปสัญลักษณ์ ลายเส้น รูปสัตว์ ฯลฯ ที่นำไปประทับหรือกดลงบนวัสดุอื่น ลวดลายตราประทับที่มีความประณีต สวยงามและซับซ้อน โดยสะท้อนคติความเชื่อและสัญลักษณ์ต่าง ๆ อาจเกิดจากสภาพแวดล้อม สิ่งที่พบเห็น ความเร้นลับหรือตัวแทนทางศาสนา (อนันต์ กลิ่นโพธิ์กลับ, 2550, หน้า 4-15) ตราประทับดินเผาบ้านเชียงจากการสำรวจและศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 18 ชิ้น ในต่างประเทศ 6 ชิ้น และในประเทศไทยจัดแสดงที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง จำนวน 12 ชิ้น



ภาพที่ 2.13 ตราประทับดินเผาดินเผาจากเอกสาร Prehistoric Thai Ceramics
BAN CHIANG in Regional Cultural Perspective. จำนวน 6 ชิ้น

ที่มา : Armand J. Labbe. (2002) p98-101.



ภาพที่ 2.14 ตราประทับดินเผาในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง

ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ

ตราประทับดินเผาในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง จำแนกได้ดังนี้ ตราประทับจำนวน 11 ชิ้น จัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง และจำนวน 1 ชิ้น (ภาพพื้นสีดำ) จัดเก็บในคลังพิพิธภัณฑ

2.3.2 หมวดหมู่ลวดลายประทับบ้านเชียง

ชิน อยู่ดี (2515, หน้า 26 -28) ได้มีการจัดแบ่งประเภทลวดลายเป็น 6 กลุ่มลาย ได้แก่ กลุ่มลายเส้นโค้ง กลุ่มลายก้านขดและก้นหอย กลุ่มลายเรขาคณิต กลุ่มลายดอกไม้ กลุ่มลายรูปสัตว์

และกลุ่มลายอื่น ๆ เช่น กลุ่มลายเชือกควั่น มีการแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมในเอกสาร ชิน อยู่ดี (2529, หน้า 114-123) ที่กล่าวถึงภาพเขียนของคนในยุคก่อนประวัติศาสตร์ แบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มรูปเรขาคณิต เป็นรูปที่เลียนมาจากรูปที่เหมือนของจริง ลายเรขาคณิตสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีเส้นตรง เส้นโค้ง จุด วงกลม รูปไข่ รูปขนมเปียกปูน (Lozenge) ลายก้านขด (Spirals) ลายคล้ายบั้ง (Chevron) รูปสามเหลี่ยม ลายตาราง (Lattice-signs) รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลายวกไปวนมา (Meanders) ลายจักสานก็มีข้อสันนิษฐานว่าเดิมเป็นเส้นทแยงเส้นเดียว ต่อมาเกิดความคิดทำเส้นทแยง 2 เส้น ปลายข้างหนึ่งรวมกันที่จุดหนึ่ง รูปคล้ายตัว V เพิ่มเส้นทแยงอีกกลายเป็นฟันปลา (Zigzags) เมื่อนำตัววีมาซ้อนกันจะกลายเป็นตัว X ซ้อนทับกันก็เกิดเป็นลายจักสาน รูปไข่เริ่มมีในสมัยหินเก่า ได้ตัวอย่างจากรูปเครื่องมือกะเทาะ ต่อมาสมัยหินใหม่ก็มีการพัฒนาเป็นรูปครึ่งวงกลม ในยุคโลหะมีลายคดไปคดมาคล้ายเขาวงกต ลายก้านขดและลายเป็นวงกลมเล็กๆ

2. ลายรูปสัตว์ เริ่มตั้งแต่สมัยยุคหิน เป็นลายเส้นง่ายๆพอมองให้ดูรู้ว่าเป็นสัตว์อะไร (Stylization) เป็นสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย สัตว์เลื้อยคลาน เช่น งู กิ้งก่า ตะกวด

3. กลุ่มรูปคน ภาพไม่ได้เขียนแบบคนจริง ๆ แต่เป็นสัญลักษณ์ หัวเป็นจุดกลม ไม่มีหูมีตา แขนและขาทำเป็นเส้นไม่แสดงนิ้ว คล้ายรูปคนที่เด็กเขียน

สอดคล้องกับพิสิฐ เจริญวงศ์ (2516, หน้า 109-140) ได้ระบุลวดลายบ้านเชียงไว้ 2 ประเภท คือ ลายธรรมชาติและลายประดิษฐ์ ได้รวมลวดลายจากแนวคิดของชิน อยู่ดี คือลายคนและลายสัตว์ให้อยู่ในกลุ่มลายชุดเดียวกัน คือ หมวดของลายธรรมชาติ และเอกสารของพิสิฐ เจริญวงศ์ (2530, หน้า 34-36) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการสร้างลวดลายที่มีคุณค่าทางสุนทรียะ (aesthetic values) ที่แสดงถึงงานช่างฝีมือ ลักษณะเด่นของงานหัตถกรรมนี้คือ การตกแต่งลวดลาย มีเทคนิคในการสร้างชิ้นงานด้วยการ ขูด ชีต กัด และแกะให้เกิดชิ้นงานที่แปลกตา สวยงามแทบไม่ซ้ำกัน ไม่ว่าจะเป็นลายพันธุ์พฤกษา ลายก้านขด ลายรูปสัตว์หรือรูปคนต่างๆ

เช่นเดียวกับ สุจิตต์ วงษ์เทศ (2530, หน้า 30-33 และหน้า 54) ได้ระบุลวดลายบ้านเชียงไว้ 2 ประเภทคือ ลายธรรมชาติและลายเรขาคณิต

1. ลายธรรมชาติ ลายสัตว์แม้จะยังไม่อาจอ่านความหมายได้ชัดเจน แต่ก็ยืนยันว่ามนุษย์ในสมัยนั้นมีสิ่งแวดล้อมที่มีสัตว์ชนิดต่าง ๆ อันล้วนเป็นสัตว์ที่สามารถล่ามากินได้ และยังเป็นลายที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ (Fertility cult) ได้แก่ แอ้ กิ้งก่า ควายและงู นักมนุษยวิทยาบางคนให้ความเห็นว่ารูปงูอาจเป็นสัญลักษณ์ของอวัยวะเพศชาย ลายคนมีทั้งลายที่เป็นสัญลักษณ์รูปคนแบบตรงไปตรงมา ลายนิ้วมือหรือขดกันหอย และลวดลายที่น่าสนใจคือรูปอวัยวะสืบพันธุ์ (Phallicism) ที่เชื่อว่าแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ รวมถึงลายใบไม้ ดอกไม้

2. ลายเรขาคณิต ได้แก่ ลายเส้นชนิดต่าง ๆ ทั้งลายเส้นตรง เส้นนอน โค้ง ฟันปลา ลายกากบาท รูปทรง เช่น ทรงกลม ครึ่งวงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม

ความเข้าใจในองค์ประกอบของการออกแบบลวดลายจะช่วยสร้างสรรค์งานออกแบบได้เหมาะสม สวยงาม จากลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง และลวดลายที่ปรากฏในโบราณวัตถุยุคก่อนประวัติศาสตร์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ผู้วิจัยกำหนดหมวดหมู่ลวดลายไว้ 2 ประเด็น คือ

1. หมวดหมู่ลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงต้องมีความสอดคล้องกับลายเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง เพื่อให้ง่ายในการต่อยอดความรู้ และไม่ให้เกิดความสับสนในการนำไปศึกษาต่อ

2. หมวดหมู่ลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงต้องมีความเป็นสากลตามหลักการออกแบบลวดลาย

ในประเด็นการกำหนดลวดลายที่สอดคล้องกันนี้จึงจัดหมวดหมู่ลวดลายแบ่งได้ 3 หมวดหมู่ประกอบด้วย

1. ลายเส้น
2. ลายเรขาคณิต
3. ลายธรรมชาติ

1. ลายเส้น หรือลายควั่น คือ รายละเอียดมีลักษณะของความยาว และทิศทางขึ้นอยู่กับรูปแบบในการสร้างสรรค์ของช่างผู้ผลิต ลักษณะของเส้นรูปแบบต่าง ๆ ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ (1) ลายเส้นสมมาตร คือลายเส้นที่มีขนาดเส้นที่เท่ากัน ช่องไฟที่เท่ากัน (2) ลายเส้นอสมมาตร คือ ลายเส้นที่มีความแตกต่างกันทางด้านขนาดความกว้างของเส้น ช่องไฟที่แตกต่างกัน สามารถจัดหมวดหมู่ลายเส้น และ(3) ลายเส้นประดิษฐ์ เป็นลวดลายที่ผสมผสานเส้นประเภทต่าง ๆ ให้เกิดรูปแบบลวดลายใหม่ที่วิจิตรสวยงามขึ้น ได้ดังนี้

1.1 ลายเส้นสมมาตร

1.1.1 ประเภทลายเส้นตั้ง (Straight Lines) เป็นเส้นตรง ทิศทางรอบลูกกลิ้ง เมื่อกำลังบนชิ้นงานจะให้ได้เส้นตั้งตรง ให้ความรู้สึกมั่นคง แข็งแรง เทียงตรง



ภาพที่ 2.15 ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นตั้งสมมาตร

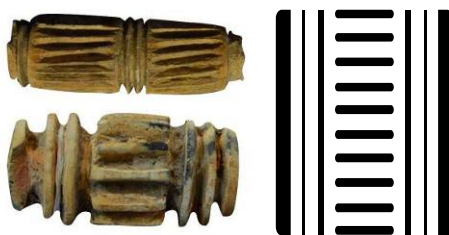
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

1.1.2 ประเภทเส้นนอน (Horizontal Lines) เป็นเส้นตรง ทิศทางขนานกับลูกกลิ้ง เมื่อกำลังบนชิ้นงานจะให้ได้เส้นแนวนอน ให้ความรู้สึกราบเรียบ สงบ นิ่ง



ภาพที่ 2.16 ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นนอนสมมาตร จำนวน 1 ชิ้น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง

ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย



ภาพที่ 2.17 ลูกกลิ้งดินเผาลายนอนสมมาตร
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

1.1.3 ประเภทเส้นหยัก (Zigzag Lines) หรือเส้นฟันปลา เป็นเส้นที่มีทิศทางแนวตั้ง แนวเฉียง สลับขึ้นลง สูงต่ำ ให้ความรู้สึกตื่นเต้น รวดเร็ว เร้าใจ



ภาพที่ 2.18 ลูกกลิ้งดินเผาเส้นหยักสมมาตร
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย



ภาพที่ 2.19 ตราประทับดินเผาเส้นหยักสมมาตรจำนวน 1 ชั้น
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

1.1.4 เส้นโค้ง (Curved Lines) หรือเส้นคลื่น เป็นเส้นสลับการขึ้นลง สูงต่ำ ให้ความรู้สึกนุ่มนวล อ่อนไหว สุกจิตต์ วงษ์เทศ (2530, หน้า 99-102) กล่าวว่าลายเส้นโค้งนี้อาจหมายถึงตัวแทน หรือสัญลักษณ์ของ “งู” เพราะมีปรากฏบนลายภาชนะดินเผาเขียนสีและบนเครื่องโลหะสำริด มีระบบความเชื่ออย่างหนึ่งเป็นคติเกี่ยวกับการบูชางูว่าเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับความอุดมสมบูรณ์ และยังแพร่หลายอยู่ตลอดในภาคอีสานที่พัฒนาการเป็น “นาค” หรือ “พญานาค” ในกลุ่มแม่น้ำโขง



ภาพที่ 2.20 ลูกกลิ้งดินเผาเส้นโค้งสมมาตร
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย



ภาพที่ 2.21 ตราประทับดินเผาเส้นโค้งสมมาตร
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

1.2 ลายเส้นอสมมาตร

1.2.1 ประเภทลายเส้นตั้ง (Straight Lines)



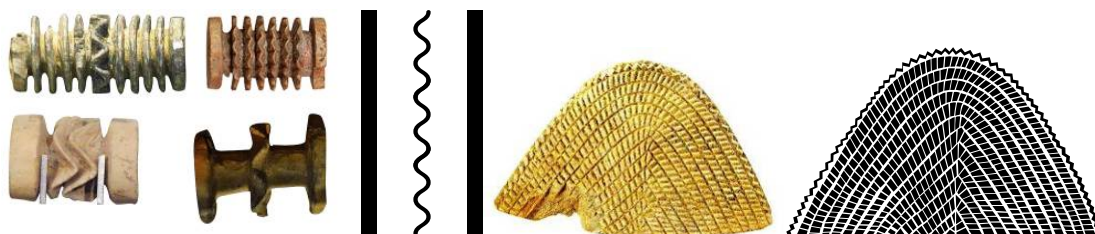
ภาพที่ 2.22 ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นตั้งอสมมาตร
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

1.2.2 ประเภทเส้นหยัก (Zigzag Lines)



ภาพที่ 2.23 ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นหยักอสมมาตร
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

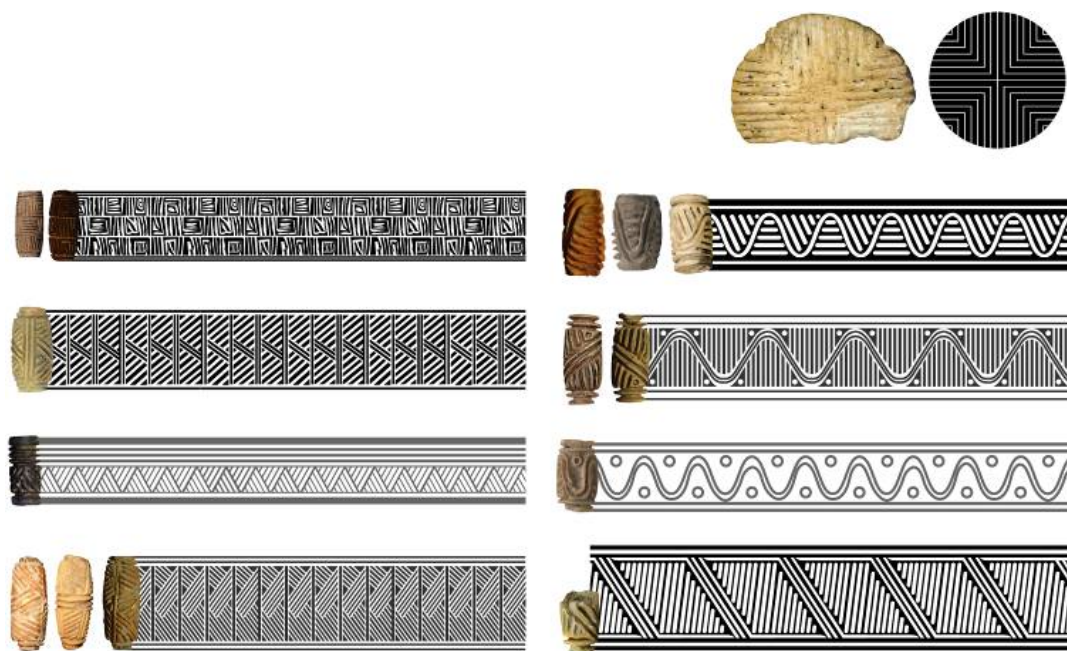
2.4 เส้นโค้ง (Curved Lines)



ภาพที่ 2.24 ลูกกลิ้งดินเผาลายเส้นโค้งสมมาตร
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

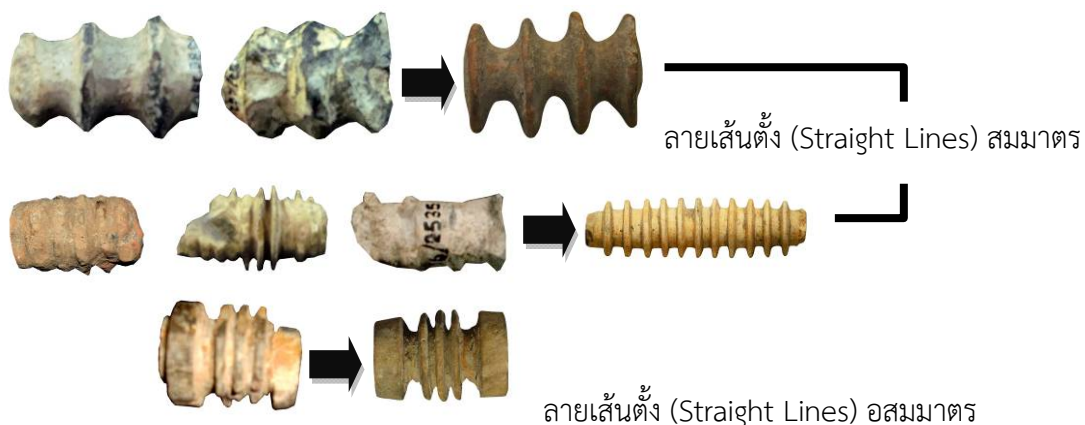
1.3 ลายเส้นประดิษฐ์

เป็นลายที่เกิดจากการการนำเส้นแบบต่าง ๆ แล้วนำสร้างองค์ประกอบใหม่ ลักษณะลายบ้านเชียงจะมีความแตกต่างกัน เป็นการนำลายเส้นมาสร้างให้เกิดลายประดิษฐ์ อาจได้รูปแบบแนวความคิดที่คล้ายคลึงลายจักสาน หรือการประยุกต์ร่วมระหว่างลายธรรมชาติเช่น ลายงูมาจัดองค์ประกอบใหม่ หรือลายเส้น เหมือนสัญลักษณ์ของเครื่องหมายบวกหรือคูณ

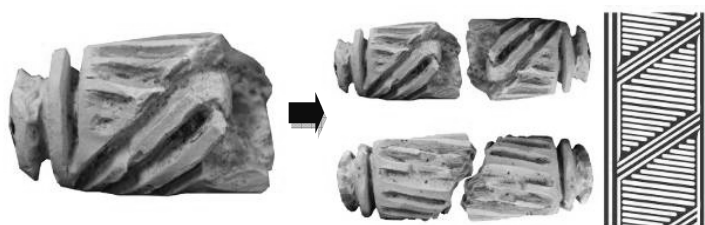


ภาพที่ 2.25 ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาลายเส้นประดิษฐ์
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

ทั้งนี้ในส่วนของหมวดหมู่ลายเส้น มีลูกกลิ้งที่มีสภาพชำรุด ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียงจากลักษณะการชำรุดผู้วิจัยมีแนวทางในการตั้งข้อสันนิษฐานเปรียบเทียบกับลูกกลิ้งเดิมที่มีความสมบูรณ์ ด้วยรูปร่าง รูปทรง ลวดลายสามารถสรุปได้ดังนี้



ภาพที่ 2.26 การเปรียบเทียบลูกกลิ้งที่ชำรุดกับลูกกลิ้งที่สมบูรณ์ ลายเส้นตั้ง
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย



ภาพที่ 2.27 การเปรียบเทียบลูกกลิ้งที่ชำรุดกับลูกกลิ้งที่สมบูรณ์ ลายเส้นประดิษฐ์
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

จากภาพที่ 2.26 และ 2.27 ปรากฏว่าลูกกลิ้งที่ชำรุด ผู้วิจัยนำมาจัดเรียงใหม่เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของลวดลาย เมื่อทำการถอดลายปรากฏว่าเป็นลายเส้น และลายเส้นประดิษฐ์ที่ผสมผสานระหว่างเส้นเฉียงกับเส้นนอนเข้าด้วยกัน

2. ลายเรขาคณิต (Geometric Inspiration) เป็นรูปทรงมูลฐาน (Basic form) เป็นรูปทรงสากล ลวดลายตราประทับบ้านเชียงก็มีการนำลายเรขาคณิตมาใช้ประกอบในการสร้างสรรค์งาน แต่มักจะอยู่ในลักษณะของการผสมผสานร่วมกับลายเส้น เพื่อให้เกิดความสวยงามของลายมากขึ้น

2.1 วงกลม (Circle) อาจบ่งบอกถึงวิวัฒนาการ หมายถึงจักรหรือดวง

อาทิตย์

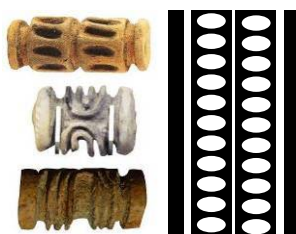


ภาพที่ 2.28 ตราประทับดินเผาลายวงกลม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย



ภาพที่ 2.29 ลูกกลิ้งดินเผาลายวงกลม
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

2.2 วงรี (Ellipse)



ภาพที่ 2.30 ลูกกลิ้งดินเผาลายวงรี
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

2.3 สี่เหลี่ยม (Square)



ภาพที่ 2.31 ลูกกลิ้งดินเผาลายเหลี่ยม
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

2.4 สามเหลี่ยม (Triangle) ในความหมายทางสัญลักษณ์อาจแทนความคิดต่าง ๆ ได้ เช่น จำนวนทั้งหมดที่มีอยู่ 3 อย่าง, สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดจาก 3 สิ่งรวมกัน (พระเจ้า 3 องค์ในรูปเดียว), ไฟ หรือการบ่งบอกถึงความสัมพันธ์กับเทพเจ้าเบื้องบน , อวัยวะเพศหญิง และอื่น ๆ (พิสิฐ เจริญวงศ์ 2516, หน้า 89-109)



ภาพที่ 2.32 ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาลายสามเหลี่ยม
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

3. ลายธรรมชาติ (Natural Inspiration) ธรรมชาติเป็นสิ่งที่สามารถแสดงดูลยภาพในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ลวดลายที่ได้จากแรงบันดาลใจทางธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่ง่ายในการสร้างสรรค์ บ้านเชียงมีการสร้างสรรค์ลวดลายทางธรรมชาติในรูปแบบสัตว์ต่าง ๆ อันล้วนเป็นสัตว์ที่สามารถล่ามากินเป็นอาหารได้ (สุจิตต์ วงษ์เทศ 2530, หน้า 99-102) ลายใบไม้ดอกไม้ ลายก้านขดที่เรียกว่า “ลายขดกันหอย” เชื่อว่าเป็นการพัฒนาจากลายที่ปรากฏอยู่บนนิ้วมือ ลายวงปีไม้หรือลายน้ำวน (พิสิฐ เจริญวงศ์ 2516, หน้า 109-140) สามารถจำแนกลายธรรมชาติได้ดังนี้

3.1 ลายงู เป็นลายที่พบเจอบนภาชนะดินเผา โลหะสำริดปริมาณมาก แม้กระทั่งตราประทับดินเผาก็มีลายลักษณะคล้ายงู พิสิฐ เจริญวงศ์ (2516, หน้า 109-140) ได้กล่าวถึงการเชื่อมโยงในคติความเชื่อของชาวจีนที่ว่า “งู” เปรียบเสมือน “มังกร” ซึ่งเป็นสัตว์มงคลที่ยิ่งใหญ่ กลายเป็นของศักดิ์สิทธิ์หรือการถือเคล็ดเรื่องโชคราง หรือความหมายในเชิงสัญลักษณ์งูเป็นสัตว์ที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ สุจิตต์ วงษ์เทศ (2530, หน้า 33) กล่าวว่า ลายงูอาจจะเป็นสัญลักษณ์ของอวัยวะเพศชาย มีคติความเชื่อเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ (Fertility Cult)



ภาพที่ 2.33 ลูกกลิ้งดินเผาลายงู
ที่มา : กนิษฐา เรื่องวรรณคดี.(2556). ถอดแบบลาย

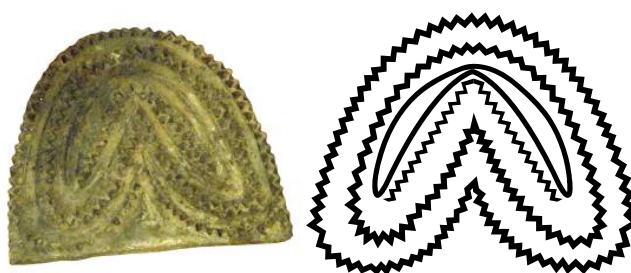


ภาพที่ 2.34 ตราประทับดินเผาลายงู
ที่มา : กนิษฐา เรื่องวรรณคดี.(2556). ถอดแบบลาย

3.2 ลายใบไม้ดอกไม้ ตามคติความเชื่อจีน หมายถึงความสุข หากมีลายใบจะหมายถึง กลุ่มคน

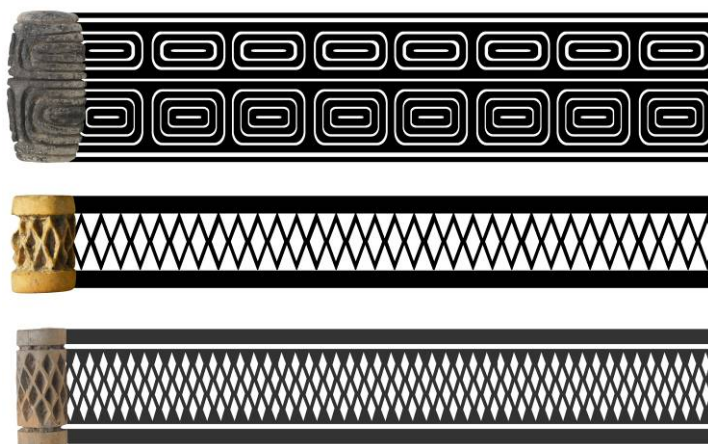


ภาพที่ 2.35 ลูกกลิ้งดินเผาไลบไม้
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย



ภาพที่ 2.36 ตราประทับดินเผาไลบโพธิ์
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

3.3 ลายกระดองเต่า เป็นลักษณะสี่เหลี่ยมจัตุรัสลายคล้ายกระดองเต่า ซึ่งมีการสันนิษฐานถึงความอุดมสมบูรณ์ของคนบ้านเชียง มีแหล่งน้ำ และมีสัตว์น้ำจำนวนมาก



ภาพที่ 2.37 ลูกกลิ้งดินเผาไลยกระดองเต่า
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

3.4 ลายก้านขด หรือลายขดกันหอยซึ่งเป็นลายที่น่าจะเริ่มมาจากลายวงกลมหรือลายรูปตัวเอส มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงถึงการโคจรของดวงดาว เช่น พระจันทร์ บ้างก็เชื่อว่าเป็นสัญลักษณ์ลายที่ปรากฏอยู่บนนิ้วมือ ลายวงปีไม้หรือลายน้ำวน



ภาพที่ 2.38 ลูกกลิ้งดินเผาลายก้านขด หรือลายขดกันหอย

ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

3.5 รูปคน มักสร้างเป็นลักษณะลายเส้นรูปนอก (Outline) สัดส่วนไม่ถูกต้องตามหลักสรีระ ภาพไม่เหมือนจริง เป็นลูกกลิ้งหินแกะสลักลายต้นเป็นรูปคนด้านหน้า ด้านหลังเป็นลายเส้นโค้งและเส้นหยักลักษณะเหมือนรูปงูนั้นอาจเป็นสัญลักษณ์ของอวัยวะเพศชาย (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2530, หน้า 33)



ภาพที่ 2.39 ลูกกลิ้งหินลายรูปคน

ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

3.6 ลายที่สื่อถึงอวัยวะเพศ เป็นความหมายในแง่ความอุดมสมบูรณ์



ภาพที่ 2.40 ลูกกลิ้งดินเผาที่สื่อถึงอวัยวะเพศ

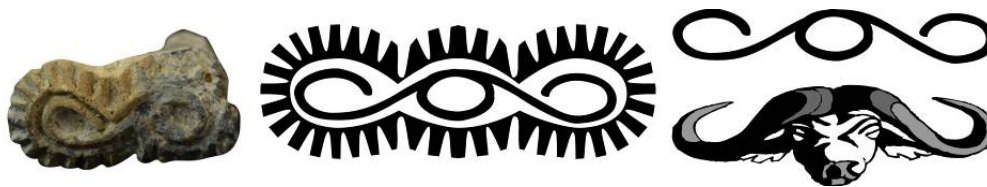
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย



ภาพที่ 2.41 ตราประทับดินเผาที่สื่อถึงอวัยวะเพศ

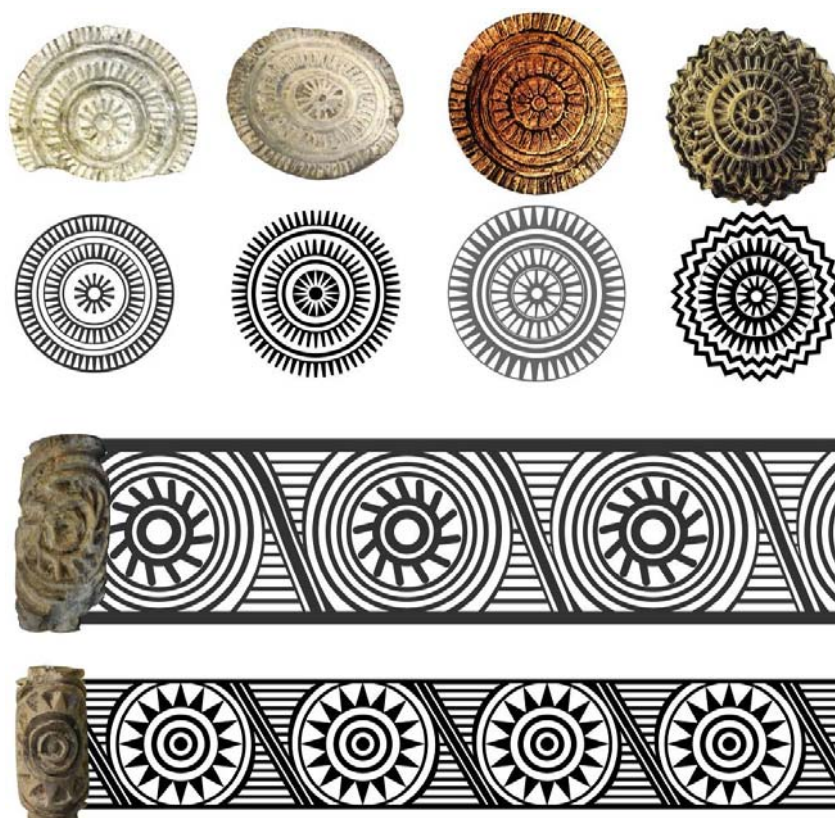
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

3.7 ควาย เชื่อว่าเป็นตัวแทนของความอุดมสมบูรณ์



ภาพที่ 2.42 ลูกกลิ้งดินเผาลายควาย ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

3.8 ลายพระอาทิตย์หรือลายดอกทานตะวัน แสดงถึงพลังงาน ความรุ่งเรือง หรือความอุดมสมบูรณ์



ภาพที่ 2.43 ลูกกลิ้ง และตราประทับดินเผาลายพระอาทิตย์หรือลายดอกทานตะวัน
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถอดแบบลาย

สรุปการจัดหมวดหมู่ลวดลายทั้ง 3 ประเภท สรุปปริมาณตราประทับดินเผา ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 สรุปหมวดหมู่ลวดลายประทับบ้านเชียง

หมวดหมู่ลาย	รูปแบบ	ปริมาณ(ชิ้น)	ประเภทโบราณวัตถุ
ลายเส้น	สมมาตร	ประเภทยลายเส้นตั้ง	ลูกกลิ้งดินเผา
		ประเภทยลายเส้นนอน	ลูกกลิ้งดินเผา
		ประเภทยลายเส้นหยัก	ลูกกลิ้งดินเผา 4 ชิ้น ตราประทับ 1 ชิ้น
		เส้นโค้ง หรือเส้นคลื่น	ลูกกลิ้งดินเผา 13 ชิ้น ตราประทับ 1 ชิ้น
	อสมมาตร	ประเภทยลายเส้นตั้ง	ลูกกลิ้งดินเผา
		ประเภทยลายเส้นหยัก	ลูกกลิ้งดินเผา
		เส้นโค้ง หรือเส้นคลื่น	ลูกกลิ้งดินเผา 8 ชิ้น ตราประทับ 1 ชิ้น
	ลายเส้นประดิษฐ์		13 ลูกกลิ้งดินเผา 12 ชิ้น ตราประทับ 1 ชิ้น
	ลายเรขาคณิต (Geometric Inspiration)	วงกลม	3 ลูกกลิ้งดินเผา 2 ชิ้น ตราประทับ 1 ชิ้น
		วงรี	4 ลูกกลิ้งดินเผา
สี่เหลี่ยม		2 ลูกกลิ้งดินเผา	
สามเหลี่ยม		1 ลูกกลิ้งดินเผา	
ลายธรรมชาติ (Natural Inspiration)	ลายงู	9 ลูกกลิ้งดินเผา 6 ชิ้น ตราประทับ 3 ชิ้น	
	ลายใบไม้ดอกไม้	3 ลูกกลิ้งดินเผา 2 ชิ้น ตราประทับ 1 ชิ้น	
	ลายกระดองเต่า	3 ลูกกลิ้งดินเผา 3 ชิ้น	
	ลายก้านขด หรือลายขด กันหอย	20 ลูกกลิ้งดินเผา 18 ชิ้น ตราประทับ 2 ชิ้น	
	รูปคน	1 ลูกกลิ้งดินเผา	
	ลายที่สื่อถึงอวัยวะเพศ	4 ลูกกลิ้งดินเผา 2 ชิ้น ตราประทับ 2 ชิ้น	
	ลายควาย	1 ตราประทับ	
	ลายพระอาทิตย์หรือลาย ดอกทานตะวัน	6 ลูกกลิ้งดินเผา 2 ชิ้น ตราประทับ 4 ชิ้น	
	รวม		231

ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์. (2558)

ตารางที่ 2.2 เทคนิคการสร้างผิวสัมผัสบนตราประทับดินเผาบ้านเชียง

ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผา บ้านเชียง ต้นแบบ	ขั้นตอนการสร้างลวดลาย	ผลงานจำลอง
การขูด คือ การใช้ของมีคมครูดให้เกิดลาย หรือร่องลึก		
		
การขีด คือ การใช้ของแหลมหรือมีดทำให้เป็นเส้นหรือรอยยาว		
		
การขุด คือ การค้ำเอาดินออกเป็นร่องหรือหลุมลึก		
		
การแกะ คือ สร้างลวดลายหรือรูปภาพด้วยการใช้ของแหลมหรือมีดแกะ สกิดให้เกิดร่องลึก		
		
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์. (2558)		

คมชัดลึก (2557) [Online] ได้ให้ข่าวว่า วันที่ 19 พฤศจิกายน 2557 ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานในพิธีส่งมอบและรับมอบโบราณวัตถุ 554 ชิ้นจากสหรัฐอเมริกาคืนสู่ไทย โดยมี นายดับเบิ้ลยู แพทริก เมอร์ฟี อุปทูตรักษาการแทนเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย เป็นผู้แทนสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย นายเสข วรรณเมธี อธิบดีกรมสารนิเทศ ผู้แทน

กระทรวงการต่างประเทศ และนายบวรเวท รุ่งรุจี อธิบดีกรมศิลปากร ร่วมลงนามในเอกสารการส่งมอบและรับมอบโบราณวัตถุ อย่างเป็นทางการ

โดยกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) ได้รับคืนโบราณวัตถุของไทย จำนวน 554 ชิ้น จากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยสำนักงานอัยการกลางแห่งมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งเดิมเก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑ์ Bowers เมืองซานตาอานา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มาเก็บรักษาไว้ ณ คลังกลาง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร ประกอบด้วย เครื่องปั้นดินเผา 222 รายการ เครื่องประดับสำริด 197 รายการ เครื่องมือเครื่องใช้สำริด 79 รายการ ลูกปัดทำด้วยวัสดุต่างๆ 35 รายการ เครื่องมือหินและขวานหิน 11 รายการ และแม่พิมพ์หินทราย 10 รายการ ส่วนมากเป็นโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ จากแหล่งโบราณคดีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยเฉพาะแหล่งวัฒนธรรมบ้านเชียง และมาจากภาคกลางบางส่วน มีโบราณวัตถุสมัยประวัติศาสตร์อีกเล็กน้อย ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการซ่อมสงวนรักษาตามหลักวิชาการอนุรักษ์

ผลการตรวจสอบโบราณวัตถุทั้ง 76 รายการ พบว่าเป็นโบราณวัตถุ 58 รายการ เป็นสิ่งเทียมหรือเลียนแบบ 18 รายการ ซึ่งโบราณวัตถุดังกล่าวมีความสมบูรณ์ และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เช่น ภาชนะดินเผาสีดำ เนื้อสีดำ ปากผาย ก้นกลม มีลายขีดขีด ขนาบลายเส้นหยัก สีเหลืองขึ้น-ลง โดยรอบ เป็นศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ อายุราว 3,600 ปี มีสภาพสมบูรณ์, ลูกกลิ้ง เป็นแท่งทรงกระบอกกลมยาว และควั่นเป็นปล้องแผ่นวงกลมแบนเรียงซ้อนติดต่อกัน จำนวน 8 วง บริเวณกึ่งกลางเจาะรู เป็นศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ 1800-2300 ปี, แวดินเผา ทรงกลมมน ทั้งสองด้านตรงกลางเจาะรูทะลุถึงกันทั้งสองด้าน มีจำนวน 8 ลูก คละขนาดกัน และคละสี ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ 1,800-2,300 ปี, ขวานสำริด เป็นขวานแบบมีบ่า ด้ามจับสั้น ปลายคมผายออกโค้งเล็กน้อย ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ 1,800-2,300 ปี, แหวน ทรงกลมแบน มีร่องตามแนวกึ่งกลางวง หัวแหวนประดับด้วยลูกกระพรวนลายกันหอย 2 เม็ด ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ยุคสำริด ราว 1800 ปี, กำไล ทรงกลมแบบขัดผิเรียบ ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ยุคสำริด ราว 1,800 ปี, ลูกปัด ทรงถังเปียร์ สีน้ำเงินตรงกลางลำตัวหักมุมเป็นสันแกนกลางเจาะรูทะลุถึงกัน ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ อายุ 1,800-2,300 ปี



ภาพที่ 2.44 โบราณวัตถุบ้านเชียงที่ได้รับมอบคืนจากสหรัฐอเมริกา

ที่มา : คมชัดลึก (2557) [Online]

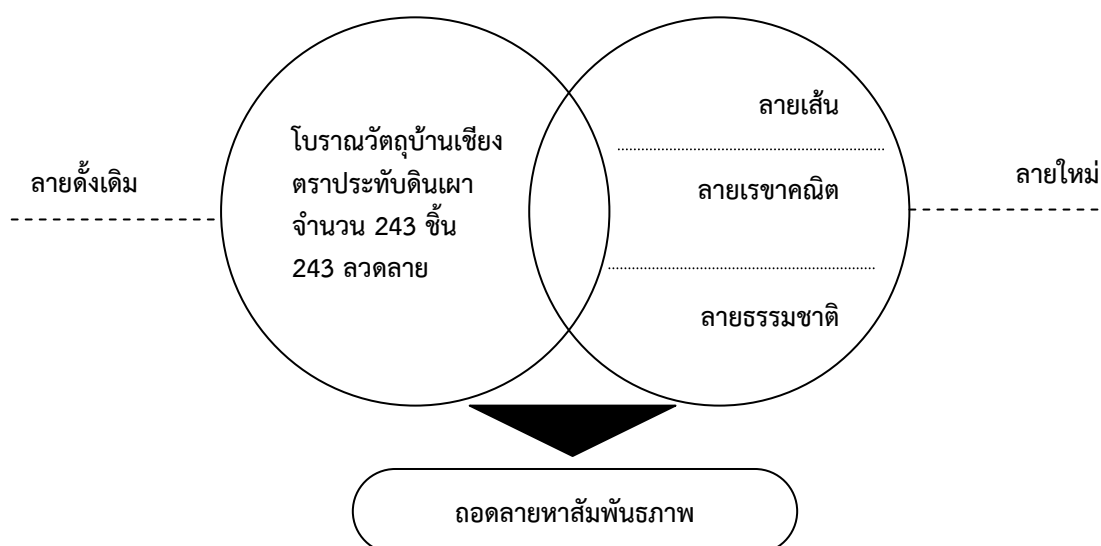
จากนั้นได้มีการส่งมอบโบราณวัตถุมาจัดแสดงงานนิทรรศการพิเศษเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ในชื่องาน "มรดกศิลป์ถิ่นมาตุภูมิ" วันที่ 2 เมษายน - 31 กรกฎาคม 2558 ปรากฏว่ามีโบราณวัตถุบ้านเชียง จำนวนมากที่นำมาจัดแสดง ทั้งภาชนะดินเผา เครื่องประดับ โลหะสัมฤทธิ์

ส่วนโบราณวัตถุที่ผู้วิจัยจะนำมาถอดแบบลงลายเพื่อต่อยอดงานวิจัยต่อไป เป็นโบราณวัตถุประเภทตราประทับดินเผาบ้านเชียง จำนวน 5 ชิ้น และลูกกลิ้งจำนวน 7 ชิ้น ดังภาพที่ 2.45



ภาพที่ 2.45 โบราณวัตถุ ประเภทตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่ได้รับมอบคืนจากสหรัฐอเมริกา
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์. 2558 (ถ่ายภาพ)

สรุป ผู้วิจัยกำหนดลงลายไว้ 3 ประเภท คือ 1) ลงลายเส้น 2) ลงลายเรขาคณิต และ 3) ลงลายธรรมชาติ โดยมีตราประทับดินเผาบ้านเชียงจากที่ทำการสำรวจและศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 231 ชิ้น และรวมกับโบราณวัตถุประเภทตราประทับดินเผาบ้านเชียง จำนวน 12 ชิ้น เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 243 ชิ้น



ภาพที่ 2.46 สรุป ข้อมูลตราประทับดินเผาบ้านเชียง

3. บุรณาการลงลายประทับดินเผาบ้านเชียงสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์

3.1 ภาพรวมพฤติกรรมผู้บริโภค และแนวโน้มทางการตลาดผลิตภัณฑ์จังหวัดอุดรธานี

จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ 11,730 ตารางกิโลเมตร อยู่อันดับที่ 11 ของประเทศ มีประชากร 1,535,629 คน (ปี 2551) มากเป็นอันดับที่ 7 ของประเทศ การปกครองแบ่งออกเป็น 20 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองอุดรธานี, อำเภอกุดจับ, อำเภอหนองวัวซอ, อำเภอกุมภวาปี, อำเภอโนน

สะอาด, อำเภอหนองหาน, อำเภอทุ่งฝน, อำเภอไชยวาน, อำเภอศรีธาตุ, อำเภอวังสามหมอ, อำเภอบ้านดุง, อำเภอบ้านผือ, อำเภอน้ำโสม, อำเภอเพ็ญ, อำเภอสร้างคอม, อำเภอหนองแสง, อำเภอนายูง, อำเภอพิบูลย์รักษ์, อำเภอกิ่งแก้ว, และอำเภอกิ่งประจักษ์ ตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานีจะมีทั้งผู้เยี่ยมชมชาวไทยและชาวต่างชาติ ในรูปแบบของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

ผู้มาเยี่ยมชมเยือน (Visitor) คือ บุคคลที่เดินทางไปยังประเทศที่ตนมิได้พักอาศัยอยู่เป็นประจำ ด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตามที่มิใช่การไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้

นักทัศนาจร (Excursionist) คือ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราว และอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

นักท่องเที่ยว (Tourist) คือ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวที่พำนักอยู่ในประเทศที่มาเยือนไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง

สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2555 – 2558 (Situation to Domestic Traveler, Udon Thani Province: 2012 – 2015)

ตารางที่ 2.3 ผู้เยี่ยมชมชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2555– 2558

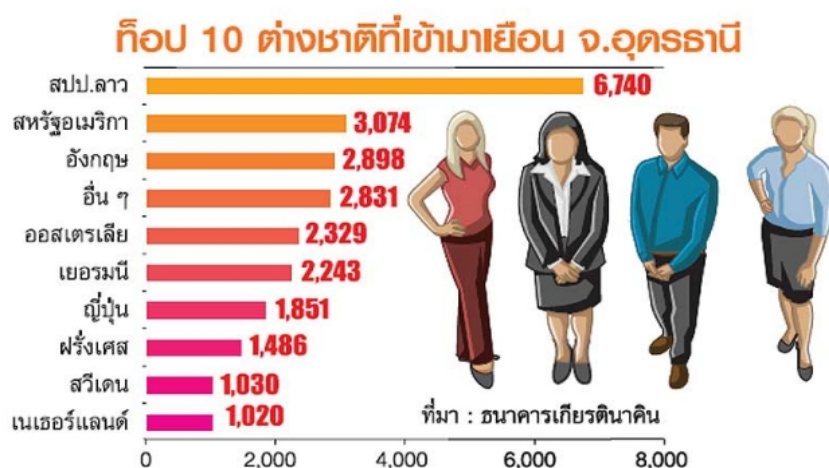
รายการ	2555 (2012)	2556 (2013)	2557 (2014)	2558p (2015)
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน	2,750,429	3,033,967	3,073,887	3,245,508
ชาวไทย	2,628,779	2,897,571	2,936,149	3,104,984
ชาวต่างประเทศ	121,650	136,396	137,738	140,524
จำนวนนักท่องเที่ยว	1,941,219	2,127,343	2,125,739	2,240,664
ชาวไทย	1,871,331	2,051,490	2,050,234	2,163,506
ชาวต่างประเทศ	69,888	75,853	75,505	77,158
จำนวนนักทัศนาจร	809,210	906,624	948,148	1,004,844
ชาวไทย	757,448	846,081	885,915	941,478
ชาวต่างประเทศ	51,762	60,543	62,233	63,366
ระยะเวลาพำนักระยะสั้นของ นักท่องเที่ยว (วัน)	2.31	2.36	2.35	2.37
ชาวไทย	2.28	2.33	2.32	2.35
ชาวต่างประเทศ	3.19	3.14	3.14	3.16
รายได้การท่องเที่ยว(ล้านบาท)				
ผู้เยี่ยมชมเยือน	6,358	7,275	7,453	8,085
ชาวไทย	5,944	6,821	6,986	7,595
ชาวต่างประเทศ	415	454	467	490

p = ตัวเลขเบื้องต้น (Preliminary)

- หมายเหตุ : 1. ปี 2556 มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามเฉลี่ยของสถานประกอบการพักรแรม
ทั้งประเทศ ร้อยละ 42.89
2. ปี 2557 มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามเฉลี่ยของสถานประกอบการพักรแรม
ทั้งประเทศ ร้อยละ 43.98
3. ปี 2558 มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามเฉลี่ยของสถานประกอบการพักรแรม
ทั้งประเทศ ร้อยละ 44.81

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ข้อมูลปรับปรุงเมื่อ มิ.ย. 2559

เคหะอุดรธานี โดยกรมการปกครอง (2555, หน้า 4-7) พบว่าในปี 2555 ที่ผ่านมามี
นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อุดรธานีประมาณ 525,000 คน มีการเติบโตดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา
อยู่ที่ร้อยละ 9.64 ทั้งนี้ได้รับปัจจัยส่งเสริมหลายประการ อาทิ การเปิดเส้นทางบินเพิ่มของสายการบิน
ต้นทุนต่ำ การสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวเส้นทางเลียบริมโขง (อุดรธานี หนองคายและนครพนม)
เส้นทางทิวธรรมชาติ นอกจากนี้ยังได้รับผลพลอยได้จากงานประเพณีเข้าพรรษาบุญบั้งไฟพญานาค
และการท่องเที่ยวชายแดนที่หนองคาย ทำให้มีการเดินทางหลังไหลเข้ามาพักค้างแรมในอุดรธานีมาก
ขึ้น ส่งผลให้ภาพรวมของนักท่องเที่ยวพักค้างขยายตัวที่ร้อยละ 9.60 โดยชาวต่างชาติมีการเติบโตสูงที่
ร้อยละ 29.38 รายได้ในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง พบว่า นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย
ในจังหวัดนี้ประมาณ 2.57 วัน รวมรายได้ทั้งหมดที่เกิดจากการท่องเที่ยวภายในจังหวัด โดยไม่นับรวม
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างจังหวัดรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 4,622.27 ล้านบาท



ภาพที่ 2.47 ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศในจังหวัดอุดรธานี ปี 2555

ที่มา : ธนาคารเกียรตินาคิน (เคหะอุดรธานี โดยกรมการปกครอง, 2555, หน้า 4-7)

ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศในจังหวัดอุดรธานี มาจากนักท่องเที่ยวลาวที่เดินทางมาจาก
เวียงจันทน์เข้ามาท่องเที่ยว ซื้อปั๊มป์เครื่องอุปโภคและบริโภค และพบแพทย์ที่โรงพยาบาลในจังหวัด
อุดรธานี นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนักท่องเที่ยวจากสหราชอาณาจักร เยอรมนี ฝรั่งเศส และอเมริกาเดินทาง
เข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งร้อยละ 80 จะเป็นชาวต่างชาติที่มีภรรยาคนไทยแล้วเดินทาง

กลับมาเยี่ยมญาติทางฝ่ายภรรยา พร้อมกับท่องเที่ยวพักผ่อน สำหรับนักท่องเที่ยวสิงคโปร์ และญี่ปุ่นก็จัดเป็นกลุ่มตลาดที่กำลังเติบโตอยู่ในทิศทางที่ดีของพื้นที่นี้ ในด้านแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ส่วนใหญ่นิยมไปแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกบ้านเชียง ชมทัศนียภาพริมฝั่งโขง สถานบันเทิงในยามค่ำคืน และร้อยละ 67 จัดเป็นนักท่องเที่ยวเดินทางซ้ำ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งตั้งใจมาท่องเที่ยวที่อุดรธานี กับอีกหนึ่งกลุ่ม โดยสารเครื่องบินมาลงที่อุดรธานี เพื่อเดินทางไปยังประเทศเพื่อนบ้านโดยออกทางด่านหนองคาย

สินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดอุดรธานี ประเภทอาหาร ได้แก่ หมูยอ, หมูหยอง, กุนเชียง, แหนมเนือง, และมะพร้าวแก้ว ประเภทผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ได้แก่ ผ้าพื้นเมือง ผ้าหมี่ขิด ผ้าไหม ผ้าฝ้าย เครื่องจักสานและเครื่องปั้นดินเผา

ตารางที่ 2.4 ผลลัพธ์หัตถกรรมในเขตการปกครอง จังหวัดอุดรธานี

เขตการปกครอง จังหวัดอุดรธานี	ผลลัพธ์ หัตถกรรม			เขตการปกครอง จังหวัดอุดรธานี	ผลลัพธ์ หัตถกรรม		
	1	2	3		1	2	3
อำเภอเมืองอุดรธานี	★★★	★★		อำเภอบ้านดุง	★★★	★★	
อำเภอกุดจับ	★★★			อำเภอบ้านผือ	★★★	★★	
อำเภอหนองวัวซอ	★★★			อำเภอโนนสัง			
อำเภอกุมภวาปี	★★★	★★		อำเภอเพ็ญ	★★★		
อำเภอโนนสะอาด		★★		อำเภอสร้างคอม			
อำเภอหนองหาน	★★★	★★	★★★	อำเภอหนองแสง	★★★	★★	
อำเภอทุ่งฝน	★★★			อำเภอนายูง	★★★		
อำเภอไชยวาน	★★★	★★		อำเภอพิบูลย์รักษ์	★★★		
อำเภอศรีธาตุ	★★★	★★		กิ่งอำเภอภูแก้ว		★★	
อำเภอวังสามหมอ	★★★			กิ่งอำเภอประจักษ์	★★★	★★	

1 = ผ้าพื้นเมือง ผ้าหมี่ขิด ผ้าไหม ผ้าฝ้าย 2 = เครื่องจักสาน 3 = เครื่องปั้นดินเผา

★★★ = คัดสรร 5 ดาว ★★ = คัดสรร 4 ดาว ★ = คัดสรร 3 ดาว ★★ = คัดสรร 2 ดาว

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2555)[Online]

การจำหน่ายสินค้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนนอกจากจะจำหน่ายสินค้าในพื้นที่จังหวัดแล้ว จะนิยมออกงานจำหน่ายร่วมกับพาณิชย์และพัฒนาชุมชน ในงาน OTOP กรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็นที่เมืองทองธานี ไบเทคบางนา หรือศูนย์การค้าจตุจักร

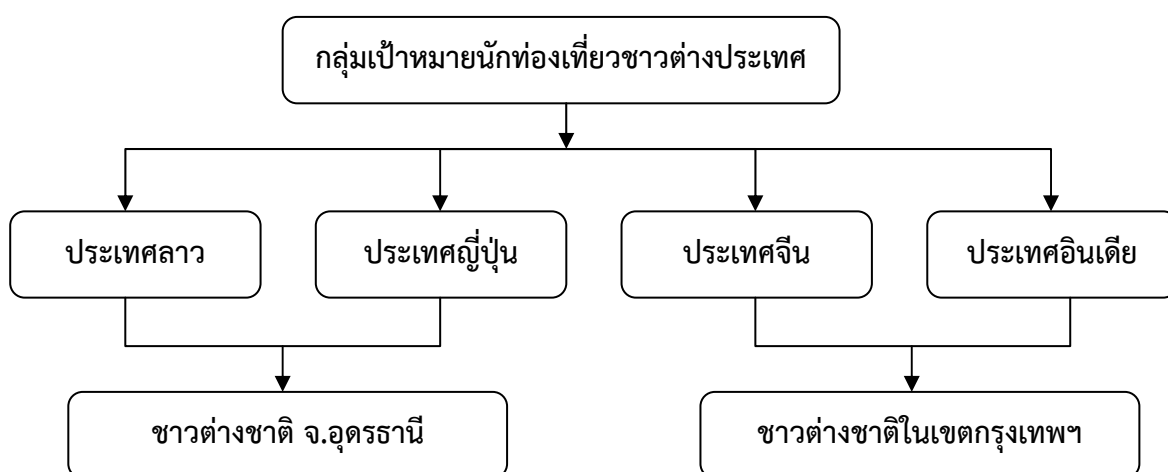
ดร. ยูวา เฮตริก-ห้วง (2559) หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์และประธานสถาบันที่ปรึกษาด้านวิชาการ ประจำศูนย์มาสเตอร์การ์ดเพื่อการเติบโตแบบองค์รวม เมื่อเจาะลึกเฉพาะ

“กรุงเทพมหานคร” พบว่าตลอดระยะเวลา 6 ปีที่ “มาสเตอร์การ์ด” จัดทำผลสำรวจสุดยอดจุดหมายปลายทางโลก “กรุงเทพฯ” ติดอันดับ Top 3 ทุกปี โดยในปี 2555, ปี 2556 และ ปี 2559 สามารถครองอันดับหนึ่งเมืองที่มีผู้มาเยือนมากที่สุด

ปัจจัยหลักที่เป็นจุดแข็งสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศนิยมเดินทางมากรุงเทพฯ ประกอบด้วย

1. ท่าเลที่ตั้งของกรุงเทพฯ เป็นจุดศูนย์กลางที่เชื่อมต่อการเดินทางจากทั่วโลก
2. มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบคมนาคม
3. ค่าครองชีพไม่สูง เมื่อเทียบกับเมืองใหญ่ของโลก
4. ความหลากหลาย ที่ผสมผสานกันอย่างลงตัว เช่น วัฒนธรรม อาหารการกิน และมีสินค้า-บริการที่รองรับตั้งแต่ระดับ High End ไปจนถึง Mass
5. เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ด้วยจุดแข็งเหล่านี้ ทำให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย

นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมากรุงเทพฯ สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จีน 2. ญี่ปุ่น 3. สหรัฐอเมริกา 4. อินเดีย 5. เยอรมนี “การท่องเที่ยวของกรุงเทพฯ ควรผสมผสานนักท่องเที่ยวทุกรูปแบบ เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากรุงเทพฯ มาเพราะหลากหลายวัตถุประสงค์ บางคนมาเพราะ Value for Money ขณะที่บางคนมาเพื่อใช้จ่ายเงิน พักผ่อน ใช้ชีวิตหรูหรา เพราะฉะนั้น กรุงเทพฯ ควรรองรับนักท่องเที่ยว ตั้งแต่ระดับ High End ไปจนถึงกลุ่มทั่วไป เพื่อกระจายรายได้ครอบคลุมและเข้าถึงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว สรุปลักษณะประเทศที่มีผลต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเป็นแนวทางเป้าหมายในการสินค้าของจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ประเทศลาว ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศอินเดีย ดังภาพที่ 2.48



ภาพที่ 2.48 กลุ่มประเทศที่มีผลต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน

ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ควรคำนึงถึงภาพรวมของผู้บริโภคจะเป็นการดี เพราะถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการคาดหวังทางการตลาดว่าสินค้าที่ผลิตมาจะขายได้หรือไม่

การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค (Analizing consumer behavior) เป็นการวิจัยหรือค้นหาเกี่ยวกับพฤติกรรม การซื้อหรือการใช้ของผู้บริโภค เพื่อทราบถึงลักษณะความต้องการและพฤติกรรม คำตอบที่จะได้สามารถช่วยตอบสนองความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม

คำถามที่ช่วยในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค คือ 6Ws และ 1H ซึ่งประกอบด้วย Who?, What?, Why?, Who?, When?, Where?, และ How? เพื่อค้นหาคำตอบ 7 คำตอบ หรือ 7Os ซึ่งประกอบด้วย Occupants, Objects, Objectives, Organizations, Occasions, Outlets, และ Operations คำถามนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยการตลาดตลอดจนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค (ศิริพรรณ เสรีรัตน์. 2539. หน้า 10)

ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวโน้มทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดอุดรธานี และภาพรวมพฤติกรรมผู้บริโภค อุดรธานีเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2560 สามารถสรุปการท่องเที่ยวได้ว่า นักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานีด้วยเหตุผล 5 ประการ หรือที่ผู้วิจัยเรียกว่า "5 ส ตลุยอุดรธานี" ประกอบด้วย

1. สายย้อนยุค เป็นการท่องเที่ยวทางโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง พระพุทธบาทบัวบก

2. สายศาสนา เป็นการท่องเที่ยวที่ปัจจุบันเป็นที่นิยมมากขึ้น เป็นการพัฒนาวัดที่เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม สู่การท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เช่น วัดป่าภูก้อน วัดที่มีการอนุรักษ์ทางธรรมชาติและมิ่งค์พระนอนหินอ่อนสีขาวพระพุทธไสยาสน์โลกนาถศาสดามหามณี วัดป่าบ้านตาดที่พระธรรมวิสุทธิมงคล (บัว ญาณสมปนฺโน) เป็นผู้ก่อตั้ง วัดศรีสุทโธ หรือวัดป่าคำชะโนด หรือ เมืองชะโนด หรือ วังนาคินทร์คำชะโนดเป็นสถานที่ ๆ ปรากฏในตำนานพื้นบ้าน เป็นสถานที่ ๆ เชื่อว่า เป็นที่สิงสถิตของพญานาคและสิ่งลี้ลับต่าง ๆ

3. สายช้อปปิ้ง หรือสถานที่จำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ของฝากที่เป็นที่นิยมทั้งคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว เช่น หมู่บ้านนาข้าวแหล่งรวมสินค้าประเภทผ้าทอพื้นเมือง UD TOWN ห้างสรรพสินค้ากลางแจ้งในตัวเมืองจังหวัดอุดรธานี และห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลพลาซา

4. สายธรรมชาติ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่นักท่องเที่ยวจะนิยมมาในช่วงเทศกาล เช่น อุทยานธารงามภูฝอยลม สวนสาธารณะหนองประจักษ์ และทะเลบัวแดง

5. สายกิน เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่คนต่างจังหวัด รวมถึงคนกรุงเทพฯ ให้ความสนใจมากขึ้นด้วยการเดินทางที่สะดวกสบายยิ่งขึ้น ในการเดินทางมาจังหวัดอุดรธานี ส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่ชอบลิ้มลองอาหารเดินทางมาเพื่อกินอาหารในร้านดัง เช่น ร้านส้มตำเจ้าไก่ ร้านลาบนิ้ว



ภาพที่ 2.49 การท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี "5ส ตลยอุดรธานี"

แนวโน้มทางการตลาดจากการเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และชัยภูมิที่เหมาะสมในการค้าขายของจังหวัดอุดรธานีส่งผลให้ในแต่ละช่วงปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการผลิตผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือผลิตภัณฑ์หัตถกรรมมีการกระจายทั่วทั้งจังหวัดอุดรธานีที่มีกลุ่มผลิตภัณฑ์ 3 อย่าง คือ

1. ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
2. ผลิตภัณฑ์จักสาน
3. ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
4. ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร

3.2 คุณค่าภูมิปัญญาพลายประต๋ดินเผาบ้านเชียง

ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ จังหวัดอุดรธานี เป็นผลงานที่ชาวบ้านในท้องถิ่นประดิษฐ์ สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสนองต่อความจำเป็นและความต้องการใช้สอยในการประกอบอาชีพ ซึ่งมีค่านิยมที่สัมพันธ์กัน วิบูลย์ ลีสุวรรณ (2539, หน้า 17) กล่าวถึง **วัฒนธรรมหัตถกรรม (Handcraft culture)** เป็นวัฒนธรรมที่เคียงคู่กับอารยธรรมของมนุษย์มาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะงานหัตถกรรมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิต ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เช่น หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่วยให้มนุษย์รู้จักหุงต้มอาหาร หัตถกรรมถักทอทำให้มนุษย์มีเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งวัตถุประสงค์ในการสร้างหัตถกรรมเน้นการใช้สอยเป็นหลัก ปัจจุบันงานหัตถกรรมยังเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการค้าสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนยิ่งขึ้น วัฒนะ จูทะวิภาต (2552, หน้า 58-85) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึง **ศิลปกรรมพื้นบ้านไทย** ว่าเป็นศิลปะที่มีรูปแบบและเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องใช้ความชำนาญ

เฉพาะอย่าง และมีมือที่ชำนาญ ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ชุมชนบ้านเชียง เป็นผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในลักษณะของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกลุ่มผู้ผลิตจะมีทั้งกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการรายเดี่ยว และกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม (SME) เนื่องด้วยอาชีพหลักของคนในชุมชน คือ การเกษตร ดังนั้นการสร้างสร้งงานหัตถกรรมจึงจะทำเมื่อ 1) มีเวลาว่างจึงผลิต ทำเป็นอาชีพเสริม 2) ผลิตตามฤดูกาล โดยเฉพาะว่างจากการทำนา จะมีการผลิตอย่างมากในช่วงเทศกาลสำคัญที่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ดี เช่น งานมรดกโลกบ้านเชียง งานประจำปีของจังหวัด งานออกพรรษา 3) ผลิตกันตลอดปี สำหรับครอบครัวที่ไม่ทำการเกษตร เป็นอาชีพสำหรับขายหรือทำเพื่อใช้ในครัวเรือนเท่าที่ต้องใช้ ประโยชน์ในการสร้างงานหัตถกรรมชุมชนบ้านเชียงมีดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และใช้แรงงานให้ได้ผลอย่างเต็มที่
2. สามารถนำเอาวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์หรือมีค่าขึ้น
3. ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน และโดยรวมช่วยเพิ่มพูนรายได้ของชาติ
4. ช่วยรักษาไว้ซึ่งศิลปหัตถกรรมของชาติมิให้เสื่อมสูญ
5. ช่วยให้เกิดวิธีการผลิตที่ทันสมัย คือ เมื่อผลิตสินค้าเป็นที่นิยมของตลาด ผู้ผลิตก็จะ

พยายามหาวิธีในการผลิตสินค้าให้ได้มากขึ้น

6. ช่วยฝึกอาชีพให้แก่บุตรหลานแต่เยาว์วัยในการประกอบอาชีพ
7. เมื่อหมู่บ้านใดอยู่ดีกินดี มีอาชีพ ก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้

การสืบทอดภูมิปัญญาของชุมชนบ้านเชียงนั้นได้ถูกถ่ายทอดจากบรรพบุรุษโดยรูปแบบของการพัฒนาจากโบราณวัตถุยุคก่อนประวัติศาสตร์ในอดีตสู่รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน แรกเริ่มการผลิตเป็นกระบวนการดั้งเดิมลอกเลียนแบบวิถีโบราณถูกถ่ายทอดมาสู่รุ่นลูกหลาน การสอนให้ลูกหลานได้มีวิชาติดตัวในการดำรงชีพ คือ การผลิตเครื่องปั้นดินเผาเพื่อสร้างรายได้ กิจกรรมนี้จะทำต่อเมื่อหลังเสร็จภารกิจหลักจากการทำไร่ ทำนา จากการว่างงานในช่วงฤดูหลังเก็บเกี่ยวเสร็จสิ้น

ภูมิปัญญาลวดลายชุมชนบ้านเชียงอาจแบ่งได้ 4 กลุ่มใหญ่ คือ

1.1 ภูมิปัญญาดั้งเดิมของสังคม คือภูมิปัญญาบริสุทธิ์ ปราศจากอิทธิพลจากกลุ่มอื่น มีคุณค่าและสืบทอดตามคุณภาพของประชากรผู้เป็นเจ้าของ และได้รับอิทธิพลจากโครงสร้างของสังคมนั้น ๆ นานาประการเป็นตัวกำหนดลักษณะ ภูมิปัญญานี้มีคุณค่าในเชิงประวัติศาสตร์หรือเชิงให้ความรู้ สะท้อนให้เห็นสภาพความจริงของสังคมเกี่ยวกับค่านิยม การสืบสันดาน แนวความคิด และพฤติกรรมร่วม ช่วยให้เห็นความเป็นมาและความเป็นอยู่

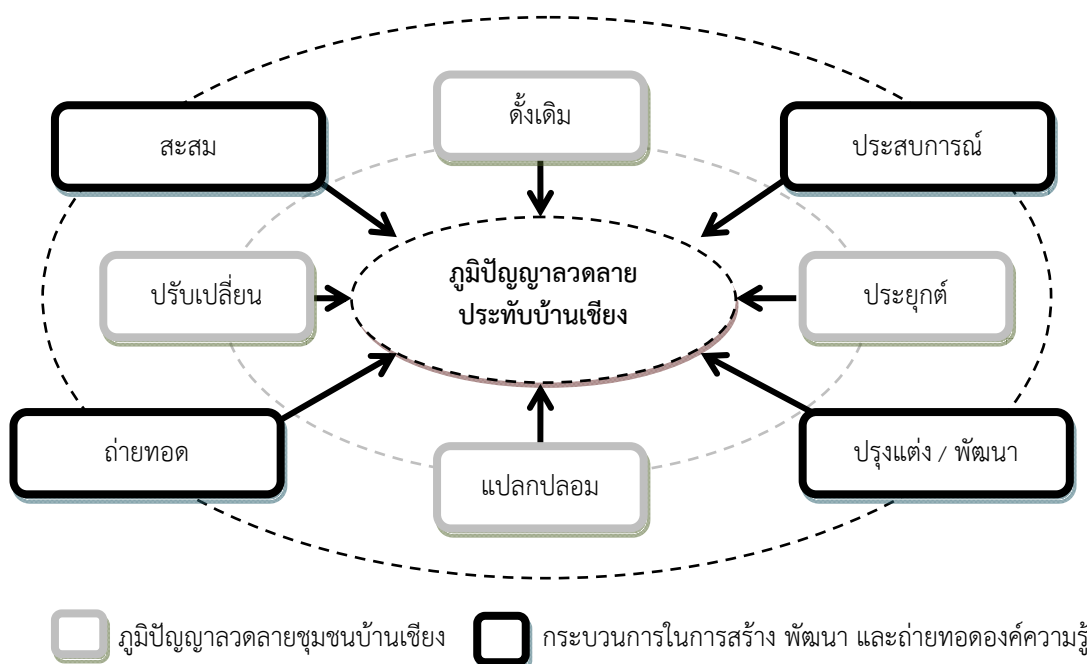
1.2 ภูมิปัญญาที่ปรับเปลี่ยนลักษณะไปตามธรรมชาติ เป็นการแปรลักษณะไปตามความเจริญของสังคมตามความจำเป็นในการดำเนินชีวิต หรือตามอิทธิพลของการถ่ายทอดภูมิปัญญาระหว่างกลุ่มที่สัมพันธ์กันมีการปรับเปลี่ยนไปโดยไม่รู้สึกตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป

1.3 ภูมิปัญญาประยุกต์ เกิดจากผู้รู้ ผู้มีการศึกษาและผู้มีอำนาจในสังคม พยายามเปลี่ยนลักษณะให้ต่างออกไปด้วยจงใจกระทำและด้วยสำคัญว่าจะดีกว่าเดิม โดยใช้ทรศนะส่วนตนเป็นเครื่องวัดและกำหนดมาตรฐานขึ้น แล้วใช้วิธีการเผยแพร่ที่ได้ผล เป็นเหตุให้เกิดรูปแบบขึ้นใหม่

1.4 ภูมิปัญญาแปลกปลอม เป็นการรับรูปแบบ ภูมิปัญญาอื่นเข้ามาปะปนให้เกิดรูปแบบใหม่หรือแนวทางเลือกใหม่ ที่ทางกลุ่มชุมชนยังให้การยอมรับ

ภูมิปัญญามีคุณค่ามากยิ่งขึ้นต้องคำนึงถึงสาระ 4 ลักษณะ คือ (1) ประโยชน์เพื่อการใช้สอยดั้งเดิม (2) การพัฒนาเพื่อความเหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ (3) ความงามอันสะท้อนถึงความวิริยะอุตสาหะของเจ้าของ ผู้ผลิต รวมทั้งสะท้อนให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกและสุนทรียภาพ และ (4) ความดีอันเป็นเครื่องหมายบอกมาตรฐานทางคุณธรรมของภูมิปัญญานั้นๆ

คุณค่าภูมิปัญญาลวดลายประทับบ้านเชียงจากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่าชุมชนบ้านเชียงมีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ต่อยอดจากภูมิปัญญาของคนในยุคก่อนประวัติศาสตร์มาจนถึงปัจจุบัน โดยเอกลักษณ์ที่ชัดเจนที่สื่อถึงความเป็นอารยธรรมบ้านเชียง คือ ลวดลาย รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นเสี่ยงให้ชุมชนบ้านเชียงคือเครื่องปั้นดินเผาเขียนสีลายก่อนประวัติศาสตร์แบบเต็มใบ เพื่อให้เกิดการต่อยอดของภูมิปัญญาแบบดั้งเดิม และป้องกันการสูญหายของข้อมูลนี้ ผู้วิจัยจึงมีแนวทางการต่อยอดภูมิปัญญาลวดลายประทับบ้านเชียง โดยประยุกต์ร่วมกับประสบการณ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์บ้านเชียงของพนม สุทธิบุญ (สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2556) ที่มี 2 เทคนิค คือ การผลิตชิ้นงานโดยลอกแบบลวดลายจากโบราณวัตถุ (ภูมิปัญญาดั้งเดิมของสังคม) และการประยุกต์ ปรับเปลี่ยน และนำภูมิปัญญาแปลกปลอมมาผสมผสานให้เกิดรูปแบบลวดลายใหม่แต่ยังคงกลิ่นอายของความเป็นบ้านเชียงอยู่ สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิภาพที่ 2.50



ภาพที่ 2.50 การเชื่อมโยงภูมิปัญญาลวดลายชุมชนบ้านเชียงกับกระบวนการในการพัฒนา

4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ จังหวัดอุดรธานี

4.1 ผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดอุดรธานี

ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์จังหวัดอุดรธานี เป็นผลงานที่ชาวบ้านในท้องถิ่นประดิษฐ์ สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสนองตอบต่อความจำเป็นและความต้องการใช้สอยในการประกอบอาชีพ ซึ่งมีค่านิยมที่

สัมพันธ์กัน วิบูลย์ ลิ้มสุวรรณ (2539, หน้า 17)กล่าวถึง **วัฒนธรรมหัตถกรรม (Handcraft culture)** เป็นวัฒนธรรมที่เคียงคู่กับอารยธรรมของมนุษย์มาแต่อดีตจนปัจจุบัน เพราะงานหัตถกรรมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิต ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เช่น หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่วยให้มนุษย์รู้จักหุงต้มอาหาร หัตถกรรมถักทอทำให้มนุษย์มีเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งวัตถุประสงค์ในการสร้างหัตถกรรมเน้นการใช้สอยเป็นหลัก ปัจจุบันงานหัตถกรรมยังเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการสร้างสรรค์รายได้ให้แก่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนยิ่งขึ้น วัฒนะ จูทะวิภาต (2552, หน้า 58-85) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึง **ศิลปกรรมพื้นบ้านไทย** ว่าเป็นศิลปะที่มีรูปแบบและเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะอย่าง และฝีมือที่ชำนาญ ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ชุมชนบ้านเชียง เป็นผลิตภัณฑ์อยู่ในลักษณะของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกลุ่มผู้ผลิตจะมีทั้งกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการรายเดี่ยว และกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม (SME) เนื่องด้วยอาชีพหลักของคนในชุมชน คือ การเกษตร ดังนั้นการสร้างสร้งงานหัตถกรรมจึงจะทำเมื่อ 1) มีเวลาว่างจึงผลิต ทำเป็นอาชีพเสริม 2) ผลิตตามฤดูกาล โดยเฉพาะว่างจากการทำนา จะมีการผลิตอย่างมากในช่วงเทศกาลสำคัญที่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ดี เช่น งานมรดกโลกบ้านเชียง งานประจำปีของจังหวัด งานออกพรรษา 3) ผลิตกันตลอดปี สำหรับครอบครัวที่ไม่ทำการเกษตร เป็นอาชีพสำหรับขายหรือทำเพื่อใช้ในครัวเรือนเท่าที่ต้องใช้ ประโยชน์ในการสร้างงานหัตถกรรมชุมชน

แนวโน้มทางการตลาดสามารถสรุปถึงผลิตภัณฑ์จังหวัดอุดรธานี 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์ คือ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์จักสาน ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา และผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร อธิบายถึงหลักการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์จังหวัดอุดรธานี ได้ดังนี้

1. สิ่งทอ

การทอและเย็บปักถักร้อยเป็นการนำวัสดุประเภทเส้นใยมาทำให้เป็นผืนผ้าและลวดลาย หัตถกรรมสิ่งทอในจังหวัดอุดรธานีจะนิยมผ้าใยธรรมชาติ ได้แก่ ผ้าฝ้ายและผ้าไหมโดยมีกรรมวิธีการทอที่เป็นลักษณะเฉพาะในการสร้างลวดลายที่แตกต่างกัน ได้แก่

ผ้ามัดหมี่ เป็นกรรมวิธีการทอให้เกิดลวดลายโดยการย้อมเส้นและทอเป็นหลัก โดยการผูกมัดเส้นไหมหรือเส้นฝ้ายให้เกิดช่องว่างไม่ให้สีติดเพื่อเกิดลวดลายตามที่ต้องการจึงนำไปย้อมสีทั้งสี่ธรรมชาติ เช่น คราม (ได้สีน้ำเงิน) ครั่ง (ได้สีแดง) เปลือกมังคุด (ได้สีน้ำตาล) หรือสีเคมี เมื่อได้สีตามต้องการก็จะนำมาทอให้เป็นผืนผ้า ตัวอย่างผลงานการออกแบบผ้าทอมัดหมี่ ที่นำลวดลายบ้านเชียงมาใช้ ผลงานการทอของกลุ่มทอผ้าเทศบาลตำบลบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี



ภาพที่ 2.51 ตัวอย่างผลงานออกแบบผ้าทอมัดหมี่ ที่นำลวดลายบ้านเชียงมาใช้
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา)

ผ้าขิด เป็นกรรมวิธีใช้ไม้เขี่ยหรือสะกิดซ้อนด้ายขึ้นแล้วสอดเส้นพุ่งไปตามแนวเส้นยืนที่ถูกจัดซ้อนขึ้นทำให้เกิดลวดลายต่างๆ

บาติก กรรมวิธีด้วยการเขียนลายบนผ้าใยธรรมชาติด้วยเทียน เป็นการกันเพื่อง่ายในการลงสีตามต้องการ เส้นเทียนที่เขียนเมื่อนำผ้าที่เขียนและลงสีแล้วไปต้มจะเป็นเส้นตามสีเนื้อผ้าเดิม เส้นท์ของผ้าบาติกเปรียบเหมือนงานศิลปะที่ผู้ผลิตจะเขียนและลงสีแบบผืนต่อผืนอย่างประณีต



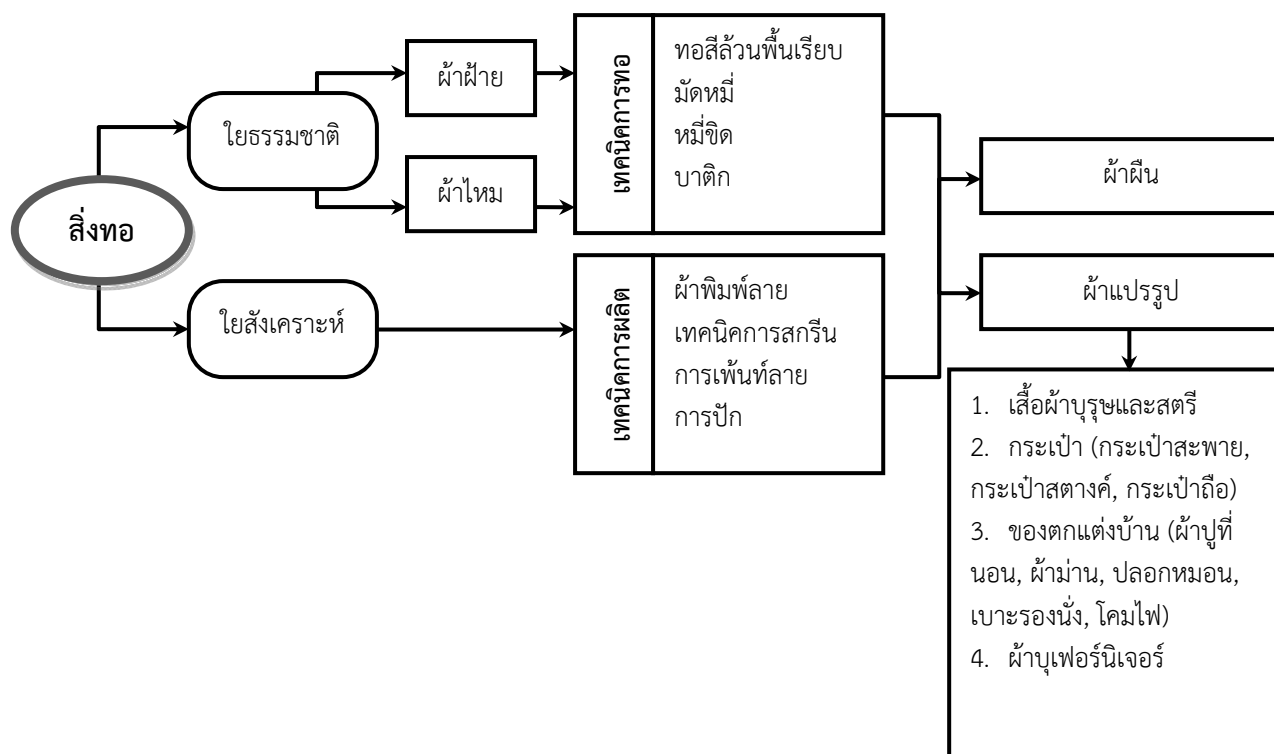
ภาพที่ 2.52 ตัวอย่างผลงานออกแบบผ้าบาติก ที่นำลวดลายบ้านเชียงมาใช้
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา)

นอกจากผ้าใยธรรมชาติทางกลุ่มผู้ผลิตยังมีการนำผ้าใยสังเคราะห์มาสร้างเป็นสินค้า โดยเฉพาะประเภทเสื้อยืดสกรีนลายที่ง่ายในการจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศ ทุกวัย



ภาพที่ 2.53 ตัวอย่างผลงานออกแบบผ้าพิมพ์ลาย ที่นำลวดลายบ้านเชียงมาใช้
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา)

การจำหน่ายงานสิ่งทอของจังหวัดอุดรธานีจะมีอยู่ 2 ประเภทคือ ประเภทผ้าผืนสำหรับผู้บริโภคที่จะซื้อเพื่อนำไปแปรรูปเอง กับประเภทผ้าที่แปรรูปแล้วโดยการตัดเย็บเป็นชิ้นงานต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้าบุรุษและสตรี กระเป๋า ปกหมอน สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิภาพที่ 2.54



ภาพที่ 2.54 วัสดุและกรรมวิธีการผลิตหัตถกรรมสิ่งทอ

2. จักสาน

การจักสานของชุมชนจังหวัดอุดรธานีเป็นการนำวัสดุประเภทไม้ไผ่ กก ต้นคล้า และเส้นพลาสติก มาประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันโดยวิธีการสาน การทอ และการถัก จนกลายเป็นรูปทรงของสิ่งของต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้สอย และเป็นสินค้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีความน่าสนใจ ด้วยวัสดุตั้งที่กล่าวมาประเภทวัสดุธรรมชาติ (ไม้ไผ่ กก คล้า) สามารถย้อมสีต่าง ๆ ได้ ทำให้เพิ่มสีสันแก่ชิ้นงานสร้างความสนใจแก่ผู้บริโภคได้ง่าย ทั้งยังเป็นวัสดุในท้องถิ่นที่กลุ่มผู้ผลิตทำการเพาะปลูกทำให้ไม่เกิดปัญหาเรื่องวัสดุ ได้แก่ ปัญหาราคาในการซื้อขาย หรือปัญหาในการขาดแคลนวัสดุ ส่วนวัสดุสังเคราะห์ประเภทเส้นพลาสติกก็มีสีที่สะดุดตาเพิ่มอายุการใช้งาน ทนต่อสภาวะแวดล้อมแต่ประสบปัญหาทางวัสดุ เพราะกลุ่มผู้ผลิตต้องซื้อสินค้าจากในตัวเมืองอุดรธานี และจังหวัดใกล้เคียง

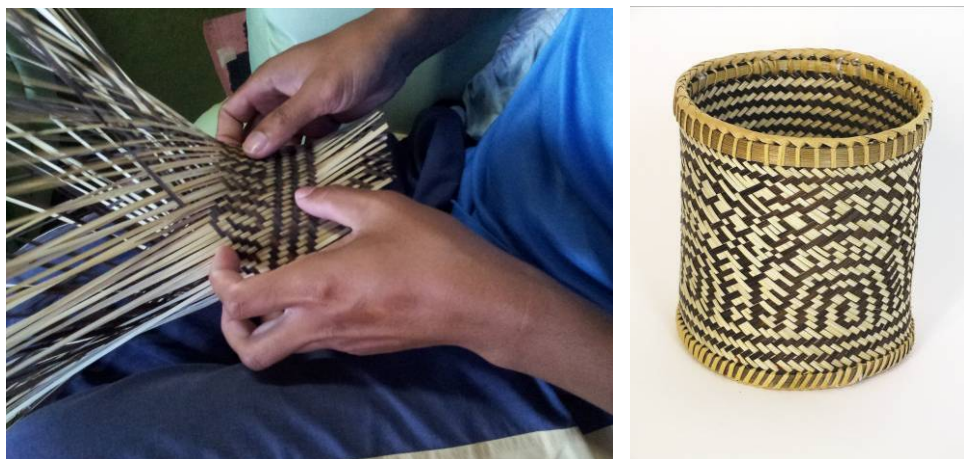
จักสานไม้ไผ่ เป็นวัสดุธรรมชาติที่ชาวบ้านปลูกในพื้นที่ชุมชน เนื่องจากชาวอีสานใช้กระติบเพื่อบรรจุข้าวเหนียวไปกินในไร่นา และกระติบเป็นภาชนะบรรจุอาหารที่คนในชุมชนคุ้นเคยมานาน สะดวกในการพกพา หวดนึ่งข้าว เปลเด็ก ตะกร้า ไซจับปลา ไซงูใส่ปลา และในเวลาต่อมาได้มีการพัฒนาการสานด้วยการเพิ่มลายใหม่ ๆ ขึ้นมา และได้เริ่มมีลูกหลานหัดสานและพัฒนามาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน



ภาพที่ 2.55 จักสานไม้ไผ่ จังหวัดอุดรธานี
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ

ในปี 2557 ผู้วิจัยได้ออกแบบลวดลายจากลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง เพื่อนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานในงานวิจัย ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ โดยกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) เป็นการออกแบบลายจักสานใหม่ เป็นการนำลายลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียงมาทำการถอดลายเป็นลวดลายจักสาน ขึ้นรูปด้วยเทคนิคการสานกระติบข้าวเหนียว โดยได้รับความอนุเคราะห์ในการทำต้นแบบจาก ดร.กฤษฎา คูพันธุ์ง อาจารย์คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน และนำไปจัดแสดงนิทรรศการที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ในงานมรดกโลก ในปี 2558

ได้รับผลตอบแทนจากผู้เข้าชมอย่างมาก และทางกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น ประธานกลุ่มคุณไพจิตร จันดาตล ได้ให้ความสนใจจึงเกิดแนวทางที่จะต่อยอดงานจักสานจากไม้ต่อไป



ภาพที่ 2.56 ลายประดิษฐ์จากตอกไม้ไผ่ (ลายขดกันหอย จากลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง)
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา)

จักสานคล้า ปัจจุบันคล้าที่มีอยู่ในชุมชนเริ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยที่ทำให้ปริมาณของคล้าเพิ่มมากขึ้นนั้น คือ จังหวัดอุดรธานีเริ่มมีกลุ่มชุมชนมาสานเพื่อสร้างรายได้มากขึ้น คุณสมบัติของคล้าจะมีเส้นตอกที่นานกว่าไม้ไผ่ สามารถยืดหยุ่นได้ดีกว่า และเมื่อใช้งานนานไปสีของวัสดุจะเข้มสวยงามยิ่งขึ้น



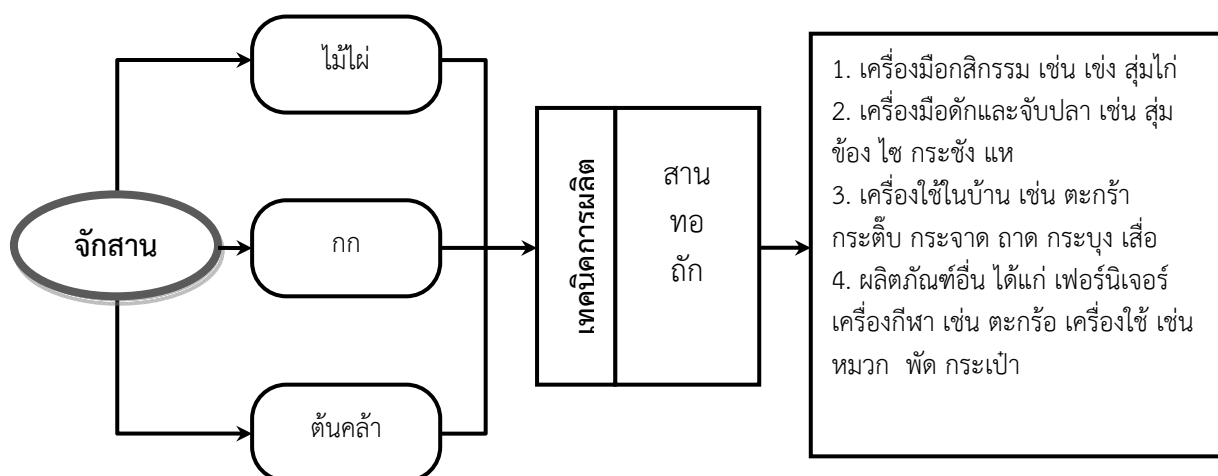
ภาพที่ 2.57 ลายประดิษฐ์จากคล้า (ลายขดกันหอย จากลูกกลิ้งดินเผาบ้านเชียง)
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา)

การทอกก เป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ที่นำเอาต้นกกมาแปรรูปให้เป็นเส้น ย้อมสี แล้วสานทอให้เป็นแผ่นผืน เพื่อนำมาใช้ปูลาดรองนั่งหรือนอน หรือทำธุรกรรมต่างๆ ตลอดจนทำพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อ



ภาพที่ 2.58 การทอเสื้อกกลายจิต
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2561). ถ่ายภาพ

ในทางการตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติมีความสนใจในผลิตภัณฑ์จักสานจากวัสดุธรรมชาติ สีสรรคมมากกว่าวัสดุที่ทำสีแปลกปลอมและวัสดุสังเคราะห์ แตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชอบผลิตภัณฑ์ที่มีสีสันสดใส สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิภาพที่ 2.59



ภาพที่ 2.59 วัสดุและกรรมวิธีการผลิตหัตถกรรมจักสาน

3. เครื่องปั้นดินเผา

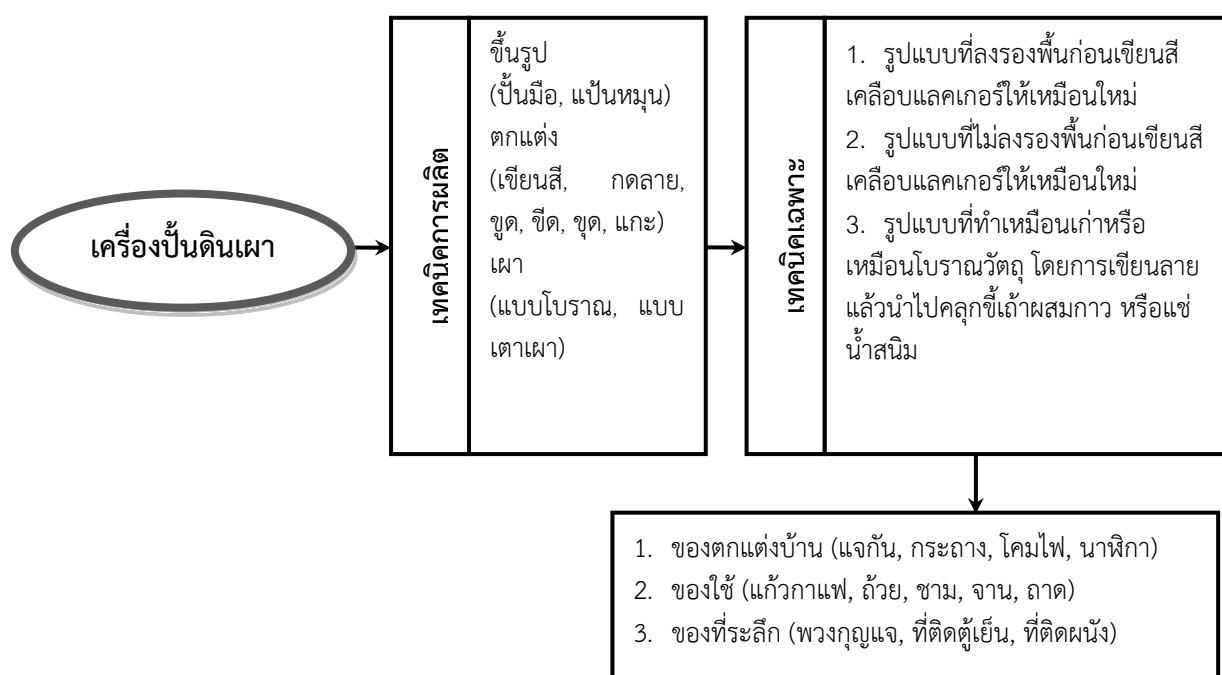
เครื่องปั้นดินเผาจังหวัดอุดรธานีเป็นที่รู้จักอย่างยิ่งทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบของเครื่องปั้นดินเผามีความสอดคล้องกับโบราณวัตถุบ้านเชียงนั่นเอง แหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงจะอยู่ที่อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี โดยแยกกลุ่มผู้ผลิตกับกลุ่มเขียนสีอย่างชัดเจน กลุ่มผู้ผลิตที่บ้านคำอ้อ อำเภอนองหาน กรรมวิธีการผลิตจะมี 2 รูปแบบคือ แบบดั้งเดิมเลียนแบบคนยุคก่อนประวัติศาสตร์ และการปั้นสมัยใหม่ที่มีเครื่องมือช่วยในการขึ้นรูป เช่น แป้นหมุน เตาเผา



ภาพที่ 2.60 เครื่องปั้นดินเผา จังหวัดอุดรธานี
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2556). ถ่ายภาพ

แต่ทั้งนี้วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตก็จะเป็นเนื้อดินลักษณะเดียวกันกับเนื้อดินที่ใช้ทำภาชนะดินเผาบ้านเชียงของคนยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีส่วนผสมและวิธีการเตรียมในลักษณะเดียวกัน คือ มีดินเหนียวละเอียดผสมกับดินเชื้อ ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อป้องกันการเสียหายแตกร้าวขณะ (ดินเชื้อ คือ ดินเหนียวผสมกับกลบป็นเป็นก้อนกลม นำไปตากแดดให้แห้งแล้วเผาประมาณ 700 องศาเซลเซียส จากนั้นนำมาบดให้ละเอียด) ใช้ดินเหนียวผสมกับดินเชื้อที่กรองละเอียดในอัตราส่วนดินเชื้อ ประมาณ ร้อยละ 5-10 นวดผสมให้เป็นเนื้อเดียวกัน แล้วนำมาคลึงป็นเป็นรูปทรงตามต้องการ (เสริม อัมรงค์รัตน์, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2556) และกลุ่มเขียนสีที่บ้านเชียง อำเภอหนองหาน ทั้งนี้ถึงอย่างไรก็ตามสถานที่จำหน่ายเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงแหล่งใหญ่จะอยู่ที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ปัจจุบันมีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาอย่างต่อเนื่อง แต่เริ่มมีการออกแบบ พัฒนา ดัดแปลงรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อเป็นแนวทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคยิ่งขึ้น สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิภาพที่ 2.61



ภาพที่ 2.61 วัสดุและกรรมวิธีการผลิตหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา

4. ของฝากประเภทอาหาร

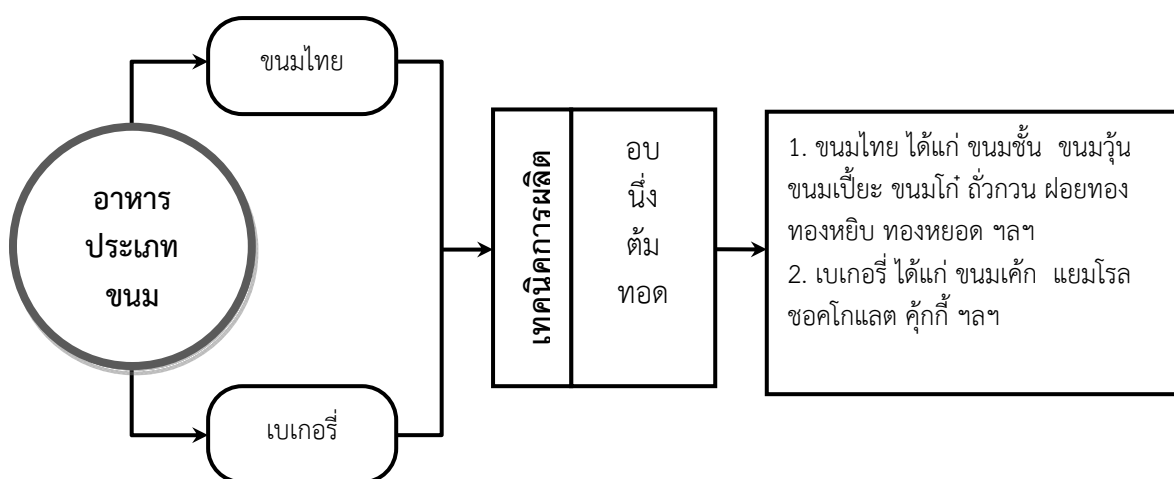
จังหวัดอุดรธานีมีรูปแบบประเภทอาหาร เพื่อเป็นสินค้าของฝากที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นอาหารสด อาหารแห้ง เช่น แหนมเนือง VT หมูยอ กุนเชียง น้ำปลาสำเร็จรูป น้ำพริกแบบต่างๆ และขนมรูปแบบต่างๆ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยขอเลือกสินค้าประเภทขนม ซึ่งร้านขนมที่มีชื่อเสียงของอุดรธานีมีหลายแห่ง เช่น ร้านบ้านเบเกอร์ ร้านวันบ้านโนน ร้านขนมไทยบ้านครูตี๋ ร้านขนมไทยคุณยาย ร้านเรวดีมะพร้าวแก้ว ร้านมิสเค้ก



ภาพที่ 2.62 ร้านของฝากประเภทขนม จังหวัดอุดรธานี

ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.(2559). ถ่ายภาพ

รูปแบบของฝากประเภทขนม นักท่องเที่ยวมีความสนใจในผลิตภัณฑ์ที่สามารถสรุปรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทขนม ได้ดังแผนภูมิภาพที่ 2.63



ภาพที่ 2.63 วัสดุและกรรมวิธีการผลิตอาหารประเภทขนม

4.2 หลักการออกแบบตลาด

1. การออกแบบตลาด

การออกแบบตลาดเป็นกระบวนการสร้างสรรค์รูปแบบที่ปรุงแต่งขึ้นมา อันประกอบด้วย ตัวลาย ขนาดสัดส่วน จังหวะ บริเวณว่าง ทิศทาง และตัวเสริมประกอบลายอื่น ๆ

หลักการออกแบบลวดลายผู้วิจัยคำนึงหลักเกณฑ์ผสมผสานกับการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม 4 ประการ คือ

1. คำนึงถึงความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยตามความหมายของงาน ต้องคำนึงว่าผลิตภัณฑ์ชิ้นนั้นใช้ทำอะไร คำนึงถึงความเหมาะสมของลายกับหน้าที่การใช้งาน เช่น การออกแบบตะกร้าจักสานสำหรับใส่ผลไม้ ลวดลายที่ออกแบบอาจอยู่ในตำแหน่งของขอบในตะกร้า หรือลายล้อมรอบด้านนอกข้างตะกร้า ซึ่งส่งเสริมความสวยงามในการใช้งานที่แตกต่างกัน

2. คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์ เพราะวัสดุแต่ละชนิดการสร้างลวดลายจะแตกต่างกัน เช่น เครื่องปั้นดินเผาการตกแต่งลวดลายสามารถทำได้หลายวิธีทั้งเทคนิคการกด ขูด ชีต แกะสลัก หรือแม้แต่เทคนิคการเขียนสีที่เป็นเอกลักษณ์ของทางชุมชนบ้านเชียง

3. คำนึงถึงความสวยงามของรูปทรงและลวดลายสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่เป็นงานหัตถกรรม คุณค่าทางความสวยงามนี้ ประกอบด้วย รูปแบบ สัดส่วน ลวดลาย ตำแหน่ง สีสน จะทำให้สร้างมโนภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. คำนึงถึงความเหมาะสมกับเศรษฐกิจ ในการออกแบบหัตถกรรมเพื่อเป็นสินค้าจะต้องพิจารณาว่าสิ่งที่ออกแบบนั้นควรมีราคาให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย คุณภาพของวัสดุและคุณค่าทางศิลปกรรม รวมไปถึงกลุ่มตลาดเป้าหมายว่าจำหน่ายที่ใด ในประเทศหรือเป็นสินค้าส่งออกต่างประเทศ อันเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจ

เทคนิคของการสร้างลวดลายหรือการผูกลาย คือ การจัดองค์ประกอบตัวลายร่วมกับองค์ประกอบส่วนอื่น ๆ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กันจนปรากฏเป็นลวดลายรูปแบบต่าง ๆ บนผลิตภัณฑ์ คือ

ความสมดุล (equilibrium) การจัดลายลงในพื้นที่ โดยคำนึงถึงปริมาณที่เท่ากันหรือลักษณะการจัดวางที่เสมอกันทั้งพื้นที่โครงสร้าง อาจมีการจัดลายแบบสมดุลเท่ากัน ไม่หนักหรือถ่วงเอนไปด้านใดด้านหนึ่ง และการจัดลายแบบสมดุลไม่เท่ากัน จะมีจุดเด่น จุดด้อยในชิ้นงานต่างกัน

จุดสนใจ (focus) เป็นการกำหนดให้ตัวลายที่ปรากฏคุณสมบัติทางกายภาพในลักษณะของรูปแบบ เนื้อหาเรื่องราว สิ่งเร้าความสนใจในการพบเห็น ซึ่งจุดสนใจนี้อาจเน้นบริเวณใดบริเวณหนึ่งของพื้นที่โดยรวมให้โดดเด่นกว่าบริเวณอื่น หรือเฉลี่ยความโดดเด่นให้กระจายทั่วทุกจุด

เอกภาพ (Unity) เป็นการรวมตัวของลายอย่างมีดุลยภาพ ความกลมกลืนโดยการเชื่อมโยงลาย หรือประสานกันอย่างมีระเบียบ

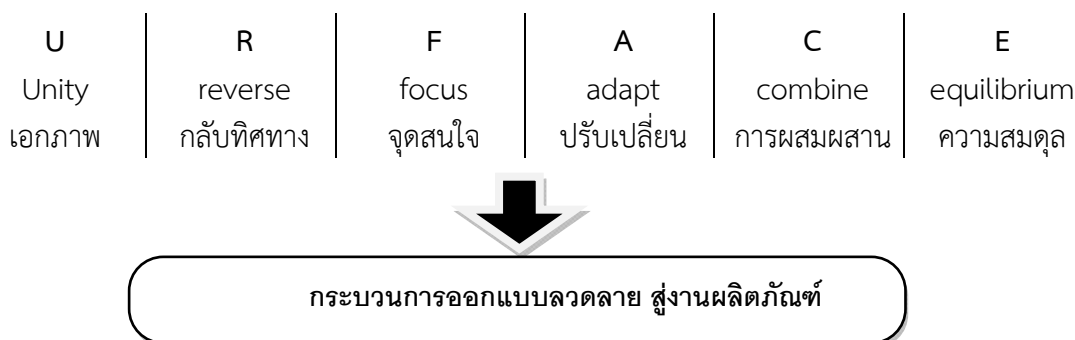
ในงานวิจัยลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ นอกจากเทคนิคพื้นฐาน 3 ประการที่กล่าวข้างต้น ยังได้คิดเทคนิคเพิ่มเติม ดังนี้

การกลับทิศทาง (reverse, rearrange) เป็นเทคนิคการกลับทิศทาง จากซ้ายไปขวา จากหน้าไปหลัง จากพื้นสู่ภาพ หรือ ภาพสู่พื้น เป็นการจัดองค์ประกอบลวดลายเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่

การปรับเปลี่ยน (adapt) เป็นการปรับเปลี่ยนบางอย่างเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ ในส่วนของงานวิจัย เช่น การปรับเปลี่ยนลายลายบนชิ้นงานรูปทรงกระบอก เป็นลวดลายบนชิ้นงานปิรามิด การจัดวางลวดลาย รูป ขนาด ยังคงจุดเด่นของลายนั้นให้คงอยู่

การผสมผสาน (combine) เป็นการนำลายมารวมกันเพื่อให้เกิดลวดลายที่ใหม่

ผู้วิจัยขอเรียกเทคนิคนี้ว่า เทคนิคแนวทางการออกแบบลวดลาย U-R-Face โดยผู้วิจัยให้ความหมาย Face ว่าการเผชิญ การพบเจอ หรืออีกนัยยะหนึ่งคือ รูปลักษณะภายนอก สรุปเป็นเทคนิคการจัดรูปแบบ รูป, ภาพ, ขนาด, ลวดลาย เพื่อให้ได้ลวดลายที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ได้ดังแผนภูมิภาพที่ 2.64



ภาพที่ 2.64 แนวทางการออกแบบลวดลาย

2. หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์

เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้จากลายประทับบ้านเชียงมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ โดยนำหลักทฤษฎีการออกแบบลวดลายต้นแบบของ ฟินาลิน สาริยา, (2549, หน้า 69-71) ที่กล่าวถึงการสร้างสรรค์จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงการสร้างงานออกแบบลวดลาย เพื่อให้ได้ผลงานลวดลายที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์ มีลำดับก่อนหลัง ดังนี้

1. ขั้นรับรู้ปัญหา (Problem) เป็นการรับรู้ข้อมูลเบื้องต้นของการนำลวดลายไปใช้ รู้ถึงข้อจำกัดในการสร้างงานออกแบบลวดลาย สอดคล้องกับแนวคิดของอ้อยทิพย์ พลศรี, (2545, หน้า 25-52) การรับรู้ต้องเข้าใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ต้นกำเนิดของลวดลาย แรงกระตุ้นที่เกิดจากการรับรู้ที่มนุษย์มาจัดระเบียบเพื่อให้เกิดรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับลักษณะงานที่จะออกแบบ

2. ขั้นรวบรวมข้อมูล (Research) ผู้วิจัยต้องรับรู้รายละเอียดให้มากที่สุดเพื่อจะได้นำมาวิเคราะห์ ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและสร้างผลงานที่แปลกใหม่ตามวัตถุประสงค์ในการสร้างองค์ความรู้ลวดลายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของอ้อยใจ เลิศล้ำ, (2553, หน้า 77-79) การศึกษาค้นคว้า เพื่อให้นักออกแบบเข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยผ่านการศึกษาอย่างละเอียดในรูปแบบของลวดลายทั้งผลกระทบต่อสังคม ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ แรงบันดาลใจ ความเชื่อ แนวโน้ม และศิลปะ

3. ขั้นจินตนาการ (Imagin) การได้ทบทวนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้รูปแบบแนวความคิดในการสร้างผลงานที่แปลกใหม่ ให้ได้ลวดลายใหม่ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การได้คิดทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ผู้สร้างงานออกแบบลวดลายสามารถคลี่คลายหรือดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เกิดความเหมาะสม สวยงามได้ยิ่งขึ้น ประยุกต์ร่วมกับแนวคิดของอ้อยใจ เลิศล้ำ, (2553, หน้า 82) ในการสร้างสรรค์งานเพื่อแสดงแนวคิดที่เน้นเรื่องความแปลกใหม่และความสวยงามของผลิตภัณฑ์ และการสร้างสรรค์งานเพื่อประโยชน์ใช้สอย มุ่งหมายการ

คิดดัดแปลงและสร้างผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย สอดคล้องกับแนวความคิดของ ชีระชัย สุขสด, (2544, หน้า 133-137) การสร้างจินตภาพ (Image) เป็นการกำหนดลักษณะขอบเขตของงาน โดยจะมีการผสมผสานแนวคิดของนักออกแบบที่ได้ศึกษาข้อมูล ทำการสรุปกำหนดออกมาเป็น แนวความคิดรวบยอด (Concept)

4. ขั้นพิสูจน์ (Verification) เป็นการลงมือปฏิบัติตามแนวทางที่วางไว้ ด้วยเทคนิค วิธีการออกแบบตามลำดับขั้นตอน ทำให้ได้งานออกแบบลวดลายต้นแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ ร่วมกับงานออกแบบประเภทต่างๆได้ ประยุกต์ร่วมกับแนวคิดของชีระชัย สุขสด, (2544, หน้า 138-140) เมื่อได้ความคิดรวบยอดแล้วนำมาพิจารณาความเหมาะสม 3 ด้าน คือ ความประทับใจ หน้าที่การใช้งาน และความหมาย

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนาลวดลายเชิงพาณิชย์ จังหวัดอุดรธานีที่เกิดจากการนำลวดลาย ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงมาใช้ในการออกแบบ เพื่อต่อยอดความรู้ของภูมิปัญญาดั้งเดิม (คนยุคก่อนประวัติศาสตร์) ร่วมกับภูมิปัญญาชุมชนในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เพิ่ม รายได้แก่คนในชุมชน ซึ่งต้องคำนึงถึงความต้องการของมนุษย์ในการดำรงชีวิตการออกแบบและ พัฒนาลวดลายนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับการใช้งาน ประโยชน์ใช้สอยและรวมถึงความพึงพอใจในแต่ละช่วงเวลา ส่งผลให้การออกแบบเป็นปัจจัยหลักใน การแข่งขันทางการตลาด รูปแบบสิ่งของเครื่องใช้สอยต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับ คุณค่าทางการออกแบบที่จะคำนึงถึงในครั้งนี 3 ประการ

1. ความสวยงามและเอกลักษณ์ของลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง เมื่อผลิตภัณฑ์ ออกแบบมีรูปร่าง ขนาดเหมาะกับการใช้งาน สีสันสวยงาม ลวดลายที่ชัดเจนแสดงตัวตนของลวดลาย ประทับดินเผาบ้านเชียงของยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้อย่างลงตัว ก็จะส่งผลให้ชิ้นงานมีความโดดเด่น น่าสนใจ และดึงดูดกลุ่มผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

2. ความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการรับและ ถ่ายทอดลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงลงบนชิ้นงานหัตถกรรม เพราะชิ้นงานที่ผลิตไม่ได้เกิดขึ้น ลอย ๆ แต่จะต้องรองรับประโยชน์ใช้สอยด้วย เพื่อให้ผลิตภัณฑ์นั้นมีคุณค่าสูงสุด ตอบสนองความ ต้องการผู้บริโภคได้

3. ความเหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิต ปัญหาพื้นฐานในการผลิตผลิตภัณฑ์ ชุมชน คือ วัตถุดิบ เพราะเป็นองค์ประกอบแรกสุดในการสร้างสรรค์งานให้เป็นรูปร่าง หากวัตถุดิบที่ ต้องการไม่สามารถหาได้ในท้องถิ่นหรือใกล้เคียง การผลิตก็เกิดขึ้นไม่ได้ เพราะงานหัตถกรรมไม่ได้ เกิดขึ้นเพื่อการพาณิชย์โดยตรงเท่านั้น แต่สร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการในชีวิตประจำวันของชุมชน การซื้อวัตถุดิบจากแหล่งอื่นก็เป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย (อุดมศักดิ์ สาริบุตร, 2549, หน้า 10-12) ได้กล่าวว่ววัสดุ (Material) ต้องใช้วัสดุที่เหมาะสมกับงานมีความทนทานและประหยัด กรรมวิธีการ ผลิต (Production) เมื่อทำการออกแบบแล้ว สามารถจะทำการผลิตได้ง่าย (จุลดิษฐ์ อุปฮาด, 2554, หน้า 116) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่ากรรมวิธีการผลิตที่เป็นแบบแผนของท้องถิ่นจะถ่ายทอดกันมาเรื่อย ๆ หากมีการนำเทคนิคการผลิตใหม่มาใช้ก็ต้องคำนึงถึงวัสดุที่จะใช้ผลิตว่ามีความเหมาะสมมากน้อย เพียงใด เพราะผลที่ได้รับอาจเป็นการเปลี่ยนรูปแบบหรือลักษณะเฉพาะบางอย่างทำให้ผลงานที่ เกิดขึ้นต่างไปจากต้นแบบเดิมอาจส่งผลให้คุณภาพดีขึ้นหรือเลวลงก็ได้

ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในงานออกแบบใหม่ ต้องขึ้นอยู่กับภาวะการณ์ตลาดผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ด้วย ฉะนั้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดีต้องคำนึงถึง วัตถุประสงค์ รูปร่างของแบบ กรรมวิธีการผลิต ความรู้ ความชำนาญของช่างฝีมือ เครื่องจักร และความเคลื่อนไหวทางการตลาด

การออกแบบที่ดีสำหรับงานหัตถกรรมนอกจากต้องคำนึงถึงหลักการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ประเด็นสำคัญที่น่าสนใจคือแนวทางการออกแบบที่ยั่งยืน วัฒนธรรม จุฑะวิภาต (2552, หน้า 210-214) กล่าวถึงวิธีการไว้ว่า

1. ควรมีการส่งเสริมโดยเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจถึงลักษณะงานหัตถกรรมนั้น รวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น
2. ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นเข้าใจในคุณค่าของความงามของงานหัตถกรรม แสดงให้เห็นถึงความชาญฉลาดของคนรุ่นก่อนในการแก้ปัญหาวัสดุและการใช้สอย
3. ส่งเสริมให้มีการผลิตงานหัตถกรรมโดยอาศัยเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อช่วยยืดอายุในการใช้งานของวัสดุ หรือทำให้เกิดความสะดวกในการใช้งาน แต่ต้องไม่ทำให้เสียคุณค่าหรือเอกลักษณ์ของผลงานนั้นไป
4. ส่งเสริมให้มีการใช้งานศิลปหัตถกรรมอย่างกว้างขวางขึ้น ให้ผู้ใช้มีความเข้าใจในคุณค่าของผลงานอย่างแท้จริง ไม่ใช่หลงอยู่กับสีสนที่สวยงามหรือรูปแบบที่ปรับปรุงจนเสียเอกลักษณ์เดิมที่มุ่งเน้นในด้านการใช้สอย

ธีรกิติ นวรัตน์ ณ อยุธยา (2552, หน้า 118-119) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน (Designing sustainable products) ว่าเป็นการออกแบบที่คำนึงถึงผลกระทบระยะยาวเหมาะสมที่สุดสำหรับกลุ่มผู้ผลิต ผู้บริโภค องค์กรธุรกิจและโลกของเรา หลักการในการออกแบบคำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (Organic) กระบวนการผลิตที่ใช้พลังงานที่สามารถหมุนเวียนได้หรือเกิดขึ้นมาทดแทนได้ หรือแรงงานมนุษย์ที่ไม่ส่งผลต่อสภาวะแวดล้อมเน้นความปลอดภัย ไม่ส่งผลเสียต่อสังคม ในส่วนของการวิจัยสัมพันธ์ภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ประยุกต์การบูรณาการลวดลายร่วมกับหลักการออกแบบ ได้เป็นแนวคิดดังแผนภูมิภาพที่ 2.65 จากการรับรู้ลวดลาย สู่การถ่ายทอดลวดลายแก่ชุมชนเพื่อง่ายในการนำไปต่อยอดการออกแบบอย่างยั่งยืนต่อไป



ภาพที่ 2.65 แนวคิดในการออกแบบ

5. ลายมงคลสมัยนิยม

5.1 ต้นกำเนิดแห่งลวดลายกับอารยธรรม

นักประวัติศาสตร์เชื่อกันว่า แหล่งกำเนิดมนุษย์คงจะเกิดทางตอนใต้ของแอฟริกากลาง หรืออาจเป็นแถบตอนกลางหรือตอนใต้ของเอเชียกลาง ความสำเร็จของมนุษย์ยุคเริ่มแรกใน 2 เรื่องมีความสำคัญอย่างยิ่งของมนุษยชาติ **อารยธรรม** คือ ความเจริญทางวัตถุและความคิดหรือความเจริญทางขนบธรรมเนียมอันดี ซึ่งน่าจะมีความหมายเดียวกับคำว่า วัฒนธรรม อารยธรรมทางศิลปกรรมของมนุษยชาติมีต้นกำเนิดจากแผนงานจำหลัก หรือขีดเขียนเป็นรูปรอยบนวัสดุต่างๆ เรียกว่า **ลวดลาย** เชื่อกันว่ามนุษย์รู้จักการเขียนลวดลายบนร่างกายของตนก่อนสิ่งอื่น ความมุ่งหมายของการขีดเขียนบนร่างกายสันนิษฐานว่าเพื่อความงาม หรือเพื่อให้มีความน่าเกรงขามแก่ศัตรูที่พบเห็น หรือเขียนเพื่อประกอบพิธีกรรม ลวดลายต่างๆ ที่มนุษย์ทั่วโลกคิดเขียนขึ้นในขั้นต้น มักเป็นลายเส้นตรงๆ ชิดไปชิดมาสลับกันก่อน เมื่อมนุษย์รู้จักความสวยงามมากขึ้น ก็จัดเส้นที่ชิดตรงๆ ให้ตั้งบ้าง นอนบ้าง ทแยงบ้าง ชิกแซกบ้าง โค้งบ้าง สลับกันให้ดูสวยงามยิ่งขึ้น ต่อมารู้จักการนำเส้นมาประสานเพื่อให้เกิดรูปร่างของเรขาคณิต เช่น สี่เหลี่ยม วงกลม ครั้นเมื่อมีความคิดและมีมือขึ้น จึงนำรูปทรงธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดอกไม้ สัตว์ มาดัดแปลง แล้วประกอบขึ้นเป็นลวดลายของแต่ละชนชาติ (ปฏิพัทธ์ ดาระดาช. 2539 : 174-179)

แหล่งความเจริญในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทยที่สำคัญมี 2 แห่ง คือที่บ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี เป็นวัฒนธรรมหรืออารยธรรมในยุคหินใหม่มีอายุประมาณตั้งแต่ 10,000 ปีลงมาจนถึง 5,000 ปีล่วงมาแล้ว อีกแห่งคือ บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี เป็นวัฒนธรรมยุคหินใหม่ตอนปลายคาบเกี่ยวกับยุคโลหะ ได้มีการขุดค้นพบเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2510 พบโครงกระดูกมนุษย์เครื่องปั้นดินเผาหม้อลายเชือกทาบและลายเขียนสี เครื่องประดับ กำไลแขนทำจากสำริด ลูกปัดทำจากแก้ว วัตถุดังกล่าวได้ทำการทดสอบด้วยกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์ บางชิ้นมีอายุเก่าแก่ถึง 7,000 ปี จากหลักฐานมากมาย แสดงให้เห็นความก้าวหน้าทางวิทยาการและทางศิลปะการเขียนลวดลาย อยู่ในขั้นสูง เชื่อว่าบ้านเชียงเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมสำริดที่เก่าแก่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง

5.2 ประเภทและลักษณะของลวดลาย

ประเภทของลวดลายแบ่งได้ 6 ประเภทลาย ดังนี้

1. ลายพื้น เป็นลายที่ใช้ประดับตกแต่งพื้นที่กว้างใหญ่ที่สุดของตัวงาน ลายพื้นจะเป็นลายต่อเนื่อง ที่สามารถผูกลายได้ด้วยวิธีต่างๆ ได้ไม่สิ้นสุด ลวดลายมักซ้ำกันไปมา
2. ลายขอบ มักเป็นลายแถบยาวตลอดแนวลาย หรือเป็นลายเฉพาะที่มีลักษณะเป็นแนวยาว มีใช้ทั้งแนวดิ่งและแนวนอน มีขนาดเล็ก ใหญ่ กว้าง ยาว ตามสัดส่วนของงาน ใช้เป็นลายแบ่งพื้นที่ คั่นจังหวะลาย เป็นฐานของลายอื่น
3. ลายเชิง เป็นลายริมที่ขอบบนหรือขอบล่างของบริเวณพื้นที่ ลักษณะลายเป็นแนวยาว แบบลายขอบ แต่ด้านหนึ่งจะมีลายอยู่ในโครงสร้างรูปสามเหลี่ยม ปลายชี้ลงหรือชี้ขึ้น ลายในโครงสร้างสามเหลี่ยมนี้จะเรียงติดต่อกันไปตลอดแนวโดยมีขนาดเท่ากันบ้าง ขนาดลดหลั่นกันบ้าง
4. ลายกรอบ เป็นลายขอบล้อมพื้นที่ หรือล้อมตัวลาย หรือล้อมข้อความ ลายกรอบเป็นรูปร่างต่างๆ ได้แก่ สี่เหลี่ยม วงกลม วงรี หัวใจ ลายกรอบที่ออกแบบแบบสมดุลซ้ายขวาเหมือนกัน และสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน

5. ลายมูม เป็นลายที่ใช้ประดับตกแต่งส่วนมูมของพื้นที่ ลายมูมนี้ใช้มาตั้งแต่สมัยสุโขทัยสันนิษฐานว่ารับอิทธิพลมาจากประเทศจีนที่เป็นลายค้ำคาวประดับตกแต่งตามความเชื่อในการปกป้องป้องกันไม่ให้สิ่งชั่วร้ายเข้ามากระทบ ลายมูมอาจใช้ประดับตกแต่งตั้งแต่มูมเดียว สองมูม สลักมูมหรือทูกมูม ลวดลายจะอยู่ภายในหรือภายนอกของพื้นที่ ลายจะไม่ติดต่อกันเพราะถ้าลวดลายติดกันจะกลายเป็นลายกรอบ ลายมูมจะช่วยเน้นให้ลายตรงกลางเด่นยิ่งขึ้น

6. ลายเฉพาะ เป็นลายที่ออกแบบสำหรับบริเวณพื้นที่นั้นโดยเฉพาะ จะเป็นลายที่มีความสำคัญหรือโดดเด่นกว่าลายอื่น ใช้สำหรับพื้นที่ที่แตกต่างจากบริเวณอื่นๆ หรือบริเวณตรงกลางของพื้นที่

คุณค่าของลวดลาย ลวดลายจะมีคุณค่าที่แตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ การใช้งานที่ต่างกัน ทำให้เกิดคุณค่าที่ต่างกัน ดังนี้

1. ด้านความงาม เป็นผลมาจากการรับรู้ รสนิยม ความชื่นชอบ ซึ่งเกิดจากตัวลายวัสดุและกระบวนการสร้างสรรค์ลวดลายเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง

2. ด้านประโยชน์ใช้สอย เป็นการออกแบบลวดลายให้สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอย โดยคำนึงถึงการใช้งานที่มีความแข็งแรง ทนทาน ดูแลรักษาทำความสะอาดง่าย ผลิตได้ด้วยระบบหัตถกรรม หัตถอุตสาหกรรม หรือระบบอุตสาหกรรม

3. ด้านการสื่อความหมายแก่กลุ่มชน โดยสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการออกแบบ เช่น ศาสนา ความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคล ความรัก ชัยชนะ หน่วยงาน และประเทศ เช่น ดอกบัวสื่อแทนศาสนาพุทธ ไผ่ก่างแซนสื่อแทนศาสนาคริสต์

4. ด้านการบันทึก แสดงเรื่องราว บอกเล่าเหตุการณ์ แสดงคุณค่าของลวดลายทางด้านการบันทึก แสดงรายละเอียดของสภาพแวดล้อม สังคมวัฒนธรรม วรรณกรรม ศาสนาและศิลปกรรมที่มีคุณค่าเชิงประวัติศาสตร์

5. ด้านการแสดงความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจของธรรมชาติ เป็นการสื่อความหมายแฝงของลวดลายทางด้านความเชื่อของมนุษย์ที่มีต่ออำนาจธรรมชาติ เรื่องเกี่ยวกับเทพเจ้า ภูตผี ที่มีอำนาจดลบันดาลความอุดมสมบูรณ์ ความแห้งแล้ง ภัยพิบัติ ความตาย การปกป้องคุ้มครองแสดง ความเคารพ ความสำนึกในบุญคุณ ตามความเชื่อของแต่ละชนชาติ ได้แก่ ลายดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ลายเทพเจ้า และลายสัตว์

6. บ่งบอกสถานภาพของผู้ใช้ แสดงถึงฐานะ ตำแหน่ง หรือเกียรติยศบุคคลที่ปรากฏในสังคม เช่น ลายครุฑจะเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ไทย เพราะครุฑเป็นพาหนะของพระนารายณ์ ลายมังกรห้าเล็บเป็นลายสำหรับจักรพรรดิจีน ส่วนการใช้สี สีทองและสีแดง มักเป็นสีสำหรับกษัตริย์หรือผู้มีอำนาจ

7. บ่งบอกวัฒนธรรมหรือชนชาติและยุคสมัย ในแต่ละชนชาติจะมีลายที่มาจากธรรมชาติ และที่มาจากสิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์สร้างสรรค์ ซึ่งมีความแตกต่างกันของวัฒนธรรมของตนเป็นตัวกำกับ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พืช สัตว์ ความเป็นอยู่ของแต่ละวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดให้เกิดลักษณะเฉพาะของลวดลาย สีเส้น

8. ด้านเศรษฐกิจ ลวดลายมีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริมผลิตภัณฑ์ให้มีความสวยงาม น่าสนใจ และเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์

5.3 ลวดลายสมัยนิยม

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มประเทศที่มีลักษณะลวดลายที่ใกล้เคียงกับบ้านเชียง หรือยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ใกล้เคียงกัน หรือมีการกระจายอารยธรรมบ้านเชียงที่นักโบราณคดีสันนิษฐานไว้ว่ามี การขุดพบในประเทศนั้น โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มลวดลาย คือ ลวดลายประเทศตะวันออก ได้แก่ อินเดีย จีน ญี่ปุ่น ลาว และลวดลายประเทศตะวันตก ได้แก่ อียิปต์ และสัมพันธ์กับเนื้อหากลุ่มประเทศที่มีผล ต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ประเทศลาว ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศอินเดีย

1. ประเทศจีน

ประเทศจีนอยู่ทางตะวันออกของเอเชีย ชาวจีนมีความเชื่อในหลักคำสอนของลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ ซึ่งเป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีความเชื่อเกี่ยวกับสวรรค์ ดวงวิญญาณ และการบูชาบรรพบุรุษ เมื่ออิทธิพลศาสนาพุทธแผ่มาหายาน จากอินเดียเข้ามาผสมผสานความเชื่อเดิม ศาสนาพุทธในประเทศจีนจึงมีลักษณะผสม หล่อหลอมรวมกัน สะท้อนอยู่ในศิลปกรรมของจีน ตลอดจนลวดลายการประดับตกแต่งสิ่งต่างๆ ล้วนเป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายเกี่ยวกับความเชื่อ ศิลปกรรมของจีนจึงมีเอกลักษณ์ของตน ทั้งด้านความงาม ความละเอียดอ่อน การแสดงอารมณ์แฝง หลักปรัชญาอย่างลึกซึ้ง (ปัญญา เทพสิงห์. 2548 : หน้า 77-79) อารยธรรมจีน เกิดขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำฮวงโหและแยงซี เริ่มประมาณ 4,500 ปีล่วงมาแล้ว (ปฏิพัทธ์ ดาระดาช. 2539 : 189) ศิลปวัฒนธรรมจีน มีอายุเก่าแก่ยืนนานที่สุดในเอเชียอาคเนย์ และมีคุณลักษณะพิเศษแห่งวัฒนธรรมของตนอย่างมั่นคง ศิลปวัฒนธรรมจีนยังปรากฏอิทธิพลในงานศิลปกรรมและวัฒนธรรมในประเทศใกล้เคียงอย่างลึกซึ้ง เช่น ญี่ปุ่น พม่า อินโดนีเซีย เกาหลี และไทย ตลอดจนแพร่อิทธิพลไปในเอเชียและยุโรปอีกด้วย

ลวดลายจีนเกี่ยวข้องกับความเชื่อ เรื่องสิริมงคล โดยแสดงออกในรูปตัวอักษร ภาพวาด ลวดลาย คำพูด รูปบุคคล สิ่งของและสัตว์ชนิดต่างๆ เป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายสัญลักษณ์สิริมงคล แบ่งได้ดังนี้ การใช้ผลไม้ ต้นไม้และดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ การใช้สิ่งของ เครื่องใช้เป็นสัญลักษณ์ และการใช้ภาพบุคคลเป็นสัญลักษณ์

เรื่องของสิริมงคล คือ เรื่องของ โชค ลาภ อายุยืน ซึ่งชาวจีนเรียกว่า ฮก ลก ซิ่ว ลวดลายนี้ เข้ามามีอิทธิพลต่อลักษณะลวดลายไทย เช่น ลายค้างคาว ที่กลายมาเป็นลายมุนหรือลายค้างคาวเรียงติดต่อกันได้กลายเป็นลายกระจัง คอเสื้อ ลายลูกคลื่น กลายเป็นลายราชวัติ ลายขีดเส้นวนเป็นวง เหลี่ยมกลายมาเป็นลายประแจจีน (สมศิริ อรุณทัย. 2549 : 69-72)

จากลวดลายที่กล่าว ปัญญา เทพสิงห์ (2548 : 95-97) ได้ขยายถึงลักษณะลวดลายของจีน ดังนี้

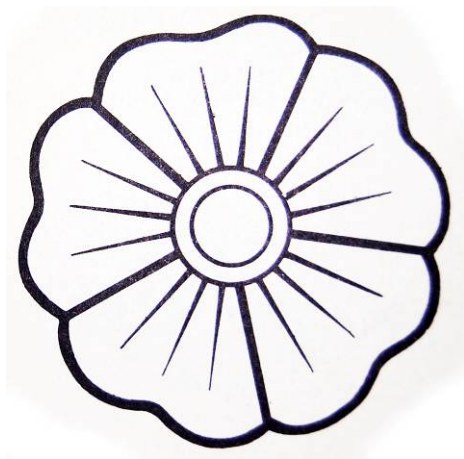
1. สัตว์ สัตว์ที่นิยมใช้ตกแต่ง ได้แก่ มังกร หงส์หรือนกฟีนิกซ์ (Phenix) กิเลน สิงห์ เสือ นกกระเรียน เต่า โดยเฉพาะมังกรพบมากที่สุด มังกรเป็นสัตว์ในอุดมคติของจีน มีกล่าวไว้ในตำนานหรือเทพนิยายมากมาย มีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ มีหลายตระกูล ต้นกำเนิดของลายมังกรสันนิษฐานว่ามาจาก ลวดลายตกแต่งภาชนะสำริดในสมัยราชวงศ์ฉางหรือสมัยราชวงศ์โจวตอนต้น ซึ่งมีลักษณะคล้ายภาพสัตว์ที่เรียกว่า “มังกรก้วย” (Kuie Dradons) ต่อมาแก้ไขจนดูคล้ายเป็นรูปงู ภาพมังกรมีรูปร่างที่ชัดเจนขึ้นในสมัยราชวงศ์ฮั่น เมื่อถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของกษัตริย์แสดงถึงโอศุขของสวรรค์ อีกทั้งมังกรยังสื่อความหมายถึง หยาง ความสมบูรณ์ การสร้างสรรค์ ความคล่องแคล่วว่องไว ความมีอำนาจ

ความมั่งมี ความโชคดี ความเป็นผู้คุ้มครองและผู้ทำลาย สัตว์ที่พบมากอีกคือสิงห์ เป็นการดัดแปลงจากสิงโตในอุดมคติจีน ความหมายถึงการป้องกันอำนาจชั่วร้าย อำนาจและผู้คุ้มครองสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ปกติจะตั้งรูปสิงห์อยู่หน้าบันไดหรือทางเข้าด้านซ้ายของอาคารเป็นคู่ผู้ที่เฝ้าประตูลูกบอลหรือลูกโลก ด้านขวาเป็นสิงห์ตัวเมียที่เฝ้าประคองลูกสิงห์ ลูกบอลที่ตัวผู้แต่หมายถึงความเป็นปึกแผ่นของราชอาณาจักร ส่วนลูกสิงห์ของตัวเมีย หมายถึงผลิตผลของความเจริญงอกงาม สัมพันธ์กับ สุวิมล บัวหัทธิน (2537 : 28) กล่าวถึงสัญลักษณ์ของลายหลายๆ ลายมาจากเทพนิยาย จากตัวละคร จินตนาการ สัตว์ในเทพนิยาย สัญลักษณ์แก่การอายุยืน มังกร สิงโต และเสือ



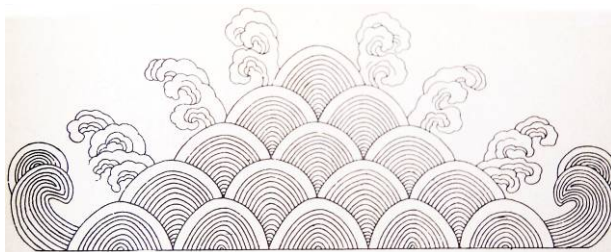
ภาพที่ 2.66 ลายมังกรของจีน
ที่มา : พรพรรณ จันทโรนานนท์. 2530

2. พืช ได้แก่ ไม้ ดอกโบตั๋น สน ท้อ บัว เหมย ส้มมือ ทับทิม พืชเหล่านี้ยังแฝงด้วยความหมายต่างกัน เช่น ไม้ หมายถึงความอ่อนโยน ความก้าวหน้า ความทนทาน ท้อ หมายถึงความสุข สันติภาพ โบตั๋น หมายถึงความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรือง



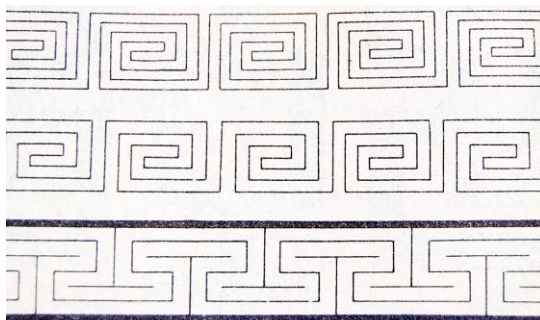
ภาพที่ 2.67 ลายดอกไม้ ดอกท้อสัญลักษณ์ความยั่งยืน และดอกพุทตานสัญลักษณ์แห่งความมั่งคั่ง
ที่มา : พรพรรณ จันทโรนานนท์. 2530

3. ธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา หิน เมฆ น้ำ ลายธรรมชาติมีความหมายแตกต่างกัน เช่น เมฆ หมายถึงความสุข สันติภาพ ความโชคดี น้ำ หมายถึงความอ่อนนุ่ม ความนิ่มนวล การเชื่อฟัง



ภาพที่ 2.68 ลายคลื่นน้ำ นิยมปักบนเสื้อของขุนนางฝ่ายขุน
ที่มา : พรพรรณ จันทโรนานนท์. 2530

4. ลายประดิษฐ์ ได้แก่ ลายประแจจีน ลายกัก ลายหยินหยาง ลายสวัสดิกะ ลายประแจ หมายถึงการกลับคืน การเกิดใหม่ ลายกัก หมายถึงความมีชีวิตยืนยาว



ภาพที่ 2.69 ลายตัวอักษรหุย หมายถึงความต่อเนื่องไม่มีวันจบสิ้น
ที่มา : พรพรรณ จันทโรนานนท์. 2530

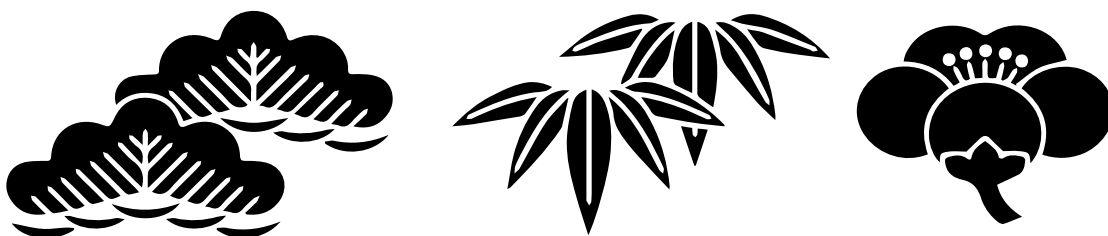
5. สี ชาวจีนมีความเชื่อว่า สีแดงเป็นสิริมงคล เป็นสีแห่งชีวิต คล้ายกับสีของเลือดที่ช่วยหล่อเลี้ยงมนุษย์ให้มีชีวิตอยู่ได้ เป็นสีแห่งความรื่นเริง เป็นสัญลักษณ์ของดวงอาทิตย์และหยาง สีแดงกับสีเหลืองทองมีความหมายแทนอำนาจ ความรุ่งเรือง และยังซ่อนนัยความหมายถึงความสุข ความโชคดี

2. ประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีรูปแบบทางศิลปะเป็นของตนเอง การสร้างสรรค์งานศิลปะได้แรงบันดาลใจของพุทธศาสนาเถรวาท มีลักษณะเรียบง่าย แสดงออกในลักษณะสัญลักษณ์

2.1 การใช้ผลไม้ ต้นไม้และดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ เช่น โบตัน (Peony) ถือเป็นของมงคล ญี่ปุ่นที่เป็นสัญลักษณ์ของความรักใคร่ ต้น Nandina domestica นั้น ในความเชื่อของชาวญี่ปุ่น หมายถึงความดีและการมีพลังในการปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายให้ออกไป ภาพ ต้นสน (มัทสึ) ต้นไผ่ (ทาเคะ) และดอกบ๊วย (อุเมะ) รวมกันญี่ปุ่นเรียกว่า ไชวจิกุโบ ไม้มงคลแห่งฤดูหนาว ซึ่งได้รับอิทธิพลความเชื่อ

นี้มาจากภาพวาดของจีนสมัยราชวงศ์ซ่ง ตรงกับสมัยเออันในญี่ปุ่น แต่กลับได้รับความนิยมในช่วงสมัยเอโดะ ถือว่าเป็นสิ่งมงคลที่ดี



ภาพที่ 2.70 ต้นสน (มัทสึ) ต้นไผ่ (ทาเคะ) และดอกบ๊วย (อุเมะ) ญี่ปุ่นเรียกว่า โชวจิกุโบ
ที่มา : marumura. 2553 [Online]

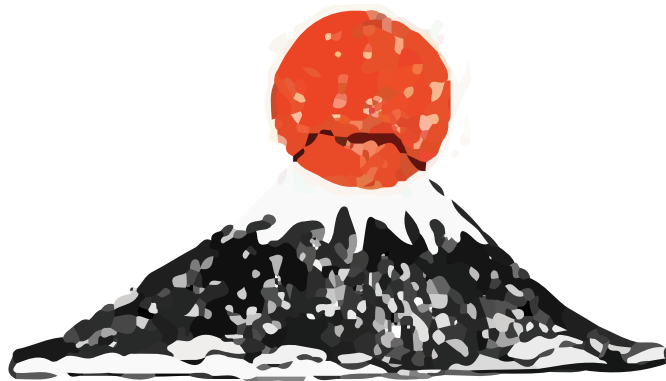
2.2 การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ สัตว์บางประเภท รูปสัตว์ที่ใช้ประดับตกแต่งมีลักษณะคล้ายคลึงของจีน คือ ตัวมังกร กิเลน นกไก่อฟ้า นกฮูก Fukuro (Owl) ถือเป็นสัญลักษณ์ของความรอบรู้ ความปราดเปรื่อง ความโชคดีและความยั่งยืน นกกระเรียน (Crane) มีความหมายว่า ที่เป็นสัญลักษณ์ของการมีอายุยืน แข็งแรงและฉลาดเหนือผู้คน คางคกสามขาคาบเหรียญ “Lucky Frog/Toad” เป็นสัญลักษณ์ของความร่ำรวย ความมั่งคั่งและความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า ปลาการ์ฟ (Koi Fish/Carp) เป็นสัญลักษณ์ของความสำเร็จ การไม่หยุดนิ่งและการมีสุขภาพที่ดี แมวกวัก (Maneki-neko) ถือว่าเป็นสัตว์นำโชคของชาวญี่ปุ่นมาตั้งแต่สมัยโบราณ เนื่องจากชาวญี่ปุ่นมีความเชื่อว่า “แมว” ช่วยเรียกเงินเรียกทอง ช่วยให้ร่ำรวย มีสุขภาพแข็งแรงและมีอายุที่ยืนยาว ปลาไท เป็นหนึ่งในอาหารมงคลปีใหม่เรียกว่า โอเซจิ เรียวกิริ ที่ไปพ้องเสียงกับคำว่า เมะเดะไต (めでたい) ที่หมายความว่า ความสุข ความปิติยินดี การเฉลิมฉลอง และเต๋า หมายถึงอายุยืน (เอมอร์ วิศวกาญจน์. 2542 : 38)



ภาพที่ 2.71 นกกระเรียน (Crane) และเต๋า (Turtle)
ที่มา : Daruma Museum Japan. 2018 [Online]

2.3 การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ เช่น ภูเขาไฟฟูจิ เป็นภูเขาที่เป็นที่สุดของคนญี่ปุ่น ถือเป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งมงคลที่คนญี่ปุ่นอยากจะฝันถึงเป็นอันดับหนึ่งในฝันแรกของปีที่เรียกว่า ฮัทสึเมะ (

初夢) ดวงอาทิตย์ที่ชัดเจนที่สุดคือ สัญลักษณ์บนธงประจำชาติญี่ปุ่น ธงชาติของญี่ปุ่นนั้นมีชื่อเรียกว่า “ฮิโนมารุ” (Hinomaru : 日の丸) ถ้าแปลตามตัวจะหมายถึง วงกลมแห่งพระอาทิตย์ หรือ circle of the sun ตามฉายาที่เราคนไทยเรียกว่า “แดนอาทิตย์อุทัย”



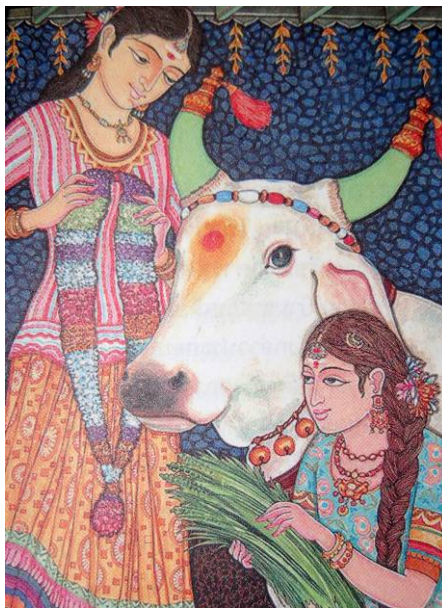
ภาพที่ 2.72 ภูเขาไฟฟูจิ ฮัทสึยูเมะ (初夢)

ที่มา : marumura. 2553 [Online]

ศิลปกรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์เกี่ยวข้องกับความเชื่อของเทพเจ้า อำนาจลึกลับเกี่ยวกับธรรมชาติ เช่นเดียวกับความเชื่อของชาติอื่นๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญให้เกิดลัทธิชินโต (Shinto) หมายถึง วิถีทางแห่งเทพเจ้า ระยะเวลาได้รับอิทธิพลศาสนาพุทธ ลัทธิขงจื้อ และลัทธิเต๋าของจีน ศาสนาและความเชื่อของญี่ปุ่นจึงมีลักษณะผสมผสาน ลวดลายศิลปะของญี่ปุ่นเน้นความว่างเปล่า ความเรียบง่าย ลวดลายตกแต่งเป็นลวดลายเรขาคณิต ลายขัด ลายเส้น (สมศิริ อรุณทัย. 2549 : 85-88)

3. ประเทศอินเดีย

เป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองประเทศหนึ่งในซีกโลกตะวันออก ประกอบด้วยชนชาติ 2 กลุ่ม คือ ดราวิเดียน และอินโดอารยัน มีความเจริญรุ่งเรืองบริเวณแถบลุ่มแม่น้ำสินธุ การสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นรูปสัตว์เหมือนจริง เช่น วัว ควาย มีความเชื่อว่า เป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี เนื่องจากวัว ควายเป็นสัตว์ที่แข็งแรงและมีพลังกำลัง นำโชคในเรื่องของครอบครัวและการเกษตรกรรม และโคยังเป็นพาหนะของพระอิศวร เสือ ช้าง แรด สันนิษฐานว่าได้รับแนวความคิดจากเรื่องพระศิวะ ซึ่งมีฐานะเป็นเทพเจ้าแห่งสัตว์ทั้งหลาย หรือเป็นพาหนะของเทพเจ้า ในอินเดีย ที่ซึ่งมีความเชื่อและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ภู มีชื่อเรียกในตระกูลภาษาอินโดยูโรเปียนที่เป็นภาษาที่ใช้ภูมิภาคว่า "นาคา" อันเป็นชื่อเรียกอย่างเดียวกับ "พญานาค" ซึ่งเป็นภูใหญ่ที่เป็นสัตว์กึ่งเทพในความเชื่อของชนชาวอารยันและเอเชียอาคเนย์ เช่นเดียวกับ "มังกร" ในความเชื่อของชาวจีน ซึ่งเชื่อว่ามีที่มาจากงูขนาดใหญ่ เป็นสัตว์แห่งอำนาจ ในทางการแพทย์ ภูเป็นสัญลักษณ์ทางการแพทย์สากล ศตวรรษที่ 14-15 มีลวดลายง่ายๆ ที่นิยมสีน้ำเงิน (Indico) หรือแดง (Madder)



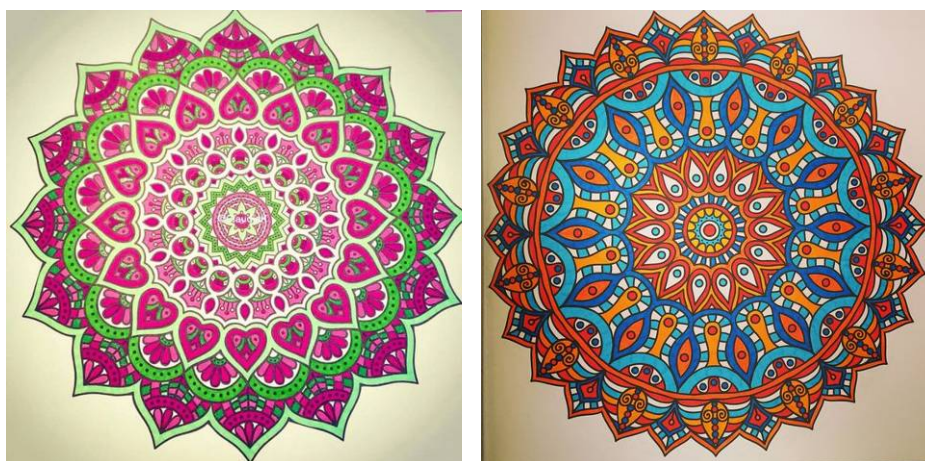
ภาพที่ 2.73 วัวหรือโคมาตา (gau mata)

ที่มา : บัญชา ธนบุญสมบัติ. 2555

ลักษณะของลวดลายมาจากธรรมชาติของต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ นำมาทำเป็นช่อหรือดอกเดียวๆ จัดวางเป็นลวดลายที่สวยงาม ดอกบัว (The Lotus) ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ที่ชาวพุทธทุกนิกายคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี ตามพุทธศิลป์ต่างๆ มักเห็นภาพพระพุทธรเจ้า แลสาวกองค์สำคัญในอิริยาบถต่างๆ พร้อมด้วยดอกบัว ไม่ว่าจะเป็นประทับบนดอกบัว หรือ ถือดอกบัวในมือ ก็ตาม ด้วยธรรมชาติของดอกบัวที่กำเนิดแต่โคลนตม แต่สามารถเติบโตจนเบ่งบานพ่นน้ำออกมารับแสงอาทิตย์ได้ ชาวพุทธในทิเบตจึงยกย่องให้ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์แห่งการบรรลุธรรมขั้นสูงสุด นั่นคือ การหลุดพ้น ดังที่ในคัมภีร์ลิลิตวิสูตรกล่าวไว้ว่า “จิตแห่งมหาบุรุษนั้นผ่องแผ้วไร้ซึ่งมลทิน ก็เปรียบเสมือนดอกบัวที่เกิดแต่โคลนตม แต่ยังสามารถรักษาความสะอาดบริสุทธิ์แห่งตนไว้ได้” ไบโพธิ์ คือ ใจ เพราะไบโพธิ์ มีรูปคล้ายหัวใจ เป็นผู้นำไปสู่การตรัสรู้ (เอมอร วิศุภกาญจน์. 2542 : 31-32)

รังโกลี (Rangoli) ศิลปะการวาดภาพตกแต่งที่นิยมในอินเดีย (ย่านตองค้เทพ มณฑลจักรวาล ลวดลายแบบอินเดีย) เป็นการวาดภาพด้วยทรายหรือผงสี บนพื้นขาวหรือพื้นสี ซึ่งมักใช้ตกแต่งหน้าบ้านของชาวอินเดียในงานเทศกาลต่างๆ หรือในสถานที่จัดงานสำคัญๆ หมายถึงการต้อนรับขับสู้อย่างอบอุ่นของเจ้าบ้านหรือเจ้าภาพต่อแขกที่มาเยือน รังโกลี (Rangoli) มีที่มาจากศัพท์คำว่า rang หมายถึง สี และ aavalli หมายถึง แถวของสี ลวดลายที่นิยมวาดมักมีที่มาจากธรรมชาติ เช่น ลายดอกไม้ ใบไม้ ไม้เลื้อย นกยูง หงส์ เป็นต้น รวมทั้งลายเลขาคณิต สวรรค์ ตรีศูลย์ จุดสำคัญของการวาดภาพแบบรังโกลี คือการพยายามให้เส้นที่วาดต่อเนื่องกัน โดยไม่ขาดตอน ภาพวาดรังโกลี ในวัฒนธรรมอินเดียเป็นสื่อสำคัญที่แสดงถึงการต้อนรับขับสู้อย่างอบอุ่นเป็นกันเองสำหรับแขกเหรื่อต่างๆ ที่มาเยือนสถานที่สำคัญๆ โดยเฉพาะในเทศกาล ดิวาลี (Diwali) ซึ่งเป็นเทศกาลปีใหม่ของชาวฮินดู ที่มีการเฉลิมฉลองกันทั่วอินเดีย และเปลี่ยนรูปแบบใหม่กันทุกวัน เพื่อให้มีความสวยงามแบบไม่ซ้ำแบบและอาจเพื่อความสดชื่นสบายตาแก่ผู้ที่ได้พบเห็นด้วย นอกจากนี้รังโกลียังมีความสำคัญในเชิงศาสนา ซึ่งการวาดภาพรังโกลินั้นตั้งใจวาดเพื่อยกระดับความงดงามของสิ่งแวดล้อมและยกระดับ

อารมณ์ของผู้คนด้วย การดื่มด่ำกับความงดงามของบรรยากาศก็จะช่วยลดความคิดหรืออารมณ์ในเชิงลบให้ลดน้อยลงไปได้



ภาพที่ 2.74 รังโกลี (Rangoli) ลายดอกไม้

ที่มา : pinterest. 2560 [Online]

อารยธรรมอินเดีย เกิดขึ้นบริเวณแม่น้ำสินธุ เริ่มประมาณ 5,000 ปีล่วงมาแล้ว ปัจจุบันคือดินแดนของประเทศปากีสถานตะวันตก (ปฏิพัทธ์ ดาระดาช. 2539 : 189) ศิลปะอินเดียก่อนประวัติศาสตร์ได้รับอิทธิพลจากเมโสโปเตเมีย ต่อมาชาวอารยันได้เข้ามามีอำนาจในตอนเหนือของอินเดีย และสร้างความเจริญในกลุ่มแม่น้ำสินธุ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของศิลปะอินเดีย ลวดลายที่พบเป็นตราประทับ แกะสลักจากหินเนื้ออ่อนเป็นรูปสัตว์ต่างๆ เช่น วัว ช้าง แรด รูปต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ หัวสัตว์ รูปโยคีและมีอักษรจารึก จิตรกรรมฝาผนังเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนาเป็นหลัก มีลวดลายประกอบเป็นรูปคนธรรพ์ กิณนร อัปสร สัตว์ ดอกไม้ ผลไม้ พรรณพฤกษาต่างๆ (สมศิริ อรุโณทัย. 2549 : 65-67)

4. ลาว

ชาวลาวส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาทซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ (ร้อยละ 60 ของชาวลาวทั้งหมด) ควบคู่ไปกับลัทธินับถือผีบรรพบุรุษของชนชาติส่วนน้อยในแถบภูเขาสูง ส่วนชาวลาวที่นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามมีจำนวนที่ค่อนข้างน้อยมาก โดยศาสนาคริสต์ส่วนมากจะมีผู้นับถือเป็นกลุ่มชาวเวียดนามอพยพและชาวลาวเชื้อสายเวียดนาม ส่วนศาสนาอิสลามพบว่ามีการนับถือในหมู่ชนชาติส่วนน้อยจีนฮ่อที่อาศัยตามชายแดนด้านติดกับประเทศพม่า และมีชุมชนมุสลิมที่มีเชื้อสายเอเชียใต้ และจามในเวียงจันทน์

วัฒนธรรม มีความคล้ายคลึงกับคนภาคอีสานของไทยเป็นอย่างมาก ยังมีคำกล่าวที่ว่า “ มีลาวอยู่แห่งใด มีมัดหมี่ แลลายจกอยู่ที่นั่น ” ในด้านดนตรี ลาวมีแคนเป็นเครื่องดนตรีประจำชาติ มีหมอขับ หมอลำ ลาวมีประเพณีทางพระพุทธศาสนาและอื่นๆ เช่น วันมาฆบูชา วันสงกรานต์ วันออกพรรษา บุญเข้าประทับดิน บุญเข้าฉลาก บุญสว่างเฮือ (แข่งเรือ) บุญธาตุหลวงเวียงจันทน์ ในเดือน 12 เป็นต้น

ลวดลายของประเทศลาวจะปรากฏอย่างชัดเจนกับศาสนสถาน ผ้าทอ เครื่องปั้นดินเผา และงานหัตถกรรมต่างๆ สามารถสรุปได้ว่า

4.1 การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ ลวดลายของผ้ามัดหมี่ที่เป็นเอกลักษณ์เช่น ลายหงส์หรือลาย นาค ผ่าทอง ทองเจือ (2557)[Online] ผู้เชี่ยวชาญผ้าทอโบราณ เล่าว่า ผ้าลายนาคเป็นผ้าที่อยู่ คู่วัฒนธรรมของคนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มานานมาก ไกลมาตั้งแต่อินเดีย ลังกา พม่า ไทย ลาว เขมร เวียดนาม ลงไปจนถึงมาเลเซีย อินโดนีเซีย คนในสมัยโบราณกว่า 3,000 ปี นับถือว่างูเป็นสัตว์ สำคัญ เวลาเลื้อยไปไหนจะเจียบ เลื้อยเลี้ยวตลอดคดเคี้ยวไปได้ทุกทาง หากถูกกัดก็จะถึงแก่ชีวิต คนจึง เกรงกลัวกันมากถึงขั้นยกขึ้นเป็นเทพเจ้า จากนั้นมางูก็ถูกยกย่องให้มีส่วนร่วมในทุกศาสนาที่เกิดขึ้นใน เอเชีย โดยถูกนำมาตีความตามจินตนาการและทัศนคติความเชื่อ แตกต่างกันไปให้เป็นพญานาคบ้าง มังกร หรือมกรบ้าง และด้วยความเชื่อเหล่านี้จึงถูกถ่ายทอดเป็นลวดลายผ้าที่ต่างวัฒนธรรมกันไป ไม่ว่าจะเป็นลายนาคที่มีความชัดเจนในตัวเอง หรือในเชิงสัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ ความอุดมสมบูรณ์ ความมีวาสนา และเป็นบันไดนำไปสู่ความดินแดนแห่งจักรวาล ลายพญานาคเป็นแม่ลายที่นิยมมาก ที่สุด แสดงถึงการปกป้อง คุ้มครอง



ภาพที่ 2.75 ลายนาคและลายปราสาท

ที่มา : โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2560) [Online]

สัญลักษณ์นกหรือห่านหรือหงส์ มีปรากฏมากในผ้าทอมือของลาวสิบสองปันนา และในหมู่ พวกคนไทในเวียดนาม ในสถาปัตยกรรมล้านนา และล้านช้าง จะพบนกหรือหงส์เป็นองค์ประกอบที่ สำคัญประดับอยู่บนหลังคาโบสถ์ คู่กับสัญลักษณ์นาค หรือบางแห่งก็มีแต่หงส์ประดับอยู่ตามจุดต่างๆ ในวัด ในสิบสองปันนา สัญลักษณ์นกหรือหงส์หรือนกยูง ถือว่าหงส์เป็นของสูง นก Hong เป็น ตัวแทนของผู้หญิงที่ได้รับการยกเว้นทางสังคม



ภาพที่ 2.76 แบบลวดลายนกฮ้อง Hong birds
ที่มา : Joshua Hirschstein , Maren Beck. 2017

นกอินทรี (Huong) นกที่นำกลิ้งนี้มักนำมาสวมใส่เป็นเสื้อผ้าสำหรับเด็กป้องกันเด็กจาก
วิญญาณที่ไม่ดี

ควาย (Water Buffalo) เป็นสัตว์ในบ้านที่สำคัญ ๆ ที่ใช้ไถนาข้าวและเป็นอาหาร แสดง
ถึงความอุดมสมบูรณ์

ช้างสิงโต (Siho) สัญลักษณ์แห่งความแข็งแกร่งและอำนาจทางการเมืองที่อยู่คงกระพัน



ภาพที่ 2.77 แบบลวดลาย Siho (ช้างสิงโตตำนาน) กับวิญญาณบรรพบุรุษ
ที่มา : Joshua Hirschstein , Maren Beck. 2017

4.2 การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ เช่น น้ำ หมายถึงความอ่อนนุ่ม ความนิ่มนวล การเชื่อ
ฟัง ความต่อเนื่องไม่จบสิ้น ลายขดเป็นวงเหมือนกันหอย หรือตะขอ ลายนี้พบอยู่ทั่วไปเช่นกัน บนผ้า
จก ผ้าขิด ประเทศลาวและภาคอีสานเรียกว่า "ลายผักกูด" ซึ่งเป็นชื่อของพืชตระกูลเฟิร์นชนิดหนึ่ง
เป็นสัญลักษณ์ที่เก่าแก่มากในเอเชีย ลายพระอาทิตย์ "ตะเว็น" หมายถึง ความศักดิ์สิทธิ์ และพลัง
อำนาจ พระจันทร์เต็มดวง "อีเก็ง" ตามความหมายของธงประจำชาติลาว หมายถึงเอกภาพของชาติ

ภายใต้การปกครองของรัฐบาลพรรคประชาชนปฏิวัติลาว (พรรคคอมมิวนิสต์ลาว) หรือหมายถึงการกลับมารวมกันอีกครั้งของชาวลาวสองฝั่งโขง



ภาพที่ 2.78 ลายคลื่นน้ำบนภาชนะดินเผากลุ่มหัตถกรรมดินเผา ที่หลวงพระบาง ประเทศลาว
ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์. 2558 (ถ่ายภาพ)

4.3 การใช้เรื่องของความเชื่อมาสร้างเป็นสัญลักษณ์ คนลาวมีความเชื่อและเคารพวิญญาณบรรพบุรุษ สัญลักษณ์แห่งการป้องกันสำหรับการเดินทางในชีวิตปัจจุบันหรือในชีวิตหลังความตาย



ภาพที่ 2.79 แบบลวดลายจินตนาการวิญญาณบรรพบุรุษบนผืนผ้า
ที่มา : Joshua Hirschstein , Maren Beck. 2017

5. อียิปต์

อาณาจักรอียิปต์เป็นดินแดนซึ่งมีวิวัฒนาการของชุมชนมนุษย์มาตั้งแต่ยุคหินเก่า อารยธรรมอียิปต์เกิดขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำไนล์ เริ่มประมาณ 7,000 ปี หรือ 6,000 ปีล่วงมาแล้ว

ภาพลายเส้นอียิปต์โบราณเป็นการแสดงถึงความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าเริ่มตั้งแต่การก่อตั้ง 2 อาณาจักรคือ อาณาจักรบน (ลุ่มแม่น้ำไนล์ตอนบน) และอาณาจักรล่าง (ลุ่มแม่น้ำไนล์ตอนล่างถึงบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ) การปกครองแบ่งเป็นเมืองเล็กๆ แต่ละเมือง เริ่มการเคารพบูชาสมมติเทพประจำเมือง สัญลักษณ์ที่เป็นที่นิยมของประเทศอียิปต์มาจนถึงปัจจุบัน คือ

5.1 การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ โดยยกย่องสัตว์ร้ายบางชนิด เช่น นกอินทรี เหยี่ยว เป็นสัญลักษณ์ของเทพฮอรัส ถือเครื่องหมายของชีวิต นกเหยี่ยวที่อุ้งเล็บมีแส้แห่งความจงรักภักดีและแหวนแห่งความเป็นนิรันดร์อยู่ ู เป็นตัวแทนของ Apep เป็นศัตรูคู่แค้นของ Ra หรือพระอาทิตย์ แต่ในคติเทพเจ้า ู Buto เชื่อกันว่าเป็นผู้พิทักษ์แห่งองค์ฟาโรห์ด้วยซึ่งในมงกุฎของฟาโรห์สังเกตุว่าจะมีงูแปะอยู่ คาดว่าเป็นตัวแทนของเทพงูองค์นี้เป็นเทพเจ้าแห่งความรู้ และอาจรวมไปถึงสัญลักษณ์ของแผ่นดินโลกด้วย สิงโต สุนัขจิ้งจอก เป็นรูปสัญลักษณ์แทนขึ้นอยู่กับสภาพแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากมีความเชื่อว่าสัตว์มีลักษณะสูงกว่ามนุษย์ในแง่ความเหมือนกับธรรมชาติอันเป็นสิ่งที่คงสภาพและวิญญานที่เป็นอมตะ การสร้างรูปเคารพและสิ่งก่อสร้างอันยิ่งใหญ่ของอียิปต์ล้วนเกิดจากความศรัทธา นับถือต่อเทพเจ้า ตัวต้วงชาวอียิปต์ต่างเชื่อว่าเป็นสัตว์ที่มีพลังของดวงอาทิตย์อยู่ในตัว ชาวอียิปต์จึงถือว่าตัวต้วงเป็นสัญลักษณ์ของความโชติธรรมถึงเป็นสัญลักษณ์แห่งการกำเนิดชีวิต ชาวอียิปต์โบราณมีความเชื่อว่าแมวเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ เป็นเทพเจ้าจำแลงมาเกิด ซึ่งเทพเจ้านี้มีร่างกายเป็นสตรีและมีศีรษะเป็นแมว ชื่อ พาสต์ (Pasht) ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์แห่งแสงสว่าง ความร้อนและพลังแสงอาทิตย์ รวมทั้งเป็นสัญลักษณ์ของดวงจันทร์ด้วย นอกจากนี้บางข้อมูลได้กล่าวถึงความเชื่อเรื่องแมวของอียิปต์ว่า แมวเป็นเทวีบัสเตต (Bastet) มาจุติ เป็นเทพีแห่งดนตรีและการรื่นเริง และยังเป็นผู้ปกป้องเพศหญิงทั้งมวล อีกด้วย (ปฏิพัทธ์ ดาระดาษ. 2539 : 191-193)



ภาพที่ 2.80 เทพเจ้า ู Buto เชื่อกันว่าเป็นผู้พิทักษ์แห่งองค์ฟาโรห์
ที่มา : Jimmy Dunn. 2011 [Online]

5.2 การใช้สิ่งของเครื่องใช้ หรือลายประดิษฐ์เป็นสัญลักษณ์ อังก์ (Ankh) สัญลักษณ์แห่งความเป็นอมตะ ในอักษรภาพไฮโรกลิฟฟิก อังก์หมายถึง ชีวิต การดำรงชีวิตและความเป็นอมตะ ทั้งในโลกนี้และปรโลก มีผู้วิเคราะห์ว่ารูปลักษณะของอังก์ได้มาจากการรวมเครื่องหมายของมนุษย์ทั้งชายและหญิง เอาไว้ด้วยกัน โดยรูปท่วงหรือวงแหวนแทนหญิง ส่วนที่เหลื่อแทนชาย ดังนั้นการคิดค้นอังก์จึงมีที่มาจากลัทธิการบูชาความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นคติที่เกิดขึ้นทั่วโลกในยุคก่อนประวัติศาสตร์ อังก์

จึงเป็นสัญลักษณ์ของสุขภาพดี ความมีอายุยืน และหมายรวมถึงเครื่องหมายของชายและหญิง การอยู่รวมกันของพลังอำนาจแห่งสิ่งที่เป็นคู่ตรงข้าม ที่ชาวจีนเรียกว่า หยิน-หยาง หมายถึงความอุดมสมบูรณ์ มีโชคลาภ และทรัพย์สินเงินทอง รวมความแล้วหมายถึงทุกอย่างที่เป็นยอดปรารถนาของมนุษย์



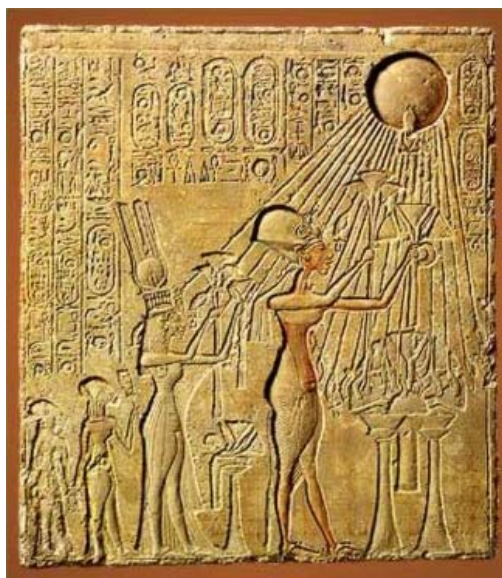
ภาพที่ 2.81 สัญลักษณ์อังก์ (Ankh)
ที่มา : Jimmy Dunn. 2011 [Online]

5.3 การใช้ภาพบุคคลเป็นสัญลักษณ์ สัญลักษณ์รูปตาที่มักจะเห็นกันบ่อยๆ ในศิลปะของอียิปต์นั้น เป็นสัญลักษณ์แทนดวงตาของเทพเจ้าของอียิปต์ที่มีความสำคัญมากองค์หนึ่ง นั่นคือ เทพฮอรัส เทพเจ้าแห่งท้องฟ้าที่มีศีรษะเป็นนกเหยี่ยว มีดวงตาข้างหนึ่งเป็นดวงอาทิตย์ และอีกข้างเป็นดวงจันทร์ จึงเรียกสัญลักษณ์นี้ว่า ดวงตาของฮอรัส (Eye of Horus หรือ wedjat) ที่แทนด้วยดวงตาของมนุษย์ที่มีหางตาเป็นแบบของเหยี่ยว และมีลวดลายสัญลักษณ์รอบๆ ตาซึ่งบางครั้งก็มีหยดน้ำตาด้วย โดยที่คนอียิปต์โบราณจะออกเสียงเรียกสัญลักษณ์นี้ว่า “udjat” ชาวอียิปต์โบราณนับถือดวงตาของฮอรัสเป็นสัญลักษณ์ของการปกป้องคุ้มครอง และยังได้รับการเปรียบว่าเป็นสัญลักษณ์ของความรอบรู้ สุขภาพดี และความมั่งคั่ง



ภาพที่ 2.82 ดวงตาของฮอรัส (Eye of Horus หรือ wedjat)
ที่มา : Jimmy Dunn. 2011 [Online]

5.4 การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ ชาวอียิปต์มีความเชื่อในเรื่องของพระอาทิตย์ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มอบชีวิตและความโชคดีแก่พวกเขา



ภาพที่ 2.83 สุริยเทพอาเทน ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นดวงอาทิตย์แผ่รังสี
ที่มา : Jimmy Dunn. 2011 [Online]

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนิษฐา เรื่องวรรณคดี (2557) การวิจัยลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาและรวบรวมลวดลายประทับ กรณีศึกษา ลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผา บ้านเชียง 2) วิเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงเพื่อประยุกต์เป็นแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ 3) สังเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงให้เหมาะสมสอดคล้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงใช้แบบสำรวจพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่จัดแสดงโบราณวัตถุบ้านเชียง 12 แห่ง เพื่อรวบรวมข้อมูลใช้ประกอบการวิเคราะห์ลวดลาย เจ้าหน้าที่และบุคลากรพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียงใช้แบบสัมภาษณ์ถึงข้อมูลตราประทับดินเผาบ้านเชียง ผู้ผลิตและกลุ่มร้านค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานีจำนวน 35 ร้านค้า ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบและปราชญ์ชาวบ้าน ใช้แบบประเมินคู่มือ และแบบร่างผลิตภัณฑ์ที่นำลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงมาใช้ในการออกแบบ

ผลการวิจัยพบว่า พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่จัดแสดงโบราณวัตถุลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงมีเพียง 4 แห่ง ได้แก่ที่ เชียงใหม่, กรุงเทพฯ, ขอนแก่น และอุดรธานี มีปริมาณรวมทั้งสิ้น 232 ชิ้น เมื่อเปรียบเทียบกับตราประทับดินเผ่อื่นในประเทศไทยและต่างประเทศ ปรากฏว่า ตราประทับดินเผาบ้านเชียงมีความลึก ลวดลายที่คมชัด มีความประณีตในการสร้างลวดลายมากกว่าที่อื่นในการจัดหมวดหมู่ลายผู้วิจัยคำนึงถึงความสอดคล้องกับลายเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงและหลักการออกแบบลวดลายสรุปได้ 3 หมวดหมู่ คือ 1) ลายเส้น 2) ลายเรขาคณิต 3) ลายธรรมชาติ และนำ

ลวดลายไปต่อยอดกับภูมิปัญญาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ของชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ลวดลายที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือ ลายธรรมชาติ การสร้างคู่มือองค์ความรู้ลวดลายประทับบ้านเชียงควรจัดหมวดหมู่ลายให้สอดคล้องกับลวดลายเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง เพื่อให้ง่ายในการเรียนรู้ รูปภาพประกอบต้องชัดเจน เข้าใจง่าย และมีการจัดแบ่งแนวทางการออกแบบสู่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในการนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3 รูปแบบ คือ 1) เครื่องปั้นดินเผา จำลองตราประทับดินเผาสำหรับตั้งโชว์มากที่สุด 2) ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีค่าความต้องการที่สอดคล้องกันในการผลิตผ้าผืน เทคนิคการทอ การพิมพ์ลายและผ้าบาติก แปรรูปเป็นผ้าแต่ง เช่น ตีนซิ่น และสกรีนลายหรือเพ้นท์บนเสื้อยืด 3) ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์ของใช้ เช่น หมวก กระเป๋ามากที่สุด

รจนา จันทราสา, กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ และภานุ พัฒนปณิธิพงศ์ (2553) การศึกษาและพัฒนาเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียงเพื่อประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปเพ้นท์บาติก เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจังหวัดอุดรธานี เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ วัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อวิเคราะห์เอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง ในการนำมาประยุกต์ร่วมกับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปเพ้นท์บาติกได้ 2) เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปเพ้นท์บาติก จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง และ 3) เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปเพ้นท์บาติกที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าที่ออกแบบและพัฒนาไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ผลที่สอดคล้องกับการวิจัย เอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง ที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์บ้านเชียงได้ชัดเจนมากที่สุด คือ ลวดลายสมัยปลาย ลวดลายขดกันหอยของบ้านเชียง ผู้บริโภคมีความต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจังหวัดอุดรธานีจากผ้าแปรรูปเพ้นท์บาติกลายบ้านเชียงประเภทชุดผ้าปูที่นอน มากที่สุด รองมาคือ คือ เฟอร์นิเจอร์ เก้าอี้ และโคมไฟประดับบ้านตามลำดับ ผลการวิเคราะห์การออกแบบและพัฒนา รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบพัฒนานั้นมีความสำคัญที่สุด รองลงมาคือกับประโยชน์ใช้สอย วัสดุและกรรมวิธีการผลิต และด้านความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์

อิทธิพล สิงห์คำ (2552) การวิเคราะห์อัลการีธึมลายเรขาคณิตในผ้าขิด เพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบลวดลายใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ วัตถุประสงค์การวิจัยคือ 1) คัดแยกส่วนลวดลายออกจากพื้นหลังโดยการวิเคราะห์สีตรงข้าม (Negative) การปรับแต่งค่าความเปรียบต่างของสีและค่าความสว่าง 2) จัดกลุ่มรูปทรงเรขาคณิตเป็นหมวดหมู่ และ 3) แจกแจงรูปทรงเรขาคณิตออกเป็นหน่วยย่อย หรือเป็นรูปทรงเรขาคณิตอย่างง่ายสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบลวดลายขิดขึ้นใหม่ได้อย่างเหมาะสม สรุปผลการวิจัยเป็นประเด็นได้ดังนี้ลวดลายขิดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มรูปทรงเรขาคณิตพื้นฐานและกลุ่มรูปทรงเรขาคณิตประยุกต์ ลายขิดตัวอย่างจะประกอบด้วยหมวดหมู่รูปทรงเรขาคณิตตั้งแต่ 2 หมวดหมู่ขึ้นไป ขึ้นอยู่กับขนาดและความซับซ้อนของแต่ละลวดลาย รูปทรงเรขาคณิตที่เป็นหน่วยย่อยของลายขิดตัวอย่าง ประกอบด้วยจุด เส้นตรง รูปหัวใจศร รูปกากบาท รูปสามเหลี่ยม และรูปสี่เหลี่ยมต่าง ๆ ที่มีขนาด ทิศทาง และตำแหน่งการจัดวางที่แตกต่างกัน

คำภูเพชร วานิชวงศ์ และศักดิ์ชาย สิกขา (2553) การศึกษาศิลปะ “ฮูป” ฝาผนังในเขตพื้นที่แขวงหลวงพระบาง สปป.ลาว เพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประเภทของที่ระลึก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงปริมาณ มีประเด็นการวิจัย 3 ข้อ คือ 1) เพื่อการศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านศิลปะฮูปฝาผนังของวัดต่าง ๆ ในเขตพื้นที่หลวงพระบาง 2) เพื่อการศึกษาและ

วิเคราะห์ทางด้านอัตลักษณ์ศิลปะสถาปัตยกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก และ 3) เพื่อการศึกษาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก ด้านอัตลักษณ์ศิลปะสถาปัตยกรรม ได้จำแนกลักษณะตามวัสดุที่ใช้ในการสร้างงานศิลปะออกเป็น 3 ประเภท คือ วัสดุไม้ วัสดุพอกคำ และวัสดุติดแก้วสี ของที่ระลึกที่เหมาะสมคือผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและกระดาษสา สรุปว่าศิลปะสถาปัตยกรรมที่จะประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกได้ แต่สิ่งที่สำคัญควรพิจารณาถึงความเหมาะสมในการคัดเลือกวัสดุมาใช้ ซึ่งบางอย่างเกี่ยวกับความเชื่อที่ผู้คนในท้องถิ่นให้ความเคารพบูชาและไม่ควรนำมาใช้ สำหรับการประยุกต์ใช้ผ้าทอและกระดาษสาพบว่าเป็นวัสดุที่มีความเหมาะสมและสามารถขึ้นรูปทรงร่วมกับวัสดุอื่นได้และเป็นผลิตภัณฑ์ที่นิยมผลิตมากในหลวงพระบาง ทั้งยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถจะเผยแพร่งานศิลปะอันเป็นมรดกของชาติให้ออกไปสู่สังคมภายนอกในยุคปัจจุบันได้

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการประยุกต์ลวดลายสู่งานออกแบบ พบว่า แนวทางในการศึกษาลวดลายรูปแบบต่าง ๆ นำมาประยุกต์หรือบูรณาการสู่การออกแบบมีลักษณะ แนวทางที่ใกล้เคียง พบ 3 ประเด็นที่มีค่าความถี่สูงสุด ตามลำดับ ดังนี้

1. องค์ประกอบพื้นฐานของลวดลายด้านรูปแบบ สี สัน ขนาด
2. รูปแบบในอดีต สู่การประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน
3. การเชื่อมโยงความหมายกับลวดลาย และแนวทางความเป็นไปได้ในการนำลายมาลงบนผลิตภัณฑ์

บนผลิตภัณฑ์

โดยมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงได้นำผลการสังเคราะห์นี้ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษางานวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การนำไปสู่ความสำเร็จของงานวิจัย ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย จะเริ่มต้นด้วย **ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ** คือ เป็นการศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร การศึกษาตราประทับดินเผาบ้านเชียง และศึกษาทัศนคติความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาได้ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายต่อไป ดังนั้นจะต้องใช้ **ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ** ด้วย ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัย
2. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย
4. เป้าหมายของผลผลิต (Output) และตัวชี้วัด
5. เป้าหมายของผลลัพธ์ (Outcome) และตัวชี้วัด
6. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย

1. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ภาคเอกสาร การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method)

1. ศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร การศึกษาจากหนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสารและเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต
2. กำหนดขอบเขตในการวิจัย
3. ติดต่อประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมขอหนังสือจากทางมหาวิทยาลัย เพื่อเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัย และสร้างเครื่องมือวิจัย
4. ศึกษาและรวบรวมลวดลายประทับ กรณีศึกษาลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง
5. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม
 - 5.1 พื้นที่การวิจัย คือ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาหรือวิจัยภาคสนามจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่จัดแสดงโบราณวัตถุบ้านเชียง , ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี
 - 5.2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงกับทางพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง และแบบสัมภาษณ์ผู้ผลิตถึงแนวทางการผลิตสินค้า ทักษะและศักยภาพของทางกลุ่มชุมชน
 - 5.2.1 ทางด้านข้อมูลตราประทับดินเผาบ้านเชียง
 - 5.2.1.1 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี โทรศัพท์ 042 208 340

5.2.1.2 กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (กัลยา วาณิชย์ บัญชา.2553 : 11) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้เหตุผลในการเลือกเจาะจงกับกลุ่มที่มีความโดดเด่น ในเขตพื้นที่ทำการวิจัย ผ่านการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำวิจัยที่มีความเหมาะสมในการวิจัยทั้งทางด้านประสบการณ์ ด้านกลุ่มคนที่มีชาติพันธุ์ดั้งเดิมและที่อพยพเข้ามาและพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย คือ

ประเภทงานจักสาน

1. คุณไพจิตร จันดาตาล กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น ที่อยู่ 93 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี 41320 โทร 0899845466
2. คุณยุพิน แก่นนาคำ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี 182 หมู่ 9 บ้านโนนสะอาด ต.ทุ่งฝน อ.ทุ่งฝน จ.อุดรธานี 41310 โทร 0810477825, 042268139
3. คุณอ้อยอัจฉรา สรวงศิริ กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นันท์ 33/1 หมู่ 2 ตำบลหนองไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โทร 085-7382653

ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา

4. คุณบุญเรือง คำพิมาน ร้านแมคแอนด์แบงค์ บ้านเลขที่ 7 หมู่ 13 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี 41320 โทร 081-7399273
5. คุณลาวัลย์ ฉิมนันท์ ร้านร้อยวันพันปี บ.ปูลู ต.บ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี 41320 โทร. 089-835-7460
6. คุณดวงฤทัย ฉัตรแก้ว ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี 111 หมู่ 13 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี 41320 โทร.093-3744270

ประเภทงานผ้าทอพื้นเมือง

7. คุณชุมพร สุทธิบุญ (ปราชญ์ชาวบ้านด้านผ้าทอมือ เลขที่ 169689) ร้านประกายไหมไทย 33 หมู่ 13 บ้านเชียง ต.บ้านเชียง อ.หนองหาน อุดรธานี 41320 pk2pol@gmail.com โทร 0814851864
8. คุณไวพจน์ ดวงจันทร์ กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ 299/199 ต.หม่ม อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000 โทร.0933488748
9. คุณเมธารัตน์ คำพิมาน ร้านพวนคอลเลคชั่น 236/1 ต.บ้านเชียง อ.หนองหาน อุดรธานี 41320 โทรศัพท์ 083-6664671 , 086-8619229

ประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร

10. คุณภรภัทร วรรณานันต์ ร้านอุ่นบ้านโนน 28/11 ถนนสุขกิจจรรยา ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี 41000 โทร 0-4224-7660
11. คุณจิระรัตน์ วรรณรัตน์ ร้านบ้านขนมไทยครุฑ 78 ถ.พิทักษ์สุขดี บ้านเหล่า ต.หมากแข้ง เทศบาลนครอุดรธานี 41000 โทร. 093-998-7495 (ประเภทขนมไทย)

12. คุณอัญชลี สีหานาวี ร้านบ้านเบเกอร์รี่ วิทยาลัยสารพัดช่าง ถนน
อำเภอ ต.หมากแข้ง จ.อุดรธานี, อ.เมืองอุดรธานี โทรศัพท์ 042-223-157 / 081-871-4823
(ประเภทเค้กและเบเกอร์รี่)

วิเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงและจัดหมวดหมู่ให้สามารถนำมาประยุกต์
เพื่อเป็นแนวคิดในการออกแบบ

สังเคราะห์ลวดลาย และทำการออกแบบ (Idea Sketch) ตรวจสอบกับกลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ผลิต/เจ้าของกิจการ 12 ท่าน ก่อนที่จะผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์และ
บรรจุภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานออกแบบผลิตภัณฑ์ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative
data Analysis)

1. สำรวจรูปแบบผลิตภัณฑ์และความต้องการผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์

1.1 สัมภาษณ์ผู้ผลิต/เจ้าของกิจการ 12 ท่าน เพื่อได้แนวทางการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจังหวัดอุดรธานี และรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีจำหน่ายปัจจุบัน เพื่อสรุปความ
ต้องการของผู้บริโภคที่ตอบโจทย์ทางการตลาด และศักยภาพของทางกลุ่มผู้ผลิตในการปฏิบัติงาน
ร่วมกันกับผู้วิจัย

2. สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนและสร้างคู่มือการนำองค์ความรู้ลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์

3. สร้างภาพร่างงานออกแบบ (Idea Sketch)

4. วิเคราะห์ผลการประเมินการออกแบบ

5. สร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน

6. เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะด้วยการจัดนิทรรศการ

6.1 ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานีกิจกรรมประกอบด้วย 1)
นิทรรศการแสดงผลงานการวิจัย 2) จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ Workshop 3) จัดการจำหน่าย
สินค้าชุมชน โดยกลุ่มผู้ผลิตนำสินค้าจากผลการวิจัยมาทดสอบตลาด

7. ประเมินการรับรู้และสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
ประเมินผลตอบรับของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง
สู่กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงสถานที่ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้าชมงาน
นิทรรศการ ใช้วิธีการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 500 คน (Yamane, 1973)

8. วิเคราะห์ผลการประเมินการรับรู้

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กิจกรรม	2560			2561								
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4		
	ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	เม.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
สังเคราะห์ลวดลาย และทำการออกแบบ (Idea Sketch)												
ผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์												
เผยแพร่ผลงานด้วยการจัดนิทรรศการ												
ประเมินผลการออกแบบโดยกลุ่มผู้ผลิตเป้าหมายในพื้นที่อุดรธานี 12 ร้านค้า												
ประเมินผลตอบรับของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 500 คน (Yamane, 1973)												
สรุปผลการวิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชนเป้าหมาย ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน จัดทำรูปเล่มรายงานผลการวิจัย												

ตารางที่ 3.2 ผลงานในแต่ละช่วงเวลา

ปีที่	เดือนที่	ผลงานที่คาดว่าจะสำเร็จ
1	1 – 2	1. ได้รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มีความหมายสัมพันธ์กับลวดลายมงคลสมัยนิยม เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน
		2. ได้ฐานข้อมูลลวดลายประทับ กรณีศึกษาลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง ในการนำไปต่อยอดขยายผลงานวิจัยต่อไป
		3. ได้หมวดหมู่ของลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงเพื่อประยุกต์ในการออกแบบได้ง่าย ลวดลายที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ลวดลาย
	4	รายงานความก้าวหน้าระยะ 2 เดือน
3 – 6		1. ได้รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สามารถนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม
		1.1 ผลิตภัณฑ์จักสาน ถอดแบบลวดลายสำหรับการจักสานไม้ไผ่ จักสานคล้า และทอเสื่ออก 10 รูปแบบลวดลาย
		1.2 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา นำรูปลักษณะเฉพาะมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้และของฝาก ประกอบด้วย ภาชนะเครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับ และของตกแต่งบ้าน จำนวน 10 รูปแบบลวดลาย

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปีที่	เดือนที่	ผลงานที่คาดว่าจะสำเร็จ
	3 – 6	1.3 ผ้าทอพื้นเมือง ถอดแบบลวดลายสำหรับการทอผ้ามัดหมี่ และผ้าห่มขิด ทั้งประเภทผ้าฝ้าย และผลิตภัณฑ์แปรรูป จำนวน 10 รูปแบบ ลวดลาย 1.4 ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม แบ่งเป็น 2 ประเภทขนม คือ <u>ประเภทขนมไทย</u> (1) ขนมชั้น (2) วุ้นกะทิ <u>ประเภทเค้กและเบเกอรี่</u> (1) ขนมบานอฟฟี่ (2) ขนมเค้ก จำนวน 10 รูปแบบลวดลาย 2. ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง และบรรจุภัณฑ์ 2.1 ผลิตภัณฑ์จักสาน 10 รูปแบบ 2.2 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา 10 รูปแบบ 2.3 ผ้าทอพื้นเมือง 10 รูปแบบ 2.4 ผลิตภัณฑ์ประเภทขนม 10 รูปแบบ 2.5 บรรจุภัณฑ์ 12 กลุ่ม 3. ได้ผลิตภัณฑ์ชุมชน ลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงและบรรจุภัณฑ์ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม ที่ตอบรับแนวทางการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี 4. รายงานความก้าวหน้าระยะ 6 เดือน
	7-12	1. ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงและบรรจุภัณฑ์ 1.1 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ 12 กลุ่ม กลุ่มละ 2 แบบ 1.2 บรรจุภัณฑ์ 12 กลุ่ม 2. เผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบการจัดนิทรรศการ เป้าหมาย 2.1 จำนวนผู้เข้าชมงานนิทรรศการ 500 คน 2.2 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ WorkShop 100 คน เข้าใจกระบวนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนตามผลการวิจัย 3. กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานีได้ประชาสัมพันธ์รูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ และทดสอบตลาดจากกลุ่มนักท่องเที่ยว 4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยสร้างความจดจำจากผลิตภัณฑ์ชุมชน แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีเยี่ยมเยือนจังหวัดอุดรธานี 5. เล่มรายงานฉบับสมบูรณ์

4. เป้าหมายของผลผลิต (Output) และตัวชี้วัด

ตารางที่ 3.3 แสดงผลผลิตและตัวชี้วัดของโครงการวิจัย

ตัวชี้วัด	รายละเอียด	เวลา
ผลผลิต	1. รูปแบบลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มีความหมายสัมพันธ์กับลวดลายมงคลสมัยนิยม (ตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 1)	
เชิงปริมาณ	1) トラประทับดินเผาบ้านเชียงที่นำมาถอดแบบลวดลาย ประกอบด้วย 1.1 ต่อยอดงานวิจัยของ กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ ดุษฎีนิพนธ์ในหัวข้อวิจัย ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ จำนวน 231 ชิ้น 1.2 トラประทับดินเผาบ้านเชียงเดิมที่มีในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง และที่สหรัฐอเมริกาส่งมอบโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 554 ชิ้น คืนไทย 2) ลวดลายมงคลสมัย โดยเปรียบเทียบลายร่วมกับประเทศที่มีโบราณวัตถุ หรือลวดลายใกล้เคียงกันไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ (ในทวีปเอเชีย 4 ประเทศ คือ ประเทศลาว ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศอินเดีย ในทวีปแอฟริกา 1 ประเทศ คือ อียิปต์) 3) ลวดลายที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้ ไม่น้อยกว่า 10 ลวดลาย	2 เดือน
เชิงคุณภาพ	1) เป็นที่ยอมรับในเชิงความหมายทางโบราณคดี ร่วมกับเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง รูปแบบผ่านไม่น้อยกว่าร้อยละ 85% 2) เกิดความเข้าใจในความสัมพันธ์ของลวดลายเชิงมงคลสมัยนิยมกับผู้ผลิต ได้รับรู้เข้าใจในลวดลายก่อนที่จะนำไปออกแบบ	
ผลผลิต	2.รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สามารถนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน (ตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 2)	
เชิงปริมาณ	1) ผลิตภัณฑ์จักสาน ถอดแบบลวดลายสำหรับการจักสานไม้ไผ่ จักสานคล้า และทอเสื่ออก 10 รูปแบบลวดลาย 2) ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา นำรูปลักษณะเฉพาะมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้และของฝาก ประกอบด้วย ภาชนะเครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับ และของตกแต่งบ้าน จำนวน 10 รูปแบบลวดลาย 3) ผ้าทอพื้นเมือง ถอดแบบลวดลายสำหรับการทอผ้ามัดหมี่ และผ้าหมีขิด ทั้งประเภทผ้าฝืน และผลิตภัณฑ์แปรรูป จำนวน 10 รูปแบบลวดลาย 4) ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม แบ่งเป็น 2 ประเภทขนม คือ ประเภทขนมไทย (1) ขนมชั้น (2) วุ้นกะทิ ประเภทเค้กและเบเกอรี่ (1) ขนมบานอฟฟี่ (2) ขนมเค้ก จำนวน 10 รูปแบบลวดลาย	2 เดือน
เชิงคุณภาพ	1) เป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้ผลิตที่มีต่อรูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สามารถนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน และคัดเลือกแบบงานที่มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ไม่น้อยกว่า 5 ลวดลาย ต่อประเภทผลิตภัณฑ์ 2) ลวดลายที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทมีความเหมาะสม และสวยงาม	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	รายละเอียด	เวลา
ผลผลิต	3. ออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงและบรรจุภัณฑ์ (ตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 3)	
เชิงปริมาณ	1) ผลิตภัณฑ์จักสาน 10 รูปแบบ 2) ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา 10 รูปแบบ 3) ผ้าทอพื้นเมือง 10 รูปแบบ 4) ผลิตภัณฑ์ประเภทขนม 10 รูปแบบ 5) บรรจุภัณฑ์ 12 กลุ่ม	2 เดือน
เชิงคุณภาพ	1) เป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้ผลิตที่มีต่อผลงานการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงและบรรจุภัณฑ์ 2) กลุ่มผู้ผลิตสามารถผลิตชิ้นงานที่ออกแบบใหม่ได้สวยงาม และตรงตามแบบของงานวิจัย	
ผลผลิต	4. ต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงและบรรจุภัณฑ์ 5. เผยแพร่ผลงานในรูปแบบนิทรรศการ ประกอบด้วย 1) นิทรรศการแสดงผลงานการวิจัย 2) จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ Workshop 3) จัดการจำหน่ายสินค้าชุมชน โดยกลุ่มผู้ผลิตนำสินค้าจากผลการวิจัยมาทดสอบตลาด (ตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 4)	
เชิงปริมาณ	1) ต้นแบบผลิตภัณฑ์ 12 กลุ่ม กลุ่มละ 2 แบบ 2) บรรจุภัณฑ์ 12 กลุ่ม 1) จำนวนผู้เข้าชมงานนิทรรศการ 500 คน 2) จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ Workshop 100 คน เข้าใจกระบวนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนตามผลการวิจัย	6 เดือน
เชิงคุณภาพ	1) เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบไม่น้อยกว่า 85% 2) ผู้ผลิตสามารถนำผลงานไปต่อยอดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มต่อไปได้	

5. เป้าหมายของผลลัพธ์ (Outcome) และตัวชี้วัด

ตารางที่ 3.4 แสดงผลลัพธ์และตัวชี้วัดของโครงการวิจัย

ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด	
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
1. องค์ความรู้ เรื่อง ลวดลายประทับดินเผา บ้านเชียง ที่มีความหมาย สัมพันธ์กับลวดลายมงคล สมัยนิยม	1) เอกสารสรุปผลการวิจัย ลวดลายบ้านเชียงกับ ผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 150 ฉบับ พิมพ์สี 2) ความพึงพอใจ และการ ยอมรับในเนื้อหา ไม่น้อย กว่า 85%	1) เกิดรูปแบบลวดลายที่สามารถสร้างการยอมรับใน กลุ่มคนผู้สนใจ 1.1 ทางโบราณคดี ได้ผลการรวบรวมลายประทับ ดินเผาบ้านเชียง ที่สามารถชี้ชัดถึงรูปร่าง ลวดลาย เป็นฐานข้อมูลแก่ผู้สนใจต่อไปได้ 1.2 ทางออกแบบ เกิดแนวทางในการสร้างสรรค์ ลวดลาย ความหมายเชิงความสัมพันธ์กับมงคลสมัย นิยม ที่สามารถนำไปออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ รูปแบบอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม 1.3 กลุ่มชุมชน สามารถนำผลการรวบรวมลวดลาย นี้ไปต่อยอดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มชุมชน ต่อได้ในอนาคต 1.4 ทางวงการวิจัย สามารถนำผลไปต่อยอด งานวิจัยอื่นๆ ได้ 1.5 การท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานีได้รูปแบบ ผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงตัวตนของจังหวัดได้อย่างชัดเจน
2. ชุมชนได้รูปแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ลวดลาย ตราประทับดินเผาบ้าน เชียงและบรรจุภัณฑ์	1) กลุ่มเป้าหมาย 12 ชุมชนเป้าหมาย 2) ความพึงพอใจของ ชุมชนที่ได้รูปแบบ ผลิตภัณฑ์ ไม่น้อยกว่า 85%	1) กลุ่มผู้ผลิตมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ รู้ ถึงทิศทางความต้องการของประชาชนผู้สนใจที่มีต่อ ผลิตภัณฑ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) จำนวนผู้ผลิตสินค้าอื่นๆ รู้ถึงทิศทางความต้องการ ของผู้บริโภคของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์และ วิธีการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ นำไปปรับใช้ให้เกิด ประโยชน์และสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน
3. ผู้ผลิตได้ผลิตภัณฑ์ ชุมชนที่สามารถส่งเสริม แนวทางการท่องเที่ยวใน รูปแบบของผาจังหวัด อุดรธานี	1) ผู้ผลิตเป้าหมาย 12 ร้านค้า มีอย่างน้อย 6 ร้านค้าที่สามารถต่อยอด ผลิตภัณฑ์จากผลงานการ วิจัยต่อไปได้	1) ส่งผลให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นหรือ มีผู้สนใจสินค้ามาก ขึ้น 2) เพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างรูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ ให้มีความน่าสนใจตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวมาก ยิ่งขึ้น 3) สร้างการรับรู้วัฒนธรรมของอุดรธานีให้แก่ นักท่องเที่ยว

6. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย

1. จัดกระบวนการมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ผลิตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง

2. เผยแพร่ผลงานวิจัยให้กับกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านเชียง สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี การท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี ห้องสมุดโรงเรียนในจังหวัดอุดรธานี ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

3. จัดทำเอกสารคู่มือเพื่อเผยแพร่ผลงาน เป็นเอกสารพิมพ์สีสวยงาม ให้เห็นถึงขั้นตอนการถอดแบบลาย การสร้างแบบร่างต่างๆ ตลอดจนถึงชิ้นงานที่สำเร็จเรียบร้อย

ตารางที่ 3.5 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดแสดงเวลา ปริมาณคุณภาพสถานที่	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. ศึกษาสัมพันธภาพ ลวดลายประทับดินเผา บ้านเชียง เชิงความหมาย เปรียบเทียบสัมพันธกับ ลวดลายมงคลสมัยนิยม	- ช่วงเดือนที่ 1 ศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร ลงพื้นที่ การวิจัย ทำการจดบันทึก และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโบราณวัตถุบ้านเชียง ผู้ผลิต - ช่วงเดือนที่ 2 หาสัมพันธภาพลวดลายประทับ ดินเผาบ้านเชียง เชิงความหมายเปรียบเทียบ สัมพันธ์กับลวดลายมงคลสมัยนิยม	- ให้ได้ข้อมูลที่มีอยู่จริงเกี่ยวกับลายตรา ประทับบ้านเชียง - ได้รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผา บ้านเชียง ทำการวิเคราะห์ลวดลายเพื่อ ถอดลายที่เหมาะสมในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชน - ได้ผลของการหาความหมายเปรียบเทียบ สัมพันธ์กับลวดลายมงคลสมัยนิยม
2. วิเคราะห์ลวดลาย ประทับดินเผาบ้านเชียง เพื่อประยุกต์เป็นแนวคิด ในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชน	- ช่วงเดือนที่ 3-4 วิเคราะห์ลวดลายเพื่อทำการ วิเคราะห์และถอดแบบลวดลายที่เหมาะสมในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 รูปแบบ ประกอบด้วย จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอ พื้นเมือง และอาหารประเภทขนม	- ได้รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผา บ้านเชียง ทำการวิเคราะห์ลวดลายเพื่อ ถอดลายที่เหมาะสมในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชน
3. สังเคราะห์ลวดลาย ประทับดินเผาบ้านเชียง ให้เหมาะสมสอดคล้อง กับการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทผลิตภัณฑ์ เครื่องปั้นดินเผา เครื่อง จักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่ง ทอและผลิตภัณฑ์ อาหารประเภทขนม	- ช่วงเดือนที่ 5 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ แนวทางการออกแบบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มในเขต พื้นที่ไว้ 2 กลุ่ม ดังนี้ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง และกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 ร้านค้า - ช่วงเดือนที่ 6 สังเคราะห์ลวดลาย และทำการ ออกแบบ (Idea Sketch) ประเมินการออกแบบร่วมกับ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 ร้านค้า - ช่วงเดือนที่ 7-8 ผลิตรายแบบและบรรจุภัณฑ์	- ได้รูปแบบลวดลายที่มีความ เหมาะสมกับประเภทผลิตภัณฑ์ ชุมชนนั้นๆ - กลุ่มผู้ผลิตได้แนวคิดในการนำ ผลการวิจัยไปต่อยอดผลิตภัณฑ์ใหม่ ต่อไป

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดแสดงเวลา ปริมาณคุณภาพสถานที่	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
4. ประเมินผลการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ ชุมชนเพื่อทดสอบ ตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค	- ช่วงเดือนที่ 9-10 เผยแพร่ผลงานการออกแบบในรูปแบบนิทรรศการร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ที่ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานี และประเมินผลการออกแบบ (ผู้ผลิต และผู้บริโภค) - ช่วงเดือนที่ 11 -12 สรุปผลการวิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชนเป้าหมาย	- ได้ผลตอบรับการใช้งานของผู้ผลิตต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนที่พัฒนาจากลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง - ได้ผลตอบรับของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อส่งเสริมแนวทางการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี - ผู้บริโภคได้รูปแบบของฝาก ที่สื่อถึงเอกลักษณ์จังหวัดอุดรธานี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลโครงการวิจัยสัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี มีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อดังนี้

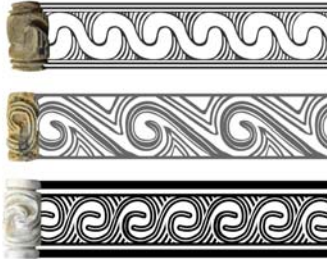
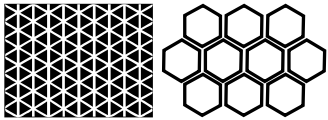
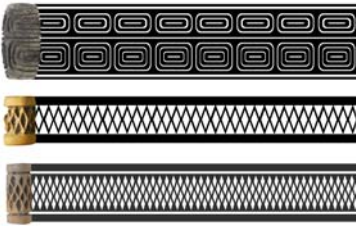
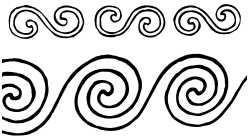
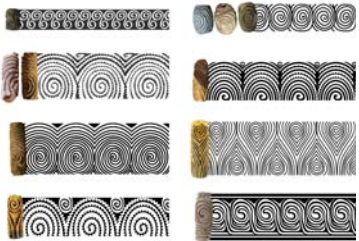
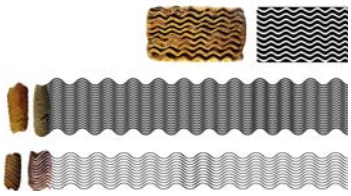
1. สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน
2. ผลการสำรวจผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี
 - 2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี
 - 2.2 แนวทางการออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์
 - 2.3 แนวทางการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์
3. กระบวนการออกแบบ และผลิตต้นแบบงานวิจัย
 - 3.1 รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สามารถนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน
 - 3.1.1 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
 - 3.1.2 เครื่องจักสาน
 - 3.1.3 ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
 - 3.1.4 ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม
 - 3.2 ออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์
 - 3.3 ประเมินผลการออกแบบ

1. สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน

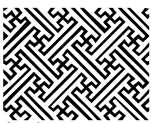
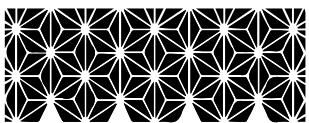
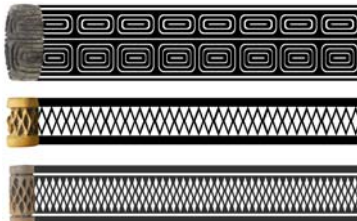
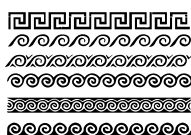
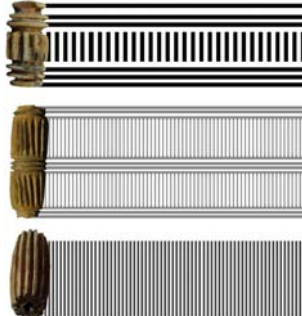
สัมพันธภาพ คือ ความเกี่ยวเนื่อง ความเกี่ยวข้องที่สัมพันธ์กันทางลวดลายยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียง กับยุคสมัยใกล้เคียง หรือยุคปัจจุบันที่มีลักษณะ คล้ายคลึง ส่งผลหรือมีอิทธิพล ต่อความคิด ความเชื่อ และการกระทำ การรับรู้อิทธิพลของคู่ปฏิสัมพันธ์เป็นไปใน 3 ขั้นตอน การรับรู้ผลกระทบอิทธิพลที่ส่งมาทั้งหมด (Unilateral effect) การแปรความสิ่งที่ได้รับรู้ทั้งหมดและเกิดปฏิกิริยากับทุกมิติของข้อมูลที่ได้รับ การแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิด และเลือกสรรรูปแบบ

ดังนั้น การเชื่อมโยงสัมพันธภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้วิจัยได้ระบุนการเชื่อมสัมพันธภาพลวดลาย 5 ประเทศ โดยเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ในยุคสมัยที่ใกล้เคียงกันกับยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียง และเป็นประเทศที่มีผลต่อแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี ในลักษณะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบ ได้แก่ ประเทศลาว ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน ประเทศอินเดีย และประเทศอียิปต์ สามารถวิเคราะห์ลวดลายได้ดังตารางที่ 4.1

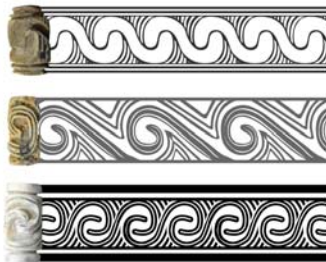
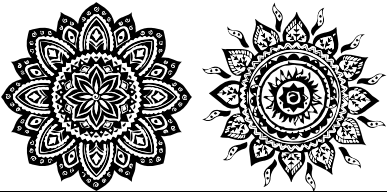
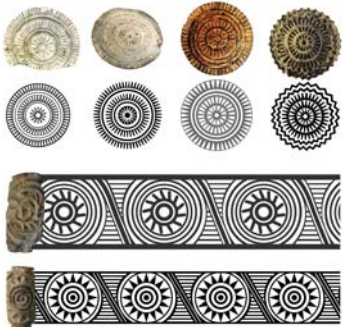
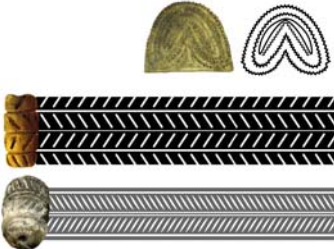
ตารางที่ 4.1 ตารางวิเคราะห์สัมพันธ์ภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยม

สัมพันธ์ภาพร่วม / ประเทศ	ลวดลายมงคลสมัยนิยม	ลวดลายประทับดินเผาบ้าน เชียง
ประเทศจีน 	มังกร หมายถึง หยาง ความ สมบูรณ์ การสร้างสรรค์ ความ คล่องแคล่วว่องไวความมีอำนาจ ความมั่งมี ความโชคดี  ถวนหลง / “มังกรก่าย” (Kuie Dradons)	
การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์	งู เป็นสัตว์มีพิษคนจีนเชื่อว่า ป้องกันสิ่งชั่วร้ายได้	
	เต่า หมายถึง อายุยืน ลายกระดองเต่า หมายถึง ความ มั่นคง ความยั่งยืน  กุยแป้ววุ่น	
	เมฆ หมายถึง ความสุข สันติภาพ ความโชคดี  เถาอินก้วยจื่อ	
การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์	น้ำ หมายถึง ความอ่อนนุ่ม ความ นิ่มนวล ความก้าวหน้าสืบเนื่อง เรื่อยไป  ส่วยพ้อวุ่น	

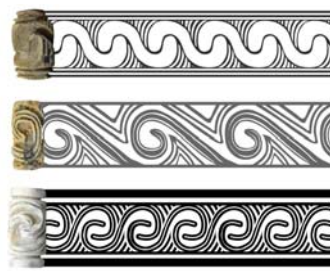
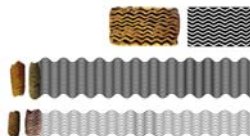
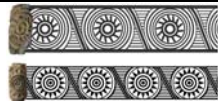
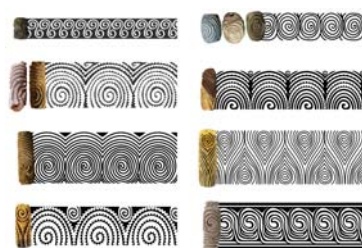
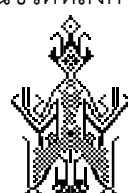
ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลัทธิพินธภาพร่วม / ประเทศ	ลวดลายมงคลสมัยนิยม	ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง
	การใช้ลายประดิษฐ์เป็นสัญลักษณ์ ลายประจำ Key-pattern หมายถึง การกลับคืน การเกิดใหม่ ไม่มีที่สิ้นสุด   หุ่ยอู๋น ความต่อเนื่องไม่มีวันจบ อ้วนจื้อจิ้น อายุยืนหมื่นปี	
ประเทศญี่ปุ่น  JAPAN	การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ รูปสัตว์ที่ใช้ประดับตกแต่งมีลักษณะคล้ายคลึงของจีน คือ ตัวมังกร กิเลน นกไก่อู และเต่า 	
	น้ำ หมายถึง ความอ่อนน้อม ความนิ่มนวล ความก้าวหน้าสืบเนื่องเรื่อยไป  การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ พระอาทิตย์ หมายถึง พลังชีวิตอำนาจ 	 
	การใช้ลวดลายตกแต่งเป็นสัญลักษณ์ ลวดลายเรขาคณิต ลายขด ลายเส้น ลายเส้นนอน หมายถึง ความสงบนิ่ง ความราบเรียบ ลายเส้นตั้ง หมายถึง ความมั่นคง ลายเส้นโค้ง หมายถึง ความอ่อนน้อม ความสุภาพ	

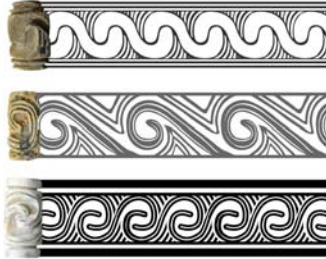
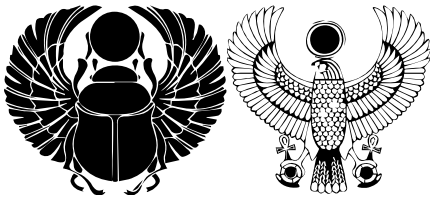
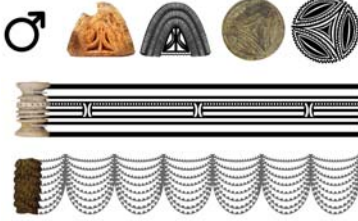
ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลัทธิพหุภาพร่วม / ประเทศ	ลวดลายมงคลสมัยนิยม	ลวดลายประทับดินเผาบ้าน เชียง
ประเทศอินเดีย 	งู มีชื่อเรียกในตระกูลภาษาอินโดยูโรเปียนที่เป็นภาษาที่ใช้ภูมิภาคว่า "นาคา" อันเป็นชื่อเรียกอย่างเดียวกับ "พญานาค" เป็นสัตว์แห่งอำนาจ 	
การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์	วัว ควาย มีความเชื่อว่า เป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี เป็นสัตว์ที่แข็งแรงและมีพลังกำลัง นำโชคในเรื่องของครอบครัวและการเกษตรกรรม 	
การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์	พระอาทิตย์ หมายถึง พลังงาน ชีวิต จักรธรรมแห่งความจริง 	
การใช้ผลไม้ ต้นไม้และดอกไม้เป็นสัญลักษณ์	ใบโพธิ์ คือ ใจ เพราะใบโพธิ์ มีรูปคล้ายหัวใจ เป็นผู้นำไปสู่การตรัสรู้ 	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สัมพันธ์ภาพร่วม / ประเทศ	ลวดลายมงคลสมัยนิยม	ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง
ประเทศลาว 	นาค หรืองูใหญ่ เชิงสัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ ความอุดมสมบูรณ์เป็นแม่ลายที่นิยมมากที่สุด แสดงถึงการปกป้องคุ้มครอง 	
การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์	ควาย (Water Buffalo) เป็นสัตว์ในบ้านที่สำคัญ ๆ ที่ใช้ไถนาข้าว และเป็นอาหาร แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์	
	น้ำ หมายถึงความอ่อนนุ่ม ความนิ่มนวล การเชื่อง ความต่อเนื่อง ไม่จบสิ้น	
	ลายพระอาทิตย์ หมายถึง ความศักดิ์สิทธิ์ และพลัง อำนาจ	
	ลายผักกูด หรือลายขดเป็นวง เหมือนกันหอย หรือตะขอ แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ 	
	การใช้เรื่องของความเชื่อมาสร้างเป็นสัญลักษณ์ วิญญาณบรรพบุรุษ สัญลักษณ์แห่งการป้องกัน สำหรับการเดินทางในชีวิตปัจจุบันหรือในชีวิตหลังความตาย 	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สัมพันธภาพร่วม / ประเทศ	ลวดลายมงคลสมัยนิยม	ลวดลายประทับดินเผาบ้าน เชียง
ประเทศอียิปต์    EGYPT	การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ งู เป็นตัวแทนของเทพเจ้า Apep เป็น เทพเจ้าแห่งความรู้ และอาจรวมไปถึง สัญลักษณ์ของแผ่นดินโลก 	
	การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ พระอาทิตย์ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มอบ ชีวิตและความโชคดีแก่พวกเขา 	
	การใช้สิ่งของเครื่องใช้ หรือลาย ประดิษฐ์เป็นสัญลักษณ์ อังก์ (Ankh) เป็นสัญลักษณ์ของสุขภาพ ดี ความมีอายุยืน และหมายรวมถึง เครื่องหมายของชายและหญิง 	

จากตารางที่ 4.1 สามารถสรุปได้ว่า สัมพันธภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยม มีลักษณะลวดลายที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน โดยประเภทลวดลายมีทั้งหมด 5 ประเภท ลวดลาย ได้แก่ 1) การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ 2) การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ 3) การใช้ผลไม้ ต้นไม้ และดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ 4) การใช้สิ่งของเครื่องใช้ หรือลายประดิษฐ์เป็นสัญลักษณ์ และ 5) การใช้เรื่องของความเชื่อมาสร้างเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ลวดลายบ้านเชียงมีลักษณะที่สัมพันธ์กับลายมงคลสมัย สามารถนำมาประยุกต์ในงานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนได้

เมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ประเทศเป้าหมาย ปรากฏว่า มีลวดลายการใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ อันได้แก่ ลายงู มีความหมายเชิงมงคลแสดงถึงอำนาจ การปกป้องคุ้มครอง ความรู้ รวมถึงสัญลักษณ์ของแผ่นดินโลก และการใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ ได้แก่ ลายขดกันหอย แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี การต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด รวมถึงความนุ่มนวล และลายพระอาทิตย์ที่แสดงถึงพลังงาน อำนาจ สัจธรรมแห่งชีวิต โชคดี สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สรุปลได้ดังภาพที่ 4.1

ประเภทลวดลาย	CHINA	JAPAN	India	EGYPT	Laos
ต้นไม้ ดอกไม้ ผลไม้			✓		
สัตว์มงคล	✓	✓	✓	✓	✓
ธรรมชาติ	✓	✓	✓	✓	✓
ลายประดิษฐ์ ลายตกแต่ง สิ่งของเครื่องใช้	✓	✓		✓	
ความเชื่อ					✓

ภาพที่ 4.1 สรุปลักษณะภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมใน 5 ประเทศ

2. ผลการสำรวจผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี

ข้อมูลแนวโน้มทางการตลาดผลิตภัณฑ์จังหวัดอุดรธานี สินค้าที่มีชื่อเสียงและนักท่องเที่ยวนิยมซื้อประเภทผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ได้แก่ ผ้าพื้นเมือง ผ้าหมี่ขิด ผ้าไหม ผ้าฝ้าย เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารและเครื่องปั้นดินเผา จากการคัดสรรสุดยอดสินค้า OPC ปี 2555 (Udonthani OTOP Product Champion 2012) จากการสำรวจผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้เหตุผลในการเลือกเจาะจงกับกลุ่มที่มีความโดดเด่น ในเขตพื้นที่ทำการวิจัย ผ่านการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำวิจัยที่มีความ

เหมาะสมในการวิจัยทั้งทางด้านการประกอบการ ด้านกลุ่มคนที่มีชาติพันธุ์ดั้งเดิมและที่อพยพเข้ามาและพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี

ผลจากการสำรวจผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี ได้แบ่งเป็น 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา กลุ่มจักสาน กลุ่มสิ่งทอ และกลุ่มผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร สามารถสรุปข้อมูลทั่วไปเพื่อแสดงถึงศักยภาพของทางกลุ่ม ดังนี้

ประเภทงานจักสาน

1. **กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น** ประธานกลุ่ม คือ นางไพจิตร จันดาตาล เป็นการเรียนรู้การจักสานไม้ไผ่มาจากบรรพบุรุษ ปู่ ย่า ตา ยาย เรียนสืบทอดกันมา เริ่มสร้างรายได้จากการว่างในการทำนา ช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์จะเป็นช่วงที่รวมกลุ่มในการจักสาน หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 4 เทศบาลบ้านเชียง และกรมการพัฒนาชุมชนจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 28 คน ดำเนินกิจการมา 18 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2542) รายได้ 4,000-5,000 บาท/เดือน ช่วงทำนา รายได้ 2,000-3,000 บาท/เดือน ปัจจุบันได้ OTOP 2 ดาว เพราะขาดบรรจุภัณฑ์และรูปแบบผลิตภัณฑ์คงเดิม การจำหน่ายสินค้ามี 2 รูปแบบคือ แบบขายส่ง จะมีรถมารับที่ชุมชนทั้งในตัวจังหวัดอุดรธานี และต่างจังหวัด ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่น แบบขายหน้าร้าน (ข้างพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง) ลูกค้านักท่องเที่ยวทั่วไป คนในพื้นที่ จะนิยมซื้อกระทิบข้าวและผลิตภัณฑ์ทั่วไป ส่วนคนกรุงเทพฯ และชาวต่างชาติ นิยมซื้อกระทาดและเครื่องประดับ



ภาพที่ 4.2 กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ กระทิบข้าวเหนียว กระทาด ตะกร้า กล่องทิชชู มวยนึ่งข้าวเหนียว หมวกสาน และกำไลข้อมือ ชุดที่รองจานเคยผลิตแต่ไม่เป็นที่นิยมทางการตลาด จึงเลิกผลิตไปในปี 2548 สินค้าที่ขายดีที่สุดคือ กระทิบข้าวเหนียว ราคา 150-250 บาท ขนาดเล็ก-ขนาดกลาง

ขั้นตอนการผลิต ซื้อวัตถุดิบจากจังหวัดเลย จะมีรถมาส่งเป็นลำต้นไม้ ตัดไม้ตามขนาดที่ต้องการ จักเป็นเส้นตอก ย้อมสี (แบบกระเป๋ / ถาดใส่ของ / กระทาด) ถ้าไม่ทำสีจะใช้

เทคนิคควั่นได้แก่ กระติบข้าวเหนียว สานขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ ลายสานของทางกลุ่มที่นิยมประกอบด้วย ลายดอกแก้ว ลายขิต ลายปลา ลายโบว์ และลายดอกผักแว่น



ภาพที่ 4.3 ผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ กลุ่มมีศักยภาพในการถอดตลาดขายเองได้ ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรง มอดไม่ขึ้น สีไม่ตก (สีเคมี ทางกลุ่มเคยลองสีธรรมชาติ สีประดู่ สีเปลือกไม้ แต่สีไม่สดผู้บริโภคไม่ให้ความสนใจ) วิธีการใช้งานและการดูแลรักษา ไม่ควรวางงานจักสานในที่ชื้น สามารถทำความสะอาดได้แต่ต้องตากแดดให้แห้งสนิท ไม่ควรมีของหนักกดทับ ปัญหาที่ประสบ คือ ผลิตไม่ทันตามความต้องการของตลาด ขั้นตอนการผลิตมีหลายขั้นตอนทำให้ผลิตได้ช้า

2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน ประธานกลุ่ม คือนางยุพิน แก่นนาคำ เป็นกลุ่มจักสานที่นำเอาต้นคล้ามาออกแบบและผลิตเป็นของใช้ในบ้าน เช่น กระติบข้าวเหนียว ตะกร้า ถาด ต่อมาได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น กระเป๋าสาน ของฝากของที่ระลึก หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 4 รัฐบาล หน่วยงานเอกชน และสำนักงานพัฒนาชุมชนจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 28 คน ดำเนินกิจการมา 18 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2542) รายได้ 10,000 บาทขึ้นไป/เดือน ปัจจุบันได้ OTOP 3 ดาว เพราะขาดบรรจุภัณฑ์ การจำหน่ายสินค้ามี 2 รูปแบบคือ แบบขายส่ง จะมีรถมารับที่ชุมชนทั้งในตัวจังหวัดอุดรธานี และต่างจังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร และออกร้านงาน OTOP ทั้งในจังหวัดและกรุงเทพฯ ลูกค้านักท่องเที่ยวทั่วไป



ภาพที่ 4.4 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ กระติบข้าวเหนียว กระจาด ตะกร้า กระเป่า (สะพาย/สตางค์/คลัทช์/เป้) สินค้าที่ขายดีที่สุดคือ กระติบข้าวเหนียว ตะกร้าและกระเป่า ขึ้นอยู่กับสถานที่ที่ไปจำหน่าย

ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบคล้าปลูกเองในพื้นที่ชุมชน และรับซื้อวัตถุดิบจาก จังหวัดบึงกาฬและจังหวัดหนองคาย ตัดขนาดตามความต้องการ จักเป็นเส้นตอก ตากให้แห้ง ชูดผิว กรณี่ที่จะย้อมสี (สีย้อมไหม) สานขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ ประกอบชิ้นงานกรณี่แปรรูปผลิตภัณฑ์ (กระเป่า)

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ กลุ่มมีศักยภาพในการพัฒนา ลวดลายใหม่ๆ ได้ ชอบทดลองงานแปลกๆ ใหม่ๆ ได้ต่อยอดลวดลายบ้านเชียงจากงานวิจัย ผศ.ดร. กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) เป็นลายบ้านเชียงที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะของทางกลุ่ม ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรง สานแน่น เมื่อใช้งานนานๆ สีของคล้าจะเข้มสวยงาม ขึ้น วิธีการใช้งานและการดูแลรักษา ไม่ควรวางงานจักสานในที่ชื้น สามารถทำความสะอาดได้แต่ต้อง ตากแดดให้แห้งสนิท ไม่ควรมีของหนักกดทับ ปัญหาที่ประสบ คือ ผลิตไม่ทันตามความต้องการของ ตลาด ต้องการเรียนรู้การสิ่งใหม่ๆ การทำงานหนึ่งร่วมกับจักสานคล้า



ภาพที่ 4.5 การออกร้าน และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า

3. กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแมนนธ์ ประธานกลุ่ม คือ นางอ้อยอัจฉรา สรวงศิริ เป็นการ เรียนรู้การทอเสื่อกกมาแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย ชาวบ้านในชุมชนทอเสื่อกกมาเป็น 10 ปี เริ่มรวมกลุ่ม ในปี 2557 เพื่อสร้างรายได้หลังทำนา และส่งเสริมการขายในพื้นที่ชุมชน ขยายไปในจังหวัดและ ต่างจังหวัด หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 4 พาณิชย์จังหวัดอุดรธานี และ สำนักงานพัฒนาชุมชนจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 15 คน ดำเนินกิจการมา 4 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2557) รายได้ 5,000-6,000 บาท/เดือน ปัจจุบันเสื่อทอได้ OTOP 3 ดาว และกระเป่าได้ OTOP 4 ดาว การ จำหน่ายสินค้ามี 2 รูปแบบคือ แบบขายส่ง จะมีรถมารับที่ชุมชนทั้งในตัวจังหวัดอุดรธานี และ ต่างจังหวัด และออกร้านงาน OTOP ทั้งในจังหวัดและกรุงเทพฯ ลูกค้านักท่องเที่ยวทั่วไป ส่วนมาก เป็นกลุ่มวัยทำงาน อายุ 30 ปีขึ้นไป

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ เสื่อพับ กระเป่า ปอดกหมอนขิต สินค้าที่นิยม จะเป็นกระเป่า เสื่อจะมีคู่แข่งที่จังหวัดมหาสารคาม ราคาเสื่อที่จังหวัดมหาสารคามถูกกว่าและ เป็นเสื่อที่ไม่มีลวดลาย ทางกลุ่มเลยสร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างด้วยการเน้นเสื่อที่มีลวดลายทำให้ ขั้นตอนการผลิตซับซ้อนกว่า

ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบปลูกเองในพื้นที่ชุมชน ตัดให้ได้ขนาดกริดเอาไส้ออก ตากแดดให้แห้ง 4-5 แดด ย้อมสี (สีย้อมกก) แล้วนำมาทอเป็นผืนพอได้ตามขนาดที่ต้องการจึงนำไปแปรรูป

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ กลุ่มมีศักยภาพในการพัฒนาตลาดใหม่ๆ ได้ ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรง ทอแน่น ลายสวย สีไม่ตก วิธีการใช้งานและการดูแลรักษา ทำความสะอาดด้วยการเอาผ้าชุบน้ำหมาดๆ เช็ด แล้วตากแดดให้แห้ง ปัญหาที่ประสบ คือ หน้าฝนชาวบ้านทำนา ส่งผลให้การผลิตชิ้นงานขาดช่วง ผลิตไม่ทันตามความต้องการของผู้บริโภค



ภาพที่ 4.6 กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท

ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา

4. ร้านแมคแอนด์แบงค์ ประธานกลุ่ม คือ นางบุญเรือง คำพิมาน ดำเนินกิจการในการทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 4 การท่องเที่ยวจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 11 คน ดำเนินกิจการมา 19 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2541) รายได้ 30,000-90,000 บาท/เดือน ปัจจุบันได้ OTOP 5 ดาว และอันดับที่ 1 ของดีเมืองอุดรธานีประเภทของใช้ การจำหน่ายสินค้ามี 3 รูปแบบคือ แบบขายส่ง จะมีรถมารับที่ชุมชนทั้งในตัวจังหวัดอุดรธานี และต่างจังหวัด ขายหน้าร้านและออกร้านงาน OTOP ทั้งในจังหวัดและกรุงเทพฯ ลูกค้ามักท่องเที่ยวทั่วไป หน่วยงานเอกชนและภาครัฐ



ภาพที่ 4.7 ร้านแมคแอนด์แบงค์

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงรูปแบบต่างๆ สินค้าที่ผู้บริโภคนิยม คือ เครื่องปั้นดินเผาลายบ้านเชียง ราคา 20-250 บาท กรอบรูปลายบ้านเชียง ราคา 190-1,700 บาท ชุดกาแฟลายบ้านเชียง ราคา 150 บาท



ภาพที่ 4.8 ผลิตภัณฑ์ภายในร้านแมคแอนด์แบงค์

ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบในพื้นที่บ้านเชียง เตรียมดิน นวดดินด้วยเท้าแล้วนำมาเก็บไว้ในถุงพลาสติก นำดินที่นวดมาขึ้นรูป แล้วผึ่งลมในที่ร่ม 1 สัปดาห์ นำดินที่ปั้นไปเผาในอุณหภูมิ 600-800 องศา นำดินที่เผามาเขียนด้วยสีฝุ่นสีแดง เคลือบด้วยแลคเกอร์ หรือทำให้เก่าเรียกว่า ชัดสนิม

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ มีเอกลักษณ์เฉพาะของทางร้าน ศักยภาพของทางกลุ่ม ปั้นดินเผาเองได้ (กระบวนการเตรียมดิน / ปั้น / แกะ / เผา) เขียนสีดินเผาได้ (เตรียมสี / เขียนลาย / เคลือบสี) วิธีการใช้งานและการดูแลรักษา ใช้ไม้ชนไก่ปิดฝุ่น และผ้าบางๆ เช็ดถู ปัญหาที่ประสบ คือ แตกหักง่าย สีลอกหลุดเร็ว

5. ร้านร้อยวันพันปี เจ้าของกิจการ คือ นางสาววัลย์ ฉิมนันท์ ดำเนินกิจการในการทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 4 คน ดำเนินกิจการมา 6 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2556) รายได้ 100,000 บาท/เดือน อดีตได้ 600,000-700,000 บาท/เดือน การจำหน่ายสินค้ามี 3 รูปแบบ คือ แบบขายส่ง จะมีรถมารับที่ชุมชนทั้งในตัวจังหวัดอุดรธานี ต่างจังหวัด และกรุงเทพฯ ขายหน้าร้าน ลูกค้านักท่องเที่ยวทั่วไป

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ไหบ้านเชียงขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ พวงกุญแจ กระดิ่งลม ที่ติดตู้เย็น แก้วกาแฟ ที่รองจาน จาน สินค้าที่ผู้บริโภคนิยม คือ พวงกุญแจ



ภาพที่ 4.9 ผลิตภัณฑ์ภายในร้านร้อยวันพันปี

ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบในพื้นที่บ้านดงเย็น เตรียมดิน นวดดินด้วยเท้าแล้ว นำมาเก็บไว้ในถุงพลาสติก นำดินที่นวดมาขึ้นรูป แล้วฝังลงในที่ร่ม 1 สัปดาห์ กรณีเผาด้วยเตาต้องเป็นดินผสมทรายนำดินที่ปั้นไปเผาในอุณหภูมิ 600-800 องศา กรณีเผากลางแจ้งหรือเผาแบบโบราณ ดินปั้นต้องผสมดินหั่วเชื้อ นำดินที่เผามาเขียนด้วยสีฝุ่นสีแดง เคลือบด้วยแลคเกอร์ หรือทำให้เก่า เรียกว่า ขัดสนิม ปัจจุบันสั่งซื้อเตาไฟฟ้าเพื่อรองรับงานเซรามิกส์ในอนาคต

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ มีช่างชำนาญในการปั้นดิน โดยเฉพาะ วิธีการใช้งานและการดูแลรักษา เครื่องปั้นดินเผาที่ไม่ได้เคลือบแลคเกอร์โดนน้ำ โดนฝน ไม่ได้ ต้องไว้ภายในอาคาร ทำความสะอาดด้วยการปิดฝุ่น ปัญหาที่ประสบ คือ ผลิตภัณฑ์เมื่อให้คนอื่นมาช่วยในการผลิตงานไม่ได้คุณภาพ

6. ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี เจ้าของกิจการ คือ นางดวงฤทัย ฉัตรแก้ว ดำเนินกิจการพร้อมๆกับการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ตั้งแต่รุ่นคุณย่า ประมาณปี 2530 เป็นร้านค้าร้านแรกในชุมชนบ้านเชียงที่เริ่มจำหน่ายผลิตภัณฑ์บ้านเชียง ซึ่งเป็นตามพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ในปี 2515 ที่เสด็จมาชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ว่าให้ทางชุมชนบ้านเชียงผลิตสินค้าของที่ระลึกที่แสดงถึงบ้านเชียงจำหน่ายในพื้นที่ชุมชน เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 4 คน ดำเนินกิจการมา 30 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2530) รายได้ 30,000-40,000 บาท/เดือน หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ เทศบาล และกลุ่มปั้นหม้อเขียนสี การจำหน่ายสินค้ามี 2 รูปแบบคือ แบบขายส่ง ทั้งในตัวจังหวัดอุดรธานี ต่างจังหวัดโดยเฉพาะจังหวัดพิษณุโลก และกรุงเทพฯ ขายหน้าร้าน ลูกค้านักท่องเที่ยวทั่วไป นักท่องเที่ยวที่มาศึกษาดูงาน นักเรียน นักศึกษา หน่วยงานราชการ และเอกชน



ภาพที่ 4.10 ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงรูปแบบต่างๆ ยกเว้นงานเซรามิกส์ เคยเอามาจำหน่ายต้องสั่งผลิตจากอุดรธานี จังหวัดสกลนคร ต้องการเน้นผลิตได้เองจึงไม่ได้สั่งมาจำหน่ายอีก สินค้าที่นิยมเป็นรุ่นเล็กขายง่ายราคาไม่แพง หน่วยงานราชการจะนิยมซื้อไหขนาดใหญ่เพื่อไปตกแต่งอาคาร หรือเป็นของฝาก นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติชายงานเลียนแบบของเก่า งานแกะสลัก ลวดลายแปลกๆ นักท่องเที่ยวชาวไทยชอบงานเคลือบแลคเกอร์ นักเรียน นักศึกษาจะเป็นไหขนาดเล็ก 20-30 บาท และพวงกุญแจ

ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบตามท้องถิ่น หนองห้วยในพื้นที่บ้านดงเย็น ทางกรมอุตสาหกรรมเคยนำเนื้อดินไปตรวจปรากฏว่ามีคุณภาพดินดีเท่ากับดินลำปาง เตรียมดิน ทำดินเชื้อ (ดินผสมแกลบ นำไปเผา ทำให้ละเอียดแล้วนำมาผสมกับดินเหนียวที่เตรียมไว้) นวดดินให้เข้ากันทิ้งไว้ให้ดินเซตตัว นำดินที่นวดมาขึ้นรูป ปั้นดิน ตากให้แห้ง (ตากในที่ร่ม 1-2 วัน) วันที่ 3 ค่อยนำออกมาตากแดด เผา การเผามี 2 แบบ คือ เผาแบบเตา และเผาแบบโบราณ (ทำกองฟืนสุ่มฟาง นำชิ้นงานเครื่องปั้นดินเผา วาง สุ่มฟางอีกชั้นจึงจุดไฟเผา) ตักแต่งชิ้นงานนำดินที่เผามาเขียนด้วยสีฝุ่นสีแดง เคลือบด้วยแลคเกอร์ หรือทำให้เงา ด้วยการนำขี้เถ้าผสมน้ำแล้วนำฟองน้ำชุบ ตบลงบนชิ้นงาน กรณีแบบแกะสลักต้องแกะก่อนเผาตอนดินยังหมาดๆ

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ มีเอกลักษณ์ ลวดลายฝีมือเนียบ พันธุ์ตามต้นฉบับโบราณวัตถุ เก็บรายละเอียดเสมือนจริง วิธีการใช้งานและการดูแลรักษา เครื่องปั้นดินเผาที่เคลือบแลคเกอร์ห้ามแช่น้ำ เครื่องปั้นดินเผาแบบสีเก่าที่ไม่ได้เคลือบแลคเกอร์ให้ไว้ในร่มโดนฝน โดนแดดจะไม่ทน ห้ามใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดเด็ดขาด ใ้ใหญ่จะทำการเจาะรูให้เพื่อไม่ให้น้ำซัง ปัญหาที่ประสบ คือ ความสะดวกสบายในการเดินทางของลูกค้า ที่นั่งเครื่องปั้นมาจะไม่นิยมซื้อเครื่องปั้นดินเผาเพราะนำขึ้นเครื่องลำบาก

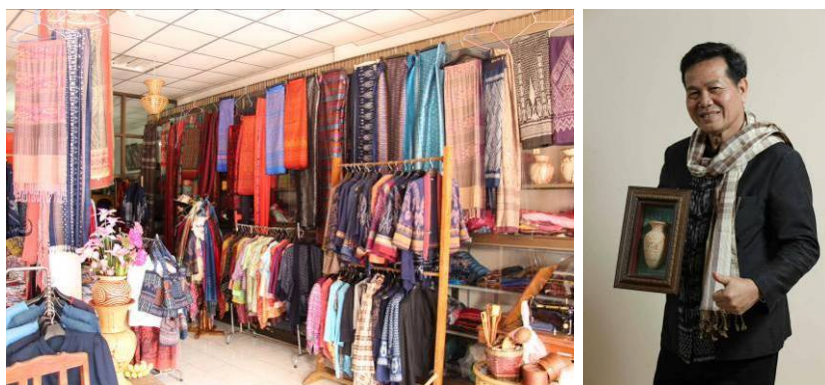


ภาพที่ 4.11 ผลิตภัณฑ์ภายในร้านบ้านเชียง 5,000 ปี

ประเภทงานผ้าทอพื้นเมือง

7. ร้านประกายไหมไทย เจ้าของกิจการ คือ นายชุมพร สุทธิบุญ (ปราชญ์ชาวบ้าน ด้านผ้าทอมือ เลขที่ 169689) สาเหตุเกิดจากในปี 2526 พบเห็นนักท่องเที่ยว นักวิจัย นักวิชาการทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติเข้ามาในพื้นที่บ้านเชียงจำนวนมาก อดีตเป็นครูเคยเล็งเห็นแนวทางการเสริมสร้างรายได้ด้วยการทำสินค้าของฝาก แรกเริ่มจากการจำหน่ายงานเครื่องปั้นดินเผา เพราะชาวต่างชาติให้คนในพื้นที่บ้านปูรูทำจำลองเลียนแบบโบราณวัตถุบ้านเชียงจึงเห็นลู่ทางว่าเป็นสินค้าประเภทของฝากได้ จึงนำเครื่องปั้นดินเผาจากบ้านปูรูมาขาย ปรากฏว่าได้รับการตอบรับดีมาก ในปี 2531-2532 รวมกลุ่มงานสิ่งทอได้ก่อตั้งร้านเป็นร้านประกายไหมไทย และร้านชวนไหมไทยขึ้น เริ่มจากการทอผ้าและแปรรูปเสื้อผ้า ในปี 2540-2542 เศรษฐกิจตกต่ำทางกลุ่มจึงได้ลองทดสอบตลาดใหม่ด้วยการนำสินค้าไปออกร้านที่ตลาดนัดจตุจักร กรุงเทพฯ และได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน ในปี 2547 เริ่มส่งสินค้าคัดสรร ได้รับ OTOP 2 ดาว แล้วเข้าร่วมการอบรมกับกลุ่มภาครัฐเป็นเวลา 2

ปี พัฒนาแบบสินค้าจนได้ OTOP 5 ดาวมาจนถึงปัจจุบัน และได้เริ่มไปแสดงงานต่างประเทศ ที่โอซาก้าและโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น รวมถึงประเทศออสเตรเลีย เยอรมนี และ สวิตเซอร์แลนด์ ผลงานเป็นที่ชื่นชอบได้รับการยอมรับ ปัจจุบันจึงมีกลุ่มลูกค้าต่างประเทศมากขึ้น จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 3 คน ดำเนินกิจการมา 30 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2530) รายได้ 50,000-100,000 บาท/เดือน หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 4 การท่องเที่ยวจังหวัด พณิชยจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนปัจจุบันได้รับรางวัล OTOP Premium 5 ดาว OTOP SME 5 ดาว และผ่านการคัดสรรหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ การจำหน่ายสินค้ามี 2 รูปแบบคือ แบบขายส่ง ทั้งในตัวจังหวัดอุดรธานี ต่างจังหวัด และกรุงเทพฯ ขายหน้าร้าน (1) หน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง (2) ตลาดนัดจตุจักร กรุงเทพฯ (3) ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลพลาซาอุดรธานี ชั้น 2 และ (4) King Power กรุงเทพฯ ลูกค้านักท่องเที่ยวทั่วไป 80% เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย วัยรุ่นจะนิยมเสื้อผ้าวัยรุ่น เสื้อยืด สกรีนลาย วัยทำงาน เป็นชุดทำงานสำเร็จรูป วัยสูงอายุเป็นผ้าผืน ชุดทำงาน เสื้อผ้าสำเร็จรูปต่างชาติ 20% เป็นคนลาวจากหลวงพระบาง นิยมผ้าถุง ผ้าผืน และเสื้อผ้าทอสำเร็จรูป ที่ส่งออก 2 ประเทศ คือ ญี่ปุ่นและอินโดนีเซีย



ภาพที่ 4.12 ร้านประกายไหมไทย

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ ผ้าผืน (ผ้ามัดหมี่ / ผ้าทอ 2 ตะก้อ / ผ้าทอ 4 ตะก้อ (ผ้าลายลูกแก้ว) / ผ้าบาติก) เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผ้าคลุมไหล่ สินค้าที่นิยมเป็นผ้าฝ้ายย้อมคราม ผ้ามัดหมี่ สินค้าแปรรูป 5-6 เดือนก่อนนิยมผ้าขึ้น ปัจจุบันเป็นเสื้อคลุม เสื้อแจ็กเกต ชุดทำงานราคาไม่ถึง 1,000 บาทจะขายดีมาก สินค้า Premium 4,000-5,000 บาทกลุ่มลูกค้าจะให้การตอบรับดี

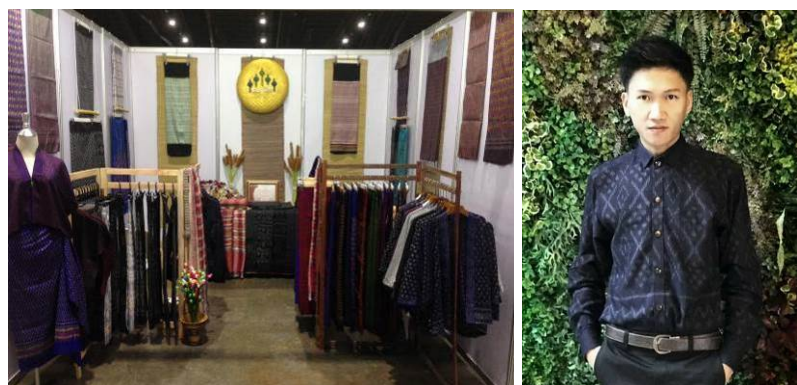


ภาพที่ 4.13 ผลิตภัณฑ์ผ้าร้านประกายไหมไทย

ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบผ้าทอในเขตชุมชนบ้านเชียงเท่านั้น ทางกลุ่มสามารถกำหนดลาย กำหนดสีได้ นำมาแปรรูปเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งมีช่างเย็บผ้าประจำกลุ่มสามารถออกแบบรูปทรงเสื้อผ้าได้ และแกะลายจากหนังสือนิตยสารได้

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ ผ้าทอที่สั่งผลิตจะมีเนื้อผ้าที่ทอละเอียด สีไม่ตก ตัดเย็บได้มาตรฐาน การแปรรูป ทางกลุ่มสามารถออกแบบพัฒนารูปทรงเสื้อผ้าใหม่ๆได้เอง ชอบทดสอบและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เสมอ วิธีการดูแลรักษาสินค้า ห้ามซักเครื่อง ควรซักมือเพื่อยืดอายุการใช้งานของเนื้อผ้า ตากในที่ร่ม รีดไฟปานกลางถึงแรงกรณีผ้าฝ้าย ถ้าเป็นผ้าไหมรีดไฟปานกลางเท่านั้น

8. กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ เจ้าของกิจการ คือ นายไวยพจน์ ดวงจันทร์ การจัดตั้งกลุ่มเริ่มต้นด้วยการทอผ้าเพื่อสร้างเอกลักษณ์และความเป็นท้องถิ่น และได้ดำเนินการเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนต้นแบบด้านอนุรักษ์ภูมิปัญญา จังหวัดอุดรธานี แล้วทำการจัดตั้งกลุ่มกับทางจังหวัดภายใต้ชื่อสินค้า “ธ มณโฑ” เพื่อดำเนินการจัดจำหน่ายสินค้า โดยพันธกิจหลักของทางกลุ่มคือสืบสานงานทอผ้าของจังหวัดอุดรธานี และเพิ่มสมาชิกในกลุ่มที่เป็นเยาวชนให้เกิดความสนใจและสืบทอดงานหัตถกรรมทอผ้าต่อไป จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 5 คน ดำเนินกิจการมา 3 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2558) รายได้ 30,000-50,000 บาท/เดือน หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 4 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พาณิชย์จังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชน ปัจจุบันได้รับรางวัล OTOP 5 ดาว การจำหน่ายสินค้ามี 3 รูปแบบคือ แบบขายส่ง ทั้งในตัวจังหวัดอุดรธานี ต่างจังหวัด และกรุงเทพฯ ขายหน้าร้านที่ (1) ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดอุดรธานี (2) ศูนย์ OTOP ตลาดโพศรี จังหวัดอุดรธานี (3) ร้านค้าประชารัฐจังหวัดอุดรธานี และออกงานที่ทางภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ



ภาพที่ 4.14 กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ ผ้าผืน (ผ้ามัดหมี่ / ผ้าหมี่ขิด / ผ้าทอ 2 ตะกวด / ขิดมัดหมี่ (หมี่สลับลาย)) เสื้อผ้าสำเร็จรูปบุรุษและสตรี กระเป๋า ผ้าพันคอ สินค้าที่นิยม อันดับที่ 1 เป็นผ้าไหมขิด (ผ้าผืน / ผ้าชิ้น) ราคา 5,500-15,000 บาท และ อันดับที่ 2 ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ราคา 950-1,200 บาท กลุ่มผู้บริโภคเป็นข้าราชการ เจ้าของกิจการ เจ้าของบริษัท สุภาพสตรีอนุรักษ์นิยม

ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบเส้นไหมมาจาก จังหวัดหนองบัวลำภู เตรียมเส้นไหมตั้งแต่เลี้ยงแล้วสาวเป็นเส้น นำเส้นไหมมาทำสีทั้งสีธรรมชาติและสีเคมี นำเส้นไหมที่ได้มาทอเป็นผืนผ้าตามท่อนอกแบบลวดลายไว้ เมื่อได้ผืนผ้าจึงนำมาแปรรูป แห่ลงผลิตในจังหวัดอุดรธานี (กลุ่ม ทมณโธ) มีกี่ทอผ้าจำนวน 3 หลัง และกลุ่มเครื่องช่ายในจังหวัดมีกี่ทอผ้าจำนวน 3 หลัง กลุ่มเครื่องช่ายนอกจังหวัด มีกี่ทอผ้าอีกจำนวน 3 หลัง

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ ทางกลุ่มมีศักยภาพในการออกแบบลวดลายและออกแบบแปรรูปสินค้าเองได้ ทำให้สินค้าไม่ซ้ำกับที่มีตามท้องตลาด และมีการตรวจคุณภาพสินค้าทุกครั้ง ถ้าผ้าที่มีตำหนิจะนำมาแปรรูปเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปทันที วิธีการดูแลรักษาสินค้า ในการซักโดยใช้ผงซักฟอกที่ไม่เป็นกรดหรือด่าง ควรมีค่ากลาง การตากไม่ควรตากในที่โล่งแจ้ง ไม่ซักเครื่องควรซักด้วยมือ ปัญหาที่เคยประสบ คือ การควบคุมคุณภาพในกรณีส่งสมาชิกในกลุ่มทอจะควบคุมได้ยากทั้งเรื่องโทนสี และมาตรฐานการทอ การกำหนดขนาดของเส้นด้าย เนื่องจากเป็นการผลิตด้วยแรงงานคน



ภาพที่ 4.15 ตัวอย่างสินค้าประเภทผ้าชิต กลุ่มทอผ้า ๘ มณโฑ

9. ร้านพวนคอลเลคชั่น เจ้าของกิจการ คือ นายเมธารัตน์ คำพิมาน เป็นการทำธุรกิจต่อยอดจากครอบครัว ซึ่งทำเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาและเสื้อผ้า ปี 2557 จึงเริ่มก่อตั้งกิจการเอง พวนคอลเลคชั่นมีแนวคิดที่จะจำหน่ายสินค้าให้แตกต่างจากร้านอื่น จึงได้นำผ้าพื้นเมืองมาแปรรูปเสื้อผ้า และอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 30 คน ดำเนินกิจการมา 4 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2557) รายได้ 700,000 บาท/เดือน หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 4 กระทรวงวิทยาศาสตร์ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานพัฒนาชุมชน ปัจจุบันได้รับรางวัล OTOP 4 ดาว การจำหน่ายสินค้ามี 3 รูปแบบคือ ขายหน้าร้านที่ (1) หน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง (2) ศูนย์การค้า UD Town จังหวัดอุดรธานี ออกงานที่ทางภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ และจำหน่ายสินค้าออนไลน์

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ ผ้าผืน (ผ้ามัดหมี่ / ผ้าหมี่ขิด / ผ้าทอ 2 ตะก้อ / ผ้าขิดลือก (หมี่สลักลาย) / ผ้าทอ 4 ตะก้อ (ผ้าลายลูกแก้ว) / ผ้าจก / ผ้าบาติก / ผ้าพิมพ์ลาย / ผ้ามัดย้อม) เสื้อผ้าสำเร็จรูปบุรุษและสตรี กระเป๋า ผ้าพันคอ เครื่องประดับ สินค้าที่นิยม เสื้อผ้า

สำเร็จรูป ราคา 650 - 8,000 บาท กลุ่มผู้บริโภคเป็นนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ เจ้าของกิจการ เจ้าของบริษัท สุภาพสตรีอนุรักษนิยมอายุ 30 ปีขึ้นไป

ขั้นตอนการผลิต ออกแบบลายผ้า ทอลายมัดหมี่ด้วยสีธรรมชาติและสีเคมี นำผ้ามาแปรรูปเสื้อผ้าสตรี กระเป๋า ผ้าพันคอ จำหน่ายสินค้าหน้าร้าน

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ ทางกลุ่มมีศักยภาพในการออกแบบลวดลายและออกแบบแปรรูปสินค้าเองได้ ทำให้สินค้าไม่ซ้ำกับที่มีตามท้องตลาด และมีการตรวจคุณภาพสินค้าทุกครั้ง วิธีการดูแลรักษาสินค้า ซักด้วยมือ ไม่ควรตากแดดเพราะจะทำให้ผ้าซีดไม่คงทน ปัญหาที่เคยประสบ คือ มีการลอกเลียนแบบลวดลายและการตัดเย็บ แรงงานไม่เพียงพอในการทอผ้า



ภาพที่ 4.16 ร้านพวนคอลเลคชั่น และรูปแบบผลิตภัณฑ์ภายในร้าน

ประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร

10. ร้านวุ้นบ้านโนน เจ้าของกิจการ คือ นางสาวภรภัทร วรรณานันต์ เคยเป็นลูกจ้างทำขนมที่ร้านวุ้นคุณอุ จังหวัดนครปฐมเป็นระยะเวลา 6 เดือน เมื่อกลับมาอยู่ที่อุดรธานี จึงเริ่มทำขนม แล้วเริ่มมีคนสนใจมาขอซื้อเพื่อไปรับประทาน จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการทำขนมวุ้นขายเพื่อเลี้ยงชีพ เริ่มก่อตั้งเป็นร้านค้าในปี 2536 จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 4 คน ดำเนินกิจการมา 24 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2536) รายได้ 5,000 บาท/วัน หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ หอการค้าจังหวัดอุดรธานี การจำหน่ายสินค้าปัจจุบันหน้าร้าน 3 ที่มี 3 สาขาในจังหวัดอุดรธานี (ประเภทขนมไทย) สาขา 1 ตั้งอยู่เส้นรอบหนองประจักษ์ก่อนถึงโรงพยาบาลพัฒนาการแพทย์ สาขา 2 ตั้งอยู่ที่ถนนทหารทางไปกองบิน 23 ตรงข้ามปั้มน้ำมัน ปตท. สาขา 3 ตั้งอยู่ที่ถนนประชากรศึกษาทางไปวิทยาลัยพลศึกษาอุดรธานี

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ เค้กวุ้น และวุ้นจิ๋ว กลุ่มผู้บริโภคเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป ทั้งคนในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี และต่างจังหวัด

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ สดใหม่ทุกวัน ไม่ได้ใส่สารกันบูด สามารถเก็บได้ในตู้เย็น 2 วัน



ภาพที่ 4.17 ร้านบ้านโนน

11. ร้านบ้านขนมไทยครุฑ เจ้าของกิจการ คือ นางจีระรัตน์ วรรณรัตน์ เริ่มจากการชอบทำขนมไทย อดีตเป็นคุณครูที่โรงเรียนเทศบาล 2 พอปิดเทอมจะทำขนมไทยขายที่ตลาด พอเกษียณก็เลยมาเปิดร้านขนมไทยเต็มตัว จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 3 คน ดำเนินกิจการมา 3 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2558) รายได้ 1,000 - 2,000 บาท/วัน หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ หอการค้าจังหวัดอุดรธานี การจำหน่ายสินค้ามี 3 รูปแบบคือ (1) ขายหน้าร้าน เวลา 09.00 - 15.00 น. (2) แผงร้านค้าในตลาดบ้านเหล่า เวลา 16.00-19.00 น. และ (3) รับทำตามออเดอร์ ลูกค้าจะเป็นหน่วยงานราชการและเอกชน

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ ขนมถ้วย ขนมหม้อแกง ขนมมัน ขนมถั่วแปบ ขนมต้ม ขนมชั้น ฟอยทอง ทองหยิบ ทองหยอด ข้าวเหนียวแก้ว ตะโก้ ข้าวเหนียวสังขยา ลอดช่อง ลูกตาลลอยแก้ว สินค้าที่นิยม ขนมหม้อแกง ขนมชั้น ข้าวเหนียวสังขยา (หน้าสังขยา / หน้าปลาแห้ง) กลุ่มผู้บริโภคเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป หน่วยงานราชการและเอกชน

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ สดใหม่ทุกวัน ไม่ได้ใส่สารกันบูด สามารถเก็บได้ในตู้เย็น ไม่เกิน 2 วัน ข้าวเหนียวสังขยาสามารถวางในห้องอุณหภูมิปกติได้



ภาพที่ 4.18 ร้านบ้านขนมไทยครุฑ

12. ร้านบ้านเบเกอร์รี่ เจ้าของกิจการ คือ นางอัญชลี สีหานาวี เริ่มจากชื่นชอบในการทานอาหารและขนม เลยเกิดความต้องการจะเปิดร้านขนมในจังหวัดอุดรธานี และก่อตั้งร้านในปี 2550 จำนวนสมาชิกในกลุ่ม 15 คน ดำเนินกิจการมา 10 ปี (เริ่มก่อตั้ง ปี 2550) รายได้ 500,000 บาท/เดือน ปัจจุบันติดปัญหาเศรษฐกิจจึงลดปริมาณการผลิตลง หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ หอการค้าจังหวัดอุดรธานี รางวัลได้ผ่านการคัดสรรของดีเมืองอุดรธานี การจำหน่ายสินค้ามี 3 รูปแบบคือ ขายหน้าร้านที่ (1) ตรงข้ามโรงเรียนสารพัดช่างในตัวเมืองจังหวัดอุดรธานี (2) ถนนหน้าเมืองจังหวัดขอนแก่น ขายส่งโดยจะมีรถมารับสินค้าจังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด สกลนคร และฝากขาย AmaZon บางสาขาในตัวจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดใกล้เคียง

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ ขนมเค้ก แยมโรล คูกี้ พาย และเอแคลร์ สินค้าที่นิยม ขนมเค้ก กลุ่มผู้บริโภคเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป หน่วยงานราชการและเอกชน

ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ทางกลุ่ม คือ สดใหม่ทุกวัน ไม่ได้ใส่สารกันบูด สามารถเก็บได้ในตู้เย็น 2 วัน



ภาพที่ 4.19 ร้านบ้านเบเกอร์รี่

2.2 แนวทางการออกแบบลดตายและผลิตภัณฑ์

ประเภทงานจักสาน

1. กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น **แนวทางการออกแบบลดตาย** ทางกลุ่มให้ความสนใจในลดตายหลังเต่าที่สื่อความหมายถึง อายุยืน และลายคลื่น ที่สื่อถึงความต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ความสงบ โดยทางกลุ่มได้ระบุดึงความต้องการว่าอยากได้ลดตายที่ไม่ซับซ้อน เน้นการสานที่รวดเร็ว และผู้สูงอายุภายในกลุ่มสามารถทำได้ การออกแบบลายต้องคำนึงถึงตำแหน่งลดตายและผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตต่อไปในทิศทางเดียวกัน **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** 3 ผลิตภัณฑ์ คือ (1) กระติบข้าวเหนียว ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยม ทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง (2) กระเป่า ทางกลุ่มมีความต้องการที่จะเรียนรู้และผลิตเป็นสินค้าเพื่อทดสอบตลาด และ (3) พัด เพราะมีราคาในการจำหน่ายไม่สูง ผลิตง่าย

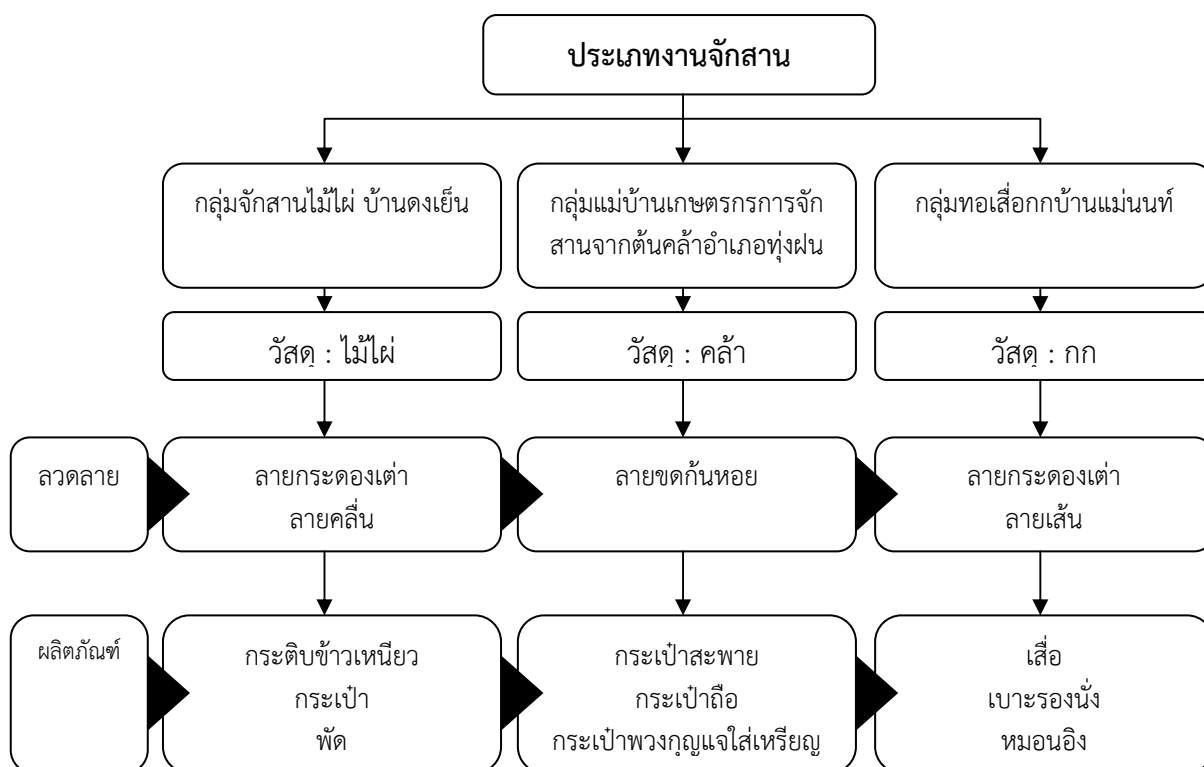


ภาพที่ 4.20 การทดสอบสานลายกระดองเต่า และลายคลื่นร่วมกัน

2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอร่องคำ แนวทางการออกแบบ ลวดลาย ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด เมื่อนำมาสานจะมีความโดดเด่น ผู้บริโภคจดจำได้ง่าย เกิดคุณค่าความสวยงามของงานหัตถกรรมสามารถซื้อเป็นสินค้าของฝากประจำจังหวัดอุดรธานีได้ การออกแบบลายต้องคำนึงถึงการปรับแต่งของลวดลาย ที่ต้องมีความชัดเจน ไม่สูญเสียอัตลักษณ์ของลวดลายโบราณ **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** 3 ผลิตภัณฑ์ คือ (1) กระเป๋าสะพาย (2) กระเป๋าถือ และ (3) กระเป๋าใส่เหรียญแบบพวงกุญแจ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยม ทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง

3. กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่หนอง แนวทางการออกแบบลวดลาย ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายกระดองเต่าที่สื่อความหมายถึง อายุยืน ผสมผสานร่วมกับลายเส้น เน้นความเรียบง่ายดูเป็นสากล ไม่ซับซ้อน เน้นการทอที่รวดเร็ว **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** 3 ผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน คือ (1) เสื่อ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยม ทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง (2) เบาะรองนั่ง และ (3) หมอนอิง ทางกลุ่มมีความต้องการที่จะเรียนรู้และผลิตเป็นสินค้าเพื่อทดสอบตลาด

สรุป แนวทางการออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์กลุ่มประเภทงานจักสานได้ดังนี้

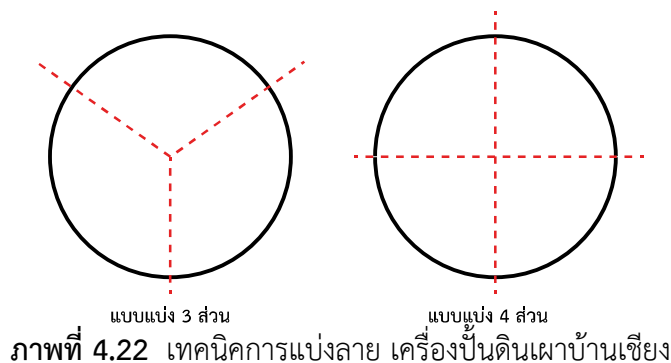


ภาพที่ 4.21 แนวทางการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ ประเภทงานจักสาน

ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา

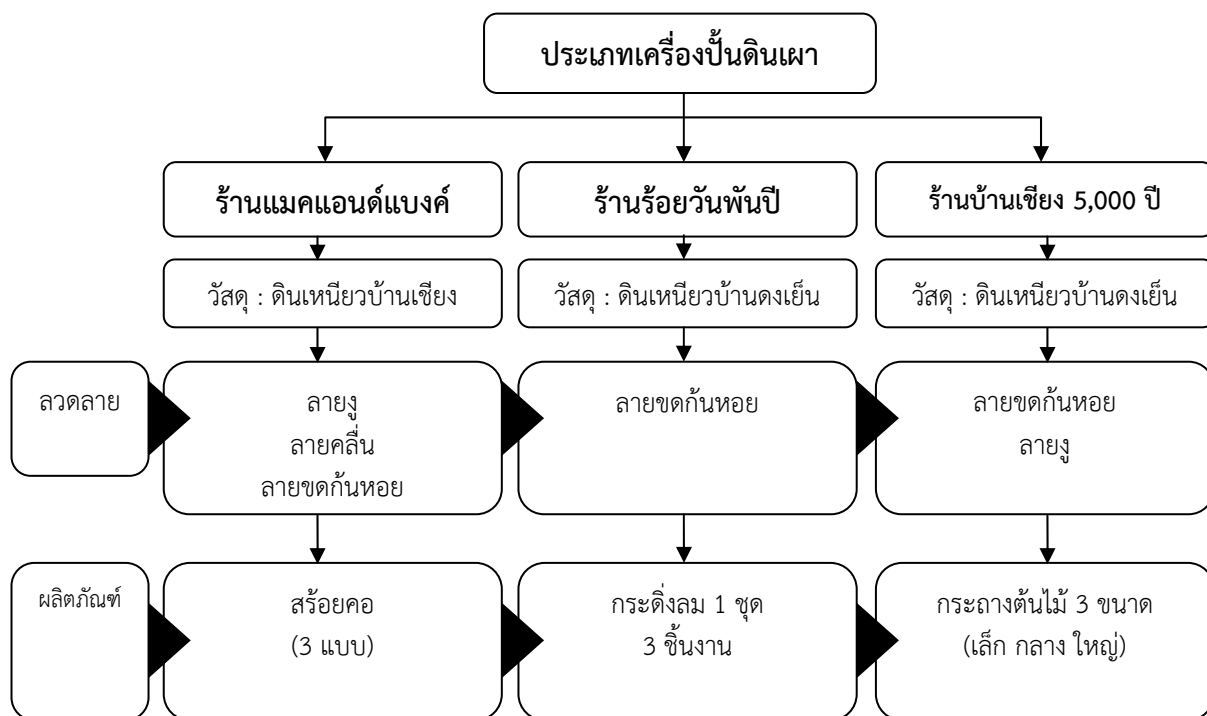
4. ร้านแมคแอนด์แบงค์ แนวทางการออกแบบลวดลาย ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายที่สื่อความหมายถึง ความมีอำนาจ ความอุดมสมบูรณ์ ลายคลื่น ที่สื่อถึงความต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ความสงบ และลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี ซึ่งเป็นลวดลายที่แสดงถึงความเป็นบ้านเชียงได้ชัดเจนที่สุด ข้อคำนึงคือลวดลายต้องคงแบบดั้งเดิมไว้ ให้คนจดจำได้ง่าย **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** 3 ผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ ประกอบด้วย สร้อยคอ 3 รูปแบบ เหมาะสมที่จะเป็นสินค้าของฝากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงทางกลุ่มมีความต้องการที่จะเรียนรู้และผลิตเป็นสินค้าเพื่อทดสอบตลาด

5. ร้านร้อยวันพันปี แนวทางการออกแบบลวดลาย ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี ซึ่งเป็นลวดลายที่แสดงถึงความเป็นบ้านเชียงได้ชัดเจนที่สุด ข้อคำนึงคือ ในการวางลวดลายจะมีเทคนิคอยู่ 2 ข้อ คือ วางลายโดยการแบ่ง 3 ส่วน และแบ่ง 4 ส่วน เพื่อให้ชิ้นงานมีความสมมาตร สวยงาม **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** 3 ผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก คือ กระติบดิน 1 ชุด 3 ชิ้นงาน เหมาะสมที่จะเป็นสินค้าของฝากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงผู้ประกอบการและเรียกร้องให้ผลิตเพื่อมาจำหน่าย



6. ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี **แนวทางการออกแบบลวดลาย** ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี ซึ่งเป็นลวดลายที่แสดงถึงความเป็นบ้านเชียงได้ชัดเจนที่สุด ลายงูที่สื่อความหมายถึง ความมีอำนาจ ความอุดมสมบูรณ์ และลายคน เพราะมีความแปลกใหม่ ข้อคำนึงคือ วางลายโดยการแบ่งลาย 3 หน้า ตามกรอบสามารถประยุกต์ลวดลายตามออร์เดอร์ของลูกค้า หน้าร้านเน้นการเขียนลายตามแบบดั้งเดิม เพื่อให้ชิ้นงานมีความสมมาตร สวยงาม **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา 3 ผลิตภัณฑ์** เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก คือ กระจาดต้นไม้ 3 ขนาด (เล็ก กลาง ใหญ่) เหมาะสมที่จะเป็นสินค้าของฝากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงผู้บริโภคมีความต้องการ ปัจจุบันนิยมนำไปปลูกกระบองเพชร หรือต้นไม้ขนาดเล็กไว้ที่ทำงาน

สรุป แนวทางการออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์กลุ่มประเภทงานเครื่องปั้นดินเผาได้ดังนี้



ภาพที่ 4.23 แนวทางการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา

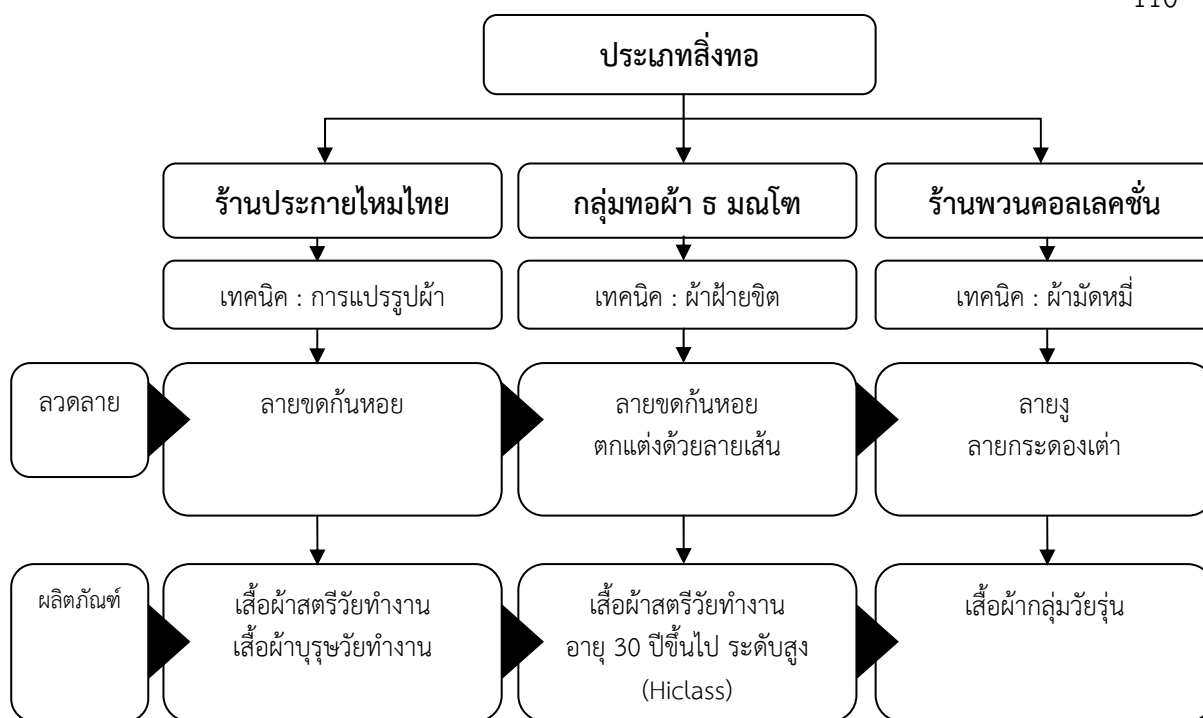
ประเภทงานผ้าทอพื้นเมือง

7. ร้านประกายไหมไทย **แนวทางการออกแบบลวดลาย** ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด ข้อคำนึงคือ การออกแบบลวดลายต้องคำนึงถึงผู้บริโภคก่อน ทำให้ใคร ชายที่ไหน ทำแผนยุทธศาสตร์ของทางกลุ่มทดสอบผลิตสินค้าและทดลองตลาด ถ้าเป็นงานแพชั่น เน้นกลุ่ม Hiclass **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** 3 ผลิตภัณฑ์ คือ (1) เสื้อผ้าสตรีวัยทำงาน (2) เสื้อผ้าบุรุษวัยทำงาน ซึ่งเป็นสินค้าที่ทางกลุ่มผลิตมาอย่างต่อเนื่อง ได้ผลตอบรับที่ดีของลูกค้ามาอย่างยาวนาน และเพิ่มศักยภาพทางการผลิตสินค้าให้หลากหลายยิ่งขึ้น

8. กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ **แนวทางการออกแบบลวดลาย** ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด ตกแต่งด้วยลายเส้นบริเวณเชิงผ้า ข้อคำนึงคือ ความเป็นท้องถิ่นและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น รวมถึงการนำทุนทางวัฒนธรรมมาใช้เป็นตัวกำหนดรูปแบบ ข้อคำนึงในการทอศักยภาพทางกลุ่มสามารถทอผ้าได้ 15 ตะกอ ประเภทผ้าขิดการกำหนดลายลงช่องตารางกริด ไม่ควรเกิน 6 ช่องกริด เพราะจะเกิดปัญหาด้ายหลุดลุ่ย เสียหายได้ง่าย **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** 3 ผลิตภัณฑ์ เป็นเสื้อผ้าสตรีวัยทำงาน อายุ 30 ปีขึ้นไป กลุ่มระดับสูง (Hiclass) ซึ่งเป็นสินค้าที่ทางกลุ่มผลิตมาอย่างต่อเนื่องและได้ผลตอบรับที่ดีจากผู้บริโภค

9. ร้านพวนคอลเลคชั่น **แนวทางการออกแบบลวดลาย** ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายกระดองเต่าที่สื่อความหมายถึง อายุยืน ผสมผสานร่วมกับลวดลายงูที่สื่อความหมายถึง ความมีอำนาจ ความอุดมสมบูรณ์ ลายคลื่น ที่สื่อถึงความต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ความสงบ ข้อคำนึงคือ เน้นความทันสมัย ลวดลายไม่ต้องเยอะเน้นความเรียบง่าย ดูไม่แก่แต่ยังคงไว้กับแนวทางอนุรักษ์ผ้าไทย **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** ผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านปัจจุบันไม่ได้รับความนิยม ยากต่อการจำหน่าย ไม่ว่าจะเป็นเบาะนั่ง หมอนอิง หรือโคมไฟ จึงต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3 ผลิตภัณฑ์ เป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้กับกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งทางกลุ่มต้องการตลาดใหม่กับกลุ่มวัยรุ่น

สรุป แนวทางการออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์กลุ่มประเภทงานสิ่งทอ ได้ดังนี้



ภาพที่ 4.24 แนวทางการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ ประเภทงานสิ่งทอ

ประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร

10. ร้านวันบ้านโนน แนวทางการออกแบบลวดลาย ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด และลายพระอาทิตย์ที่สื่อความหมายถึงพลังงาน ความสุข ความโชคดี ด้วยรูปแบบลวดลายทั้ง 2 ถ้านำมาทำแม่พิมพ์ขนมจะมีความสวยงาม เหมาะสม ข้อคำนึงคือ ทางร้านมีแม่พิมพ์พลาสติก และแม่พิมพ์อลูมิเนียม ซึ่งแม่พิมพ์อลูมิเนียมจะมีอายุการใช้งานที่นานกว่าแต่ราคาสูง การออกแบบลวดลายในแม่พิมพ์ขนมวันต้องคำนึงถึงความลึกของลาย เพราะถ้าลายตื้นเกินไปเวลาหยอดสีฝุ่น มันจะผสมกันทำให้ไม่สวยงาม ขอบลายต้องไม่น้อยกว่า 5 มิลลิเมตร **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** ต้องการแม่พิมพ์ขนมเค้กวัน 2 ขนาด ได้แก่ (1) เค้ก 1 ปอนด์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 18 เซนติเมตร สูง 4-6 เซนติเมตร (2) เค้ก 2 ปอนด์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 22 เซนติเมตร สูง 4-6 เซนติเมตร



ภาพที่ 4.25 ตัวอย่างแม่พิมพ์ขนมวันบ้านโนน

11. ร้านบ้านขนมไทยครูตี๋ **แนวทางการออกแบบลวดลาย** ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด และลายพระอาทิตย์ที่สื่อความหมายถึงพลังงาน ความสุข ความโชคดี ด้วยรูปแบบลวดลายทั้ง 2 ถ้านำมาทำแม่พิมพ์ขนมจะมีความสวยงาม เหมาะสม **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** ต้องการแม่พิมพ์ขนมชั้น 3 ลวดลาย เป็นแม่พิมพ์ซิลิโคน ขนาด 4 เซนติเมตร 2 ลวดลาย



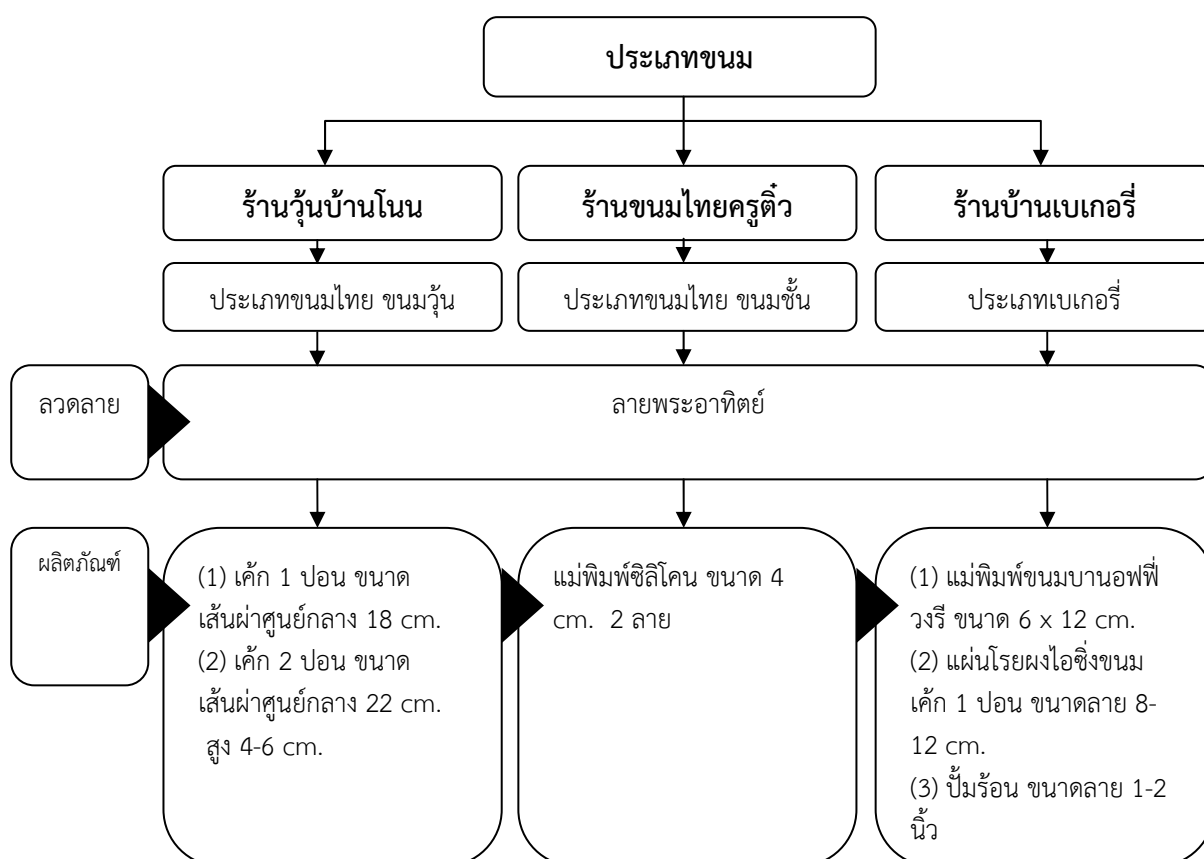
ภาพที่ 4.26 ตัวอย่างแม่พิมพ์ขนมชั้น

12. ร้านบ้านเบเกอร์รี่ **แนวทางการออกแบบลวดลาย** ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด และลายพระอาทิตย์ที่สื่อความหมายถึงพลังงาน ความสุข ความโชคดี ด้วยรูปแบบลวดลายทั้ง 2 ถ้านำมาทำแม่พิมพ์ขนมจะมีความสวยงาม เหมาะสม **ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา** ต้องการแม่พิมพ์ขนม 3 รูปแบบคือ (1) แม่พิมพ์ขนมบานอฟฟี่ วงรี ขนาด 6 x 12 เซนติเมตร (2) แผ่นโรยผงไอซิ่งขนมเค้ก 1 ปอนด์ ขนาดลาย 8-12 เซนติเมตร (3) ปั้นร่อน ขนาดลาย 1-2 นิ้ว



ภาพที่ 4.27 แผ่นโรยผงไอซิ่งขนมเค้ก

สรุป แนวทางการออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์กลุ่มประเภทงานประเภทอาหาร ได้ดังนี้



ภาพที่ 4.28 แนวทางการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ ประเภทอาหาร

2.3 แนวทางการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์

ประเภทงานจักสาน

1. กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ออกแบบโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ในโครงการสร้างสรรค์อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมระดับจังหวัด คัดเลือกหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industry Village : CIV) ปี 2560 ให้คงแบบเดิมไว้ ยังขาดแบบบรรจุภัณฑ์ ต้องการแบบป้ายติดสินค้า (Tag) ติดบนถุงพลาสติก พร้อมมีหูหิ้วเพื่อความสะดวกในการซื้อสินค้าของผู้บริโภคยิ่งขึ้น



ภาพที่ 4.29 ตราสินค้ากลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น

2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ออกแบบโดย กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ ในโครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา จัดโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยใช้ชื่อสินค้าว่า "ยุพิน-บ้านโนนสะอาด" ให้คงแบบเดิมไว้ ยังขาดแบบบรรจุภัณฑ์ ต้องการแบบป้ายติดสินค้า (Tag) และฉลากกระดาษเพื่อความสะดวกในการซื้อสินค้าของผู้บริโภคยิ่งขึ้น



ภาพที่ 4.30 ตราสินค้ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน

3. กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว แต่ต้องการปรับปรุงใหม่ โดยใช้ชื่อสินค้าว่า "อจรรานนท์" ตัดทอนรูปภาพย่านนท (รูปปั้นสักการะของคนในพื้นที่ชุมชน) ให้ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ยังขาดแบบบรรจุภัณฑ์ ต้องการแบบป้ายติดสินค้า (Tag) เข็มขัดคาดเสื่อ และป้ายติดสินค้า (Tag) เพื่อความสะดวกในการซื้อสินค้าของผู้บริโภคยิ่งขึ้น



ภาพที่ 4.31 ตราสินค้าเดิมของกลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท ที่ต้องการพัฒนาใหม่

ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา

4. ร้านแมคแอนด์แบงค์ มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ออกแบบโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ในโครงการสร้างสรรค์อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมระดับจังหวัด คัดเลือกหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industry Village : CIV) ปี 2560 ให้คงแบบเดิมไว้ ยังขาดแบบบรรจุภัณฑ์ ต้องการป้ายกระดาษที่สามารถใส่ในถุงแก้วสื่อถึงสินค้าภายในได้ สามารถบอกรายละเอียดชื่อร้าน สถานที่ติดต่อ เรื่องราวของผลิตภัณฑ์ การดูแลรักษา และวิธีการใช้งานได้



ภาพที่ 4.32 ตราสินค้าร้านแมคแอนด์แบงค์

5. ร้านร้อยวันพันปี ยังไม่มีรูปแบบตราสินค้า ต้องการตราสัญลักษณ์ที่เป็นรูปไหบ้านเชียง มีชื่อด้านใต้ว่า "ร้อยวันพันปี" ขาดแบบบรรจุภัณฑ์ ต้องการถุงกระดาษที่สามารถสื่อถึงร้านค้าได้

6. ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี ยังไม่มีรูปแบบตราสินค้า ต้องการตราสัญลักษณ์ที่เป็นรูปไหบ้านเชียง มีชื่อด้านใต้ว่า "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" ขาดแบบบรรจุภัณฑ์ ต้องการหัวกระดาษ (Tag) สำหรับติดบนสินค้าที่ใส่ถุงพลาสติก



ภาพที่ 4.33 รูปแบบหัวกระดาษ (Tag) สำหรับติดบนสินค้าที่ใส่ถุงพลาสติก

ประเภทงานผ้าทอพื้นเมือง

7. ร้านประกายไหมไทย มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ให้คงแบบเดิมไว้ บรรจุภัณฑ์มีแล้ว เป็นกล่องกระดาษและถุงกระดาษ ต้องการให้พัฒนาบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษใหม่ ที่มีสีสวยงดงาม เพื่อสะดวกต่อการใช้งาน



ภาพที่ 4.34 ตราสินค้าร้านประกายไหมไทย

8. กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ให้คงแบบเดิมไว้ ยังไม่มีบรรจุภัณฑ์ ต้องการบรรจุภัณฑ์ประเภทถุงกระดาษ และป้ายห้อยสินค้า (Tag) เพื่อสะดวกต่อการจำหน่าย โดยมีรายละเอียดในการดูแลรักษาผ้า



ภาพที่ 4.35 ตราสินค้ากลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ

9. ร้านพวนคอลเลคชั่น อุดรธานี มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ออกแบบโดย อาจารย์นิติ นิเมลา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ให้คงแบบเดิมไว้ ยังขาดแบบบรรจุภัณฑ์ ต้องการถุงกระดาษเพื่อความสะดวกในการซื้อสินค้าของผู้บริโภคยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดบนถุง ประกอบด้วย ชื่อร้าน ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ต่อ เรื่องราวของสินค้า และการดูแลรักษา



ภาพที่ 4.36 ตราสินค้าร้านพวนคอลเลคชั่น

ประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร

10. ร้านวุ้นบ้านโนน มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ต้องการพัฒนาใหม่ โดยรูปแบบที่ต้องการให้มีภาพประกอบเป็นบ้านทรงไทย จั่วบ้าน แล้วมีชื่อร้าน "วุ้นบ้านโนน" สีที่ใช้เป็นสีแดง เพราะเป็นสีที่ถูกโฉลกกับเจ้าของกิจการ บรรจุภัณฑ์มีแล้วเป็นกล่องเค้กสีขาวทางร้านไม่ต้องการพัฒนาใหม่เพราะชอบความเรียบง่ายของรูปแบบกล่องเดิม แต่ต้องการให้ทำตราขายที่เป็นรูปตราสัญลักษณ์ใหม่ จะได้นำมาประทับบนกล่องวุ้นต่อไป และสนใจในใบปลิวที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดแก่ผู้บริโภคได้



ภาพที่ 4.37 รูปแบบบรรจุภัณฑ์เดิมของร้านวุ้นบ้านโนน

11. ร้านบ้านขนมไทยครูตัว มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ให้คงรูปแบบเดิม บรรจุภัณฑ์ที่ใช้จะเป็นกล่องพลาสติกสำเร็จรูป ต้องการสติ๊กเกอร์มาติดบนกล่อง เพื่อความสะดวกในการซื้อของ สร้างความจดจำแก่ผู้บริโภค และสนใจในใบปลิวที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดแก่ผู้บริโภคได้



ภาพที่ 4.38 ตราสินค้าร้านบ้านขนมไทยครูตัว

12. ร้านบ้านเบเกอร์รี่ มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ปัจจุบันทางร้านพัฒนาตราสัญลักษณ์ใหม่เน้นความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น บรรจุภัณฑ์ที่ใช้จะเป็นกล่องพลาสติกสำเร็จรูป ติดสติ๊กเกอร์บนกล่อง มีความสนใจรูปแบบสติ๊กเกอร์ หรือตราปั๊มร้อนที่ปั๊มลงบนกระดาษได้ เพื่อสร้างความจดจำให้ผู้บริโภคได้ และสนใจในใบปลิวที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดแก่ผู้บริโภคได้



แบบเดิม



แบบใหม่

ภาพที่ 4.39 ตราสินค้าร้านบ้านเบเกอร์รี่

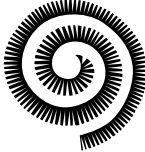
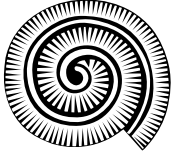
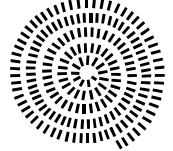
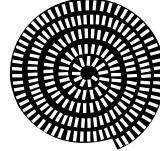
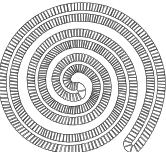
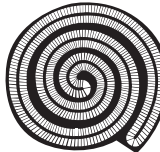
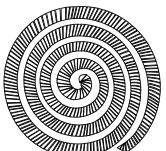
3. กระบวนการออกแบบ และผลิตต้นแบบงานวิจัย

3.1 รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สามารถนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน

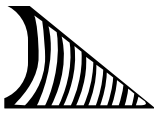
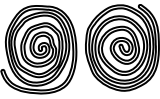
3.1.1 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา

กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา 3 กลุ่มร้านค้า ได้แก่ ร้านแมคแอนด์แบงค์ ร้านร้อยวันพันปี และร้านบ้านเชียง 5,000 ปี ให้ความสนใจในลวดลายทิศทางเดียวกัน คือ ลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี จากการศึกษา ปรากฏว่ามีลายขดกันหอยหรือลายก้นขดทั้งสิ้น 20 ชิ้นงาน ตราประทับ 4 ชิ้นงาน ลูกกลิ้งดินเผา 16 ชิ้นงาน ได้ 17 ลวดลาย วิเคราะห์ลายเพื่อนำมาใช้งานดังนี้

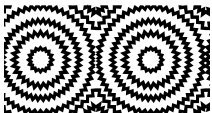
ตารางที่ 4.2 การถอดแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงลายขดกันหอย

ต้นแบบ โบราณวัตถุ	ลวดลายเดิม	ลายหลัก	ลายประกอบ	การกลับ ทิศทาง (reverse)
 ลายชุดที่ 1				
 ลายชุดที่ 2				
 ลายชุดที่ 3				
 ลายชุดที่ 4				
 ลายชุดที่ 5				
 ลายชุดที่ 6				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ต้นแบบ โบราณวัตถุ	ลวดลายเดิม	ลายหลัก	ลายประกอบ	การกลับทิศทาง (reverse)
 ลายชุดที่ 7				
 ลายชุดที่ 8				
 ลายชุดที่ 9				
 ลายชุดที่ 10				
 ลายชุดที่ 11				
 ลายชุดที่ 12				
 ลายชุดที่ 13				
 ลายชุดที่ 14				
 ลายชุดที่ 15				
 ลายชุดที่ 16				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ต้นแบบ โบราณวัตถุ	ลวดลายเดิม	ลายหลัก	ลายประกอบ	การกลับทิศทาง (reverse)
				
ลายชุดที่ 17				

แบบลายชุดที่ 1-2 ลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง

แบบลายชุดที่ 3-4 ลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : โบราณวัตถุที่อเมริกาส่งมอบคืนไทย

แบบลายชุดที่ 5-12 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง

แบบลายชุดที่ 13-14 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง และพิพิธภัณฑ์อุตรธานี

แบบลายชุดที่ 15-17 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : Armand J. Labbe. (2002) p98-101.

จากแม่แบบลายนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา โดยเทคนิคในการสร้างลวดลายงานดินเผา ลักษณะลายสามารถทำให้ต้นลึกได้ตามเทคนิคของช่างผู้ผลิต ถ้าช่างมีความชำนาญการในการแกะลายเอง ลายจะมีความลึกได้ตามน้ำหนักมือของช่างผู้นั้น แต่ถ้าเป็นรูปแบบการนำลายไปทำแม่พิมพ์แล้วมากดประทับที่ดินเผา กรณีตราประทับหรือลูกกลิ้งดินเผา หรือแม่พิมพ์ไม้แกะสลัก ลายจะมีความลึกที่ประมาณ 0.2-0.5 เซนติเมตร กรณีแม่พิมพ์พลาสติก ความลึกของลายจะประมาณ 0.3-1 เซนติเมตร แต่ลายจะมีความคมไม่โค้งนุ่มนวลเหมือนแม่พิมพ์ดินเผาและแม่พิมพ์ไม้ ซึ่งเทคนิคนี้นำมาใช้ในการออกแบบ ดังนี้

1) ร้านแมคแอนด์แบงค์ จากการสอบถามผู้ผลิตต้องการเน้นการเลียนแบบโบราณวัตถุเดิมของบ้านเชียง ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเครื่องประดับจำนวน 5 รูปแบบร่าง แบบร่างที่ 1-4 เป็นการนำดินบ้านเชียงมาประยุกต์ใช้ทำการตกแต่งด้วยลูกปัดดินเผา ร่วมกับอุปกรณ์ทำเครื่องประดับ ที่ผู้ผลิตสามารถหาซื้อและจัดทำได้ง่าย และแบบร่างที่ 5 เป็นชุดแบบร่าง 3 มิติ ที่ทำการใช้เทคนิคดินสโตนแวร์เคลือบสีเผาไฟสูง ตกแต่งด้วยเส้นฝ้ายถักมีย้อมสีธรรมชาติ



ภาพที่ 4.40 แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 1



ภาพที่ 4.41 แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 2



ภาพที่ 4.42 แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 3



ภาพที่ 4.43 แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 4



ภาพที่ 4.44 แบบร่างเครื่องประดับดินเผา แบบที่ 5

ผลปรากฏว่าทางกลุ่มให้ความสนใจในแบบร่างทุกแบบ แต่ให้คงลักษณะดินบ้านเชียงไว้เป็นหลัก ไม่นิยมงานเคลือบไฟสูง แต่ให้ลองทดสอบผลิตลูกกลิ้งเล็กลงอีก และลองทดสอบการเปลี่ยนสายสร้อยจากโซ่โลหะ เป็นเชือกถัก



ภาพที่ 4.45 ตรวจแบบร่าง 3 มิติโดยเจ้าของกิจการร้านแมคแอนด์แบงค์

จากแบบร่างดังกล่าวผู้ผลิตได้เลือกรูปแบบที่ 5 โดยเทคนิคการนวดและกลิ้งดินเป็นแผ่น แม่พิมพ์ในการสร้างลวดลายประกอบด้วย ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง แม่พิมพ์ลายปูนปลาสเตอร์ ทำการกด กลิ้ง ประทับบนเนื้อดิน แล้วตัดเป็นชิ้นงานตามรูปแบบที่ต้องการ ทำการเจาะรูสำหรับร้อยสร้อย แล้วจึงนำเข้าสู่กระบวนการเผาต่อไป จากนั้นนำมาประกอบขึ้นรูปเป็นสร้อยคอโดยใช้เส้นด้ายฝ้ายย้อมสีในชุมชนบ้านเชียง สายสร้อยใช้เชือกเทียนในการถักขึ้นรูป หรือสายโลหะเพื่อความทันสมัยยิ่งขึ้น



ภาพที่ 4.46 การขึ้นรูปเครื่องประดับดินเผาบ้านเชียง



ภาพที่ 4.47 ต้นแบบเครื่องประดับดินเผาบ้านเชียง ลายขดกันหอย

2) ร้านร้อยวันพันปี เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก คือ กระดิ่งลม 1 ชุด 3 ชิ้นงาน ทำการออกแบบ 3 แบบร่าง เพื่อให้ผู้ผลิตได้เลือกแบบที่ต้องการ และนำไปพัฒนาผลิตต้นแบบต่อไป



ภาพที่ 4.48 แบบร่างกระดิ่งลม ชุดที่ 1



ภาพที่ 4.49 แบบร่างกระดิ่งลม ชุดที่ 2



ภาพที่ 4.50 แบบร่างกระดิ่งลม ชุดที่ 3



ภาพที่ 4.51 ตรวจสอบแบบร่าง โดยเจ้าของกิจการร้านร้อยวันพันปี

ทางกลุ่มให้ความสนใจในแบบร่างกระดิ่งลม ชุดที่ 3 เพราะเป็นรูปทรงคล้ายกันไหบ้านเชียง สามารถขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนได้ ในการผลิตควรทดสอบเรื่องการทำสีเลียนแบบเก่า และสีเผาดิบของดินบ้านเชียง เพื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติวัสดุว่าแบบใดจะน่าสนใจกว่ากัน

ในการทดสอบขึ้นต้นแบบผู้วิจัยใช้ดินสโตนแวร์ (Stone Ware Clay) ในการขึ้นรูป เพื่อเป็นต้นแบบให้ผู้ผลิตผลิตสินค้าตาม โดยทางกลุ่มได้ทำการทดสอบผลิตรูปทรงเดียวกับแบบร่าง แต่ใช้เทคนิคในการตกแต่งลาย 2 รูปแบบคือ

2.1 เป็นการนำลูกกลิ้งและตราประทับ มากดประทับให้เกิดลวดลาย

2.2 ใช้เทคนิคการเขียนสี ตามความถนัดของคนในพื้นที่ชุมชน

และด้วยรูปทรงกลมของกระดิ่งลม เมื่อพลิกหงายขึ้น ก็สามารถพัฒนาเป็นกระถางต้นไม้ได้ ทำให้ได้รูปแบบสินค้า 2 รูปแบบ สมองความต้องการของผู้บริโภค



ภาพที่ 4.52 การขึ้นรูปทรงกระดิ่งลมต้นแบบด้วยดินสโตนแวร์ (Stone Ware Clay)

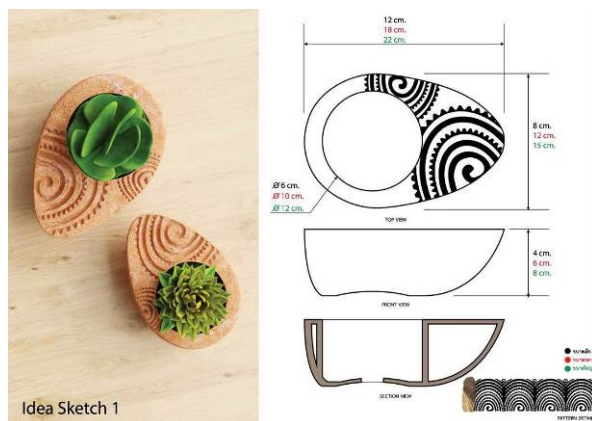


ภาพที่ 4.53 ต้นแบบกระดิ่งลมบ้านเชียงเทคนิคการเขียนสี



ภาพที่ 4.54 ต้นแบบกระดิ่งลมพัฒนาแบบเป็นกระถางต้นไม้

3) ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก คือ กระถางต้นไม้ 3 ขนาด (เล็ก กลาง ใหญ่) ทำการออกแบบ 3 แบบร่าง เพื่อให้ผู้ผลิตได้เลือกแบบที่ต้องการ และนำไปพัฒนาผลิตต้นแบบต่อไป



ภาพที่ 4.55 แบบร่างกระถางต้นไม้ ชุดที่ 1



ภาพที่ 4.56 แบบร่างกระถางต้นไม้ ชุดที่ 2



ภาพที่ 4.57 แบบร่างกระถางต้นไม้ ชุดที่ 3

ทางกลุ่มให้ความสนใจทุกแบบร่าง สมาชิกกลุ่มทางการตลาดให้ความสนใจในแบบร่างที่ 1 มากที่สุด เพราะมีความแปลกใหม่ ส่วนช่างผู้ผลิตให้ความสนใจในแบบร่างที่ 2 เพราะมีลักษณะเหมือนลูกกลิ้งมากที่สุด และคาดว่าจะผลิตได้ง่าย



ภาพที่ 4.58 ตรวจสอบเลือกแบบร่างเพื่อผลิตต้นแบบ โดยเจ้าของกิจการร้านบ้านเชียง 5,000 ปี

ในการทดสอบขึ้นต้นแบบผู้วิจัยใช้ดินสโตนแวร์ (Stone Ware Clay) ในการขึ้นรูป เพื่อเป็นต้นแบบให้ผู้ผลิตผลิตสินค้าตาม โดยทางกลุ่มได้ทำการทดสอบผลิตรูปทรงเดียวกับแบบร่าง แต่พัฒนารูปแบบจากที่ต้องแกะขึ้นงานในการขึ้นรูปใหม่ทุกครั้ง ผู้ผลิตใช้เทคนิคการนำลูกกลิ้งดินเผามาคลึงลายเพื่อความรวดเร็วในการผลิต



ภาพที่ 4.59 การขึ้นรูปทรงกระถางต้นไม้มัดต้นแบบด้วยดินสโตนแวร์ (Stone Ware Clay)



ภาพที่ 4.60 ต้นแบบกระถางต้นไม้แบบร่างที่ 1



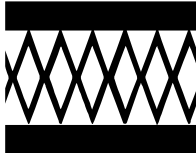
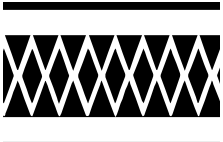
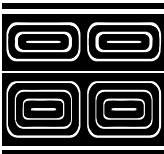
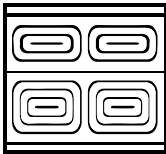
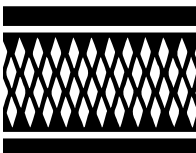
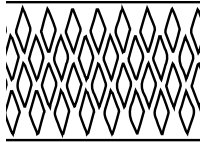
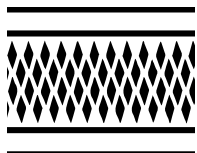
ภาพที่ 4.61 ต้นแบบกระถางต้นไม้แบบร่างที่ 2

3.1.2 ผลิตรัณฑ์สิ่งทอ

กลุ่มผลิตรัณฑ์สิ่งทอ 3 กลุ่มร้านค้า ได้แก่ ร้านประกายไหมไทย กลุ่มทอผ้า ธรรมโธ ให้ความสนใจในลวดลายทิศทางเดียวกัน คือ ลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี จากการศึกษา ปรากฏว่ามีลายขดกันหอยหรือลายก้านขดทั้งสิ้น 20 ชิ้นงาน ตราประทับ 4 ชิ้นงาน ลูกกลิ้งดินเผา 16 ชิ้นงาน ได้ 17 ลวดลาย ดังเช่นตารางที่ 4.2 และร้านพวนคอลเลคชั่น ให้ความสนใจในลายกระดองเต่า ปรากฏว่ามีลายกระดองเต่าทั้งสิ้น 4 ชิ้นงาน

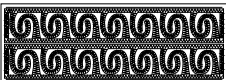
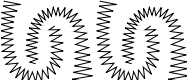
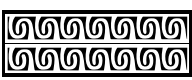
ตราประทับ 1 ชิ้นงาน ลูกกลิ้งดินเผา 3 ชิ้นงาน ได้ 4 ลวดลาย ดังตารางที่ 4.3 และลายงู ปรากฏว่ามีลายงูทั้งสิ้น 10 ชิ้นงาน ลูกกลิ้งดินเผา 6 ชิ้น ตราประทับ 4 ชิ้น ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.3 การถอดแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงลายกระดองเต่า

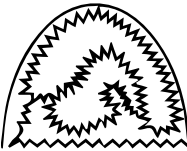
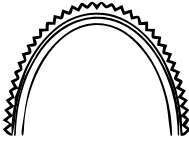
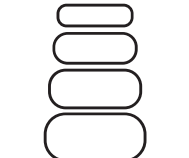
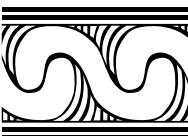
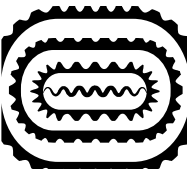
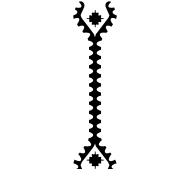
ต้นแบบ โบราณวัตถุ	ลวดลายเดิม	ลายหลัก	ลายประกอบ	การกลับทิศทาง (reverse)
 ลายชุดที่ 1				
 ลายชุดที่ 2				
 ลายชุดที่ 3				
 ลายชุดที่ 4				

แบบลายชุดที่ 1 ลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : โบราณวัตถุที่อเมริกาส่งมอบคืนไทย
แบบลายชุดที่ 3-4 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง
แบบลายชุดที่ 4 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : Armand J. Labbe. (2002) p98-101.

ตารางที่ 4.4 การถอดแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงลายงู

ต้นแบบโบราณวัตถุ	ลวดลายเดิม	ลายหลัก	ลายประกอบ	การกลับทิศทาง (reverse)
 ลายชุดที่ 1				

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ต้นแบบ โบราณวัตถุ	ลวดลายเดิม	ลายหลัก	ลายประกอบ	การกลับทิศทาง (reverse)
 ลายชุดที่ 2				
 ลายชุดที่ 3				
 ลายชุดที่ 4				
 ลายชุดที่ 5				
 ลายชุดที่ 6				
 ลายชุดที่ 7				
 ลายชุดที่ 8				
 ลายชุดที่ 9				

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ต้นแบบ โบราณวัตถุ	ลวดลายเดิม	ลายหลัก	ลายประกอบ	การกลับทิศทาง (reverse)
 ลายชุดที่ 10				

แบบลายชุดที่ 1 ลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : Armand J. Labbe. (2002) p98-101
 แบบลายชุดที่ 2-3 ลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง
 แบบลายชุดที่ 4 ลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : โบราณวัตถุที่อเมริกาส่งมอบคืนไทย
 แบบลายชุดที่ 5-9 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง
 แบบลายชุดที่ 10 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์อุตรธานี

เทคนิคในการนำลายมาใช้ในการออกแบบงานสิ่งทอ คือ ด้วยคุณสมบัติวัสดุส่งผลให้ลายมีลักษณะเหลี่ยม ไม่สามารถทำให้โค้งมนได้ตามลายบ้านเชียงเดิม แต่ยังคงลักษณะของลายไว้เช่น ลักษณะการขดของลายขดกันหอย และนำมาประยุกต์ในการออกแบบลายผ้าดังนี้

1) ร้านประกายไหมไทย ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา 3 ผลิตภัณฑ์ คือ (1) เสื้อผ้าสตรีวัยทำงาน (2) เสื้อผ้าบุรุษวัยทำงาน ซึ่งเป็นสินค้าที่ทางกลุ่มผลิตมาอย่างต่อเนื่องและได้ผลตอบรับที่ดีของลูกค้ามาอย่างยาวนาน และ (3) กระเป๋าผ้า สำหรับกลุ่มวัยรุ่น ทางกลุ่มอยากลองจับตลาดใหม่และเพิ่มศักยภาพทางการผลิตสินค้าให้หลากหลายยิ่งขึ้น ทางกลุ่มต้องการให้นำลายขดกันหอยจากงานวิจัย เรื่อง ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ โดย กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) มาพัฒนาแต่คงลักษณะเดิมไว้ เพราะเป็นที่ต้องการของตลาดมาก



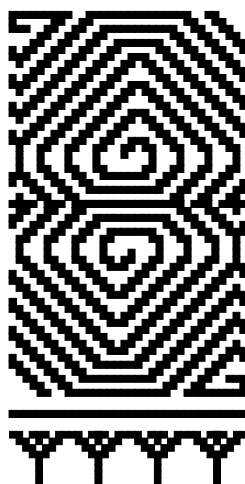
ภาพที่ 4.62 ลายขดกันหอยจากงานวิจัย เรื่อง ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์

ที่มา : กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์. 2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา



ภาพที่ 4.63 แบบร่างลายผ้ามัดหมี่ แบบที่ 1

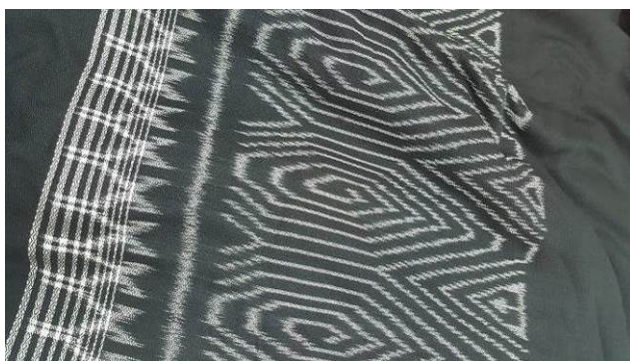
แบบร่างที่ 1 เป็นการยืดลายขดกันหอยให้ยาวขึ้นเพื่อให้ลายมีเส้นที่บาง และคมชัดขึ้น



ภาพที่ 4.64 แบบร่างลายผ้ามัดหมี่ แบบที่ 2

แบบร่างที่ 2 เป็นการนำขดกันหอยมาประกบสลับบนล่างเพื่อให้เกิดมุมมองที่แปลกใหม่ขึ้น

กลุ่มประกายใหม่ไทยให้ความสนใจในลายแบบร่างที่ 1 และนำไปผลิตผืนผ้าจริงเพื่อนำมาแปรรูปต่อไป



ภาพที่ 4.65 ต้นแบบผ้ามัดหมี่ลายขดกันหอย ร้านประกายใหม่ไทย

ทำการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีและเครื่องแต่งกายบุรุษวัยทำงาน โดยนำแรงบันดาลใจมาจากเครื่องแต่งกายไทพวนบ้านเชียง

ชาวไทพวน ผู้ชายแต่งกายในชีวิตประจำวันด้วยเสื้อผ้าฝ้ายคอกลม ผ่าหน้า ผูกเชือกแขนสามส่วนนุ่งกางเกงครึ่งแข้งที่เรียกว่า “โซ่ง” ยาวปิดเข่าเล็กน้อย มีผ้าขาวม้าพาดบ่าและคาดเอว สตรีนิยมนุ่งซิ่นแบบยกมุก ต่อตีนซิ่นด้วยจก ในอดีตหญิงสาวโสดจะนุ่งซิ่นตีนแดง คือ ซิ่นตีนจกพื้นแดง และเคียนนอก เรียกว่า แสงตุ้ ปัจจุบันสตรีนิยมนุ่งตามสมัยนิยม นุ่งผ้าถุงหรือที่เรียกว่า ผ้าซิ่น ยาวปิดเข่าลงมาถึงเล็กน้อย (นิทรรศการวิถีชีวิตชาติพันธุ์ไทพวนบ้านเชียง. โปสเตอร์. 2560)



ภาพที่ 4.66 เครื่องแต่งกายไทพวนบ้านเชียง



ภาพที่ 4.67 แบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีและเครื่องแต่งกายบุรุษวัยทำงาน



ภาพที่ 4.68 ตรวจสอบแบบร่างเครื่องแต่งกาย กลุ่มประกายใหม่ไทยเพื่อการผลิต

โดยทางกลุ่มได้คัดเลือกแบบร่าง 5 แบบเพื่อนำไปผลิตต้นแบบเป็นชุดสตรี 1 บุรุษ 1 ดังนี้

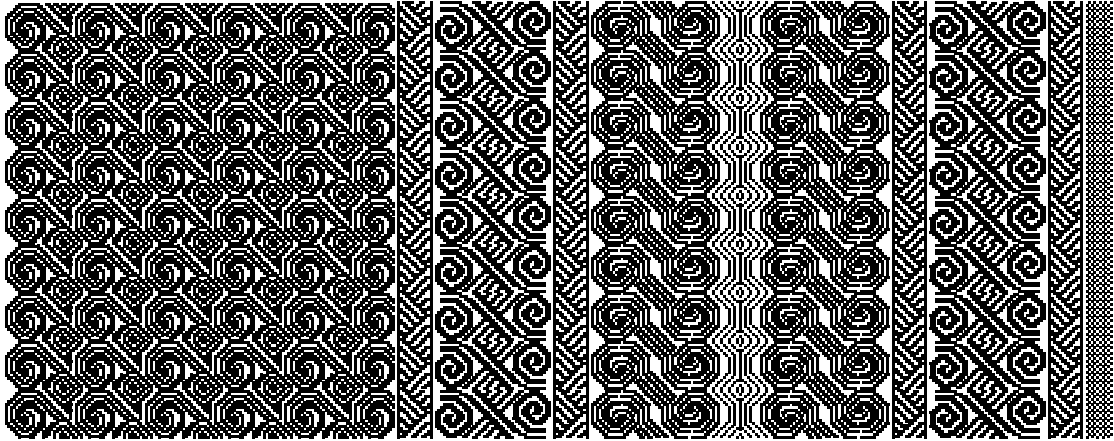


ภาพที่ 4.69 แบบร่างเครื่องแต่งกายที่ผ่านการพิจารณาเพื่อผลิตต้นแบบ

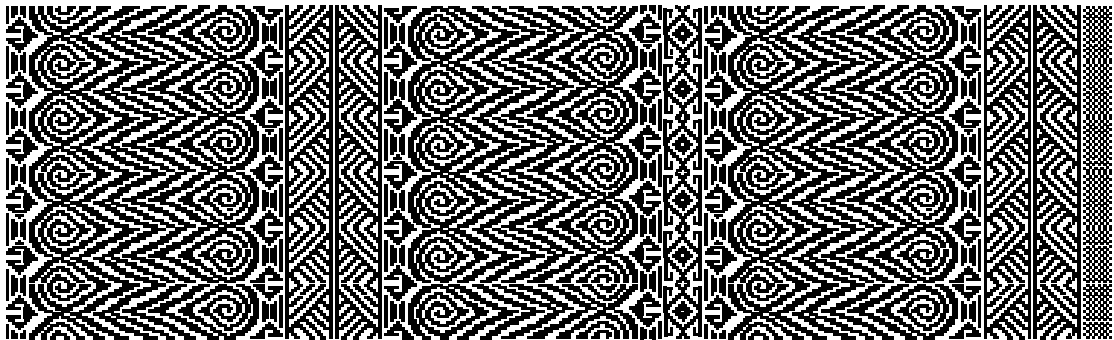


ภาพที่ 4.70 ต้นแบบเครื่องแต่งกายสตรี และบุรุษวัยทำงาน ร้านประกายใหม่ไทย

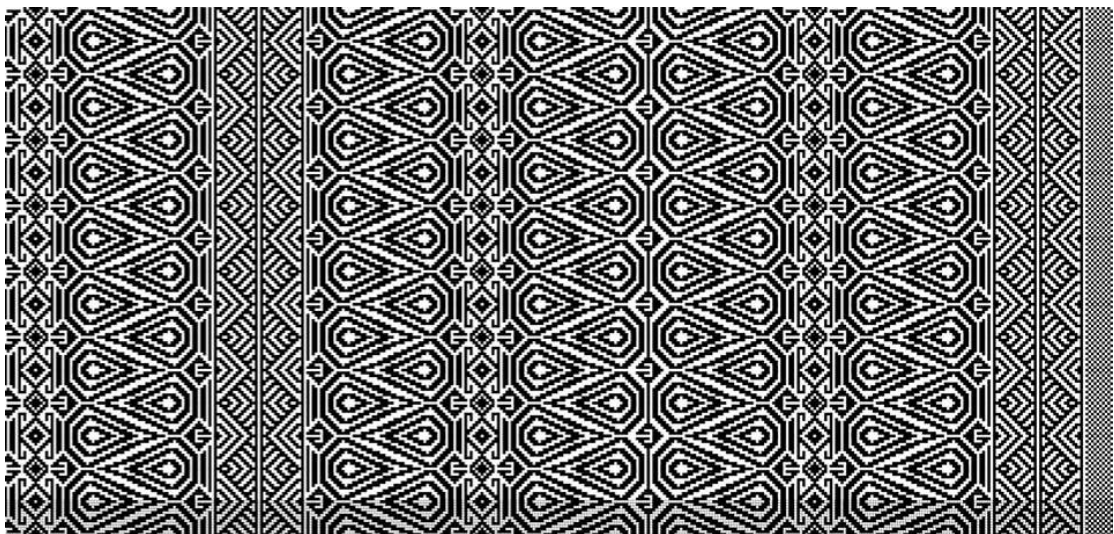
2) กลุ่มทอผ้า ๓ มณฑล นำลวดลายมาพัฒนาเป็นผ้าฝ้ายขิด และพัฒนา 3 ผลิตภัณฑ์เป็นเสื้อผ้าสตรีวัยทำงาน อายุ 30 ปีขึ้นไป กลุ่มระดับสูง (Hiclass) ซึ่งเป็นสินค้าที่ทางกลุ่มผลิตมาอย่างต่อเนื่องและได้ผลตอบรับที่ดีจากผู้บริโภค



ภาพที่ 4.71 แบบร่างลายผ้าขิด แบบที่ 1



ภาพที่ 4.72 แบบร่างลายผ้าขิด แบบที่ 2



ภาพที่ 4.73 แบบร่างลายผ้าขิด แบบที่ 3

ทางกลุ่มให้ความชื่นชอบในลายผ้าฝ้ายชิตแบบร่างที่ 1 และ 2 เพราะยังคงเสน่ห์ของลายชดกันหอยบ้านเชียงไว้อย่างชัดเจน และนำไปทอผ้าฝ้ายชิตจริง เพื่อนำไปแปรรูปต่อไป



ภาพที่ 4.74 การผลิตต้นแบบผ้าฝ้ายชิตลายบ้านเชียง

ทำการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีวัยทำงาน โดยนำแรงบันดาลใจมาจากฉลองพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และฉลองพระองค์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่เสด็จมาบ้านเชียง

ฉลองพระองค์พระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่เสด็จเป็นการส่วนพระองค์เพื่อทอดพระเนตรแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2514 ฉลองพระองค์เป็นชุดกางเกง ฉลองพระองค์ผ่าอก ปกคอปัก แขนเขี้ยวพระสนับเพลาทรงขาบานยาว และเสด็จพระดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2530 ฉลองพระองค์คอกลม แขนตุ๊กตายาวคลุมพระกร ฉลองพระองค์กระโปรงทรงเอคลุมพระชานุ



ภาพที่ 4.75 ฉลองพระองค์พระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง. 2560

ฉลองพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง เพื่อทอดพระเนตร โบราณวัตถุบ้านเชียงวันจันทร์ที่ 20 มีนาคม 2515 ฉลองพระองค์เป็นชุดไทยเรือนต้น หรือชุดไทย พระราชานิยมแบบหนึ่งสำหรับใช้ในโอกาสสาล่องไม่เป็นพิธีการ ผ้าขึ้นมีริ้วตามยาวหรือขวางยาวจรด ข้อเท้า ป้ายหน้า สีของเสื้อจะกลมกลืนหรือตัดกันกับผ้าขึ้นก็ได้ เป็นชุดคนละท่อน แขนสามส่วนผ่าอก กระดุมห้าเม็ด คอกลมตันไม่มีขอบ



ภาพที่ 4.76 ฉลองพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง. 2560



ภาพที่ 4.77 แบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยทำงาน



ภาพที่ 4.78 ตรวจสอบแบบร่างเครื่องแต่งกาย กลุ่ม ๘ มณฑล เพื่อการผลิต

โดยทางกลุ่มได้คัดเลือกแบบร่าง 3 แบบเพื่อนำไปผลิตต้นแบบ ดังนี้

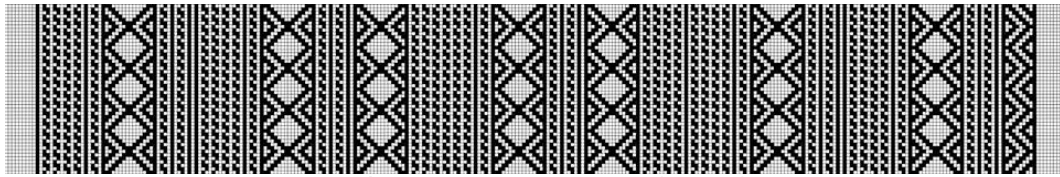


ภาพที่ 4.79 แบบร่างเครื่องแต่งกายที่ผ่านการพิจารณาเพื่อผลิตต้นแบบ

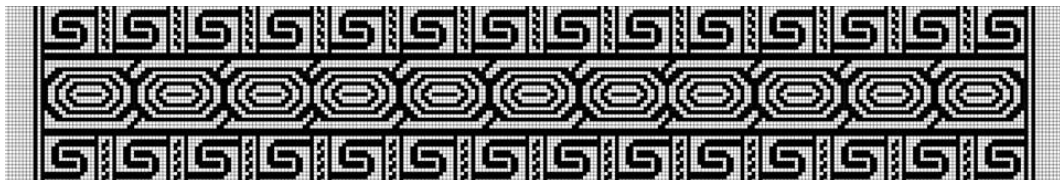


ภาพที่ 4.80 ต้นแบบเครื่องแต่งกายสตรีวัยทำงาน กลุ่มทอผ้า ๘ มณฑล

3) ร้านพวนคอลเลคชั่น นำลายมาพัฒนาเป็นผ้ามัดหมี่ พัฒนาผลิตภัณฑ์ 3 ผลิตภัณฑ์ เป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้กับกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งทางกลุ่มต้องการตลาดใหม่กับกลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยทำการออกแบบร่างลวดลายผ้ามัดหมี่จำนวน 3 ลาย เป็นลายที่นำลายกระดองเต่า และลายงูมาผสมร่วมกันเพื่อให้เกิดรูปแบบลายที่มีความเป็นสากลและดูสมัยใหม่



ภาพที่ 4.81 แบบร่างลายมัดหมี่ แบบที่ 1



ภาพที่ 4.82 แบบร่างลายมัดหมี่ แบบที่ 2



ภาพที่ 4.83 แบบร่างลายมัดหมี่ แบบที่ 3

ทางกลุ่มให้ความชื่นชอบในลายผ้ามัดหมี่แบบร่างที่ 1 และ 3 เพราะมีความทันสมัย เหมาะสมในการนำไปแปรรูปได้หลากหลายชิ้น และนำไปทอผ้ามัดหมี่จริง เพื่อนำไปแปรรูปต่อไป

ทำการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น โดยนำแรงบันดาลใจมาจากเครื่องแต่งกายคนยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียง

เครื่องแต่งกายคนยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียงเป็นผ้าเส้นใยธรรมชาติจากผ้าใยกล้วยง หรือผ้าฝ้ายที่ปรากฏบนหลักฐานทางโบราณวัตถุบนโลหะสัมฤทธิ์ และมีภาพเขียนสีบนภาชนะดินเผาเป็นการแต่งกายของสตรี เป็นชุดกระโปรงยาว เสื้อแขนกุด และมีการจำลองการแต่งกายของคนยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ห้องจัดแสดงพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ส่วนบุรุษการแต่งกายเป็นลักษณะผ้าเตี่ยวผูกเอว ไม่ใส่เสื้อ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบได้



ภาพที่ 4.84 เครื่องแต่งกายคนยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียง



ภาพที่ 4.85 แบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น



ภาพที่ 4.86 ตรวจสอบแบบร่างเครื่องแต่งกาย กลุ่ม ร้านพวนคอลเลคชั่น เพื่อการผลิต



ภาพที่ 4.87 แบบร่างเครื่องแต่งกายที่ผ่านการพิจารณาเพื่อผลิตต้นแบบ



ภาพที่ 4.88 ต้นแบบเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่นลายผ้ามัดหมี่ ร้านพวนคอลเลคชั่น

3.1.3 เครื่องจักสาน

กลุ่มผลิตภัณฑ์จักสาน 3 กลุ่มร้านค้า ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน ให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี จากการศึกษ ปรากฏว่ามีลายขดกันหอยหรือลายก้านขดทั้งสิ้น 20 ชิ้นงาน トラประทับ 4 ชิ้นงาน ลูกกลิ้งดินเผา 16 ชิ้นงาน ได้ 17 ลวดลาย การออกแบบลายต้องคำนึงถึงการปรับแต่งของลวดลาย ที่ต้องมีความชัดเจน ไม่สูญเสียอัตลักษณ์ของลวดลายโบราณ ดังเช่นตารางที่ 4.2 และนำมาประยุกต์ในการออกแบบลายจักสานคล้า

ส่วน กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น และกลุ่มทอเสื่อกกบ้านเม่นนท์ ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายหลังเต่าที่สื่อความหมายถึง อายุยืน และลายคลื่น ที่สื่อถึงความต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ความสงบ ระบุถึงความต้องการว่าอยากได้ลวดลายที่ไม่ซับซ้อน เน้นการสานที่รวดเร็ว และผู้สูงอายุภายในกลุ่มสามารถทำได้ จากการศึกษ ปรากฏว่ามีลายกระดองเต่าทั้งสิ้น 4 ชิ้นงาน トラประทับ 1 ชิ้นงาน ลูกกลิ้งดินเผา 3 ชิ้นงาน ได้ 4 ลวดลาย ดังตารางที่ 4.3

เทคนิคการนำลวดลายมาใช้ในงานจักสาน ด้วยคุณสมบัติวัสดุส่งผลให้ลายมีลักษณะเหลี่ยม ไม่สามารถทำให้โค้งมนได้ตามลายบ้านเชียงเดิม แต่ยังคงลักษณะของลายไว้เช่น ลักษณะการขดของลายขดกันหอย

1) กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น พัฒนา 3 ผลิตภัณฑ์ คือ (1) กระติบข้าวเหนียว ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยม ทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง (2) กระเป๋า ทางกลุ่มมีความต้องการที่จะเรียนรู้และผลิตเป็นสินค้าเพื่อทดสอบตลาด และ (3) พัด เพราะมีราคาในการจำหน่ายไม่สูง ผลิตง่าย

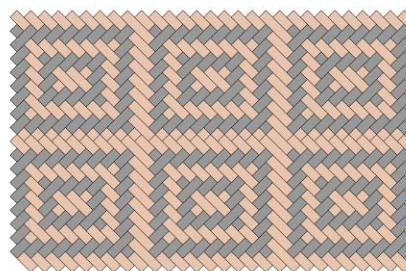


ภาพที่ 4.89 สอนขึ้นรูปกระเป๋าจักสานไม้ไผ่ร่วมกับวัสดุผ้า



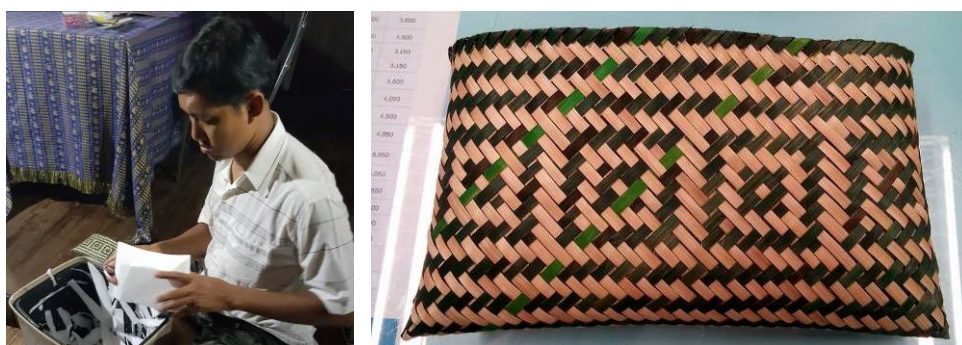
← แบบร่างลาย 1 ลายกระดองเต่าทรงเหลี่ยม

← แบบร่างลาย 2 ลายคลื่น

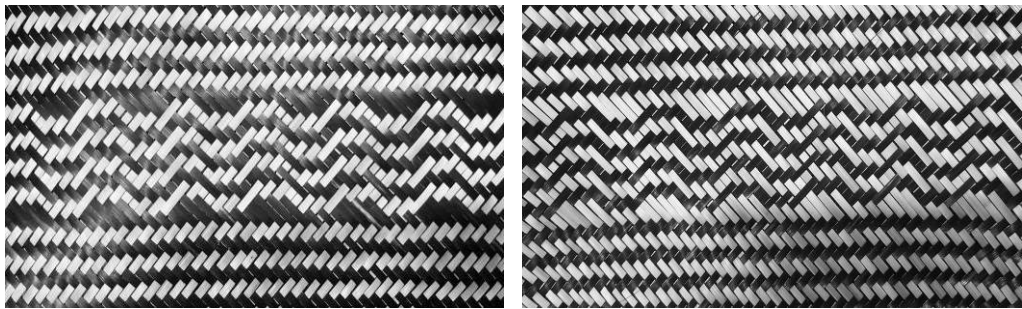


ลายจักสาน กระดองเต่า

ภาพที่ 4.90 แบบร่างลาย 3 มิติ ด้วยการทอไม้ไผ่จริง 2 ลวดลาย



ภาพที่ 4.91 ขึ้นโครงสร้างต้นแบบจากโฟมและทดสอบสานกระเป๋าถือลายกระดองเต่า



ภาพที่ 4.92 ลายกระดองคลื่น



ภาพที่ 4.93 กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น ขึ้นโครงกระเป๋าทือ



ภาพที่ 4.94 กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น พัฒนาลวดลายจากลายกระดองเต่าเป็นลายขดกันหอย

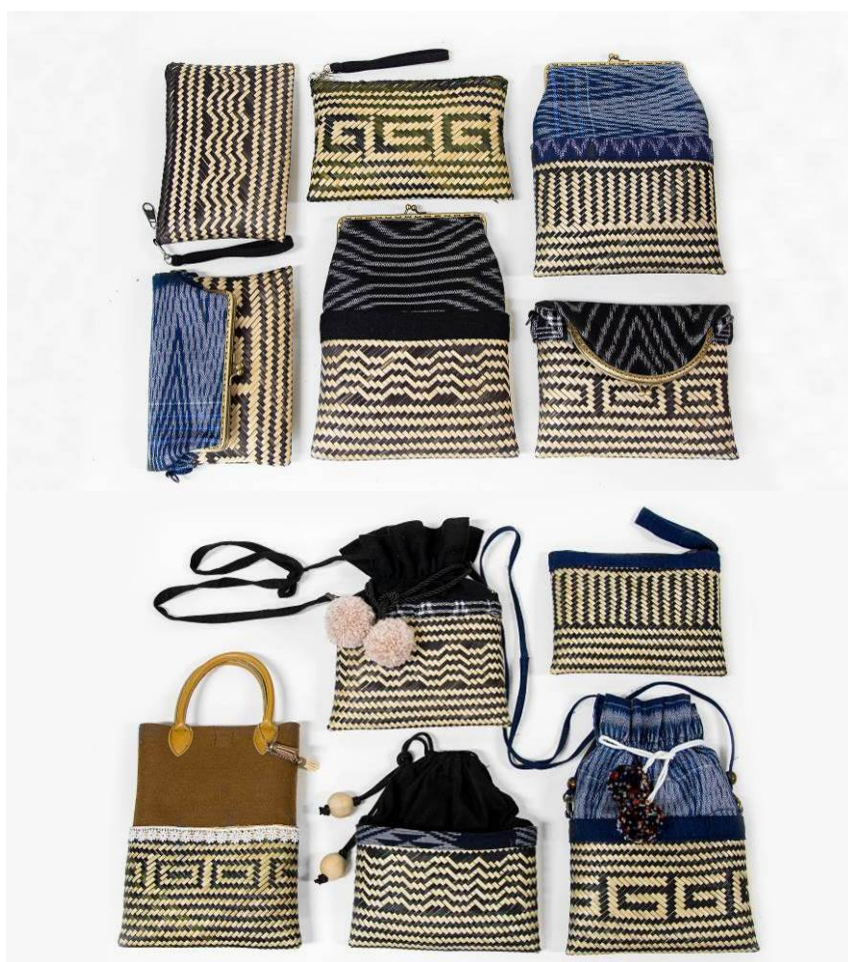
การขึ้นโครงสร้างจักสานทางกลุ่มจักสานบ้านดงเย็นมีความถนัดในการขึ้นโครงแบบกระติบข้าวเหนียวคือการสานแบบวนเป็นทรงกระบอกขึ้นรูป จึงนำเทคนิคการสานนี้มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 รูปแบบ คือ กระติบข้าวเหนียว พัดโดยการสานเป็นทรงกระบอกแล้วตัดแผ่นสานคลี่เป็นผืน นำแบบพัด (Pattern) วางแล้วตัดตามรูปแบบที่ต้องการ เก็บขอบด้วยผ้าพื้นเมือง และกระเป๋าทือ ผู้วิจัยทำโครงโคมสำหรับขึ้นโครงกระเป๋าทือ ทำการสานส่วนกันกระเป๋าก่อน ดังภาพที่ 4.91 เมื่อได้มุมที่ต้องการก็จะสานเช่นเดียวกับเทคนิคการสานกระติบข้าวเหนียว จากแบบโครงกระเป๋าทือผู้วิจัยได้นำมาขึ้นรูปเป็นกระเป๋าทือโดยผสมผสานร่วมกับวัสดุผ้าทอพื้นเมืองชุมชนบ้านเชียง ได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1.1 แบบกระเป๋าทือ Wristlet กระเป๋าทือที่ออกแบบมาให้มีสายห้อยเพื่อเอามาไว้คล้องข้อมือสำหรับถือ ลักษณะส่วนใหญ่มีความใกล้เคียงกับ Clutch

1.2 แบบกระเป๋า Clutch Bag กระเป๋าถือขนาดเล็กที่ไม่มีสายหรือที่จับ
รูปทรงส่วนใหญ่จะมีความกว้างมากกว่าความสูง และมีกิมี่ที่เปิด-ปิดอยู่ด้านบนของกระเป๋า

1.3 แบบกระเป๋า Shoulder Bag กระเป๋าสะพายบ่า

1.4 แบบกระเป๋า Tote Bag กระเป๋าแบบมีที่จับ 2 อันแบบถุงผ้า



ภาพที่ 4.95 ต้นแบบกระเป๋าจากโครงจักสานได้ทั้งหมด 4 รูปแบบ



ภาพที่ 4.96 แสดงสัดส่วนมนุษย์กับผลิตภัณฑ์ต้นแบบกระเป๋าจักสาน



ภาพที่ 4.97 ต้นแบบกระติบข้าวเหนียวลายคลื่นและลายกระดองเต่า



ภาพที่ 4.98 ต้นแบบพัดจักสานไม้ไผ่

2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอร่องหิน พัฒนา 3 ผลิตภัณฑ์ คือ (1) กระเป๋าสะพาย (2) กระเป๋าถือ และ (3) กระเป๋าใส่เหรียญแบบพวงกุญแจ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยม ทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง



ลายขดกันหอย
ในลักษณะงานจักสานกระติบข้าว



ลายขดกันหอยต้นแบบ

ภาพที่ 4.99 แบบลายขดกันหอยงานจักสานคล้า



ภาพที่ 4.100 ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการออกแบบกระเป๋าจักสานคล้ากับวัสดุหนัง



ภาพที่ 4.101 การทดสอบชิ้นลายกระเป๋าลายขดกันหอย



ภาพที่ 4.102 ต้นแบบกระเป๋าถือจักสานคล้า

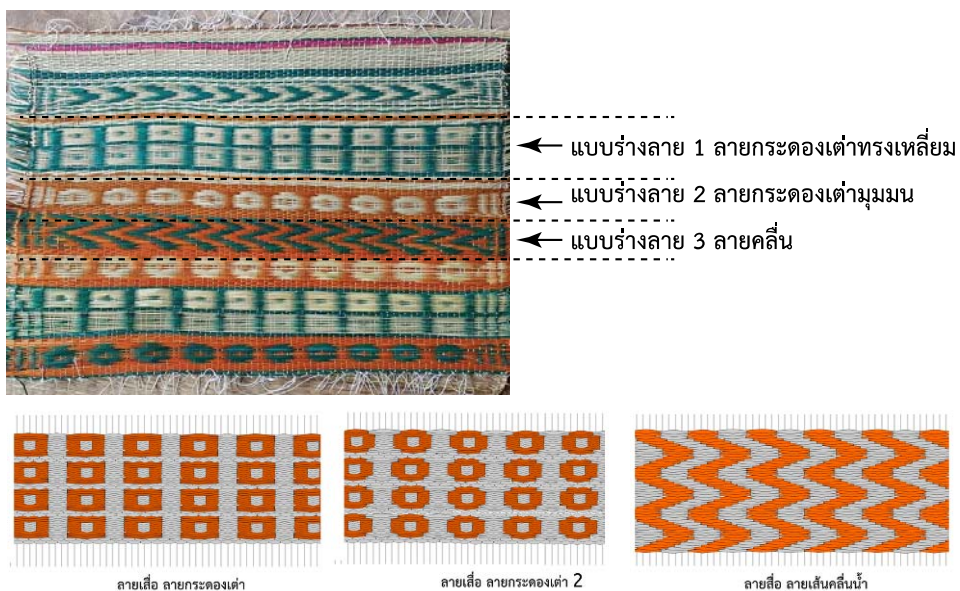


ภาพที่ 4.103 ต้นแบบกระเป๋าสะพาย Bucket Bag แรงบันดาลใจจากกระติบข้าวเหนียว



ภาพที่ 4.104 ต้นแบบกระเป๋าใส่เหรียญแบบพวงกุญแจ

3) กลุ่มทอเสื้ออกบ้านแม่นนท์ พัฒนา 3 ผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน คือ (1) เสื้อ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยม ทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง (2) เบาะรองนั่ง และ (3) หมอนอิง ทางกลุ่มมีความต้องการที่จะเรียนรู้และผลิตเป็นสินค้าเพื่อทดสอบตลาด



ภาพที่ 4.105 แบบร่างลาย 3 มิติ ด้วยการทอหกจรี 3 ลวดลาย



ภาพที่ 4.106 สอนการทอลายคลื่นและลายกระดองเต่า



(ก)

(ข)

ภาพที่ 4.107 แม่แบบลายทอเสือก

(ก) แม่แบบทอเสือกลายคลื่น

(ข) แม่แบบทอเสือกลายกระดองเต่า

วิธีการทอเสือกลายคลื่น จะใช้แม่แบบลายทั้งเส้น 4 ท่อพีวีซีหรือ 4 ชุด (1) หัวเสื่อ 10 คู่ (ยกลายธรรมดา) (2) แม่แบบลายชุดที่ 1 ทอ 3 คู่ (3) แม่แบบลายชุดที่ 2 ทอ 2 คู่ (4) แม่แบบลายชุดที่ 3 ทอ 2 คู่ (5) แม่แบบลายชุดที่ 4 ทอ 3 คู่ (6) ย้อนลายแม่แบบลายชุดที่ 3,2,1 ตามจำนวนเดิมของลาย (7) สรุปลายย้อนลายจากแม่แบบลาย 1,2,3,4,3,2,1,2,3,4... ทำจนครบ

วิธีการทอเสือกลายเต่า จะใช้แม่แบบลายทั้งเส้น 4 ท่อพีวีซีหรือ 4 ชุด (1) หัวเสื่อ 10 คู่ (ยกลายธรรมดา) (2) แม่แบบลายชุดที่ 1 ทอ 2 คู่ (3) แม่แบบลายชุดที่ 2 ทอ 3 คู่ (4) แม่แบบลายชุดที่ 3 ทอ 3 คู่ (5) แม่แบบลายชุดที่ 4 ทอ 2 คู่ (6) ยกลายธรรมดา 3 คู่ (7) สานย้อนลาย 4,3,2,1 ตามจำนวนเดิมของลาย (8) ยกลายธรรมดา 3 คู่ สานลาย 1,2,3,4 ตามจำนวนเดิมของลาย



ภาพที่ 4.108 ส่งมอบแม่แบบลายทอเสือกให้กับกลุ่มชุมชนทอเสือกบ้านแม่นนท



ภาพที่ 4.109 ต้นแบบเสื้ออกกลายคลื่น และลายกระดองเต่า



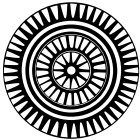
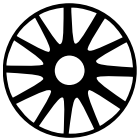
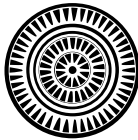
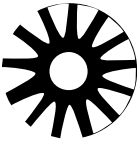
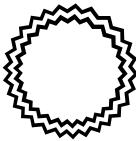
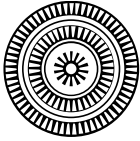
ภาพที่ 4.110 ต้นแบบเบาะรองนั่งและหมอนอิงจากกลุ่มชุมชนทอเสื้ออกบ้านแม่พนนธ์

3.1.4 ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม

กลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม 3 กลุ่มร้านค้า ได้แก่ ร้านบ้านโนน ร้านบ้านขนมไทยครุฑ และร้านบ้านเบเกอร์รี่ ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด และลายพระอาทิตย์ที่สื่อความหมายถึงพลังงาน ความสุข ความโชคดี จากการศึกษา ปรากฏว่ามีลายขดกันหอยหรือลายก้านขดทั้งสิ้น 20 ชิ้นงาน ตราประทับ 4 ชิ้นงาน ลูกกลิ้งดินเผา 16 ชิ้นงาน ได้ 17 ลวดลาย ดังเช่นตารางที่ 4.2 และลายพระอาทิตย์ทั้งสิ้น 6 ลวดลาย ตราประทับ 4 ชิ้นงาน ลูกกลิ้งดินเผา 2 ชิ้นงาน ได้ 6 ลวดลาย ดังตารางที่ 4.5 นำมาประยุกต์ในการออกแบบลายแม่พิมพ์ขนม

หลักการนำลวดลายมาออกแบบแม่พิมพ์ขนม ประเภทตราปั๊มร้อน ความลึกของลายอยู่ที่ 0.2-0.5 เซนติเมตร แม่พิมพ์ขนมชั้นลายจะมีความสูงอย่างน้อยอยู่ที่ 0.3 เซนติเมตร และแม่พิมพ์ฐาน ลายจะมีความสูงอย่างน้อยอยู่ที่ 0.5 เซนติเมตร

ตารางที่ 4.5 การถอดแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงลายพระอาทิตย์

ต้นแบบ โบราณวัตถุ	ลวดลายเดิม	ลายหลัก	ลายประกอบ	การกลับทิศทาง (reverse)
 ลายชุดที่ 1				
 ลายชุดที่ 2				
 ลายชุดที่ 3				
 ลายชุดที่ 4				
 ลายชุดที่ 5				
 ลายชุดที่ 6				

แบบลายชุดที่ 1-2 ลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : Armand J. Labbe. (2002) p98-101.

แบบลายชุดที่ 3-4 ลายตราประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง

แบบลายชุดที่ 5 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

แบบลายชุดที่ 6 ลูกกลิ้งประทับดินเผาบ้านเชียง ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง

1) ร้านวันบ้านโนน ต้องการแม่พิมพ์ขนมเค้กวัน 3 ขนาด ได้แก่ (1) เค้ก 1 ปอนด์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 18 เซนติเมตร สูง 4-6 เซนติเมตร (2) เค้ก 2 ปอนด์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 22 เซนติเมตร สูง 4-6 เซนติเมตร (3) เค้ก 3 ปอนด์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 25 เซนติเมตร สูง 4-6 เซนติเมตร ออกแบบร่าง 3 มิติ จำนวน 9 รูปแบบร่าง



ภาพที่ 4.111 แบบร่างแม่พิมพ์ชนม้วน ร้านวันบ้านโนน

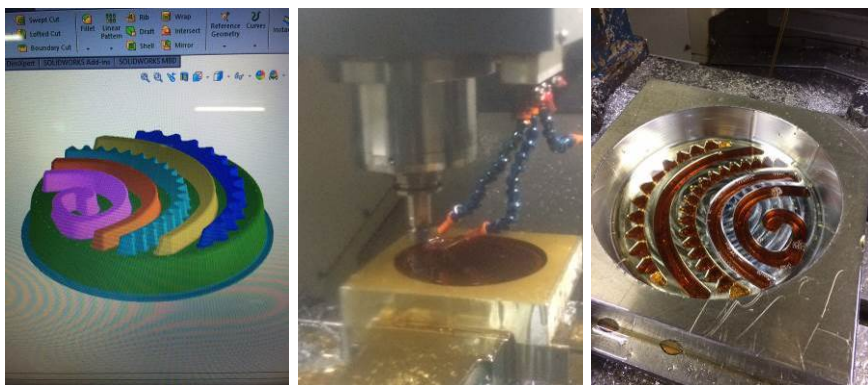


ภาพที่ 4.112 ตรวจสอบแม่พิมพ์ชนม้วน ร้านวันบ้านโนน

จากแบบที่ได้ ได้รับข้อเสนอแนะในการลดความเหลี่ยมคมของลายลง เพิ่มลักษณะลายเส้นที่อิสระกว่านี้เพื่อให้ได้ลวดลายที่สวยงามยิ่งขึ้น นำมาพัฒนาได้ 3 แบบ เพื่อเป็นแนวทางในการไปผลิตต้นแบบโดยใช้วัสดุลูมิเนียมในการผลิต จำนวน 2 ชิ้น



ภาพที่ 4.113 แบบร่าง 3 มิติก่อนนำไปผลิตจริง



ภาพที่ 4.114 ขั้นตอนการผลิตแม่พิมพ์อลูมิเนียมสำหรับอาหาร โดยการ CNC โลหะ



ภาพที่ 4.115 ต้นแบบแม่พิมพ์อลูมิเนียมสำหรับขนมวุ้น ครั้งที่ 1



ภาพที่ 4.116 การทดสอบทำขนมวุ้นจากต้นแบบแม่พิมพ์อลูมิเนียม ครั้งที่ 1

จากการทดสอบทำขนมวุ้นจากต้นแบบแม่พิมพ์อลูมิเนียม ครั้งที่ 1 ผลปรากฏปัญหา 3 ข้อ คือ (1) ปัญหาด้านความหนาของโลหะ ที่มีความหนาถึง 0.5 – 0.8 มิลลิเมตร ทำให้การเซตตัวของน้ำ

วุ้นที่เทลงแม่พิมพ์แต่ละชั้นต้องใช้เวลาที่เพิ่มขึ้น เพราะการเทน้ำวุ้นในแม่พิมพ์ต้องรอให้วุ้นแข็งตัวจึงจะเทวุ้นอีกชั้นได้ แต่ด้วยความหนาของแม่พิมพ์ทำให้การระบายความร้อนไม่ดีเท่าที่ควร (2) เมื่อวุ้นแข็งตัวแล้ว การแกะเค้กวุ้นออกจากแม่พิมพ์ทำได้ค่อนข้างยาก เพราะน้ำหนักรวมของแม่พิมพ์พร้อมกับน้ำหนักรวม ทำให้ผู้ผลิตต้องใช้ความระมัดระวังในการแกะที่มากขึ้น (3) ลายบางส่วนของแม่พิมพ์ยังมีมุมแหลมคมอยู่ ถ้ามีความนุ่มนวลของลายขึ้นจะทำให้ขนมที่ได้มีความน่ารับประทานขึ้น และเวลาถอดขนมจากพิมพ์จะทำให้เกิดการชำรุดของลายได้น้อยลง

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขแม่พิมพ์ขนมต้นแบบครั้งที่ 2 โดยการลดความหนาของอลูมิเนียม และลดความแหลมคมของลายให้มีความนุ่มนวลขึ้น



ภาพที่ 4.117 ต้นแบบแม่พิมพ์อลูมิเนียมสำหรับขนมวุ้น ครั้งที่ 2



ภาพที่ 4.118 ขนมวุ้น จากการทดสอบแม่พิมพ์ ครั้งที่ 2

2) ร้านบ้านขนมไทยครูตี๋ ต้องการแม่พิมพ์ขนมชั้น 3 ลวดลาย เป็นแม่พิมพ์ซิลิโคน ขนาด 4 เซนติเมตร ออกแบบร่าง 3 มิติ จำนวน 6 รูปแบบร่าง



ภาพที่ 4.119 แบบร่างแม่พิมพ์ขนมชั้น ร้านบ้านขนมไทยครูตี๋



ภาพที่ 4.120 ตรวจสอบเลือกแบบร่างแม่พิมพ์ขนมชั้น ร้านบ้านขนมไทยครูตี๋



ภาพที่ 4.121 ต้มแบบแม่พิมพ์ขนมชั้น และทำการทดสอบครั้งที่ 1

จากการทดสอบทำขนมชั้นจากต้นแบบแม่พิมพ์ซิลิโคน ครั้งที่ 1 ผลปรากฏปัญหา 3 ข้อ คือ (1) ความหนาของซิลิโคนส่งผลต่อการทำขนมชั้นทั้งการระบายความร้อนในการเทน้ำขนมแต่ละชั้น ต้องใช้ระยะเวลานานขึ้น รวมถึงเมื่อนำไปนึ่งความหนาของซิลิโคนส่งผลให้ขนมไม่สุก (2) การแกะขนมออกจากแม่พิมพ์ทำได้ยากมาก ด้วยความหนาของแม่พิมพ์ที่มารวมถึงลักษณะแม่พิมพ์เป็นทรงกระบอก ทำให้แกะขนมไม่ออกไม่สามารถดันเนื้อขนมออกจากแม่พิมพ์ได้ต้องใช้ช้อนในการช่วยงัดออกมา ส่งผลให้หน้าขนมเสียหาย (3) ลายบางส่วนของแม่พิมพ์ยังมีมุมแหลมคมอยู่ ถ้ามีความนุ่มนวลของลายขึ้นจะทำให้ขนมที่ได้มีความน่ารับประทานขึ้น และเวลาถอดขนมจากพิมพ์จะทำให้เกิดการชำรุดของลายได้น้อยลง

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขแม่พิมพ์ขนมต้นแบบครั้งที่ 2 โดยการลดความหนาของซิลิโคน จากทรงขนมที่เป็นทรงกระบอกปรับเป็นกรวยหัวตัดฐานกว้าง และลดความแหลมคมของลายให้มีความนุ่มนวลขึ้น

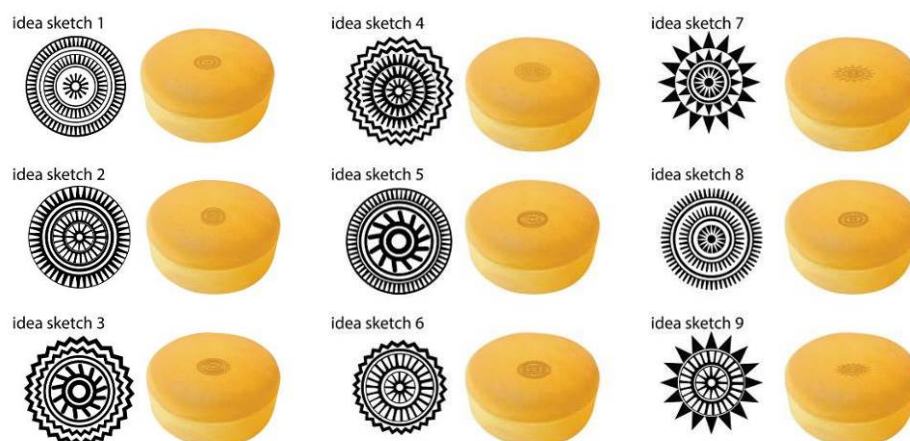


ภาพที่ 4.122 ต้นแบบแม่พิมพ์ขนมชั้น ครั้งที่ 2



ภาพที่ 4.123 ขนมชั้น จากการทดสอบแม่พิมพ์ขนมชั้น ครั้งที่ 2

3) ร้านบ้านเบเกอร์รี่ ต้องการแม่พิมพ์ขนม 3 รูปแบบคือ (1) แม่พิมพ์ขนมบานอฟี วังรี ขนาด 6 x 12 เซนติเมตร (2) แผ่นโรยผงไอซิ่งขนมเค้ก 1 ปอนด์ ขนาดลาย 8-12 เซนติเมตร (3) ปั้นร้อน ขนาดลาย 1-2 นิ้ว



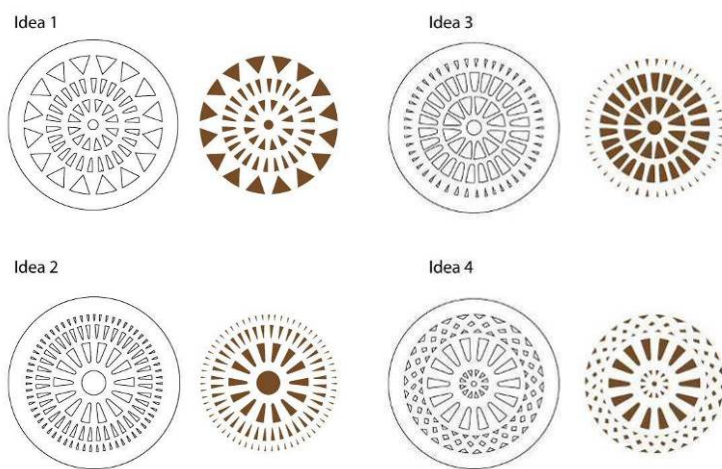
ภาพที่ 4.124 แบบร่างปั๊มร้อน 9 แบบร่าง

แบบร่างที่ 1 เป็นลายดั้งเดิมเลียนแบบลายเดิมคือลายชุดที่ 4
 แบบร่างที่ 2 เป็นลายดั้งเดิมเลียนแบบลายเดิมคือลายชุดที่ 1
 แบบร่างที่ 3 เป็นการผสมระหว่างลายหลักชุดที่ 6 กับลายประกอบชุดที่ 2
 แบบร่างที่ 4 เป็นลายดั้งเดิมเลียนแบบลายเดิมคือลายชุดที่ 2
 แบบร่างที่ 5 เป็นการผสมระหว่างลายหลักชุดที่ 6 กับลายประกอบชุดที่ 4
 แบบร่างที่ 6 เป็นการผสมระหว่างลายหลักชุดที่ 1 กับลายประกอบชุดที่ 2
 แบบร่างที่ 7 เป็นการผสมระหว่างลายหลักชุดที่ 3 กับลายหลักชุดที่ 5
 แบบร่างที่ 8 เป็นลายดั้งเดิมเลียนแบบลายเดิมคือลายชุดที่ 5
 แบบร่างที่ 9 เป็นการผสมระหว่างลายหลักชุดที่ 1 กับลายหลักชุดที่ 5

ทางกลุ่มร้านบ้านเบเกอร์รี่ ให้ความสนใจในแบบร่างที่ 5 มากที่สุด รองลงมาคือแบบร่างที่ 1



ภาพที่ 4.125 การทดสอบแม่พิมพ์ปั๊มร้อนกับขนมปัง และชีสเค้ก



ภาพที่ 4.126 แผ่นรอยผงไอซึ่งขนมเค้ก 4 แบบร่าง



ภาพที่ 4.127 ต้นแบบแม่พิมพ์ปั๊มร้อน และแผ่นรอยแต่งหน้าขนม



ภาพที่ 4.128 การทดสอบแผ่นรอยแต่งหน้าขนม กับขนมเค้กและบานอฟfee

3.2 ออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์

การออกแบบตราสัญลักษณ์จากการเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปได้ว่า มีกลุ่มผู้ผลิตจำนวน 4 กลุ่ม ที่ต้องการออกแบบตราสัญลักษณ์ขึ้นมาใหม่ ได้แก่

1) กลุ่มงานจักสาน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว แต่ต้องการปรับปรุงใหม่ โดยใช้ชื่อสินค้าว่า "อัจฉรานนท์" ตัดทอนรูปภาพย่านนท (รูปปั้นสักการะของคนในพื้นที่ชุมชน) ให้ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น



ภาพที่ 4.129 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "อัจฉรานนท์" แบบที่ 1



ภาพที่ 4.130 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "อัจฉรานนท์" แบบที่ 2

ผลปรากฏว่าทางกลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนทให้ความสนใจในตราสัญลักษณ์ "อัจฉรานนท์" แบบที่ 1 เพราะยังคงความเหมือนกับรูปปั้นแม่นนทอยู่ แต่ให้ปรับตัวหนังสือเป็นสีม่วง และกรอบวงกลมเป็นสีดำหรือสีแดง



ภาพที่ 4.131 ตราสัญลักษณ์ "อัจฉรานนท์" ที่พัฒนาแบบครั้งที่ 1

จากการพัฒนาแบบครั้งที่ 1 ได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้การลดหลั่นตัดทอนให้ตราสัญลักษณ์มีความเป็นสากลยิ่งขึ้นแต่ให้คงสีเดิมไว้



อจจรานนท์
ATCHARANON

ภาพที่ 4.132 ตราสัญลักษณ์ "อจจรานนท์" ที่พัฒนาแบบครั้งที่ 2

2) กลุ่มประเภทอาหาร 1 กลุ่ม คือ ร้านวันบ้านโนน มีรูปแบบตราสินค้าแล้ว ต้องการพัฒนาใหม่ โดยรูปแบบที่ต้องการให้มีภาพประกอบเป็นบ้านทรงไทย จั่วบ้าน และมีชื่อร้าน "วันบ้านโนน" สีที่ใช้เป็นสีแดง เพราะเป็นสีที่ถูกโฉลกกับเจ้าของกิจการ



ภาพที่ 4.133 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "วันบ้านโนน" แบบที่ 1



ภาพที่ 4.134 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "วันบ้านโนน" แบบที่ 2

ผลปรากฏว่าทางกลุ่มวันบ้านโนนให้ความสนใจในตราสัญลักษณ์ แบบที่ 2 ให้เพิ่มรายละเอียดเบอร์โทรเพื่อต่อการติดต่อ

3) กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา 2 กลุ่ม คือ ร้านร้อยวันพันปี ยังไม่มีรูปแบบตราสินค้า ต้องการตราสัญลักษณ์ที่เป็นรูปไหบ้านเชียง มีชื่อด้านใต้ว่า "ร้อยวันพันปี"



ภาพที่ 4.135 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "ร้อยวันพันปี" แบบที่ 1



ภาพที่ 4.136 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "ร้อยวันพันปี" แบบที่ 2

ทางกลุ่มร้านร้อยวันพันปี ให้ความสนใจในแบบร่างที่ 1 มาก และให้นำไปใช้จริงบนบรรจุภัณฑ์ได้

4) ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี ยังไม่มีรูปแบบตราสินค้า ต้องการตราสัญลักษณ์ที่เป็นรูปไหบ้านเชียง มีชื่อด้านใต้ว่า "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี"



ภาพที่ 4.137 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" แบบที่ 1



ภาพที่ 4.138 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" แบบที่ 2



ภาพที่ 4.139 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" แบบที่ 3



ภาพที่ 4.140 แบบร่างตราสัญลักษณ์ "บ้านเชียง ๕,๐๐๐ ปี" แบบที่ 4

โดยทางกลุ่มร้านบ้านเชียง 5,000 ปี ให้ความสนใจในแบบร่างที่ 2 มากและให้นำไปจัดวางลงบรรจุภัณฑ์

การออกแบบบรรจุภัณฑ์ 12 กลุ่มชุมชน สรุปรูปแบบในการออกแบบได้ดังนี้

ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา

1. ร้านร้อยวันพันปี บรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ สีของบรรจุภัณฑ์เน้นสีเนื้อดินเผา บ้านเชียง มีรายละเอียดแสดงถึงความเป็นมาของทางกลุ่มชุมชนบ้านเชียง ความหมายเชิงมงคลของลายขดกันหอย ที่อยู่ที่สามารถติดต่อการซื้อขายได้



ภาพที่ 4.141 แบบร่างบรรจุภัณฑ์ร้านร้อยวันพันปี จำนวน 4 แบบร่าง

ผู้ประกอบการให้ความสนใจในแบบร่างที่ 4 มีลักษณะที่เรียบง่าย ตัวอักษรบนพื้นสีขาวสามารถอ่านได้ง่ายกว่าแบบอื่นๆ ลวดลายบนถุงเป็นลวดลายเดียวกับผลงานวิจัยที่ทำกระดิ่งลม จึงมีความน่าสนใจและชัดเจนในการสื่อความหมายมากที่สุด



Pattern

Package

ภาพที่ 4.142 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านร้อยวันพันปี

2. ร้านแมคแอนด์แบงค์ บรรจุภัณฑ์ป้ายติดสินค้า (Tag) บรรจุภัณฑ์เครื่องประดับ (สร้อยคอ) บ้านเชียง ทางกลุ่มต้องการบรรจุภัณฑ์ที่สามารถผลิตได้เองเมื่อต้นแบบบรรจุภัณฑ์จากงานวิจัยหมด จึงต้องการแบบที่เรียบง่ายค่าใช้จ่ายไม่สูง การออกแบบจึงเป็นการออกแบบป้ายสำหรับใส่สร้อยและบรรจุลงในถุงแก้วขนาดมาตรฐาน 4 x 10 นิ้ว ตัวป้ายเป็นแบบที่

สามารถนำไปถ่ายเอกสารลงกระดาษสีน้ำตาลได้ โดยผู้วิจัยต้องการสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงรูปแบบ Graphic จึงเป็นลายบ้านเชียง สีเน้นโทนสีน้ำตาล เนื่องจากสินค้าเป็นสร้อยคอจึงออกแบบให้มีส่วนโค้งเว้าเหมือนคอของสุภาพสตรี เพื่อเป็นการส่งเสริมถึงการใช้งานของสินค้าได้



(1)

(2)

ภาพที่ 4.143 แบบร่างบรรจุภัณฑ์ร้านแมคแอนด์แบงค์ จำนวน 2 แบบร่าง

ผู้ประกอบการให้ความสนใจในแบบร่างที่ 1 มีลักษณะที่เรียบง่าย ถ้านำแบบไปถ่ายเอกสารตัวอักษรยังมีความคมชัดอ่านได้ง่ายอยู่ และส่วน Di-cut ทำได้ง่ายกว่าแบบร่างที่ 2



ภาพที่ 4.144 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านแมคแอนด์แบงค์

3. ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี บรรจุภัณฑ์ป้ายติดสินค้า (Tag) ทางร้านมีความต้องการป้ายติดสินค้าที่แสดงถึงสถานที่ติดต่อร้านค้า การดูแลรักษาสินค้า ตลอดจนความหมายเชิงมงคลของลวดลายบ้านเชียง รูปแบบเน้นเรียบง่ายใช้กับถุงแก้วมาตรฐานทั่วไปตามท้องตลาดได้



(1)



(2)

ภาพที่ 4.145 แบบร่างบรรจุภัณฑ์ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี จำนวน 2 แบบร่าง

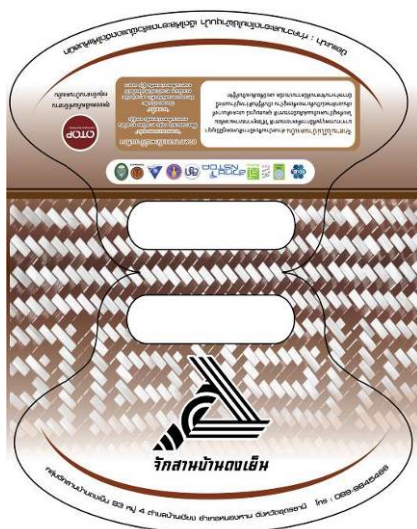
ผู้ประกอบการให้ความสนใจในแบบร่างที่ 2 มีลวดลายพื้นหลังที่สวยงาม ลายเดียวกับลายกระดองเต้านไม้ เมื่อมาปิดบนบรรจุภัณฑ์ทำให้ดูกลมกลืนกับงานเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงมากกว่าแบบร่างที่ 1



ภาพที่ 4.146 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี

ประเภทงานจักสาน

4. กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น บรรจุภัณฑ์ป้ายติดสินค้า (Tag) ทางกลุ่มต้องการป้ายสินค้าที่มีหูหิ้ว แต่ราคาในการผลิตไม่แพง ผู้วิจัยจึงเลือกป้ายติดสินค้าที่ติดบนถุงแก้ว ทำให้สินค้าดูมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ลักษณะของป้ายห้อยจะคล้ายๆ งอบ และมีการ Di-cut ช่องสำหรับเป็นช่องถือสินค้าได้



Pattern

Package

ภาพที่ 4.147 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น

5. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี
บรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ ต้องการเน้นความเป็นสากล ดูหรูหรา ผู้วิจัยจึงนำลวดลายที่ได้จากงานวิจัย
ลายขดกันหอยมาจัดวาง และเน้นสีขาว น้ำตาลที่ดูเรียบง่ายไม่ฉูดฉาดมาจัดวางองค์ประกอบให้ดู
ทันสมัย



Pattern

Package

ภาพที่ 4.148 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน

6. กลุ่มทอเสื้อกบ้านแม่พนนธ์ บรรจุภัณฑ์ป้ายติดสินค้า (Tag) และเข็มขัด
คาดเสื้อ ทางกลุ่มให้ความสนใจในสีชมพูเป็นพิเศษ เพื่อให้งานดูสดใส และสื่อถึงความเป็นผู้หญิงตาม
รูปแบบตราสัญลักษณ์ที่สื่อถึง “แม่พนนธ์” รูปปั้นศักดิ์สิทธิ์ที่คนในพื้นที่ชุมชนให้การสักการบูชา โดย
บรรจุภัณฑ์จะมีรายละเอียดถึงสถานที่ในการติดต่อซื้อขาย ข้อมูลการดูแลรักษา ความหมายเชิงมงคล
ของลายและประวัติของทางกลุ่ม



ภาพที่ 4.149 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ป้ายติดสินค้า (Tag) กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท์



ภาพที่ 4.150 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์เข็มขัดคาดเสื่อ กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท์

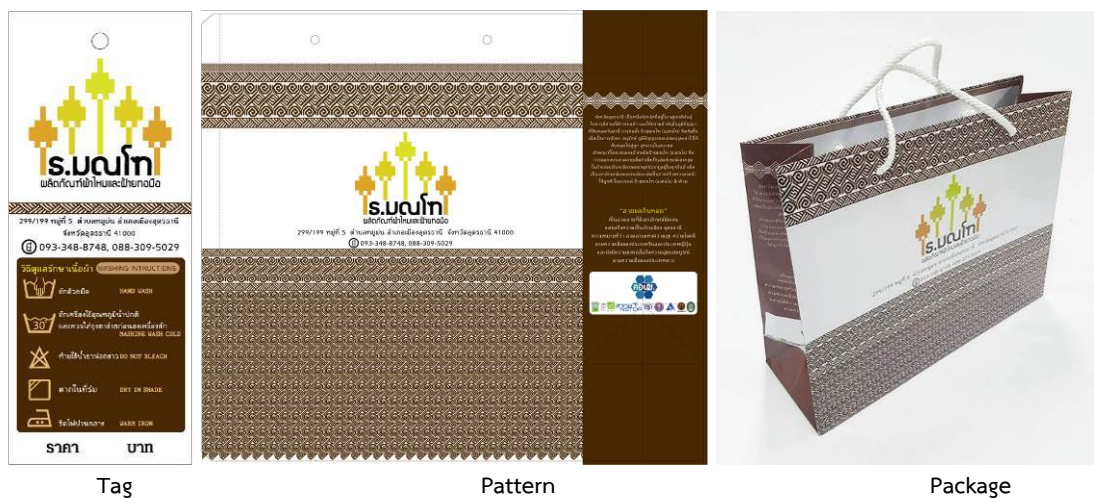
ประเภทงานผ้าทอพื้นเมือง

7. ร้านประกายไหมไทย บรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ เน้นความเป็นสากล จึงได้นำผ้ามัดหมี่ย้อมครามมาจัดองค์ประกอบ Graphic เพื่อให้เกิดความโดดเด่นและสวยงาม และสัมพันธ์กับผืนผ้าที่เป็นสินค้าของทางกลุ่มอีกด้วย



Pattern
Package
ภาพที่ 4.151 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านประกายไหมไทย

8. กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ บรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ และป้ายห้อยสินค้า (Tag) เน้นสีน้ำตาลทองเพื่อสื่อถึงคุณค่าของผ้าทอพื้นเมือง ลวดลายที่ใช้เป็นลายขดกันหอยจากงานวิจัย แสดงข้อมูลสถานที่ติดต่อซื้อขาย การดูแลรักษาผ้าทอ ประวัติความเป็นมาของทางกลุ่ม และความหมายเชิงมงคลของลายขดกันหอยบ้านเชียง



Tag
Pattern
Package
ภาพที่ 4.152 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ

9. ร้านพวนคอลเลกชั่น บรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ และป้ายห้อยสินค้า (Tag) ต้องการเน้นความสมัยใหม่ เน้นสีขาวดำ โดยเฉพาะป้ายห้อยสินค้า เมื่อต้นแบบบรรจุภัณฑ์จากงานวิจัยหมด ทางกลุ่มสามารถนำไปถ่ายเอกสารได้เพื่อให้เกิดความยั่งยืน แสดงข้อมูลสถานที่ติดต่อซื้อขาย การดูแลรักษาผ้าทอ ประวัติความเป็นมาของทางกลุ่ม และความหมายเชิงมงคลของลายกระดองเต่า ลายงูและลายขดกันหอย



ภาพที่ 4.153 แบบร่างป้ายห้อยสินค้า (Tag) ร้านพวนคอลเลกชั่น จำนวน 2 แบบร่าง

ผู้ประกอบการให้ความสนใจในแบบร่างที่ 1 องค์กรประกอบมีความสวยงาม ไม่ดูเนิ่นจนเกินไป ส่วนแบบร่างที่ 2 ผู้ประกอบการจะนำไปถ่ายเอกสารลงกระดาษการ์ดแล้วตัดเพื่อใช้งานเพิ่มเติม



Pattern Package
ภาพที่ 4.154 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านพวนคอลเลกชั่น

ประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร

10. ร้านอุ่นบ้านโนน ตราลายตราสัญลักษณ์ร้านที่มีเบอร์โทรติดต่อกลับ และสนใจในใบปลิวที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดแก่ผู้บริโภคได้ การใช้งานของบรรจุภัณฑ์ทางกลุ่มต้องการคงไว้ซึ่งรูปแบบกล่องเดิม ด้วยราคาที่ไม่แพงมาก และใช้ตราประทับชื่อร้าน



ภาพที่ 4.155 ต้นแบบตรายางร้านร้านวันบ้านโนน

11. ร้านบ้านขนมไทยครุฑวิ์ สติ๊กเกอร์ติดบรรจุภัณฑ์พลาสติก บรรจุภัณฑ์ขนมเป็นกล่องพลาสติกใสสำเร็จรูป ผู้ประกอบการจึงต้องการสติ๊กเกอร์สำหรับติดแสดงชื่อร้านพร้อมเบอร์โทรติดต่อ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถติดต่อสั่งซื้อได้และสนใจในใบปลิวที่สามารถให้ข้อมูลหลายๆ แก่ผู้บริโภคได้



Sticker



Package

ภาพที่ 4.156 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านบ้านขนมไทยครุฑวิ์

12. ร้านบ้านเบเกอร์รี่ สติ๊กเกอร์ติดบรรจุภัณฑ์พลาสติก บรรจุภัณฑ์ขนมเป็นกล่องพลาสติกใสสำเร็จรูป ผู้ประกอบการจึงต้องการสติ๊กเกอร์สำหรับติดแสดงชื่อร้านพร้อมเบอร์โทรติดต่อ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถติดต่อสั่งซื้อได้ และสนใจในใบปลิวที่สามารถให้ข้อมูลหลายๆ แก่ผู้บริโภคได้



ภาพที่ 4.157 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร้านบ้านเบเกอรี่



ภาพที่ 4.158 ใบปลิวแสดงข้อมูลงานวิจัยของกลุ่มอาหารทั้ง 3 กลุ่ม

3.3 ประเมินผลการออกแบบ

จากขอบเขตการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดถึงการเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะด้วยการจัดนิทรรศการ ณ ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานี กิจกรรมประกอบด้วย 1) นิทรรศการแสดงผลงานการวิจัย 2) จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ Workshop 3) จัดการจำหน่ายสินค้าชุมชน โดยกลุ่มผู้ผลิตนำสินค้าจากผลการวิจัยมาทดสอบตลาด

นิทรรศการ ณ ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานี วันที่ 9-11 มีนาคม 2561 มีการเดินแฟชั่นโชว์เครื่องแต่งกายผลงานวิจัย และแสดงผลงานวิจัยทั้งหมดทั้งงานทางจักสาน สิ่งทอ เครื่องปั้นดินเผา และอาหารประเภทขนม ได้รับเกียรติจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ จริญญา ถาวรจักร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช ผู้อำนวยการฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย รศ.ดร.จิรารัตน์ อนันตกุล ผู้ประสานงานชุด

โครงการ SME (ด้านอาหาร) คุณอรเกษมศิลป์ จิรวังศ์ ยุติธรรมจังหวัด สำนักงานยุติธรรมจังหวัด
อุดรธานี และคุณเบญจพร สามพรม หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง เป็นประธานในการ
เปิดงานนิทรรศการ



ภาพที่ 4.159 บรรยากาศการเปิดงานนิทรรศการแสดงผลงานวิจัย



เดินแฟชั่นโชว์ผลงานวิจัย



มอบบรรจภัณฑ์ให้กลุ่มชุมชน



นิทรรศการผลงานวิจัย

ภาพที่ 4.160 บรรยากาศงานนิทรรศการแสดงผลงานวิจัย



การทดสอบการจำหน่ายสินค้าชุมชน

กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ Workshop

ภาพที่ 4.161 กิจกรรมภายในงานนิทรรศการ

ประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค (ผู้เข้าชมงานนิทรรศการ) จำนวน 500 คน

ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมินโครงการ

- 1) เพศ ชาย ร้อยละ 37.03 หญิง ร้อยละ 62.96
- 2) ประเภท
 - นักเรียน / นิสิต ร้อยละ 31.32
 - ครู / อาจารย์ ร้อยละ 21.68
 - ข้าราชการ ร้อยละ 21.68
 - ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 15.66
 - ประชาชนทั่วไป ร้อยละ 9.63 ได้แก่ แม่ค้า/ รับจ้างทั่วไป/ แม่บ้าน/ รพภ.
- 3) วุฒิการศึกษา
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 15.58
 - ปริญญาตรี ร้อยละ 80.51
 - สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 3.89

ตารางที่ 4.6 ประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค

ข้อ	ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ส่วนนิทรรศการ				
1.	ความเป็นมืออาชีพของการจัดนิทรรศการและการแสดงงาน เช่น เนื้อหาบอร์ดนิทรรศการ ความสามารถของผู้ร่วมแสดงงาน	4.47	0.55	มาก
2.	เนื้อหาแสดงคุณภาพเนื้อหา ความรู้ ความเข้าใจ ได้เป็นอย่างดี	4.46	0.60	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.	ความสวยงามและความน่าสนใจในการจัดนิทรรศการ	4.59	0.54	มากที่สุด
รวม		4.51	0.56	มากที่สุด
ส่วนผลงานการออกแบบ				
4.	ความแปลกใหม่ในรูปแบบของฝากประจำจังหวัดอุดรธานี ที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของอุดรธานีได้	4.66	0.55	มากที่สุด
5.	ความน่าสนใจของความหมายลวดลายบ้านเชียงมงคลสมัย	4.62	0.57	มากที่สุด
6.	ความสวยงามของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา  (กระถางต้นไม้ / เครื่องประดับ / กระดิ่งลม)	4.61	0.58	มากที่สุด
7.	ความสวยงามของผลิตภัณฑ์จักสาน  (เสื่อกก / หมอนอิง / เบาะรองนั่ง / กระเป๋าสตรี / กระติบข้าว / พัด)	4.64	0.53	มากที่สุด
8.	ความสวยงามของผลิตภัณฑ์สิ่งทอ  (ผ้าฝ้ายหรือผ้าเมตร : ผ้าจิต , ผ้ามัดหมี่ / เครื่องแต่งกายสตรีและบุรุษ)	4.69	0.50	มากที่สุด
9.	ความสวยงามของผลิตภัณฑ์ของฝากประเภทขนม (แม่พิมพ์ขนม)  (ขนมไทย : ขนมวุ้น/ขนมชั้น , ขนมเบเกอรี่ : บานอฟฟี/ชีฟพ่อน/ขนมปัง)	4.53	0.59	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
รวม		4.62	0.55	มากที่สุด
ภาพรวมกิจกรรม				
10.	สถานที่จัดงาน การประชาสัมพันธ์และบรรยากาศสิ่งแวดล้อม	4.44	0.65	มาก
11.	อาหารว่าง (ลวดลายบ้านเชียง) และเครื่องดื่ม	4.35	0.76	มาก
12.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 3 วัน (9-11 มีนาคม 2561)	4.37	0.74	มาก
13.	รูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในงานนิทรรศการ	4.51	0.60	มากที่สุด
14.	การแสดงเดินแฟชั่นโชว์ ผลงานวิจัย	4.51	0.59	มากที่สุด
15.	คู่มือสรุปงานวิจัย บ้านเชียง : สัมพันธภาพลวดลายมงคลสมัย	4.55	0.58	มากที่สุด
16.	ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการ	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม		4.47	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจและภาพรวมของโครงการอยู่ที่ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.60) ผลรวมในส่วนนิทรรศการ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.51) ส่วนผลงานการออกแบบ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.62) โดยผู้เข้าชมงานนิทรรศการให้ความสนใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือผลิตภัณฑ์จักสาน ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา และแม่พิมพ์ขอม ตามลำดับ

ความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบ

ความชื่นชอบต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบใหม่โดยผู้เข้าชมงานนิทรรศการ และผู้ที่อุดหนุนสินค้ากลุ่มชุมชน จำนวน 500 คน เรียงลำดับความชื่นชอบได้ดังนี้

อันดับที่ 1 ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ / เสื้อผ้าแฟชั่น ร้อยละ 34.27

เหตุผลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

- 1.1 ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และเสื้อผ้าแฟชั่น มีความสวยงาม แปลกตา
- 1.2 ลวดลายผ้ามีความสวยงาม มีเอกลักษณ์จัดวางลวดลายได้อย่างลงตัว
- 1.3 สามารถนำมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน มีความทันสมัย น่าสนใจ
- 1.4 เป็นการออกแบบระหว่างลวดลาย และ pattern การจัดเย็บลงตัว สวยงาม
- 1.5 สีเส้นและลวดลายผ้าสวยงาม
- 1.6 เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สื่อถึงบ้านเชียงอุดรธานีได้อย่างลงตัว ไม่เหมือนใคร

อันดับที่ 2 ผลิตภัณฑ์จักสาน ร้อยละ 26.57

เหตุผลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

- 2.1 ชิ้นงานมีความสวยงาม ประณีต ดูทันสมัย

2.2 ลวดลายสวยงาม การกำหนดสีบนชิ้นงานลงตัว สามารถใช้งานได้จริงเหมาะสมกับการตกแต่งบ้านพักอาศัยหลายสไตล์

2.3 กระเป๋าสวยงาม สามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

2.4 สวยงาม สื่อถึงอัตลักษณ์บ้านเชียงอุดรธานีได้ดี

2.5 ความเป็นเอกลักษณ์ เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ใส่ idea ในชิ้นงานได้ยอดเยี่ยม

2.6 ใจรักในงานหัตถกรรมไทย พัฒนาชิ้นงานได้ดูทันสมัยมาก

2.7 ภูมิปัญญาชาวบ้านพัฒนาได้ร่วมสมัยมาก

อันดับที่ 3 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ร้อยละ 21.67

เหตุผลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

3.1 มีความเหมาะสมสำหรับเป็นสินค้าของฝากเมืองอุดรธานี เหมาะแก่การเดินทาง

3.2 มีความร่วมสมัย กระถางต้นไม้และกระถางสามารถใช้ตกแต่งบ้าน คอนโดในยุคปัจจุบันได้

3.3 ทำให้เครื่องปั้นดินเผาเป็นมากกว่าภาชนะ

3.4 น่าสนใจมีความคิดสร้างสรรค์

3.5 สามารถประยุกต์นำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่นกระถางต้นไม้ สามารถเป็นที่ใส่ของบนโต๊ะสำนักงานได้ หรือกระถางสามารถประยุกต์เป็นกระถางต้นไม้ได้

3.6 เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นที่เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน

อันดับที่ 4 ผลิตภัณฑ์แม่พิมพ์อาหารประเภทขนม ร้อยละ 17.48

เหตุผลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

4.1 มีความแปลกใหม่ ไม่เคยเห็น ลวดลายสวยงาม ความหมายดี เหมาะสำหรับเป็นของฝาก

4.2 ลวดลายจัดวางสวยงาม เมื่อนำมาลงบนอาหารประเภทขนมทำให้ดูน่ารับประทาน

4.3 เป็นการสร้างคุณค่าให้ของพื้นเมืองมีความเด่นชัดมาก

4.4 หน่วยงานต่างๆ ควรช่วยส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้เป็นของฝากอุดรธานี

4.5 สวยงาม แปลกตา มีความน่าสนใจมาก

ผลงานที่ออกแบบถ้าทำการผลิตเพื่อจำหน่ายจริง ผลการตอบรับจากผู้บริโภค ดังนี้

ซื้อสินค้า ร้อยละ 97.59

ไม่ซื้อสินค้า ร้อยละ 2.41 เพราะ

1. ไม่นิยมรับประทานของหวาน

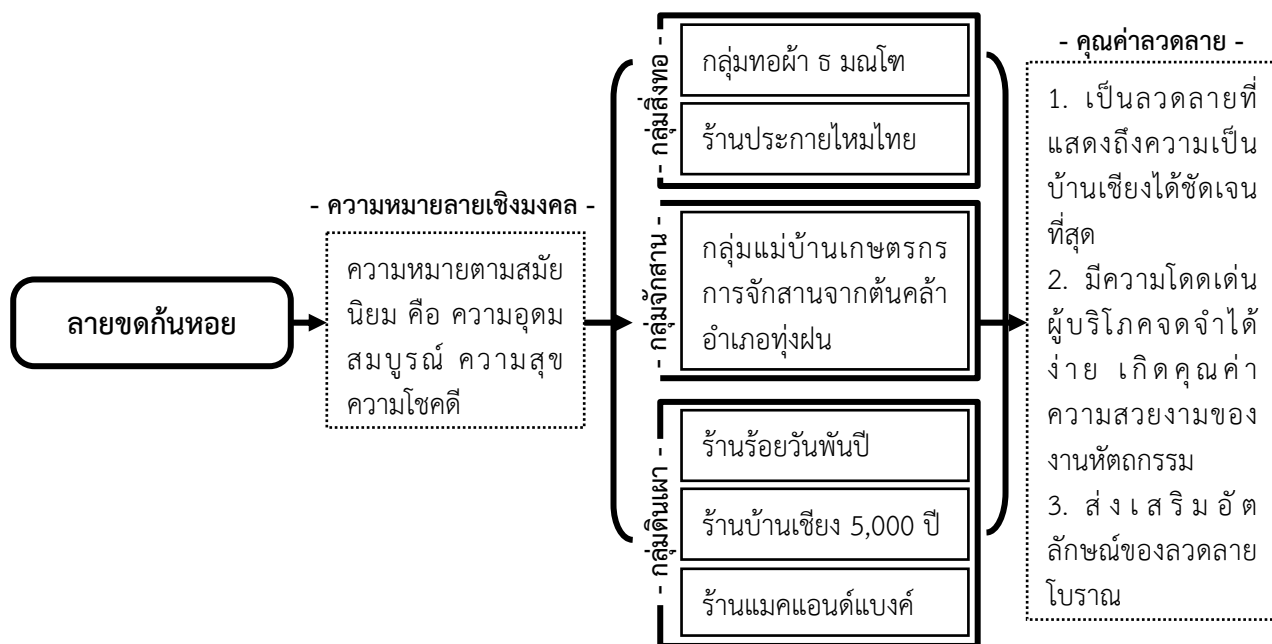
2. ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผามีน้ำหนักมากและแตกง่าย ซื้อเพื่อเป็นของฝากพกพาลำบาก

จากการประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สรุปสัมพันธภาพลวดลายในภาพรวมถึงแนวทางการออกแบบสู่ผลิตภัณฑ์ชุมชนรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้ในการวางแผนต่อยอดการวิจัย ในแง่การขยายขอบเขตลายกับวัสดุดั้งเดิมและหรือวัสดุใหม่ จำแนกตามประเภทลายได้ 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มลายขดกันหอย ผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา ทั้ง 3 กลุ่มชุมชนมีความต้องการในลวดลายขดกันหอยเหมือนกัน ซึ่งความหมายตามสมัยนิยม คือ ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี ซึ่งเป็นลวดลายที่แสดงถึงความเป็นบ้านเชียงได้ชัดเจนที่สุด เหมาะสมที่จะเป็นสินค้าของฝากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เพราะนักท่องเที่ยวให้การจดจำในลายขดกันหอยว่าเป็นลายเอกลักษณ์บ้านเชียงอุดรธานี จากแม่แบบลายนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา โดยเทคนิคในการสร้างลวดลายงานดินเผา ลักษณะลายสามารถทำให้ตื้นลึกได้ตามเทคนิคของช่างผู้ผลิต ถ้าช่างมีความชำนาญการในการแกะลายเอง ลายจะมีความลึกได้ตามน้ำหนักมือของช่างผู้นั้น แต่ถ้าเป็นรูปแบบการนำลายไปทำแม่พิมพ์แล้วมากดประทับที่ดินเผา กรณีตราประทับหรือลูกกลิ้งดินเผา หรือแม่พิมพ์ไม้แกะสลัก ลายจะมีความลึกที่ประมาณ 0.2-0.5 เซนติเมตร กรณีแม่พิมพ์พลาสติก ความลึกของลายจะประมาณ 0.3-1 เซนติเมตร แต่ลายจะมีความคมไม่โค้งนูนวาลเหมือนแม่พิมพ์ดินเผาและแม่พิมพ์ไม้ ซึ่งเทคนิคนี้นำมาใช้ในการออกแบบ

ผลิตภัณฑ์กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง มีแนวทางในการเลือกลวดลายที่ใกล้เคียงกัน 2 กลุ่ม คือร้านประกายไหมไทย (ผ้ามัดหมี่ย้อมคราม) และกลุ่มทอผ้า ๘ มณฑล (ผ้าฝ้ายหมี่ขิด) ให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยโดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด การออกแบบลายต้องเน้นความเป็นท้องถิ่นและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น รวมถึงการนำทุนทางวัฒนธรรมมาใช้เป็นตัวกำหนดรูปแบบ

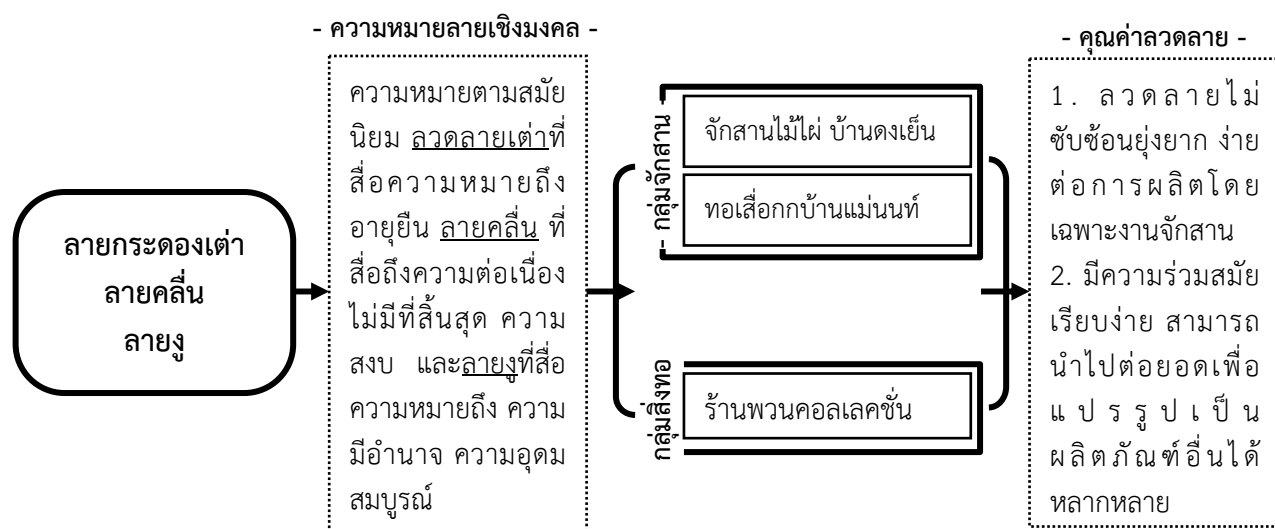
ส่วนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอร่องผึ้ง ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยเมื่อนำมาสานจะมีความโดดเด่น ผู้บริโภคจดจำได้ง่าย เกิดคุณค่าความสวยงามของงานหัตถกรรมสามารถซื้อเป็นสินค้าของฝากประจำจังหวัดอุดรธานีได้ การออกแบบลายต้องคำนึงถึงการปรับแต่งของลวดลาย ที่ต้องมีความชัดเจน ไม่สูญเสียอัตลักษณ์ของลวดลายโบราณ



ภาพที่ 4.162 สรุปสัมพันธ์ภาพลวดลายขดกันหอย

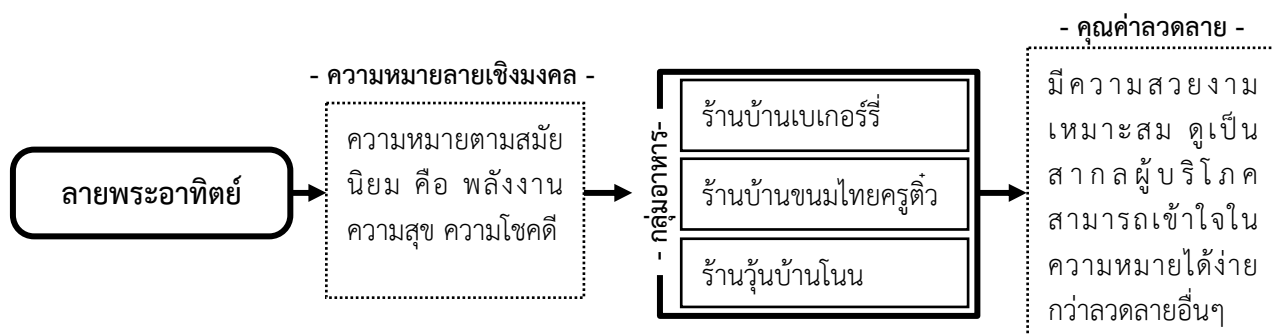
2. ลายกระดองเต่า ลายคลื่น และลายงู ผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มจักสาน มีแนวทางในการเลือกลวดลายที่ใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็นและกลุ่มทอเสื่อกกบ้านแมนนท์ ให้ความสนใจในลวดลายเต่าที่สื่อความหมายถึง อายุยืน และลายคลื่น ที่สื่อถึงความต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ความสงบ โดยคำนึงถึงการผลิตจริง การจักสานที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับสมาชิกในกลุ่มชุมชนเป็นผู้สูงอายุซึ่งจะสามารถจักสานได้ง่าย รวมถึงเพื่อให้ธุรกิจงานจักสานมีอายุยืนยาวตามความหมายของลาย

กลุ่มสิ่งทอมี 1 กลุ่มที่ให้ความสนใจคือ ร้านพวนคอลเลคชั่น มีความแตกต่างจากกลุ่มอื่น ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายกระดองเต่า ผสมผสานร่วมกับลวดลายงูที่สื่อความหมายถึง ความมีอำนาจ ความอุดมสมบูรณ์ และลายคลื่น เน้นความทันสมัย ลวดลายไม่ต้องเยอะเน้นความเรียบง่าย แต่ยังคงไว้กับแนวทางการอนุรักษ์ผ้าไทย



ภาพที่ 4.163 สรุปสัมพันธ์ภาพลวดลายกระดองเต่า ลายคลื่น และลายงู

3. ลายพระอาทิตย์ ผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหารประเภทขนม (ขนมเค้กวัน ขนมชั้น และเบเกอรี่) ทั้ง 3 กลุ่มชุมชนมีความต้องการในลายพระอาทิตย์เหมือนกัน โดยลายพระอาทิตย์ หมายถึงพลังงาน ความสุข ความโชคดี มีความเหมาะสมในการนำมาทำแม่พิมพ์ขนมจะมีความสวยงาม เหมาะสม ดูเป็นสากลผู้บริโภคสามารถเข้าใจในความหมายได้ง่ายกว่าลวดลายอื่นๆ



ภาพที่ 4.164 สรุปสัมพันธ์ภาพลวดลายพระอาทิตย์

ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมสาธิตการออกแบบ (Design Workshop) ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนอุดรธานี (ความคิดเห็นจากบุคคลภายนอกที่สนใจในศาสตร์ด้านการออกแบบ) จำนวน 107 คน

ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมินโครงการ

- 1) เพศ ชาย ร้อยละ 15.58 หญิง ร้อยละ 84.41
- 2) ประเภท นักเรียน / นิสิต ร้อยละ 42.83
ครู / อาจารย์ ร้อยละ 6.49
ข้าราชการ ร้อยละ 0
ประชาชนทั่วไป ร้อยละ 50.64
- 3) วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 15.58
ปริญญาตรี ร้อยละ 80.51
สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 3.89

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมสาธิตการออกแบบ (Design Workshop)

ข้อ	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	รูปแบบการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.36	0.62	มาก
2.	วิทยากรให้ความรู้ ได้เข้าใจและน่าสนใจ	4.36	0.62	มาก
3.	มีเจ้าหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำในการปฏิบัติงาน	4.51	0.49	มากที่สุด
4.	ความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือ ในการปฏิบัติงาน	4.51	0.49	มากที่สุด
5.	สามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการนำไปถ่ายทอดและนำไปประยุกต์ใช้ได้	4.20	0.79	มาก
รวม		4.38	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.7 กิจกรรมสาธิตการออกแบบ (Design Workshop) ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนอุดรธานี

คือ กิจกรรมผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าทอ และผลิตภัณฑ์ที่รองแก้วจากงานจักสานคล้า ความพึงพอใจและภาพรวมในการจัดกิจกรรมอยู่ที่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.38) โดยให้ความพึงพอใจมากที่สุด 2 ด้าน คือ มีเจ้าหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำในการปฏิบัติงาน และความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือ ในการปฏิบัติงาน

บทที่ 5

สรุปผลการทดลองและ
ข้อเสนอแนะ

บทที่ 5

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

แนวทางในการสรุปโครงการวิจัยสัมพันธ์ภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยทำการสรุปและอภิปรายผลตามประเด็นของวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้

ในส่วนของข้อเสนอแนะผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัยที่มีต่องานวิจัยในครั้งนี้ ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงข้อเสนอแนะจากนักทอผ้าไทยและต่างประเทศที่เข้าชมผลงานในนิทรรศการงานวิจัย ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยผู้วิจัยลำดับตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ศึกษาสัมพันธ์ภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงเชิงความหมายเปรียบเทียบกับสัมพันธ์กับลวดลายมงคลสมัยนิยม

โบราณวัตถุลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง สรุปลวดลายไว้ 3 ประเภท คือ 1) ลวดลายเส้น 2) ลวดลายเรขาคณิต และ 3) ลวดลายธรรมชาติ โดยมีตราประทับดินเผาบ้านเชียงจากการสำรวจและศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 231 ชิ้น และรวมกับโบราณวัตถุประเภทตราประทับดินเผาบ้านเชียง จำนวน 12 ชิ้น เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 243 ชิ้น โดยการใช้การแบ่งลวดลายจากการต่อยอดงานวิจัย กนิษฐา เรื่องวรรณคดี (2558, ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา) ซึ่งสัมพันธ์กับการกำหนดลวดลายบ้านเชียงของ ชิน อยู่ดี (2529, หน้า 114-123) ที่แบ่งลายไว้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มรูปเรขาคณิต เป็นรูปที่เลียนมาจากรูปที่เหมือนของจริง ลายเรขาคณิตสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีเส้นตรง เส้นโค้ง จุด วงกลม รูปไข่ รูปขนมเปียกปูน (Lozenge) ลายก้านขด (Spirals) ลายคล้ายบั้ง (Chevron) รูปสามเหลี่ยม ลายตาราง (Lattice-signs) รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลายวกไปวนมา (Meanders) กลุ่มลายรูปสัตว์ เริ่มตั้งแต่สมัยยุคหิน เป็นลายเส้นง่ายๆพอมองให้ดูรู้ว่าเป็นสัตว์อะไร (Stylization) เป็นสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย สัตว์เลื้อยคลาน เช่น งู กิ้งก่า ตะกวด และกลุ่มรูปคน สอดคล้องกับพิสิฐ เจริญวงศ์ (2516, หน้า 109-140) ได้ระบุลวดลายบ้านเชียงไว้ 2 ประเภท คือ ลายธรรมชาติและลายประดิษฐ์ ได้รวมลวดลายจากแนวคิดของชิน อยู่ดี คือลายคน และลายสัตว์ให้อยู่ในกลุ่มลายชุดเดียวกัน คือ หมวดของลายธรรมชาติ และเอกสารของพิสิฐ เจริญวงศ์ (2530, หน้า 34-36) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการสร้างลวดลายที่มีคุณค่าทางสุนทรีย์ (aesthetic values) ที่แสดงถึงงานช่างฝีมือ ลักษณะเด่นของงานหัตถกรรมนี้คือ การตกแต่งลวดลาย มีเทคนิคในการสร้างชิ้นงานด้วยการ ขูด ขีด กัด และแกะให้เกิดชิ้นงานที่แปลกตา สวยงามแทบไม่ซ้ำกัน ไม่ว่าจะเป็นลายพันธุ์พฤกษา ลายก้านขด ลายรูปสัตว์หรือรูปคนต่างๆ

การเชื่อมโยงสัมพันธ์ภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้วิจัยได้ระบุการเชื่อมโยงสัมพันธ์ภาพลวดลาย 5 ประเทศ โดยเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ในยุคสมัยที่ใกล้เคียงกันกับยุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียง และเป็นประเทศที่มีผลต่อแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี ในลักษณะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบ ได้แก่ ประเทศลาว ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน ประเทศอินเดีย และประเทศอียิปต์ สามารถสรุปได้ว่า สัมพันธ์ภาพลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยม มีลักษณะลวดลายที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน โดยประเภทลวดลายมีทั้งหมด 5 ประเภทลวดลาย ได้แก่ 1) การใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ 2) การใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ 3) การใช้ผลไม้ ต้นไม้และดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ 4) การใช้สิ่งของเครื่องใช้ หรือลายประดิษฐ์เป็นสัญลักษณ์ และ 5) การใช้เรื่องของความเชื่อมาสร้างเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ลวดลายบ้านเชียงมีลักษณะที่สัมพันธ์กับลายมงคลสมัย สามารถนำมาประยุกต์ในงานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ เมื่อเปรียบเทียบกับลายกับ 5 ประเทศ เป้าหมาย ปรากฏว่า มีลวดลายการใช้สัตว์เป็นสัญลักษณ์ อันได้แก่ ลายงู มีความหมายเชิงมงคลแสดงถึงอำนาจ การปกป้องคุ้มครอง ความรู้ รวมถึงสัญลักษณ์ของแผ่นดินโลก และการใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ ได้แก่ ลายขดกันหอย แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี การต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด รวมถึงความนุ่มนวล และลายพระอาทิตย์ที่แสดงถึงพลังงาน อำนาจ สัจธรรมแห่งชีวิต โชคดี สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปฏิพัทธ์ ดาระดาช (2539, 174-179) ที่กล่าวว่า มนุษย์รู้จักความสวยงามมากขึ้น ก็จัดเส้นที่ชัดเจนๆ ให้ตั้งบ้าง นอนบ้าง ทแยงบ้าง ชิกแซกบ้าง โค้งบ้าง สลับกันให้ดูสวยงามยิ่งขึ้น ต่อมารู้จักการนำเส้นมาประสานเพื่อให้เกิดรูปร่างของเรขาคณิต เช่น สี่เหลี่ยม วงกลม ครั้นเมื่อมีความคิดและมีมือขึ้น จึงนำรูปทรงธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดอกไม้ สัตว์ มาดัดแปลงแล้วประกอบขึ้นเป็นลวดลายของแต่ละชนชาติ โดยความมงคลของลายสัมพันธ์กับลายจีนตามแนวคิดของ ปัญญา เทพสิงห์ (2548, 95-97) ที่ให้ข้อสรุปถึงลายมงคลจีนว่า มีความนิยมในการใช้ 1) กลุ่มลายสัตว์ ได้แก่ มังกร หงส์หรือนกฟีนิกซ์ (Phoenix) กิเลน สิงห์ เสือ นกกระเรียน เต่า โดยเฉพาะมังกรพบมากที่สุด มังกรเป็นสัตว์ในอุดมคติของจีน สื่อความหมายถึง หยาง ความสมบูรณ์ การสร้างสรรค์ ความคล่องแคล่วว่องไว ความมีอำนาจ ความมั่งมี ความโชคดี ความเป็นผู้คุ้มครองและผู้ทำลาย 2) กลุ่มลายพืช ซึ่งแฝงด้วยความหมายต่างกัน เช่น ความอ่อนโยน ความก้าวหน้า ความทนทาน ความสุข สันติภาพ ความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรืองขึ้นอยู่กับพืชพรรณนั้นๆ 3) กลุ่มลายธรรมชาติ หมายถึงความสุข สันติภาพ ความโชคดี ความอ่อนน้อม ความนิ่มนวล การเชื่อฟัง ตามประเภทธรรมชาติ 4) กลุ่มลายประดิษฐ์ และ 5) สี ชาวจีนมีความเชื่อว่า สีแดงเป็นสีอมตะ เป็นสีแห่งชีวิต เป็นสัญลักษณ์ของดวงอาทิตย์และหยาง สีแดงกับสีเหลืองทองมีความหมายแทนอำนาจ ความรุ่งเรือง และยังซ่อนนัยความหมายถึงความสุข ความโชคดี ซึ่งจีนจะมีความเชื่อทางด้านลวดลาย สอดคล้องกับลวดลายมงคลประเทศญี่ปุ่นตามแนวคิดของ สมศิริ อรุณทัย (2549, 85-88) ส่วนประเทศอินเดียและประเทศลาว จะมีความหมายลวดลายที่ใกล้เคียงประเทศไทยมากที่สุด สันนิษฐานว่ามาจากความเชื่อในการนับถือพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน ความหมายทางลวดลายจึงเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน เช่น ลายงู มีความเชื่อในเรื่องพญานาคเช่นเดียวกัน ความหมายถึงความยิ่งใหญ่ ความอุดมสมบูรณ์ ความมีวาสนา สัมพันธ์ร่วมระหว่างแนวคิดของ สมศิริ อรุณทัย (2549, 65-67) และ เผ่าทอง ทองเจือ (2557)[Online] และประเทศอียิปต์ซึ่งมีอายุร่วมกับบ้านเชียง คือมีหลักฐานทาง

โบราณคดีในยุคก่อนประวัติศาสตร์ ก็มีความเชื่อในการนำสัญลักษณ์เชิงมงคลจากสัตว์ ซึ่งมีความหมายเชิงมงคลที่แตกต่างกันไป รวมถึงสัญลักษณ์ที่สื่อถึงเพศ หรือบุคคล แสดงถึงความรอบรู้ ความอุดมสมบูรณ์ จากแนวคิดของปฏิพัทธ์ ดาระดาช (2539, 191-193)

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 วิเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงเพื่อประยุกต์เป็นแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน

ผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มจักสาน มีแนวทางในการเลือกลวดลายที่ใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็นและกลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท์ ให้ความสนใจในลวดลายเต่าที่สื่อความหมายถึงอายุยืน และลายคลื่น ที่สื่อถึงความต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ความสงบ โดยคำนึงถึงการผลิตจริง การจักสานที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับสมาชิกในกลุ่มชุมชนเป็นผู้สูงอายุซึ่งจะสามารถจักสานได้ง่าย รวมถึงเพื่อให้ธุรกิจงานจักสานมีอายุยืนยาวตามความหมายของลาย ส่วนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การจักสานจากต้นคล้าอำเภอยางชุมน้อย ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด เมื่อนำมาสานจะมีความโดดเด่น ผู้บริโภคจดจำได้ง่าย เกิดคุณค่าความสวยงามของงานหัตถกรรมสามารถซื้อเป็นสินค้าของฝากประจำจังหวัดอุดรธานีได้ การออกแบบลายต้องคำนึงถึงการปรับแต่งของลวดลาย ที่ต้องมีความชัดเจน ไม่สูญเสียอัตลักษณ์ของลวดลายโบราณ

ผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา ทั้ง 3 กลุ่มชุมชนมีความต้องการในลวดลายขดกันหอยเหมือนกัน ซึ่งความหมายตามสมัยนิยม คือ ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี ซึ่งเป็นลวดลายที่แสดงถึงความเป็นบ้านเชียงได้ชัดเจนที่สุด เหมาะสมที่จะเป็นสินค้าของฝากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เพราะนักท่องเที่ยวให้การจดจำในลายขดกันหอยว่าเป็นลายเอกลักษณ์บ้านเชียงอุดรธานี จากแม่แบบลายนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา โดยเทคนิคในการสร้างลวดลายงานดินเผา ลักษณะลายสามารถทำให้ต้นลึกได้ตามเทคนิคของช่างผู้ผลิต ถ้าช่างมีความชำนาญการในการแกะลายเอง ลายจะมีความลึกได้ตามน้ำหนักมือของช่างผู้นั้น แต่ถ้าเป็นรูปแบบการนำลายไปทำแม่พิมพ์แล้วมากดประทับที่ดินเผา กรณีตราประทับหรือลูกกลิ้งดินเผา หรือแม่พิมพ์ไม้แกะสลัก ลายจะมีความลึกที่ประมาณ 0.2-0.5 เซนติเมตร กรณีแม่พิมพ์พลาสติก ความลึกของลายจะประมาณ 0.3-1 เซนติเมตร แต่ลายจะมีความคมไม่โค้งนุ่มนวลเหมือนแม่พิมพ์ดินเผาและแม่พิมพ์ไม้ ซึ่งเทคนิคนี้นำมาใช้ในการออกแบบ

ผลิตภัณฑ์กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง มีแนวทางในการเลือกลวดลายที่ใกล้เคียงกัน 2 กลุ่ม คือร้านประกายไหมไทย (ผ้ามัดหมี่ย้อมคราม) และกลุ่มทอผ้า ๘ มณฑล (ผ้าฝ้ายหมี่ขิด) ให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอยที่สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความสุข ความโชคดี โดยทางกลุ่มได้ระบุว่า เป็นลวดลายที่คนส่วนใหญ่รู้จักและสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงอย่างชัดเจนที่สุด การออกแบบลายต้องเน้นความเป็นท้องถิ่นและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น รวมถึงการนำทุนทางวัฒนธรรมมาใช้เป็นตัวกำหนดรูปแบบ การเลือกลวดลายร้านพวนคอลเลกชั่น มีความแตกต่างจากกลุ่มอื่น ทางกลุ่มให้ความสนใจในลวดลายกระดองเต่าที่สื่อความหมายถึง อายุยืน ผสมผสานร่วมกับลวดลายงูที่สื่อความหมายถึง ความมีอำนาจ ความอุดมสมบูรณ์ ลายคลื่น ที่สื่อถึงความต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ความสงบ ข้อ

คำนี้คือ เน้นความทันสมัย ลวดลายไม่ต้องเยอะเน้นความเรียบง่าย ดูไม่แก่แต่ยังคงไว้กับแนวทางการอนุรักษ์ผ้าไทย

ผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหารประเภทขนม (ขนมเค้กวัน ขนมชั้น และเบเกอรี่) ทั้ง 3 กลุ่มชุมชนมีความต้องการในลายพระอาทิตย์เหมือนกัน โดยลายพระอาทิตย์ หมายถึงพลังงาน ความสุข ความโชคดี มีความเหมาะสมในการนำมาทำแม่พิมพ์ขนมจะมีความสวยงาม เหมาะสม ดูเป็นสากลผู้บริโภคสามารถเข้าใจในความหมายได้ง่ายกว่าลวดลายอื่นๆ

การนำลายบ้านเชียงประยุกต์ลงบนผลิตภัณฑ์ชุมชน ข้อควรคำนึงที่สำคัญคือ การคงลักษณะเด่นของลายที่ยังสามารถสื่อถึงความเป็นบ้านเชียงได้ และแฝงความหมายเชิงมงคลให้แก่ผู้บริโภค ดังนั้นจากการเลือกลายของกลุ่มชุมชน ปรากฏว่าส่วนมากผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผา กลุ่มจักสาน และกลุ่มผ้าทอพื้นเมืองให้ความสนใจในลวดลายขดกันหอย เพราะมีความซ้ดถึงลายบ้านเชียงที่ปรากฏบนภาชนะเขียนสี สัมพันธ์กับข้อความของปราชญ์ชาวบ้าน พนม สุทธิบุญ (สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2556) ที่กล่าวว่า การผลิตชิ้นงานโดยลอกแบบลวดลายจากโบราณวัตถุ (ภูมิปัญญาดั้งเดิมของสังคม) และการประยุกต์ ปรับเปลี่ยน และนำภูมิปัญญาแปลกปลอมมาผสมผสานให้เกิดรูปแบบลวดลายใหม่แต่ยังคงกลิ่นอายของความเป็นบ้านเชียงอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของคำภูเพชร วานิชวงศ์ และศักดิ์ชาย สึกษา (2553) กล่าวว่า การคัดเลือกลวดลายมาใช้ ซึ่งบางอย่างเกี่ยวกับความเชื่อที่ผู้คนในท้องถิ่นให้ความเคารพบูชาและไม่ควรนำมาใช้ สำหรับการประยุกต์ใช้ให้คำนึงถึงวัสดุในการผลิต ทุนทางชุมชน

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 สังเคราะห์ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงให้เหมาะสม สอดคล้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม

ผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มจักสาน เทคนิคการนำลวดลายมาใช้ในงานจักสาน ด้วยคุณสมบัติวัสดุส่งผลให้ลายมีลักษณะเหลี่ยม ไม่สามารถทำให้โค้งมนได้ตามลายบ้านเชียงเดิม แต่ยังคงลักษณะของลายไว้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์เน้นผลิตภัณฑ์เดิมที่ทางกลุ่มสามารถผลิตได้ เช่น กลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็นยังคงผลิตภัณฑ์กระติบข้าวเหนียว และพัด เพราะเป็นวิถีดั้งเดิมของทางกลุ่ม และกลุ่มทอเสื่อ กกกบ้านแม่พนันท์ เน้นผลิตภัณฑ์เสื่อผืน อันเป็นเอกลักษณ์ที่ผู้บริโภคจดจำแล้ว สัมพันธ์กับบทความของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2539, หน้า 17) กล่าวถึง วัฒนธรรมหัตถกรรม (Handcraft culture) เป็นวัฒนธรรมที่เคียงคู่กับอารยธรรมของมนุษย์มาแต่อดีตจนปัจจุบัน เพราะงานหัตถกรรมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิต ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการสร้างหัตถกรรมเน้นการใช้สอยเป็นหลัก ปัจจุบันงานหัตถกรรมยังเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการค้าสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนยิ่งขึ้น ส่วนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอร่องคำ ผลิตภัณฑ์เน้นความนิยมตามสมัยนิยม คือ กระเป๋าสตรี ซึ่งผู้บริโภคเพศหญิงมีกำลังในการจัดซื้อของตกแต่ง เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า และเครื่องประดับสูง และทางกลุ่มสามารถเกิดแนวทางในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายยิ่งขึ้นตามกระแสความนิยมอันจะเกิดขึ้นในอนาคต

ผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผา ทั้ง 3 กลุ่มชุมชนมีความคิดเห็นตรงกันที่จะเน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งที่มีขนาดเล็กพกพาได้ง่ายขึ้น เพราะพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงความสะดวกในการเดินทางส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมสินค้าขนาดใหญ่ น้ำหนักมาก ที่พกพายาก จึงทำการออกแบบเครื่องปั้นดินเผา ประเภทสร้อยคอเครื่องประดับ กระถางต้นไม้ และกระดิ่งลม เทคนิคในการผลิตโดยใช้การกดประทับลาย การกลิ้งลายลูกกลิ้ง จนถึงการเขียนสีซึ่งเป็นวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมของคนในพื้นที่ชุมชนบ้านเชียง สัมพันธ์กับวัฒนธรรม จุฑะวิภาต (2552, หน้า 58-85) ได้กล่าวถึง ศิลปกรรมพื้นบ้านไทย ว่าเป็นศิลปะที่มีรูปแบบและเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะอย่าง และมีมือที่ชำนาญ

ผลิตภัณฑ์กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง การออกแบบลวดลายต้องคำนึงถึงผู้บริโภคก่อน ทำให้ใคร่ ขาย ที่ไหน ทำแผนยุทธศาสตร์ของทางกลุ่ม ทดสอบผลิตสินค้าและทดลองตลาด ถ้าเป็นงานแฟชั่น เพื่อตามกระแสสังคมปี 2559 – 2562 ที่ทรงพลังคนไทยแต่งกายด้วยผ้าไทย ดังนั้นการแปรรูปจะเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เน้นกลุ่มผู้บริโภคเพศหญิง ร้านประกายไหมไทย และกลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ เน้นการออกแบบเครื่องแต่งกายวัยทำงานที่มีกำลังซื้อสูง (Hicclass) ซึ่งเป็นสินค้าที่ทางกลุ่มผลิตมาอย่างต่อเนื่องและได้ผลตอบรับที่ดีจากผู้บริโภค แตกต่างกับร้านพวนคอลเลคชั่นที่ต้องการกลุ่มเป้าหมายใหม่เป็นกลุ่มวัยรุ่น รูปแบบจะมีความทันสมัยขึ้น และจะเกิดตลาดเป้าหมายใหม่ให้กับกลุ่มผู้ผลิตได้ส่วนแรงบันดาลใจในการออกแบบเน้นประวัติศาสตร์ที่สำคัญและสัมพันธ์กับพื้นที่ชุมชน เช่น ฉลองพระองค์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 ฉลองพระองค์สมเด็จพระพี่นางฯ ที่เสด็จเยือนพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง และเครื่องแต่งกายของชาวไทพวน สอดคล้องกับแนวคิดของอ้อยใจ เลิศล้ำ, (2553, หน้า 77-79) การศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ นักออกแบบเข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยผ่านการศึกษาอย่างละเอียดในรูปแบบของลวดลายทั้งผลกระทบต่อสังคม ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ แรงบันดาลใจ ความเชื่อ แนวโน้ม และศิลปะ สัมพันธ์กับแนวความคิดของ ธีระชัย สุขสด, (2544, หน้า 133-137) การสร้างจินตภาพ (Image) เป็นการกำหนดลักษณะขอบเขตของงาน โดยจะมีการผสมผสานแนวคิดของนักออกแบบที่ได้ศึกษาข้อมูล ทำการสรุปกำหนดออกมาเป็นแนวความคิดรวบยอด (Concept)

ผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหารประเภทขนม หลักการนำลวดลายมาออกแบบแม่พิมพ์ขนม ประเภท ทรายป้อน ความลึกของลายอยู่ที่ 0.2-0.5 เซนติเมตร แม่พิมพ์ขนมชั้นลายจะมีความสูงอย่างน้อยอยู่ที่ 0.3 เซนติเมตร และแม่พิมพ์วุ้น ลายจะมีความสูงอย่างน้อยอยู่ที่ 0.5 เซนติเมตร การออกแบบแม่พิมพ์ขนมต้องคำนึงถึงการลดความเหลื่อมคมของลายลง เพิ่มลักษณะลายเส้นที่อิสระกว่านี้เพื่อให้ได้ลวดลายที่สวยงามยิ่งขึ้น เพื่อให้ลายมีความนุ่มนวลของลายขึ้นจะทำให้ขนมที่ได้มีความน่ารับประทานขึ้น และเวลาถอดขนมจากพิมพ์จะทำให้เกิดการชำรุดของลายได้น้อยลง สัมพันธ์กับแนวคิดของอ้อยใจ เลิศล้ำ, (2553, หน้า 82) ในการสร้างสรรค์งานเพื่อแสดงแนวคิดที่เน้นเรื่องความแปลกใหม่และความสวยงามของผลิตภัณฑ์ และการสร้างสรรค์งานเพื่อประโยชน์ใช้สอย มุ่งหมายการคิดดัดแปลงและสร้างผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย

การออกแบบตราสัญลักษณ์ และบรรจุภัณฑ์ของที่ 12 กลุ่มชุมชน เน้นความเป็นสากล เรียบง่ายสามารถประชาสัมพันธ์บอกถึงความเป็นมาของทางกลุ่มชุมชนบ้านเชียง อยู่ที่สามารถติดต่อใน

การซื้อขายได้ การดูแลรักษาสินค้า และความหมายเชิงมงคลของลายบ้านเชียง เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น และชัดเจนในการสื่อความหมายมากที่สุด

1.4 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค

ความพึงพอใจและภาพรวมของโครงการอยู่ที่ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.60) ผลรวมในส่วนนิทรรศการ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.51) ส่วนผลงานการออกแบบ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.62) โดยผู้เข้าชมงานนิทรรศการให้ความสนใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือผลิตภัณฑ์จักสาน ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา และแม่พิมพ์ขนม ตามลำดับ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบผู้บริโภคให้ความสนใจในผลิตภัณฑ์สิ่งทอ / เสื้อผ้าแฟชั่น เป็นลำดับแรก รองลงมาคือผลิตภัณฑ์จักสาน ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา และผลิตภัณฑ์แม่พิมพ์อาหารประเภทขนม ตามลำดับ

กิจกรรมสาธิตการออกแบบ (Design Workshop) ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนอุดรธานี คือ กิจกรรมผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าทอ และผลิตภัณฑ์ที่รองแก้วจากงานจักสานคล้า ความพึงพอใจและภาพรวมในการจัดกิจกรรมอยู่ที่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.38) โดยให้ความพึงพอใจมากที่สุด 2 ด้าน คือ มีเจ้าหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำในการปฏิบัติงาน และความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือ ในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยแบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อเสนอแนะจากกลุ่มชุมชน และข้อเสนอแนะจากผู้บริโภคที่เข้าชมผลงานนิทรรศการเผยแพร่งานวิจัย เพื่อการพัฒนาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดในเรื่อง

2.1 ข้อเสนอแนะจากกลุ่มชุมชน

1) กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา

1.1 ปัจจุบันช่างปั้นดินบ้านเชียงลดน้อยลง ซึ่งช่างปั้นจะปั้นที่หมู่บ้านคำอ้อ และบ้านปูลู ส่งผลให้ช่างปั้นที่ยังคงอยู่ไม่นิยมปั้นชิ้นงานรูปทรงใหม่ จะปั้นแบบเดิมๆ ดังนั้นถ้ามีการต่อยอดงานวิจัยต้องการให้มีการนำองค์ความรู้มาช่วยสอนทางด้านเทคนิค แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกอย่างง่ายที่กลุ่มชุมชนบ้านเชียงสามารถผลิตได้ เพราะภูมิความรู้ของคนพื้นที่ชุมชนบ้านเชียงสามารถปั้นดินได้แต่ขาดความชำนาญ

1.2 ถ้ามีการต่อยอดงานวิจัยโดยการช่วยสนับสนุนในการสร้างเตาเผาเครื่องปั้นดินเผาขนาดเล็กในครัวเรือน รวมถึงมีการศึกษาถึงสีเคลือบเซรามิกบนเนื้อดินพื้นบ้านบ้านเชียง ก็จะส่งผลดีตอบโจทย์การใช้งานแก่ผู้บริโภคได้ดียิ่งขึ้น

1.3 สีของดินบ้านเชียงถ้ามีการทดลองในการทำสีย้อมผ้า หรือสามารถทำเป็นสีผงเพื่อนำไปย้อมสีผ้าในพื้นที่ชุมชนได้ก็จะเพิ่มคุณค่าของการสร้างสรรค์เป็นการบูรณาการร่วมระหว่างหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาและหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมือง

2) กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง

2.1 ปัจจุบันผ้าหมีขี้ตมมีช่างทอที่ลดน้อยลง ควรมีการอนุรักษ์ให้คงไว้ เพราะจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียง “ธานีผ้าหมีขี้ตม” แต่ด้วยขั้นตอนในการทอที่ยุ่งยาก และราคาขายต่อผืนที่ค่อนข้างสูง ทำให้ช่างทอพื้นบ้านไม่นิยมทอ อาจต้องมีการร่วมกับหน่วยงานราชการ เทศบาล พัฒนาชุมชน พัฒนาจังหวัด ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 รวมถึงพาณิชย์จังหวัดช่วยกันสนับสนุนผ้าหมีขี้ตมให้มากขึ้น จะได้คงผ้าทอภูมิปัญญาดั้งเดิมของอุดรธานีไม่ให้สูญหายไป

2.2 ผ้ามัดหมี่ย้อมคราม เป็นเทคนิคขึ้นชื่อของจังหวัดสกลนคร ในการต่อยอดงานวิจัยต้องการให้ศึกษาสีย้อมธรรมชาติจากพื้นที่ชุมชนบ้านเชียง เช่น สีจากดินปั้นบ้านเชียง สีจากดอกบัวแดงจากสถานที่ท่องเที่ยวทะเลบัวแดง สีจากหมากต้นสำนหึ่ง (ต้นแพง ภาษาพื้นถิ่นบ้านเชียง) ซึ่งเป็นต้นไม้โบราณคู่กับบ้านเชียงมาอย่างยาวนาน ก็จะทำให้ผ้าทออุดรธานีมีเอกลักษณ์เฉพาะที่ชัดเจน เพิ่มมูลค่ามากยิ่งขึ้น

2.3 เศษที่เหลือจากการทอผ้าสามารถนำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก รูปแบบใดได้อีกบ้าง

3) กลุ่มจักสาน

3.1 จักสานคล้าให้ความสนใจเพิ่มเติมในเรื่องของการนำเศษเหลือทิ้งจากคล้ามาสร้างประโยชน์ เช่น แกนในเส้นคล้า สามารถนำมาผลิตเส้นใยผ้าได้หรือไม่ หรือนำมาทำกระดาดสาได้หรือไม่ เพราะถ้าสามารถทำได้ ทางกลุ่มจะนำกระดาดมาใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ของทางกลุ่มโดยเฉพาะ และสามารถเพิ่มช่องทางขยายสินค้าได้อีกทางหนึ่ง

3.2 กลุ่มจักสานต้องการเรียนรู้ระบบจำหน่ายสินค้า ในรูปแบบสินค้าออนไลน์ เทคนิคในการจำหน่ายสินค้า ข้อควรคำนึง และการสร้างหน้าร้านออนไลน์

3.3 กลุ่มทอเสื่อกก ต้องการเรียนรู้ถึงการทำแม่แบบลาย จากทอพีวีซีในลักษณะการจัดอบรม การออกแบบและการสร้างแม่แบบลายเพื่อให้ทางกลุ่มมีแนวทางในการพัฒนาลายได้เองต่อไป และต้องการเรียนรู้เทคนิคการเย็บเสื่อกก เพื่อให้งานมีความสวยงามยิ่งขึ้น

4) กลุ่มอาหารประเภทขนม

4.1 การออกแบบแม่พิมพ์อาหารประเภทขนมแต่ละชนิดต้องทำการศึกษาถึงกระบวนการวิธีการทำขนมแต่ละประเภทอย่างลึกซึ้ง เพราะขนมแต่ละประเภทส่งผลต่อการถอดแบบแม่พิมพ์ทั้งสิ้น ทั้งส่วนผสมของขนม ความหนืด ความเหนียว อุณหภูมิ กระบวนการในการผลิต จะทำให้ทราบว่าแม่พิมพ์ขนมต้องใช้วัสดุอะไรในการผลิตจึงจะเหมาะสมที่สุด น้ำหนักของแม่พิมพ์ส่งผลต่อการถอดแบบ องค์ความรู้ความกว้างของฐานขนมส่งผลต่อการใช้งาน ร่องลึกของลวดลาย ขนาดของลวดลาย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่จะนำไปต่อยอดงานวิจัยทั้งสิ้น

5) ภาพรวมในข้อเสนอแนะของทุกกลุ่มชุมชน

5.1 การประเมินผลผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ ว่ามีความคิดเห็นเป็นอย่างไร เพื่อเป็นการทดลองตลาดความเป็นไปได้ในการพัฒนาคุณภาพเป็นสินค้าเพื่อการส่งออก ระหว่างประเทศ

5.2 การนำลวดลายที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปพัฒนาต่อยอดใช้กับผลิตภัณฑ์วัสดุอื่น ๆ ในรูปแบบงานอุตสาหกรรม เช่น พลาสติก ไม้ เหล็ก ผ้าเส้นใยสังเคราะห์ และหนัง

5.3 ข้อเสนอแนะในงานออกแบบ SKETCH DESIGN ควรมีการจัดชุดสีของผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นตัวเลือกให้แก่กลุ่มผู้บริโภค และควรนำเสนอเรื่อง สไตล์ ของงาน ดีไซน์ มาสนับสนุนรวมไปถึง เทรนของตกแต่งบ้าน ปี 2019-2020 ด้วยจะดีมาก เช่น สี วัสดุ พื้นผิว เป็นต้น

5.4 ในการต่อยอดเพื่อทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรแยกประเด็นผลิตภัณฑ์เป็นประเภทในลักษณะชุดโครงการวิจัย เพื่อให้เข้าถึงผลของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้ชัดลึกยิ่งขึ้น

2.2 ข้อเสนอแนะจากผู้บริโภคที่เข้าชมผลงานนิทรรศการเผยแพร่งานวิจัย

1. ต้องการให้มีการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพิ่มคุณค่ายิ่งขึ้นอีก และส่งเสริมการตลาดร่วมกับเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรธานี พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดอุดรธานี ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 รวมถึงพาณิชย์จังหวัด เพื่อจัดสร้างตลาดที่รองรับผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี แหล่งรวมสินค้าที่สามารถเป็นสินค้าของฝากได้ เพราะปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจากประเทศลาวมาจังหวัดอุดรธานีจำนวนมาก ซึ่งน่าจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจได้ดีอีกทางเลือกหนึ่ง

2. ต้องการให้มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่เป็นภูมิปัญญามานำเสนอและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างได้อีก

3. ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อเข้าถึงประชาชนในกลุ่มต่างๆ มากขึ้น รูปแบบงานนิทรรศการดีมากควรมีการจัดเรื่อยๆ เป็นกิจกรรมที่มีความแปลกใหม่ที่นำผลจากงานวิจัยลงสู่ชุมชนได้อย่างชัดเจนทำให้กลุ่มลูกค้าเข้าถึงได้ง่าย

4. ผลจากการต่อยอดงานวิจัยโดยให้นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ ได้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ของเล่นสำหรับเด็ก โดยนำแรงบันดาลใจจากบ้านเชียงมาใช้ในการออกแบบ ปรากฏว่าชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ควรมีการประสานงานร่วมกับนักศึกษาสุขภาพจิตที่ 8 อุดรธานี เพื่อนำเสนองานในรูปแบบนวัตกรรมของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อเป็นประโยชน์โดยกว้าง ภาพรวมเป็นการจัดนิทรรศการที่ดีมาก และมีการปลูกฝังเยาวชนถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์บ้านเชียงซึ่งสามารถนำมาต่อยอดเป็นงานวิจัยได้อีกในอนาคต

5. ต้องการให้มีงานวิจัยที่นำทุนทางท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์บ่อยๆ

6. กิจกรรม WorkShop เป็นกิจกรรมที่ดี ปลูกฝังและให้คนได้รู้ถึงงานศิลปะพื้นถิ่นมากขึ้น

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

- กนิษฐา เรื่องวรรณคดี. (2557). **ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์**. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2557. หน้า 1-25
- _____. (2558). **คู่มือ การนำองค์ความรู้ลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียง : ลวดลายสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์**. อุตรธานี : โรงพิมพ์บ้านเหล่า.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). **ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560**. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมศิลปากร. (2551). **44 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2542). **ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- _____. (2550). **มรดกโลกบ้านเชียง (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). **แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2559**. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม.
- กองพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกรมศิลปากร. (2539). **ภาชนะดินเผาบ้านเชียง**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2553). **การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล**. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2551). **ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คำภูเพชร วานิชวงศ์ และศักดิ์ชาย สิกขา. (2553). **การศึกษาศิลปะ “ฮูป” ฝาผนังในเขตพื้นที่แขวงหลวงพระบาง สปป.ลาว เพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประเภทของที่ระลึก**. วารสารศิลปกรรมบูรพา, 13(1), หน้า 21-31.
- เคหะอุดรธานี โดยกรมการปกครอง. (2555). **ท่องเที่ยวอีสานบนคึกคัก**. แมกกาซีนรักอุดร, 1(12), หน้า 4-7.
- จังหวัดอุดรธานี. (2539). **เอกสารที่ระลึกงานฉลองมรดกโลกบ้านเชียง 5000 ปี เนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติ 50 ปี**. กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อ แกรมมี จำกัด.
- _____. (2537). **อุดรธานี ศตวรรษที่ 2 จากบ้านเชียงมรดกโลก**. งานมหกรรมหนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 9.
- จุลดิษฐ์ อุปฮาด. (2554). **ศิลปกรรมพื้นบ้าน**. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ชิน อยู่ดี. (2515). **วัฒนธรรมบ้านเชียงในสมัยก่อนประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- _____. (2529). **สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- ทรงคุณ จันทจร. (2551). **แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม**. มหาสารคาม: สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทวีวัฒน์ ปุณฺทริกวินวัฒน์. (2553). **พุทธศาสนากับสังคมการเมืองในอุษาคเนย์**. ใน สุเจน กรรพฤทธิ์ และสิทธิธา
- เทศบาลอุดรธานี. (2557). **แผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี 4 ปี (พ.ศ.2557-2560)**. อุดรธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธีรภักดิ์ นวรัตน์ ณ อยุธยา.(2552). **ผลิตภัณฑ์ใหม่ การตลาดและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย สุขสด. (2544). **การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ดิสนีย์ สิงหพรเศรษฐ์. (2553). **การวางแผนเรื่องสีในงานออกแบบ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- ดุชนันท์ สุนทราราช. (2531). **การออกแบบลายพิมพ์ผ้า**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิทรรศการวิถีชีวิตชาติพันธุ์ไทพวนบ้านเชียง. (2560). **การแต่งกายของชาวไทพวนบ้านเชียง**. โปสเตอร์.
- นิรัช สุตสังข์. (2548). **ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2548). **การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน). (มปป). **มรดกไทย มรดกโลก**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สารคดีและเมืองโบราณ.
- บัญชา ธนบุญสมบัติ. (2555). **ท่องเที่ยวเวลา บุคผาอารยธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สารคดี.
- ปฏิพัทธ์ ดาระดา. 2539. **ลายไทย ภาพไทย 2**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2545). **วิถีนุรักษ์ทางออกทางภูมิปัญญา**. วารสารวัฒนธรรมไทย, 39(5), หน้า 2-4
- ประเสริฐ ศีลรัตน์. (2538). **การออกแบบลวดลาย**. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- ปราณี วงษ์เทศ. (2543). **สังคมและวัฒนธรรมในอุษาคเนย์**. กรุงเทพฯ: ศิลปวัฒนธรรม.
- ปัญญา เทพสิงห์. 2548. **ศิลปะเอเชีย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. (2546). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- พนอ กำเกิดกลาง. (2529). **บ้านเชียงที่โลกลืม** (พิมพ์ครั้งที่ 9). อุดรธานี : กาญจนาศิลป์.
- พนม สุทธิบุญ. (2556, 20 กันยายน). **ประธานศูนย์ปั้นหม้อลายเขียนสี, สัมภาษณ์**.
- พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2530). **ฮก ลก ชิว โชค ลาก อายุยืน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม.
- พรสวรรค์ สุวณฺศร์. (2553). **ภูมิปัญญาไทย : คุณค่า การพัฒนา และการสืบทอด**. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา. (2555). **พระพุทธศาสนาในลาว**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เพียว เข็มนาถ. (2534). **ลวดลายบนผิวภาชนะดินเผาบ้านเชียง**. วารสารศิลปการ, 34(5), หน้า 60-95.
- พินัย ห่องทองแดง. (2548). **พันธุ์ไม้ย้อมสีธรรมชาติ**. นครราชสีมา : โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น. (2556). **ศัพทานุกรม**. สื่อประกอบการนำเสนอ
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น. โปสเตอร์.
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง. (2550). **มรดกวัฒนธรรมบ้านเชียง**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. (2555). เอกสารคลังพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียงประจำปี 2518-2554. อุตรธานี : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง.
- _____. (2558). สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง. อุตรธานี : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง.
- _____. (2550). เอกสารประชาสัมพันธ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม แหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทธร. (2556). เครื่องนุ่งห่มของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ (Clothing of Prehistoric Man). สื่อประกอบการนำเสนอ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทธร. โปสเตอร์.
- พิสิฐ เจริญวงศ์. (2516). บ้านเชียง (Ban Chiang). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2530). มรดกบ้านเชียง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พินาลิน สาริยา. (2549). การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ภรภัทร วรรณานันต์. (2559). ความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อขนมอุตรธานี. สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2559.
- ภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์. (2553). การออกแบบลวดลายผ้าด้วยเทคนิคการย้อมสี : พื้นฐานการออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- มนตรี ยอดบางเตย. (2538). ออกแบบผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- รจนา จันทราสา, กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ ,และกานู พัฒนปณิธิพงศ์. (2553). การศึกษาและพัฒนาเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียงเพื่อประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติกเพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจังหวัดอุตรธานี. มหาวิทยาลัยขอนแก่น , หน้า 237-242.
- รัฐไท พรเจริญ. (2546). เส้นและแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
- เลิศไพบุลย์ศิริ (บรรณาธิการ). อุษาคเนย์ที่รัก. กรุงเทพฯ. (หนังสือที่ระลึก ฉลองครบรอบ 10 ปี โครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- วัฒน์ จุฑะวิภาต. (2552). ศิลปะพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2531). ผ้าไทย. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา.
- _____. (2539). ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : บริษัทคอมแพคท์พริ้น จำกัด.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ, พิสิฐ เจริญวงศ์, ภัทรภัทร จันทวิช, และสมชาย นิลอาธิ. (2530). ผ้าไทย พัฒนาการทางอุตสาหกรรมและสังคม. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- วิมล จิโรจพันธุ์ ,และคณะ. (2548). ประวัติศาสตร์ชาติไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แสงดาว.
- วิวัฒน์ชัย บุญยศศักดิ์. (2532). ศิลปหัตถกรรมไทย. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2534). รายงานผลการวิจัยเรื่อง พุทธศาสนากับความชอบธรรมทางการเมือง กรณีเปรียบเทียบประเทศไทย ลาว และกัมพูชา. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมศิริ อรุโณทัย. (2549). การออกแบบลวดลาย. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สิทธิศักดิ์ ธัญศรีสวัสดิ์กุล. (2529). ออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุวิมล บัวหนักดี. (2537). สร้างสรรค์งานกระดาษ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2530). ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ “บ้านเชียง”. กรุงเทพฯ : สำนักศิลปวัฒนธรรม _____ . (2554). นาค มาจากไหน?. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โพสต์บุ๊กส์.
- สุภาภรณ์ พลนิกร. (2548). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัฒน์ สุทธิบุญ. (2556, 1 ตุลาคม). เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง, สัมภาษณ์.
- สุรพล ดำริห์กุล. (2540). บ้านเชียงมรดกโลกทางวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์. _____ . (2549). แผ่นดินอีสาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- สิรินทร์ ย้วนโยติ. (2558). แนวทางการนำลายบ้านเชียงมาใช้ในการออกแบบ. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2558
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). รายงานสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศประจำปี พ.ศ. 2554(ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ). กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยเศรษฐกิจและประเมินผล บริษัท เอ็กเซลเลนซ์ บิซิเนส แมเนจเม้นท์จำกัด.
- เสริม อัมรงค์รัตน์. (2556, 20 มิถุนายน). ประธาน ศูนย์การเรียนรู้เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง, สัมภาษณ์.
- แสงดาว แคล้วคำพุฒ. (2556, 12 กันยายน). ภัณฑารักษ์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง, สัมภาษณ์.
- โสมวดี ฤทธิโชติ. (2553). การออกแบบลวดลายพิมพ์ผ้าในระบบอุตสาหกรรม : พื้นฐานการออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2546). แอ่งอารยธรรมอีสาน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ศิริพรรณ เสรีรัตน์. (2539). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : บริษัท วิสิทธ์พัฒนา จำกัด.
- อนันต์ กลิ่นโพธิ์กลับ. (2550). トラประทับ トラประจำตัวและเครื่องรางยุคโบราณ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ
- อ้อยใจ เลิศล้ำ. (2553). การพัฒนาการออกแบบ : พื้นฐานการออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- อ้อยทิพย์ พลศรี. (2545). การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อัจฉราพร ไสละสุต. (2526). การออกแบบลายผ้าและเทคนิคการพิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือกรุงเทพ.
- อัญชลี ทองเอน. (2549). องค์ความรู้ บูรณาการ และองค์รวมสอดประสานการปฏิรูปการศึกษาไทย. วารสารสุทธิปริทัศน์, 20(62), หน้า 44-53.
- อิทธิพล สิงห์คำ. (2552). การวิเคราะห์อัลการิธึมลายเรขาคณิตในผ้าขิด เพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบลวดลายใหม่. วารสารศิลปกรรมบูรพา, 12(2), หน้า 89-100.
- อุดมศักดิ์ สาริบุตร. (2549). เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เอกวิทย์ ณ ถลาง, นิธิ เอียวศรีวงศ์, วิจารย์ พานิช, รสนา โตสิตระกูล, และนงคราญ ชมพูนุช. (2546). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ อมรินทร์.
- เอมอร์ วิศุภกาญจน์. (2542). **การออกแบบลวดลาย**. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์**
- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2555). **รายงานจำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการและผลิตภัณฑ์ OTOP ปี 2555 จังหวัดอุดรธานี**. เข้าถึงได้จาก <http://www.otoptoday.com>
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2560). **ศิลปะการทอผ้าไทย**. [Online] <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=21&chap=3&page=t21-3-infodetail03.html>
- ผู้จัดการรายวัน. (2551). **มรดกโลก “บ้านเชียง” แหล่งอารยธรรมแห่งสยามประเทศ**. เข้าถึงได้จาก <http://www.artgazine.com/shoutouts/viewtopic.php?p=4141>.
- เผ่าทอง ทองเจือ. 2557. **ผ้าลาย "นาค" สื่อวิถีชีวิต**. [Online] <http://www.komchadluek.net/news/knowledge/186261>. 12 มิถุนายน 2557
- ยูวา เฮดริค-หว่อง. (2559). **เผยจุดแข็งที่ทำให้ “กรุงเทพฯ” ครว้าแชมป์เมืองจุดหมายปลายทางโลก ปี '59**. Retrieved from <http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?>
- Daruma Museum Japan. (2018). **kimono 着物 Japanese robes**. Retrieved from <https://omamorifromjapan.blogspot.com/2015/04/minogame-turtle.html>
- Jimmy Dunn. (2011). **The Ancient Ankh, Symbol of Life**. Retrieved from <http://www.touregypt.net/featurestories/ankh.htm>
- Joshua Hirschstein , Maren Beck. (2017). **Silk Weavers of Hill Tribe Laos: Textiles, Traditions and Well-Being**. Thrums Books : USA.
- marumura. (2553). **10 ภาพมงคลที่นิยมตกแต่งบนการ์ดปีใหม่ญี่ปุ่น**. Retrieved from <http://www.marumura.com/top-nengajo-pictures/>.
- Penn Museum's photostream.(2007). **Clay Rollers**. Retrieved from <http://www.flickr.com/people/pennmuseum/>.
- pinterest. (2560). **Rangoli**. Retrieved from <https://www.pinterest.com/pin/189151253078656231/>
- Robert B. Mason. (1994). **Ancient Near Eastern Seals**. Retrieved from <http://www.rbmason.ca/seals.html>
- Royal Annals. (2012). **Cylinder seal**. Retrieved from <http://wed-gie.com/cylinder-seal/>.

บรรณานุกรม (ต่อ)

เอกสารต่างประเทศ

- Angelica Pozo. (2010). **Surfaces glazes&firing**. New York : Sterling Publishers Co.,Inc.
- Armand J. Labbe. (2002). **BAN CHIANG Art and Prehistory of Northeast Thailand**.
Tustin, CA : Smith Printers and Lithographers.
- _____. (2002). **Prehistoric Thai Ceramics BAN CHIANG in Regional Cultural Perspective**. Bangkok : White Lotus Co.,Ltd.
- Charles Higham ,and Rachanie Thosarat. (2012). **Early Thailand from Prehistory to Sukhothai**. Bangkok : River Books Co.,Ltd.
- Dan Rhode. (2010). **Introducing pottery the complete guide**. London : A&C Black Publishers.
- Eberhard, Wolfram. (1986). **A Dictionary of Chinese Symbol**. London : Routledge & Kegan Paul.
- Goce Naumov. (2008). **Imprints of the Neolithic mind – clay stamps from the Republic of Macedonia**. Institute for History of Art and Archaeology, University of Skopje, Republic of Macedonia.
- _____. (2010). **Neolithic anthropocentrism> principles of imagery and the symbolic manifestation of corporeality in the Balkans**. *Institute for History of Art and Archaeology, University of Skopje, Republic of Macedonia, 1-12*.
- Joshua Hirschstein , Maren Beck. (2017). **Silk Weavers of Hill Tribe Laos: Textiles, Traditions and Well-Being**. Thrums Books : USA.
- Josie Warshaw. (2010). **Handbuilding pottery masterclass**. London : Anness Publishers.,Ltd.
- Joyce C. White. (1952). **Discovery of a Lost Bronze Age BAN CHIANG**. Philadelphia, PA : University of Pennsylvania Press.
- Robin Skeates, Agni Prijatelj ,and Goce Naumov. (2008). **EARLY STAMPS IN EUROPE**. Department of Archaeology, Durham University, UK.
- Stuart-Fox, Martin. (2002). **Buddhist Kingdom, Marxist State: the making of modern Laos** (2nd Edition). Bangkok: White Lotus.

ภาคผนวก

- ก หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์.....
- ข ส่งมอบแบบร่างผลงานออกแบบขั้นต้นให้กลุ่มชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการผลิต... ..
- ค ส่งมอบต้นแบบ ให้ชุมชนเพื่อนำไปต่อยอดผลิตภัณฑ์ต่อไป.....
- ง ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ให้ชุมชน เพื่อนำไปใช้จริงในการจำหน่ายสินค้า.....
- จ สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์.....
- ฉ เผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบงานนิทรรศการ กิจกรรม Work shopและทำการทดสอบตลาด
ผลงานวิจัย.....
- ช กลุ่มชุมชนเริ่มผลิตสินค้าตามแบบงานวิจัย ทดสอบตลาดในงานแสดงสินค้า.....
- ซ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์.....
- ณ กิจกรรมให้ความรู้กับกลุ่มชุมชน.....
- ญ ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับ
ตลอดโครงการ.....

ภาคผนวก ก.

หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า สิริระวีรัตน์ วรรณรัตน์
 ตำแหน่ง เจ้าพนักงาน หน่วยงาน ร้านขนมไทยโบราณ
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การพิมพ์ แผ่นพิมพ์ บนหม รูปและภาพถ่าย ๖๖: ๒๕๖๖

ลงชื่อ


(นางสิริระวีรัตน์ วรรณรัตน์)

...../...../.....

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความสำเร็จในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

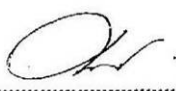
ข้าพเจ้า หวนระ ทย ศุภกิตติ
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ หน่วยงาน อานระ ทยในประเทศไทย
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าแปรรูป รูปแบบลวดลาย ผลิตภัณฑ์
และบรรจุภัณฑ์

ลงชื่อ หวนระ ทย ศุภกิตติ
 (รองเลขาธิการ อานระ ทยในประเทศไทย)
/...../.....

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความสำเร็จในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า นายไพบรินทร์ อวงจันทร์
 ตำแหน่ง ประธาน กลุ่ม หน่วยงาน กลุ่มทอผ้า จ.ฉะเชิงเทรา
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
 ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การผลิต ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าไหมบ้านเว้าจันทน์ อู่งแบบลวดลาย
ผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์

ลงชื่อ 
 (นายไพบรินทร์ อวงจันทร์)
/...../.....

แบบ คอบช. ๕

หนังสือรับรองแสดงความสามารถในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า พล เมธรัตน์ ดำฤทธิ์ตำแหน่ง นักวิจัยอาวุโส หน่วยงาน พนดลค.คสช.

ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
 ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน

การพัฒนาลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน

ลงชื่อ พล เมธรัตน์ ดำฤทธิ์

(พล เมธรัตน์ ดำฤทธิ์)

1 / กรกฎาคม ๖๐

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความสำเร็จในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า นาง ม.พ. ไร่ ไร่ ตำแหน่ง คณาจารย์
 ตำแหน่ง คณาจารย์ หน่วยงาน ร.ร. ๕ เมษ ๑๐๔๐ ๑/ม.๑
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน อุปกรณ์ลวดลาย และบรรจุภัณฑ์

ลงชื่อ ม.พ. ไร่ ไร่ คณาจารย์
 (นาง ม.พ. ไร่ ไร่ คณาจารย์)
๑/๐๖๖๖๖๖ ๖๐

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความสำเร็จในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า ทงตาวัดย์ จิมเนต
 ตำแหน่ง คณบดี หน่วยงาน งานวิจัยและพัฒนา
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การพัฒนาผลิตภัณฑ์โอท็อปโอท็อป สืบแบบลายลวดลายโบราณ

ลงชื่อ ทงตาวัดย์ จิมเนต

(.....)

...../...../.....

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า นางสาว ตวฤทัย จิตภาทวี
 ตำแหน่ง เจ้าพนักงาน หน่วยงาน โรงงานเย็บผ้า ๕,๐๐๐ ปี
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน รูปแบบลวดลาย/ลวดรูปทรงพื้นผิว

ลงชื่อ ตวฤทัย จิตภาทวี
 (ตวฤทัย จิตภาทวี)
๒ / ก.ค. / ๖๐

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า นายพิษณุ แก่มณีคำ
 ตำแหน่ง ประธานกลุ่ม หน่วยงาน กลุ่มงานวัดบ้านเกาะกรังพวงจันทนา จาก อันดับ ๑
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทจักสานด้วยรูปแบบลวดลายและบรรจุภัณฑ์

ลงชื่อ นายพิษณุ แก่มณีคำ
(นายพิษณุ แก่มณีคำ)
/...../.....

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า นางอึ้ง คัญฉา สรรวศิริตำแหน่ง ประ.อาน.กลุ่ม หน่วยงาน กลุ่มทอสี ตากกาน ๑๑๑๑

ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
 ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน

การออกแบบผลิตภัณฑ์ ประ.เขต ทอสี ๐๑๑๑ รูปแบบควาตา ๑๑๑๑

ลงชื่อ กัญฉา สรรวศิริ

(นาง กัญฉา สรรวศิริ)

๗ / ๗ - ๖ / ๖๐

แบบ คอบช. ๔

หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า อรรถสิทธิ์ สันหนะ
 ตำแหน่ง เลขาธิการ หน่วยงาน ร้านขนมเม เกอริ
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การเชื่อมโยงแม่พิมพ์ชุมชนสู่แบบลวดลาย และการบรรจุภัณฑ์

ลงชื่อ 
 (นายอรรถสิทธิ์ สันหนะ)
/...../.....

แบบ คอบช. ๔

หนังสือรับรองแสดงความประสงค์ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า.....รวิภัทร อรรณวนันท์.....
 ตำแหน่ง.....เลขาธิการ.....หน่วยงาน.....ร้านหุ่นขี้ผึ้ง.....
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์.....สังกัด.....คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การพัฒนาแม่พิมพ์ขี้ผึ้ง.....รูปแบบลายลาย.....ผศ.บรรจุมั่นเพียร

ลงชื่อ.....รวิภัทร อรรณวนันท์.....
 (.....)
/...../.....

แบบ คอบข. ๔

หนังสือรับรองแสดงความสำเร็จในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้าพเจ้า ไพจิตร จินดาตาว
 ตำแหน่ง ประจักษ์ หน่วยงาน วิทยาลัยการอาชีพบ้านหมี่ จ.ลพบุรี
 ขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ายินดีนำผลงานวิจัยของแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เรื่อง สัมพันธภาพระหว่างลวดลาย
ประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี
 นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 เป็นหัวหน้าโครงการ ไปใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วในด้าน
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จักสานไม้ไผ่ รูปแบบ ลวดลายบ้านเชียง
และบรรจุภัณฑ์

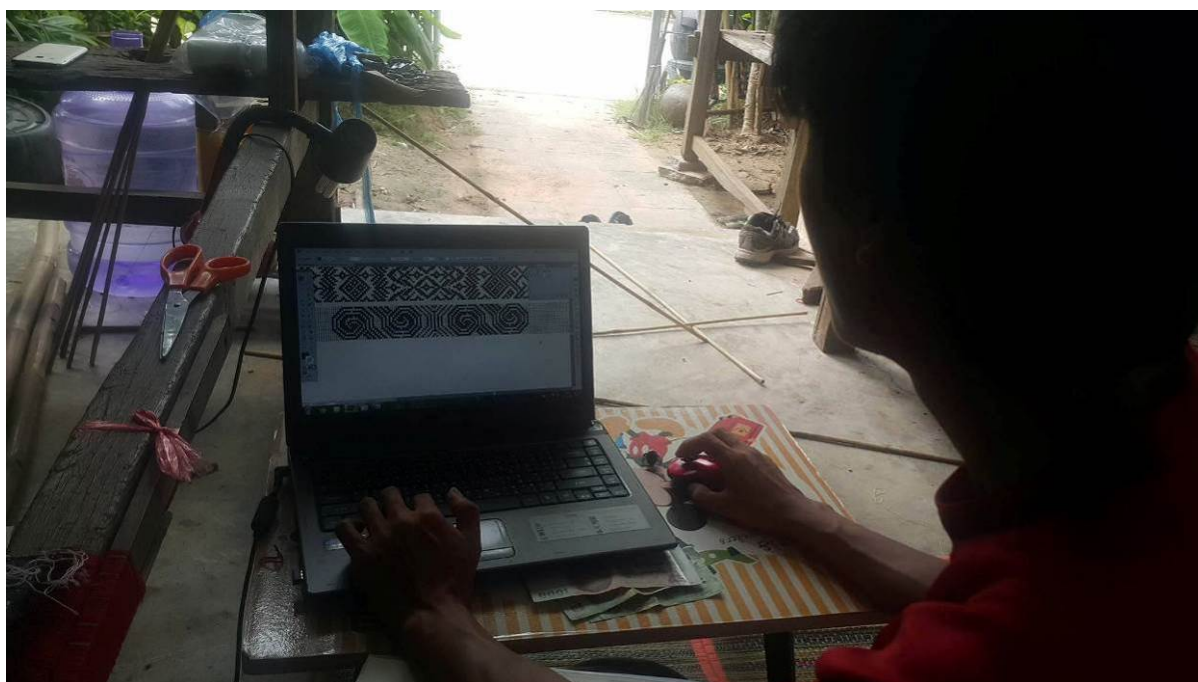
ลงชื่อ ไพจิตร จินดาตาว
นางไพจิตร จินดาตาว
/...../.....

ภาคผนวก ข.

ส่งมอบแบบร่างผลงานออกแบบขั้นต้นให้กลุ่มชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการผลิต

1. ส่งมอบแบบร่างผลงานออกแบบขั้นต้นให้กลุ่มชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตต่อไปในอนาคต

- 1.1 วันที่ 10 สิงหาคม 2560 ส่งมอบลายผ้าขิด จำนวน 3 ลาย ให้กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ
- 1.2 วันที่ 27 ตุลาคม 2560 ส่งมอบแบบร่างกระดี่งมดินเผา จำนวน 3 แบบ ให้ร้านร้อยวันพันปี
- 1.3 วันที่ 27 ตุลาคม 2560 ส่งมอบแบบร่างสร้อยคอดินเผา จำนวน 10 แบบ ให้ร้านแมคแอนด์
แบงค์
- 1.4 วันที่ 28 ตุลาคม 2560 ส่งมอบแบบร่างกระถางต้นไม้ดินเผา จำนวน 3 แบบ ให้ร้านบ้านเชียง
5,000 ปี
- 1.5 วันที่ 28 ตุลาคม 2560 ส่งมอบแบบร่างกระเป๋าจักสานคล้า จำนวน 8 แบบ ให้กลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน
- 1.6 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2560 ส่งมอบลายผ้ามัดหมี่ จำนวน 3 ลาย ให้ร้านพวนคลอเลิศชั้น
- 1.7 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2560 ส่งมอบลายผ้ามัดหมี่ จำนวน 3 ลาย ให้ร้านประกายไหมไทย
- 1.8 วันที่ 13 พฤศจิกายน 2560 ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยทำงาน จำนวน 6 แบบ ให้
กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ
- 1.9 วันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น จำนวน 6 แบบ ให้ร้าน
พวนคลอเลิศชั้น
- 1.10 วันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีและบุรุษ จำนวน 8 แบบ ให้
ร้านประกายไหมไทย



ภาพที่ ผ.1 ส่งมอบลายผ้าขิด จำนวน 3 ลาย ให้กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ



ภาพที่ ผ.2 ส่งมอบแบบร่างกระดิ่งลมดินเผา จำนวน 3 แบบ ให้ร้านร้อยวันพันปี



ภาพที่ ผ.3 ส่งมอบแบบร่างสร้อยคอดินเผา จำนวน 10 แบบ ให้ร้านแมคแอนด์แบงค์



ภาพที่ ผ.4 ส่งมอบแบบร่างกระถางต้นไม้ดินเผา จำนวน 3 แบบ ให้ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี



ภาพที่ ผ.5 ส่งมอบแบบร่างกระเป๋าจักสานคล้ำ จำนวน 8 แบบ ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้ำ อำเภอยางชุมน้อย



ภาพที่ ผ.6 ส่งมอบลายผ้ามัดหมี่ จำนวน 3 ลาย ให้ร้านพวนคลอเลิศชั้น



ภาพที่ ผ.7 ส่งมอบลายผ้ามัดหมี่ จำนวน 3 ลาย ให้ร้านประกายไหมไทย



ภาพที่ ผ.8 ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยทำงาน จำนวน 6 แบบ ให้กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ



ภาพที่ ผ.9 ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น จำนวน 6 แบบ ให้ร้านพวนคลอเลคชั่น



ภาพที่ ผ.10 ส่งมอบแบบร่างเครื่องแต่งกายสตรีและบุรุษ จำนวน 8 แบบ ให้ร้านประกายไหมไทย

ภาคผนวก ค.

ส่งมอบต้นแบบ ให้ชุมชนเพื่อนำไปต่อยอดผลิตภัณฑ์ต่อไป

1. ส่งมอบต้นแบบ ให้ชุมชนเพื่อนำไปต่อยอดผลิตภัณฑ์ต่อไป

- 1.1 วันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 ส่งมอบปั๊มร้อนตรา logo ร้าน เครื่องพร้อมตัวปั๊ม 1 ชุด ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอยางชุมน้อย
- 1.2 วันที่ 6 มกราคม 2561 ส่งมอบแม่แบบเพื่อการทอเสื่ออกให้กลุ่มทอเสื่ออกบ้านแม่หนองจำนวน 2 แม่แบบลาย ประกอบด้วย ลายกระดองเต่า 4 แม่ลาย ลายคลื่น 4 แม่ลาย (แม่ลายคือ ท่อพีวีซีเจาะช่องลายเพื่อใช้ในการปรับลายทอเสื่ออก) พร้อมพิมพ์ทอเสื่อ 2 อัน
- 1.3 วันที่ 10 มกราคม 2561 ส่งมอบต้นแบบผลิตภัณฑ์กระดังลมเพื่อเป็นแนวทางในการจำหน่าย 1 ชิ้นงาน ให้ร้านร้อยวันพันปี
- 1.4 วันที่ 10 มกราคม 2561 ส่งมอบต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป่าจักสานไม้ไผ่ จำนวน 6 ชิ้นงาน ให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น
- 1.5 วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 ส่งมอบแม่พิมพ์ซิลิโคนสำหรับการทำขนมชั้น จำนวน 20 ชิ้นงาน ให้ร้านขนมไทยครูตี๋
- 1.6 วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 ส่งมอบแม่พิมพ์แผ่นโรยผงบานอฟฟี่ จำนวน 3 ลาย และปั๊มร้อนจำนวน 3 ลาย พร้อมเครื่องปั๊มร้อน 1 ตัว ให้ร้านบ้านเบเกอรี่
- 1.7 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบต้นแบบและ pattern เครื่องแต่งกายสตรีให้กลุ่ม ๖ มณฑล



ภาพที่ ผ.11 ส่งมอบปั๊มร้อนตรา logo ร้าน เครื่องพร้อมตัวปั๊ม 1 ชุด ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอยางชุมน้อย



ภาพที่ ผ.12 ส่งมอบแม่แบบเพื่อการทอเสื่อกกให้กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท จำนวน 2 แม่แบบลาย ประกอบด้วย ลายกระดองเต่า 4 แม่ลาย ลายคลื่น 4 แม่ลาย (แม่ลายคือ ท่อพีวีซีเจาะช่องลายเพื่อง่ายในการปรับลายทอเสื่อกก) พร้อมพิมพ์ทอเสื่อ 2 อัน



ภาพที่ ผ.13 ส่งมอบต้นแบบผลิตภัณฑ์กระดิ่งลมเพื่อเป็นแนวทางในการจำหน่าย 1 ชิ้นงาน ให้ร้านร้อยวันพันปี



ภาพที่ ผ.14 ส่งมอบต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าจักสานไม้ไผ่ จำนวน 6 ชิ้นงาน ให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น



ภาพที่ ผ.15 ส่งมอบแม่พิมพ์ซิลิโคนสำหรับการทำขนมชั้น จำนวน 20 ชิ้นงาน ให้ร้านขนมไทยครูตัว



ภาพที่ ผ.16 ส่งมอบแม่พิมพ์แผ่นโรยผงบานอฟฟี่ จำนวน 3 ลาย และบิ๊มร้อน จำนวน 3 ลาย พร้อมเครื่องบิ๊มร้อน 1 ตัว ให้ร้านบ้านเบเกอรี่



ภาพที่ ผ.17 ส่งมอบต้นแบบและ pattern เครื่องแต่งกายสตรีให้กลุ่ม ธ มณโฑ

ภาคผนวก ง.

ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ให้ชุมชน เพื่อนำไปใช้จริงในการจำหน่ายสินค้า

ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ให้ชุมชน เพื่อนำไปใช้จริงในการจำหน่ายสินค้า

- 1.1 วันที่ 10 มกราคม 2560 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษใหญ่ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมจักษานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน จำนวน 150 ใบ
- 1.2 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ ป้ายติดสินค้า จำนวน 1000 ใบ ให้ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี
- 1.3 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ จำนวน 700 ใบ และป้ายห้อยสินค้า จำนวน 300 ใบให้กลุ่มทอผ้า ช.มณโฑ
- 1.4 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ จำนวน 500 ใบ และป้ายห้อยสินค้า จำนวน 500 ใบให้ร้านพวนคลอเลิศชั้น
- 1.5 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ จำนวน 1000 ใบ ให้ร้านร้อยวันพันปี
- 1.6 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ป้ายสินค้าและถุงแก้ว จำนวน 1000 ใบให้ร้านแมค แอนด์แบงค์
- 1.7 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ป้ายสินค้าและถุงแก้ว จำนวน 1000 ใบ ให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น
- 1.8 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษกลาง จำนวน 1000 ใบ ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมจักษานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน
- 1.9 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบใบปลิวจำนวน 300 ใบ และสติ๊กเกอร์ติดสินค้าจำนวน 1000 ดวง ให้ร้านขนมไทยครูตัว
- 1.10 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบใบปลิวจำนวน 1000 ใบให้ร้านบ้านเบเกอรี่
- 1.11 วันที่ 9 มีนาคม 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์สายคาดเสื้อ จำนวน 500 ใบ และป้ายห้อยสินค้า จำนวน 500 ใบให้กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นันท์
- 1.12 วันที่ 10 มีนาคม 2561 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษจำนวน 1000 ใบ ให้ร้านประกายไหมไทย



ภาพที่ ผ.18 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษใหญ่ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมจักษานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน จำนวน 150 ใบ



ภาพที่ ผ.19 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ ป้ายติดสินค้า จำนวน 1000 ใบ ให้ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี



ภาพที่ ผ.20 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ จำนวน 700 ใบ และป้ายห้อยสินค้า จำนวน 300 ใบให้กลุ่มทอผ้า ธ.มณฑิ



ภาพที่ ผ.21 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ จำนวน 500 ใบ และป้ายห้อยสินค้า จำนวน 500 ใบให้ร้านพวน
คลองเตย



ภาพที่ ผ.22 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ จำนวน 1000 ใบ ให้ร้านร้อยวันพันปี



ภาพที่ ผ.23 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ป้ายสินค้าและถุงแก้ว จำนวน 1000 ใบให้ร้านแมคแอนด์แบงก์



ภาพที่ ผ.24 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ป้ายสินค้าและถุงแก้ว จำนวน 1000 ใบ ให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น



ภาพที่ ผ.25 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาดกลาง จำนวน 1000 ใบ ให้กับแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจาก
ต้นคล้า อำเภอยางชุมน้อย



ภาพที่ ผ.26 ส่งมอบไปปลิวจำนวน 300 ใบ และสติ๊กเกอร์ติดสินค้าจำนวน 1000 ดวง ให้ร้านขนมไทยครูตัว



ภาพที่ ผ.27 ส่งมอบใบปลิวจำนวน 1000 ใบให้ร้านบ้านเบเกอร์รี่



ภาพที่ ผ.28 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์สายคาดเสื้อ จำนวน 500 ใบ และป้ายห้อยสินค้า จำนวน 500 ใบให้กลุ่มทอเสื้อกบบ้านแมนนท์



ภาพที่ ผ.29 ส่งมอบบรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษจำนวน 1000 ใบ ให้ร้านประกายไหมไทย

ภาคผนวก จ.
สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์

จดสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ 13 คำขอ และทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในการให้สิทธิกับชุมชนเป้าหมาย

- | | |
|--|-------------------------------------|
| 1.1 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000862 ลวดลายผ้าขิด | มอบสิทธิให้กลุ่มทอผ้า จ.มณ |
| ไท | |
| 1.2 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000863 ลวดลายผ้าขิด | มอบสิทธิให้กลุ่มทอผ้า จ.มณ |
| ไท | |
| 1.3 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000859 ลวดลายผ้า | มอบสิทธิให้ร้านประกายไหม |
| ไทย | |
| 1.4 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000860 ลวดลายผ้า | มอบสิทธิให้ร้านพวนคลอ |
| เลคชั่น | |
| 1.5 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000861 ลวดลายผ้า | มอบสิทธิให้ร้านพวนคลอ |
| เลคชั่น | |
| 1.6 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000857 ลวดลายแผ่นจักสาน | มอบสิทธิให้วิสาหกิจชุมชน |
| กลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น | |
| 1.7 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000869 ลวดลายแผ่นจักสาน | มอบสิทธิให้วิสาหกิจชุมชน |
| กลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น | |
| 1.8 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000858 ลวดลายแผ่นจักสาน | มอบสิทธิให้กลุ่มแม่บ้าน |
| เกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน | |
| 1.9 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000856 ลวดลายทอเสื่อกก | มอบสิทธิให้กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท |
| 1.10 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000867 ลวดลายทอเสื่อกก | มอบสิทธิให้กลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่นนท |
| 1.11 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000865 ลวดลายแผ่นแต่งหน้าขนม | มอบสิทธิให้ร้านบ้านเบเกอรี่ |
| 1.12 สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000868 ลวดลายแผ่นแต่งหน้าขนม | มอบสิทธิให้ร้านบ้านเบเกอรี่ |
| สิทธิบัตร เลขที่คำขอ 1802000864 กระถางต้นไม้ | มอบสิทธิให้ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี |

อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อจดสิทธิบัตรเพิ่ม อีก 7 คำขอ

- | | |
|--|--------|
| 1.1 ลวดลายแม่พิมพ์ขนมชั้น | 3 คำขอ |
| 1.2 ลวดลายแม่พิมพ์ซิลิโคน | 2 คำขอ |
| 1.3 ลวดลายผ้าที่ทางกลุ่มไม่ได้เลือกเพื่อผลิต | 2 คำขอ |

823 สำเนา

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก

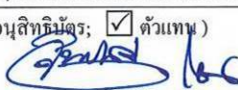
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542	สำหรับเจ้าหน้าที่	
	วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ
	วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	1802000862
	สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
	ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา	
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่		
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ หลอดลายฟ้าขีด		
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน		
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ) และประเทศที่ตนมีถิ่นพำนักถาวร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		
3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมล		
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น		
5. ตัวแทน (ถ้ามี)/ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทรี วัฒนวิเศษ และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		
5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมล jantarus@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th		
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบายได้ว่าคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ		

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่อำระรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ให้ถือว่า ได้ยื่นคำขอนี้ ในวันที่ ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอยื่นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ		10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอยื่นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☒ รูปเขียน 2 รูป 2 หน้า ☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรี สม วัฒน) (นางวรวรรณ ติ่งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

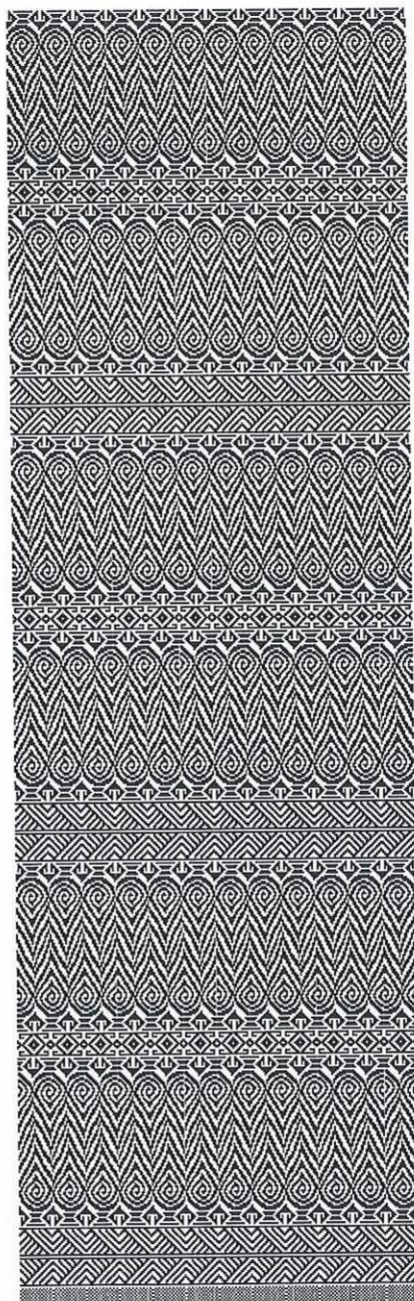
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

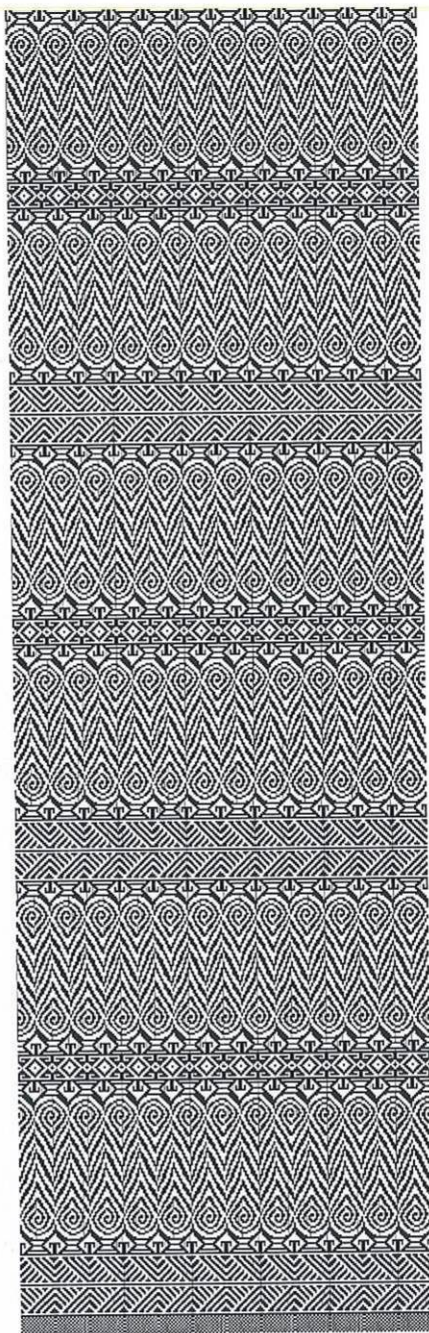
ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายผ้าขิด” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏ
ในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้นำมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1



รูปที่ 2

สำเนา 824

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

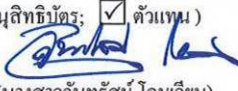
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ 1802000863
ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542		สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ วันประกาศโฆษณา เลขที่ประกาศโฆษณา วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ยักวันดำรงธรรมนิยม สวดลายผ้าขิด		ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมล	
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเวียน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมล jantarus@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบายได้ว่าคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ			

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่ว่าจะรายละเอียดใดครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
เพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตราชอาณาจักร				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอขึ้นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ	10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ	
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอขึ้นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☒ รูปเขียน 2 รูป 2 หน้า ☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรี สมโคเวียน) (นางวรวรรณิ เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

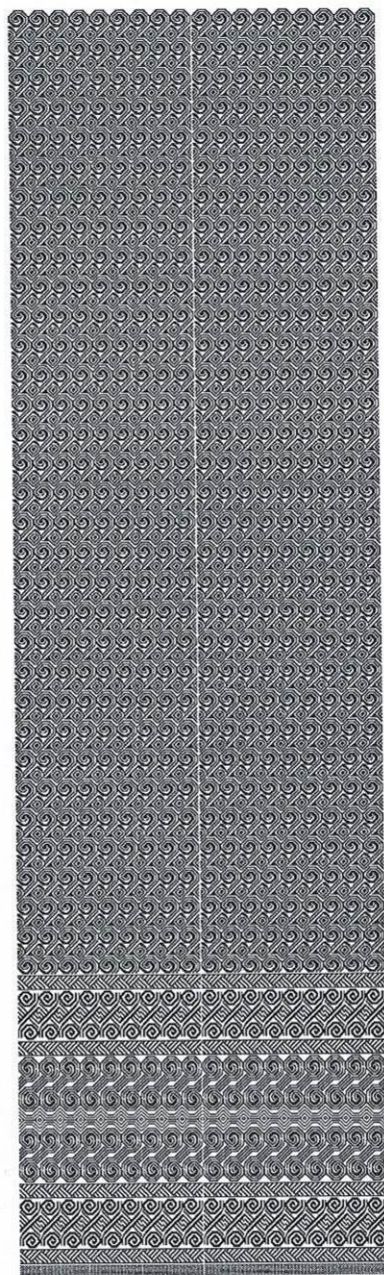
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

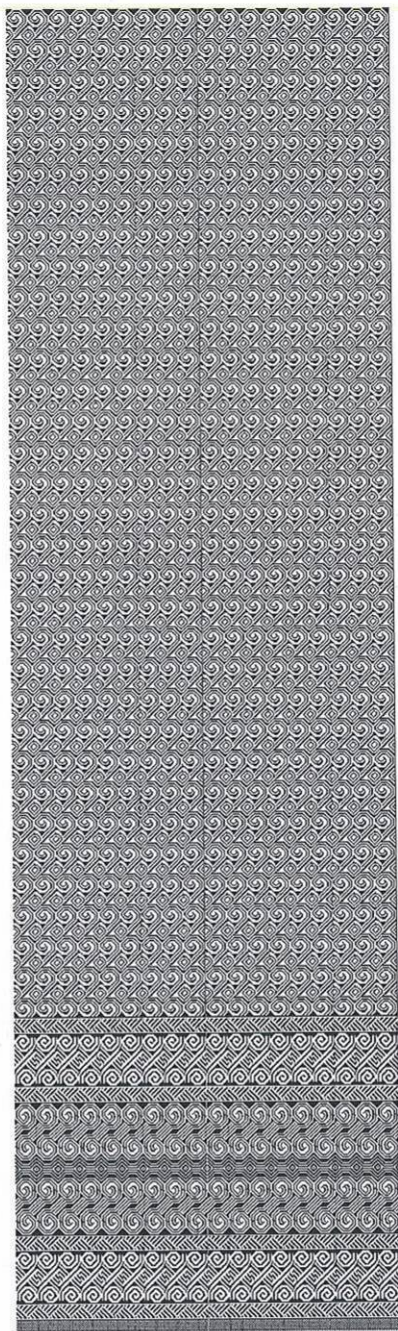
ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายผ้าขิด” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏ
ในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้นำมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1



รูปที่ 2

820 สำเนา

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก

หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542	สำหรับเจ้าหน้าที่	
	วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ
	วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	1802000859
	สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
	ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
วันประกาศโฆษณา		เลขที่ประกาศโฆษณา
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่		
1. ชื่อที่แสดงถึงคุณประโยชน์/การออกแบบผลิตภัณฑ์		
ลวดลายผ้า		
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๔๗ ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมและการยกเว้นค่าธรรมเนียม		
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ)		
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM		
Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		
3.1 สัญชาติ ไทย		
3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204		
3.3 โทรสาร 0-2298-0476		
3.4 อีเมล		
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		
☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น		
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์)		
นางสาวจันทรีสม โคมเวียน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ		
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower		
ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		
5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306		
5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370		
5.3 โทรสาร 0-2298-0476		
5.4 อีเมล jantarush@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th		
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ)		
นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์		
อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม		
ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร		
เลขที่ วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ		
☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอ ไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ		

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
เพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอยื่นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ		10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอยื่นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☒ รูปเขียน 1 รูป 1 หน้า ☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทน์ คุ้มเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ  (นางวรวรรณิณี เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

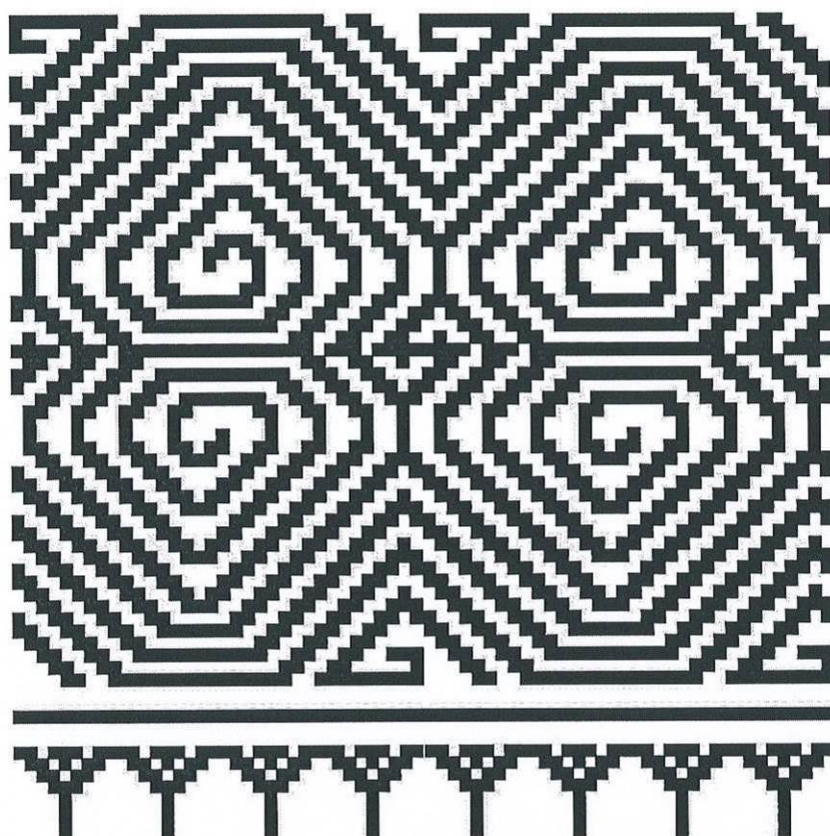
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายผ้า” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏใน
ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1

821

สำเนา

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

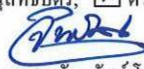
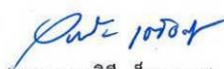
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542	สำหรับเจ้าหน้าที่	
	วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ 1802000860
	สัญลักษณจำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
	ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
	วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่		
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายผ้า		
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน		
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน อำเภอ จังหวัด) อนุสิทธิบัตร และในสัญญาสิทธิบัตร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		
3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมลล์		
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น		
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเย็น , นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		
5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมลล์ jantarush@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th		
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบายได้ขึ้นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ		

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
 เติมเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สพ/สป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตราชอาณาจักร				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอยื่นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ	10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ	
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอยื่นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☒ รูปเขียน 1 รูป 1 หน้า ☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรีสม โคมเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ  (นางวรวรรณ เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายผ้า” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏใน
ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1

822

สำเนา

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

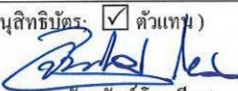
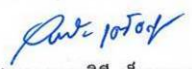
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542	สำหรับเจ้าหน้าที่ วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 เลขที่คำขอ วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561 1802000861 สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ วันประกาศโฆษณา เลขที่ประกาศโฆษณา วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	
	1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ สวดลายผ้า	
	2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน	
	3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400 3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมล	
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น		
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทรรักษ์ โคมเวียน และ นางวรรณณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400 5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมล jantarrush@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th		
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) นางสาวณิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ		

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม้อำนาจนายทะเบียนได้รับถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
 เพิ่มเติมนักกล่าวด้วย

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอขึ้นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ	10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ	
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอขึ้นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☒ รูปเขียน 1 รูป 1 หน้า ☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรีสม โคมเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ  (นางวรรรณณี เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

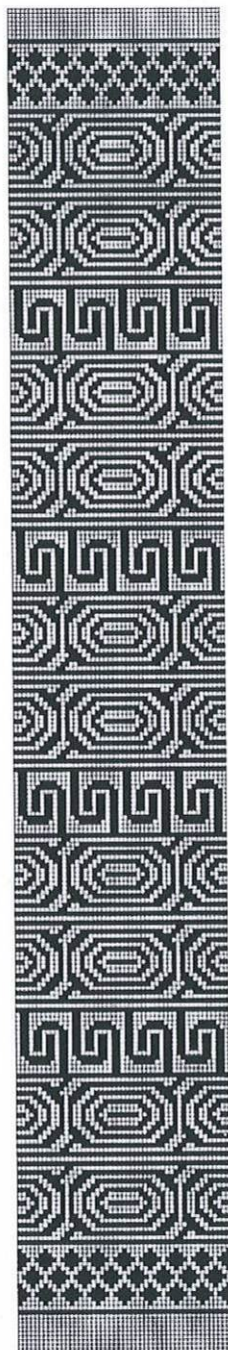
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายผ้า” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏใน
ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

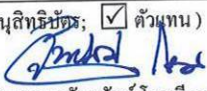
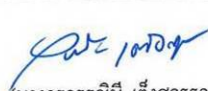
หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอยื่นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ		10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอยื่นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอยื่นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☐ รูปเขียน - รูป - หน้า ☒ ภาพถ่าย 2 รูป 1 หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรีสม โคมเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				
 (นางวรวรรณนิ เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

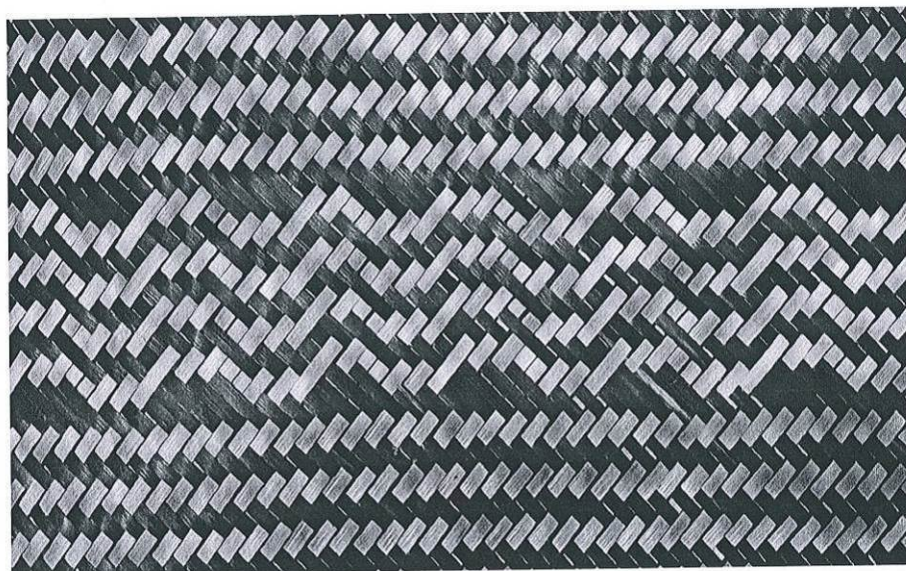
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

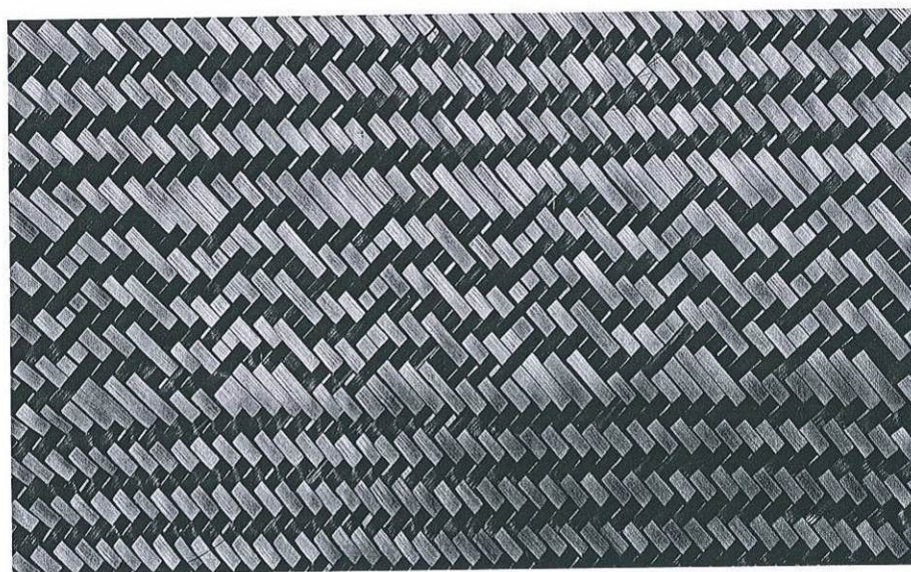
ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายแผ่นจักสาน” ดังมีรายละเอียดตามที่
ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1



รูปที่ 2

สำเนา

8201

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

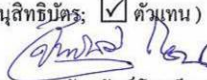
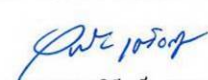
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ 1802000869
ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542		สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
		วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
		วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
		ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	
ยกเว้นค่าธรรมเนียม ลดลดแลกแจกแถม			
1. ชื่อที่แสดงถึงคุณประโยชน์/การออกแบบผลิตภัณฑ์			
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมลล์	
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเวียน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมลล์ jantarus@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) 1. นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 2. นายภุชญา คูพันธุ์ง อยู่ ที่ สาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะศิลปกรรมและออกแบบ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้อื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ			

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
 เพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอขึ้นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ		10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอขึ้นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้ออธิบาย 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☐ รูปเขียน - รูป - หน้า ☒ ภาพถ่าย 2 รูป 1 หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรีสม์ โคมเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ  (นางวรวรรณนิ เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

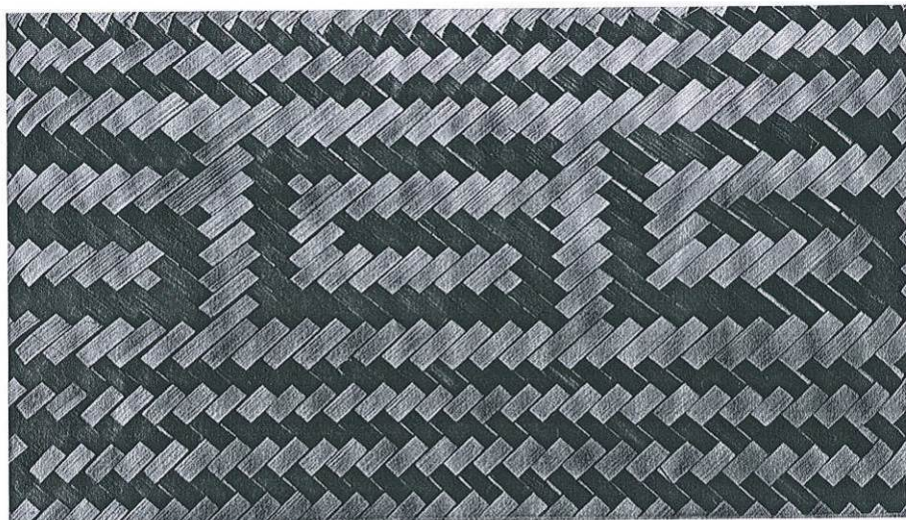
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

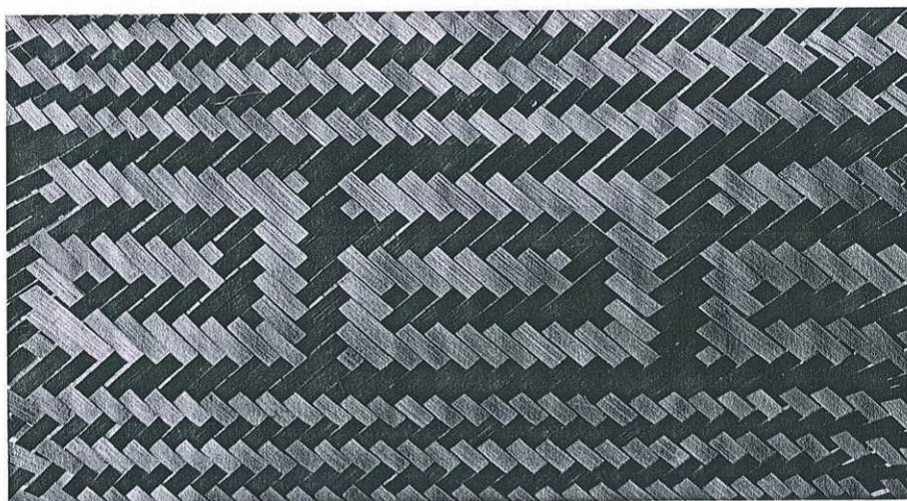
ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายแผ่นจักสาน” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1



รูปที่ 2

819

สำเนา

แบบ สป/สผ/สป/001-ก

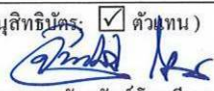
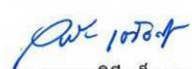
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ 1802000858
ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542		สัญลักษณจำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ วันประกาศโฆษณา เลขที่ประกาศโฆษณา วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
		ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ชุดสายแผ่นจิกสาน			
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอที่ขึ้นในคราวเดียวกัน ว่าด้วยบัตรคำธรรมเนียมและการยกเว้นค่าธรรมเนียม			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมล	
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเวียน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมล jantaruh@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) 1. นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 2. นายกฤษฎา คูพันธ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะศิลปกรรมและออกแบบ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ			

หมายเหตุ ในกรณีที่ไมอาจระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
เพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอยื่นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ		10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอยื่นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☐ รูปเขียน - รูป - หน้า ☒ ภาพถ่าย 2 รูป 1 หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรีสม์ โคมเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				
 (นางวรวรรณิณี เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายแผ่นจักสาน” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้นำมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1



รูปที่ 2

318

สำเนา

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561 สัญลักษณ์เข้าเนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	เลขที่คำขอ 1802000857
ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542		ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
		วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
		วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่			
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมสิทธิ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายแผนจิกสาน			
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอที่ขึ้นในคราวเดียวกัน			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด) และประกาศคณะกรรมการสิทธิบัตร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ด.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400			
		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมล	
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเวียน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ด.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมล jantarus@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) 1. นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 2. นายภฤชญา ภูพินดุง อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะศิลปกรรมและออกแบบ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อำนาจได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ วันขึ้น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ			

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
 เพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

817

สำเนา

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก

หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ 1802000856
ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542		สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
		วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
		วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่			
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายทอเสือก			
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมล	
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเวียน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมล jantarush@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) 1. นางสาวนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 2. นายกฤษฎา ดุพันดุง อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะศิลปกรรมและออกแบบ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ			

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
 เพิ่มดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอขึ้นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ		10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอขึ้นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☒ รูปเขียน 2 รูป 1 หน้า ☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร: ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรีสม์ โคมเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				
 (นางวรวรรณนิ เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

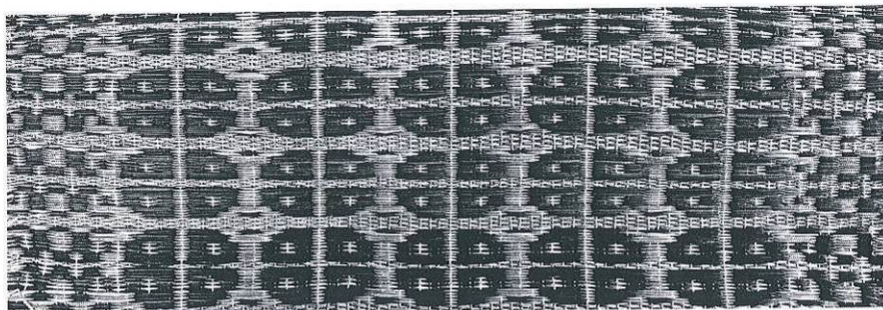
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

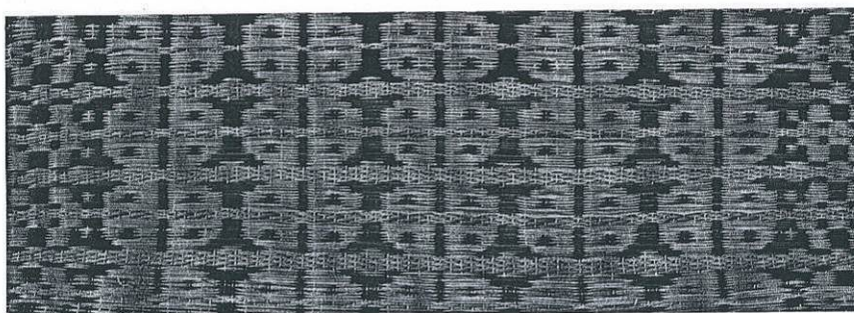
ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายทอเสือกก” ดังมีรายละเอียดตามที่
ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1



รูปที่ 2

828

สำเนา

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

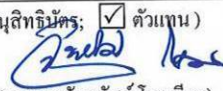
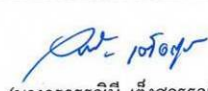
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ 1802000867
ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542		สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ วันประกาศโฆษณา เลขที่ประกาศโฆษณา วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
1. ชื่อที่แสดงถึงคุณประโยชน์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ขวดลายทอเสือก			
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้ยื่นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมล	
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเวียน และ นางวรรณณิ เตังสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมล jantaruh@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) 1. นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 2. นายฤทธิญา ดุพันธ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะศิลปกรรมและออกแบบ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบายว่าคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีสาระประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ			

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางระนาบและขีดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
 เพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอยื่นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ		10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอยื่นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอยื่นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย			14.เอกสารประกอบด้วย	
ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า			☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า			☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์	
ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า			☒ หนังสือมอบอำนาจ	
ง.รูปเขียน รูป หน้า			☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ	
จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์			☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย	
☒ รูปเขียน 2 รูป 1 หน้า			☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ	
☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า			☐ เอกสารอื่น ๆ	
ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า				
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรม โคมเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ  (นางวรวรรณิ เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

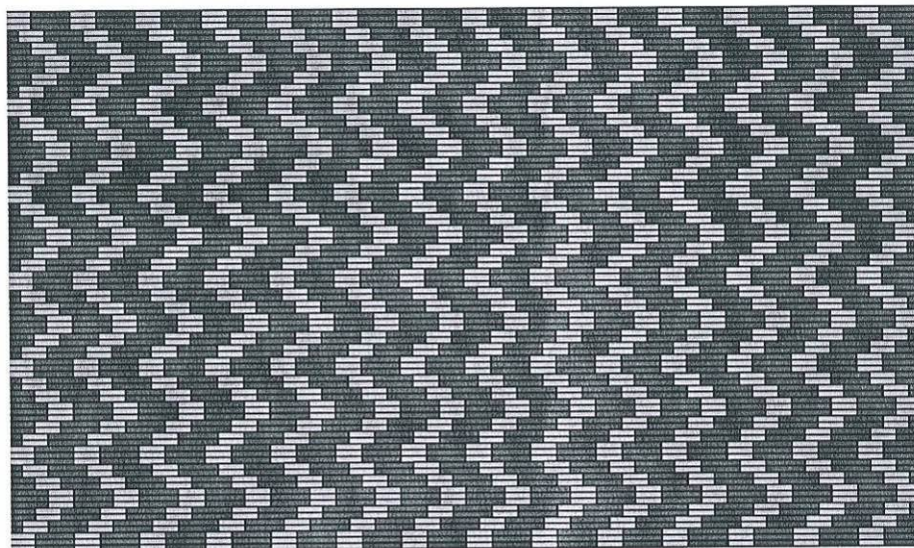
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

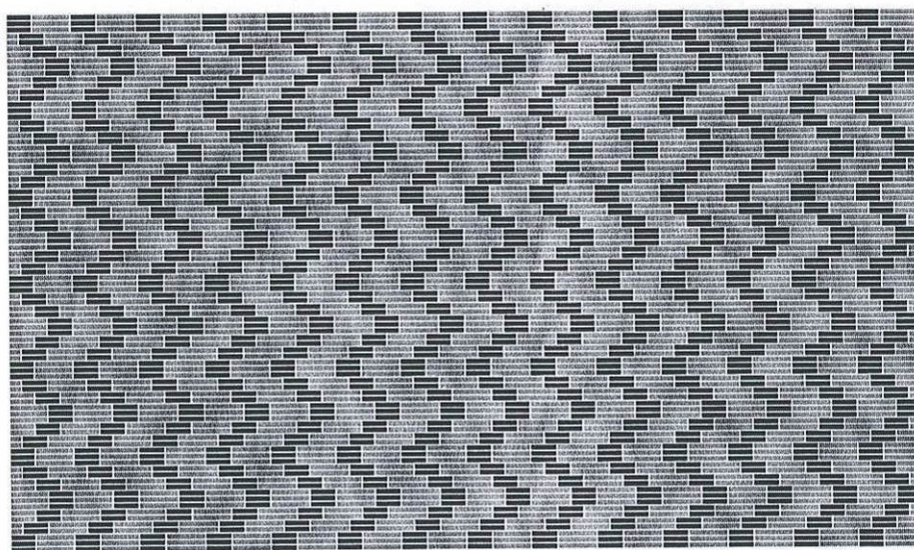
ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายทอเสือกก” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้นำมาพร้อมนี้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า



รูปที่ 1



รูปที่ 2

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

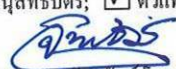
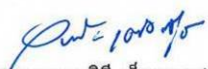
สำเนา 82.6

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561 วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ 1802000865
ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542		สัญลักษณจำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์ วันประกาศโฆษณา เลขที่ประกาศโฆษณา วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ สวดสายแผ่นแต่งหน้าขนม		ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน กฏกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๗ ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมและการยกเว้นค่าธรรมเนียม สำหรับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร และประกาศคณะกรรมการสิทธิบัตร			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมลล์	
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเวียน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมลล์ jantarush@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ			

หมายเหตุ ในกรณีที่ไมอาจระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
เพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประคิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ให้ถือว่า ได้ยื่นคำขอนี้ ในวันที่ ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอยื่นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ	10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ	
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอขึ้นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้อธิบดีเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☒ รูปเขียน 5 รูป 2 หน้า ☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรี ตรีโคมเวียน) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ  (นางวรวรรณิณี เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

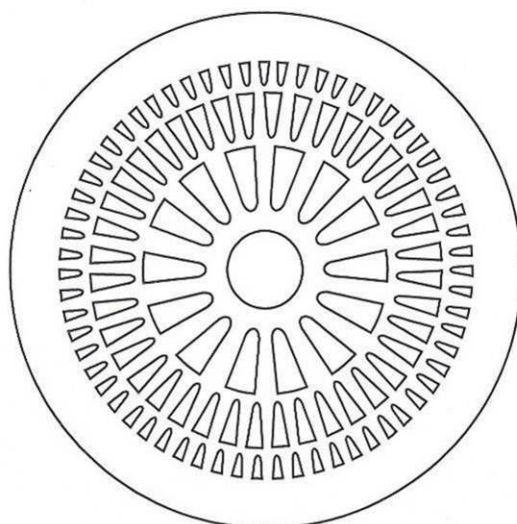
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายแผ่นแตงหน้าขนม” ดังมีรายละเอียด
ตามที่ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

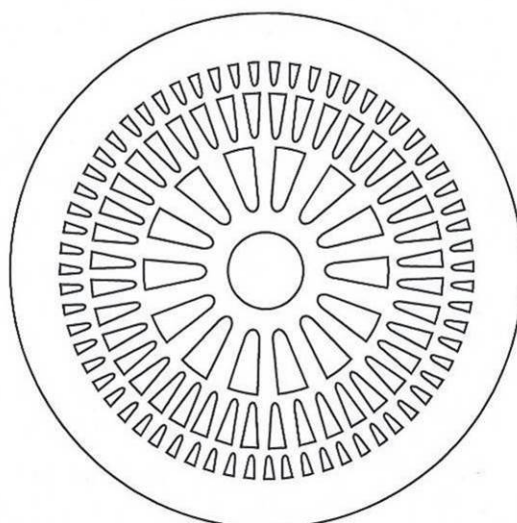
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า



รูปที่ 1



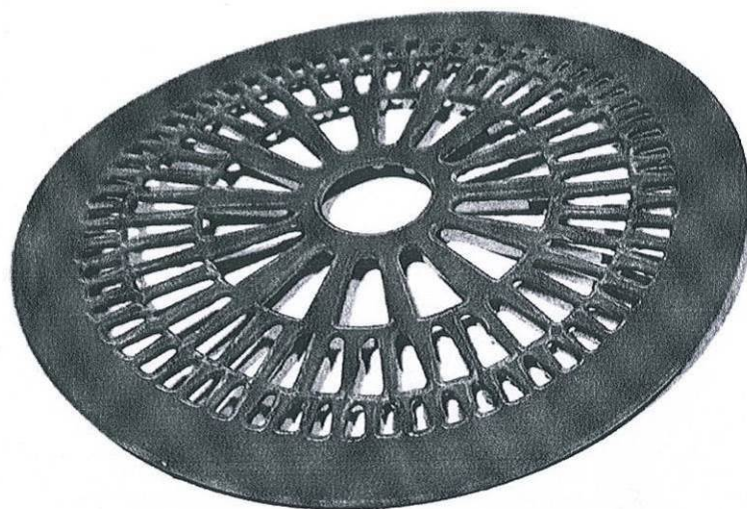
รูปที่ 2



รูปที่ 3

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

รูปที่ 4



รูปที่ 5

830

สภานิติบัญญัติ

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

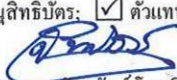
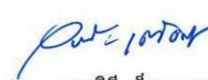
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542	สำหรับเจ้าหน้าที่	
	วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ
	วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	1802000868
	สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
	ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา	
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่		
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมสิทธิ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายแผ่นแตงหน้าขนม		
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน		
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		
3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204 3.3 โทรสาร 0-2298-0476 3.4 อีเมล		
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น		
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทร์สม โคมเวียน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		
5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306 5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370 5.3 โทรสาร 0-2298-0476 5.4 อีเมล jantarush@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th		
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ) นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ		

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้ โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียด
 เพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอขึ้นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ	10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ	
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอขึ้นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☒ รูปเขียน 5 รูป 2 หน้า ☐ ภาพถ่าย รูป - หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทรี คุ้มเวียง) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ  (นางจันทรี คุ้มเวียง) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

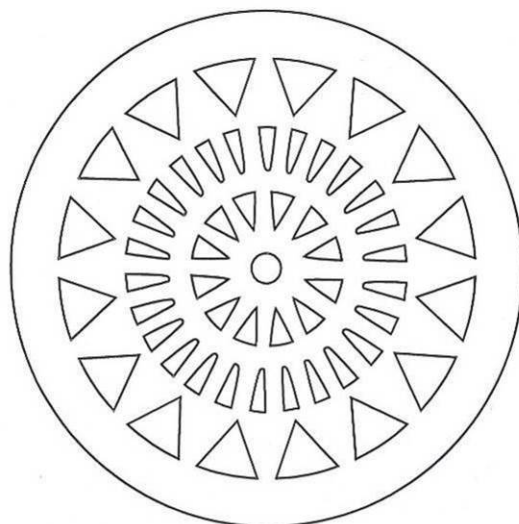
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

ข้อถ้อยสิทธิ

ข้อถ้อยสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ลวดลาย ของ “ลวดลายแผ่นแตงหน้าขนม” ดังมีรายละเอียด
ตามที่ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

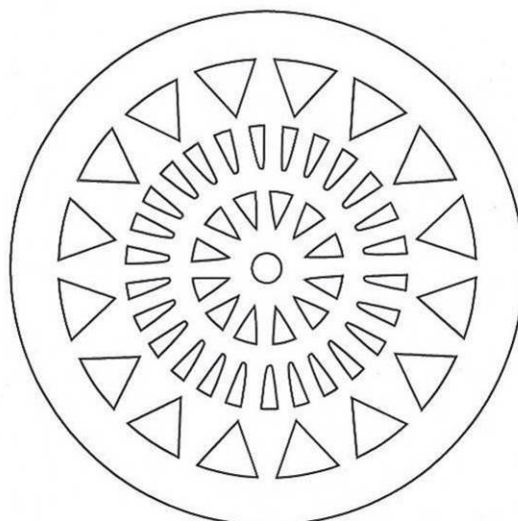
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า



รูปที่ 1



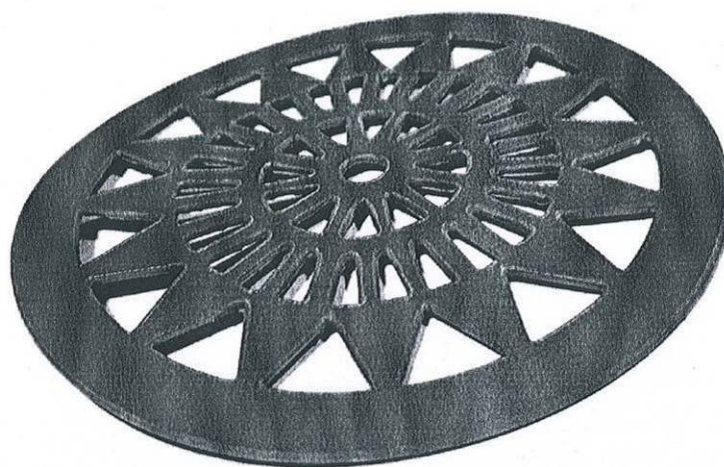
รูปที่ 2



รูปที่ 3

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

รูปที่ 4



รูปที่ 5

สำเนา 825

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก

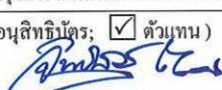
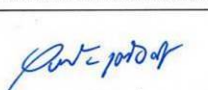
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542	สำหรับเจ้าหน้าที่	
	วันรับคำขอ 21 ก.พ. 2561	เลขที่คำขอ
	วันยื่นคำขอ 21 ก.พ. 2561	1802000864
	สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
	ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์	
ประเภทผลิตภัณฑ์		
วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา	
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่		
1. ชื่อที่แสดงถึงกรรมสิทธิ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ กระถางต้นไม้		
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ 1 ในจำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน		
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 อาคาร SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400		
3.2 โทรศัพท์ 0-2278-8204		
3.3 โทรสาร 0-2298-0476		
3.4 อีเมลล์		
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น		
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์) นางสาวจันทรี สม วัฒน และ นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 979/17-21 ชั้น 14 SM Tower ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400		
5.1 ตัวแทนเลขที่ 2504 และ 2306		
5.2 โทรศัพท์ 0-2278-8200 ต่อ 8370		
5.3 โทรสาร 0-2298-0476		
5.4 อีเมลล์ jantaruh@trf.or.th, worawanninee@trf.or.th		
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด) นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อยู่ที่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบายว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ		

หมายเหตุ ในกรณีที่ไมอาจระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

8.การยื่นคำขออนุญาตนำเข้า				
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการ ประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ
8.1				
8.2				
8.3				
8.4 ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ให้ถือว่า ได้ยื่นคำขอนี้ ในวันที่ ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย ☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอขึ้นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้				
9.การแสดงผลการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ได้แสดงผลการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด				
10.การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ				
10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ		10.2 วันที่ฝากเก็บ		10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ
11.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอขึ้นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันที่ยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่ จัดทำเป็นภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอขึ้นเป็นภาษา ☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ				
12.ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบดีประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร หรือรับจดทะเบียน และประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้ หลังจากวันที่ เดือน พ.ศ. ☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา				
13.คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย ก.แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า ข.รายละเอียดการประดิษฐ์ หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า ค.ข้อถ้อยสิทธิ 1 หน้า ง.รูปเขียน รูป หน้า จ.ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ ☐ รูปเขียน รูป หน้า ☒ ภาพถ่าย 7 รูป 3 หน้า ฉ.บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า			14.เอกสารประกอบด้วย ☒ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ หนังสือรับรองการแสดงผลการประดิษฐ์/การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ☒ หนังสือมอบอำนาจ ☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ ☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่น คำขอในประเทศไทย ☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ ☐ เอกสารอื่น ๆ	
15.ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ☒ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน ☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....				
16.ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร; ☒ ตัวแทน)  (นางสาวจันทิมา คุ้มเวียง) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ  (นางวรรณิณี เต็งสุวรรณ) ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ				

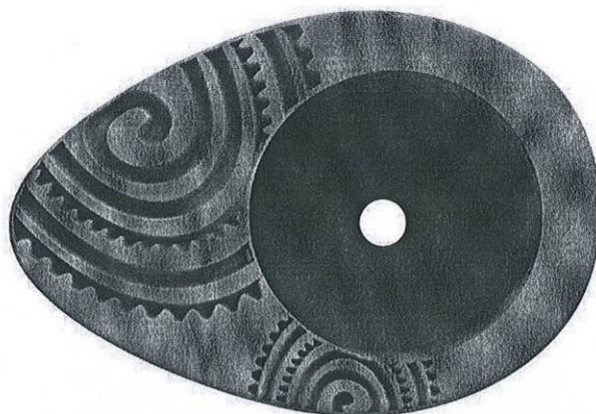
หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

ข้อถกเถียง

ข้อถกเถียงในรูปแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ รูปร่าง ลักษณะ สวดสาย ของ “กระถางต้นไม้” ดังมีรายละเอียดตามที่ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นมาพร้อมนี้

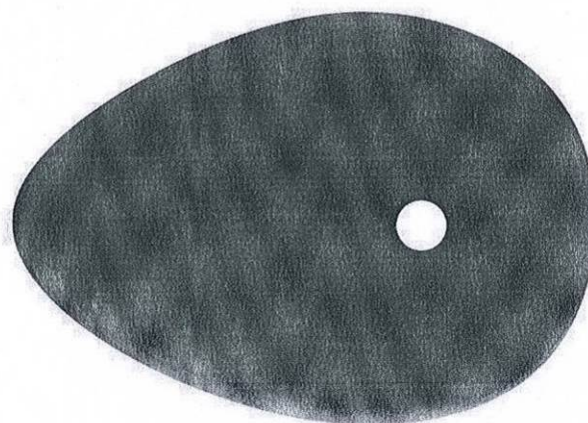
หน้า 1 ของจำนวน 3 หน้า



รูปที่ 1

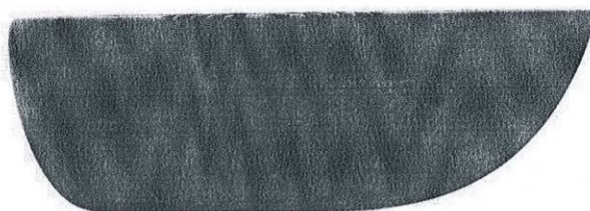


รูปที่ 2



รูปที่ 3

หน้า 2 ของจำนวน 3 หน้า



รูปที่ 4



รูปที่ 5



รูปที่ 6

หน้า 3 ของจำนวน 3 หน้า



รูปที่ 7

ภาคผนวก ฉ.

เผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบงานนิทรรศการ กิจกรรม Work shopและทำการทดสอบตลาดผลงานวิจัย

เผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบงานนิทรรศการ กิจกรรม Work shop และทำการทดสอบตลาดผลงานวิจัย

1.1 วันที่ 9 -11 มีนาคม 2561 จัดแสดงนิทรรศการในชื่องาน “ลาย#2 กลิ้ง กด แกะ ก่อ” ณ ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานี มีผู้ลงทะเบียนเข้าชมงานนิทรรศการ 1,535 คน

1.2 วันที่ 10 มีนาคม 2561 กิจกรรม Work shop ทำของที่ระลึกจากเศษผ้าที่เหลือจากการตัดเย็บ (ผ้าทอในงานวิจัย) โดยคุณไวยพจน์ ดวงจันทร์ ประธานกลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 65 คน

1.3 วันที่ 11 มีนาคม 2561 กิจกรรม Work shop ทำของที่ระลึก ที่รองแก้วจากจักสานคล้า (ลาย ขดกันหอยบ้านเชียง) โดยคุณพัชราพรณ์ แก่นนาคำ ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 42 คน

1.4 วันที่ 9-11 มีนาคม 2561 ทดสอบตลาดผลงานวิจัย โดยมีกลุ่มชุมชนที่เข้าร่วมจำนวน 6 กลุ่ม ยอดจำหน่ายสินค้าใน 3 วัน (เวลา 16.00-22.00 น.) ดังนี้

1.4.1 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน(วันที่ 9 และวันที่ 11 มีนาคม 2561) 2 วัน ยอดจำหน่ายสินค้า 4,000 บาท

1.4.2 กลุ่มทอเสื่อกกบ้านเม่นนท(วันที่ 9 มีนาคม 2561) 1 วัน ยอดจำหน่ายสินค้า 4,200 บาท

1.4.3 ร้านขนมไทยครูต๋วยยอดจำหน่ายสินค้า 3,000 บาท

1.4.4 ร้านบ้านเบเกอรี่ยอดจำหน่ายสินค้า 5,600 บาท

1.4.5 ร้านร้อยวันพันปียอดจำหน่ายสินค้า 4,310 บาท

1.4.6 กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑยอดจำหน่ายสินค้า 30,000 บาท

1.5 วันที่ 13 มีนาคม 2561 แสดงนิทรรศการในโครงการปัจฉิมนิเทศและมอบประกาศนียบัตรและแนะนำการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี นำผลงานวิจัยจัดแสดงเพื่อประชาสัมพันธ์เชิงรุกในนามมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ณ ชั้น 4 ศูนย์การค้า เซ็นทรัลพลาซา อุดรธานี

1.6 วันที่ 27 เมษายน 2561 แสดงนิทรรศการ เนื่องจาก พลเอกดาวพงษ์รัตนสุวรรณ องคมนตรี จะเข้าเยี่ยมชมและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ณ อาคาร 17 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

1.7 วันที่ 9 พฤษภาคม 2561 แสดงนิทรรศการสภาคาแฟ โดยมีหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพจัดสภาคาแฟ เชนนี้ที่อุดรธานี นัคที่ 7 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

1.8 วันที่ 21 พฤษภาคม 2561 แสดงนิทรรศการต้อนรับศาสตราจารย์ นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ในโครงการฝึกอบรม “วิทยากรหลักสูตรการพัฒนาวิจัย” (Training for the trainers) ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

วันที่ 9 -11 มีนาคม 2561 จัดแสดงนิทรรศการในชื่องาน “ลาย#2 กลิ้ง กด แกะ ก่อ” ณ ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานี มีผู้ลงทะเบียนเข้าชมงานนิทรรศการ 1,535 คน

วันที่ 10 มีนาคม 2561 กิจกรรม Work shop ทำของที่ระลึกจากเศษผ้าที่เหลือจากการตัดเย็บ (ผ้าทอในงานวิจัย) โดยคุณไวยพจน์ ดวงจันทร์ ประธานกลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 65 คน

วันที่ 11 มีนาคม 2561 กิจกรรม Work shop ทำของที่ระลึก ที่รองแก้วจากจักสานคล้า (ลายชดกันหอยบ้านเชียง) โดยคุณพัชราพรรณ แก่นนาคำ ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอทุ่งฝน มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 42 คน

วันที่ 9-11 มีนาคม 2561 ทดสอบตลาดผลงานวิจัย โดยมีกลุ่มชุมชนที่เข้าร่วมจำนวน 6 กลุ่ม ยอดจำหน่ายสินค้าใน 3 วัน (เวลา 16.00-22.00 น.)

“โครงการ นิทรรศการผลงานวิจัย "ลาย # 2" กลิ้ง กด แกะ ก่อ” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยสัมพันธ์ภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ภายใต้ชื่องานนิทรรศการ "ลาย #2 กลิ้ง กด แกะ ก่อ" ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม 2) เพื่อประชาสัมพันธ์เชิงรุกของสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน 3) เพื่อการจัดสร้างการออกแบบ (Design Workshop) ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนอุดรธานี ให้บุคคลภายนอกที่สนใจในศาสตร์ด้านการออกแบบ 4) เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีในผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดอุดรธานี ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม และ 5) ประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค โดยวันแสดงงานนิทรรศการ 9-11 มีนาคม 2561 ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานี

ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการและผลการดำเนินการ

การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ

1. กรรมการรับผิดชอบโครงการ :

1. ผศ.ดร.กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ หัวหน้าโครงการวิจัย สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. อัจฉริยา สุริยา ผู้ร่วมวิจัย กรรมการและเลขานุการ สาขาวิชาอาหารและบริการ คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

3. ผศ.สุทธินี สุขกุล ผู้ร่วมวิจัย กรรมการ สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. ดร.กฤษฎา คูพันธุ์ง ผู้ร่วมวิจัย กรรมการ สาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

5. อ.โอฬัฏย์ สิงห์คำ กรรมการ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

6. อ.มาริญา ทรงปัญญา กรรมการ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

4. ชุตส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อาจประสานร่วมกับนักศึกษาสุขภาพจิตที่ 8 อุดรธานี เพื่อนำเสนองานในรูปแบบนวัตกรรมของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อเป็นประโยชน์โดยกว้าง ภาพรวมเป็นการจัดนิทรรศการที่ดีมาก
5. ต้องการให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นที่ยังไม่พัฒนา จะทำให้เป็นที่สนใจของลูกค้าเพิ่มขึ้นอีก
6. ต้องการให้มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่เป็นภูมิปัญญานำเสนอและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างได้อีก
7. จัดงานได้ดีมาก
8. เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อเข้าถึงประชาชนในกลุ่มต่างๆ มากขึ้น
9. ต้องการให้มีงานวิจัยที่นำทุนทางท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์บ่อยๆ
10. กิจกรรม Workshop เป็นกิจกรรมที่ดี ปลุกฝังและให้คนได้รู้ถึงงานศิลปะพื้นถิ่นมากขึ้น



ภาพที่ ผ.30 เตรียมอาหารว่างในงานนิทรรศการ โดยนักศึกษาสาขาวิชาอาหารและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดย อาจารย์อัจฉริยา สุริยา



ภาพที่ ผ.31 เตรียมของที่ระลึกในงานนิทรรศการ โดยนักศึกษา สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา ภาควิชาศิลปะ
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นำทีมโดย ผศ.สุทธิณี สุขกุล



ภาพที่ ผ.32 เตรียมงานนิทรรศการวันที่ 8 มีนาคม 2561 ณ ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานี

วันที่ 9 มีนาคม 2561 ณ ลานกิจกรรม ซอย 1 ศูนย์การค้า UD Town ผศ.จรรยา ถาวรจักร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี กล่าวเปิดนิทรรศการผลงานวิจัย ลาย#2 กลิ้ง กด แกะ ก่อ ผลงานวิจัย สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนใน จังหวัดอุดรธานี ซึ่งจัดขึ้นโดยอาจารย์สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อ เผยแพร่ผลงานวิจัยสัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และ ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม เป็นการประชาสัมพันธ์เชิงรุกของสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ให้เป็นที่ ประจักษ์แก่สาธารณชน เป็นเวทีจัดสาธิตการออกแบบ (Design Workshop) ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนอุดรธานี ให้ บุคคลภายนอกที่สนใจในศาสตร์ด้านการออกแบบ เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีในผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรธานี และประเมินผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค

เปิดงานนิทรรศการ “ลาย#2: กลิ้ง กด แกะ ก่อ” ตัดริบบิ้นเปิดงาน โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรรยา ถาวรจักร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช ผู้อำนวยการฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้า สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย

คุณเบญจพร สามพรม หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง



ภาพที่ ผ.33 เปิดงานนิทรรศการ “ลาย#2: กลิ้ง กด แกะ ก่อ”



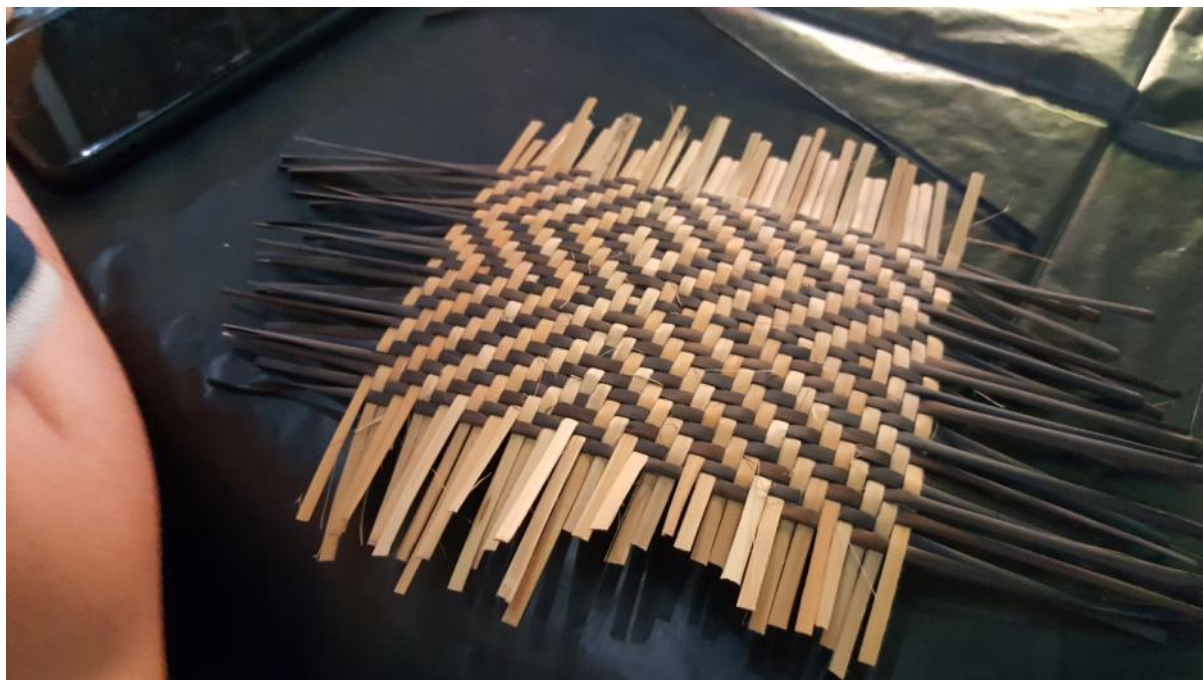
ภาพที่ ผ.34 บรรยากาศในงานนิทรรศการ ลาย#2 กลิ้ง กัด แกะ ก่อ



ภาพที่ ผ.35 บรรยากาศในงานนิทรรศการ ลาย#2 กลิ้ง กัด แกะ ก่อ



ภาพที่ ผ.36 Design Workshop วันที่ 10 มีนาคม 2561 กิจกรรมทำของที่ระลึกจากผ้า



ภาพที่ ผ.37 Design Workshop วันที่ 11 มีนาคม 2561 กิจกรรมทำของที่ระลึกจักสานคล้า

ร้านค้าที่มาออกร้านในงานนิทรรศการทั้งสิ้น 8 ร้านค้า ประกอบด้วย

- 1) ร้าน ธ มณโฑ (กลุ่มสิ่งทอ) 2) ร้านร้อยวันพันปี (เครื่องปั้นดินเผา) 3) ร้าน Oh-Patt (เครื่องปั้นดินเผา)
- 4) ร้านขนมไทยครูตัว (ร้านขนมไทย) 5) ร้านบ้านเบเกอร์รี่ (ขนมเบเกอร์รี่) 6) ร้านอัจฉรานนท์ (กลุ่มทอเสื่อกก)
- 7) ร้านจักสานต้นกล้าอำเภอทุ่งฝน (จักสานคล้า) 8) ร้านสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์



ภาพที่ ผ.38 บรรยากาศร้านค้าที่มาออกร้านในงานนิทรรศการ



ภาพที่ ผ.39 บรรยากาศร้านค้าที่มามาก้านในงานนิทรรศการ

วันที่ 13 มีนาคม 2561 แสดงนิทรรศการในโครงการปัจฉิมนิเทศและมอบประกาศนียบัตรและ
 แนะนำการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี นำ
 ผลงานวิจัยจัดแสดงเพื่อประชาสัมพันธ์เชิงรุกในนามมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ณ ชั้น 4 ศูนย์การค้า
 เซ็นทรัลพลาซา อุดรธานี



ภาพที่ ผ.40 ร่วมแสดงนิทรรศการในโครงการปัจฉิมนิเทศและมอบประกาศนียบัตรและแนะนำการศึกษา
 ประจำปีการศึกษา 2561

วันที่ 27 เมษายน 2561 แสดงนิทรรศการ เนื่องจาก พลเอกดาวพงษ์รัตนสุวรรณ องคมนตรี จะเข้าเยี่ยมชมและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ณ อาคาร 17 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

องคมนตรี ตรวจติดตามการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามพระราชบัญญัติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี วันที่ 27 เมษายน 2561 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุม อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พลเอกดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ องคมนตรี ตรวจเยี่ยมและติดตามการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามพระราชบัญญัติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อความมั่นคงของประเทศ จากนั้นได้บรรยายพิเศษให้กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกฝังจิตสำนึกของการเป็นครู เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการน้อมนำพระราชปณิธาน และพระราชโบาย มาปฏิบัติเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติภายหลังสำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้น้อมนำพระราชโบาย ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ได้ทรงมอบพระราชโบายด้านการศึกษาและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งยังปรับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ยุทธศาสตร์ใหม่มหาวิทยาลัยราชภัฏ ระยะ 20 ปี ตลอดจนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และยุทธศาสตร์จังหวัดในเขตพื้นที่บริการ โดยมหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นสื่อประสาน และใช้องค์ความรู้ที่มี แก้ไขปัญหาให้กับชุมชนอย่างครบวงจร อันจะส่งผลให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนา และสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้จัดทำโครงการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัย ครอบคลุม ทั้ง 4 จังหวัด (อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู บึงกาฬ) เพื่อให้เกิดการประสานการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ,โครงการส่งเสริมสนับสนุนการผลิตและบริโภคผักปลอดสารเคมีในครัวเรือน , โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน , โครงการสัมพันธ์ภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี, การพัฒนากระบวนการหมักปลาร้าเพื่อผลิตผงนัวธรรมชาติโซเดียมต่ำ ,การยืดอายุการเก็บรักษาข้าวเม่า และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากข้าวเม่าของชุมชน , การพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิต และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ ,โครงการพัฒนาผู้ประกอบการสู่อุตสาหกรรม 4.0 , โครงการพัฒนา SME สู่ Digital economy เป็นต้น ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้นการผลิตครูคุณภาพ ซึ่งเป็นหัวใจของราชภัฏ โดยการพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ มีอัตลักษณ์เด่นชัดเป็นที่ยอมรับ ในด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น และพร้อมทำงานในบริบทของประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร นวัตกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามปรัชญาการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ การพัฒนาการเรียนการสอนแบบ Active Learning พัฒนาทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยการสอดแทรกเนื้อหาในทุกสาขาวิชา เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีและจิตอาสาในการพัฒนาท้องถิ่น ปรับปรุงหลักสูตรครูให้มีความเข้มข้นพัฒนาศักยภาพบัณฑิตครู เสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการเรียนรู้สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มแห่งอนาคต องค์ความรู้ทางวิชาการ และเทคนิคการสอน



ภาพที่ ผ.41 พลเอกดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ องคมนตรี เข้าชมงานนิทรรศการ



ภาพที่ ผ.42 บรรยากาผลงานนิทรรศการพลังแผ่นดินสู่การพัฒนาท้องถิ่น

วันที่ 9 พฤษภาคม 2561 แสดงนิทรรศการสภากาแฟ โดยมีหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพจัดสภากาแฟ เข้านี้ที่อุดรธานี นิตที่ 7 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพจัดสภากาแฟ เข้านี้ที่อุดรธานี นิตที่ 7 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี วันที่ 9 พฤษภาคม 2561 ที่ ลานอเนกประสงค์ อาคาร 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี นายวัฒนา พุฒิชาติ ผวจ.อุดรธานี พร้อมหัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ร่วมจิบกาแฟยามเช้า บอกเล่าการประสานความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ในงานสภากาแฟ เข้านี้ที่อุดรธานี ซึ่งหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพ โดยมี ผศ.จรรยา ถาวรจักร์ อธิการบดี พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร ร่วมให้การต้อนรับ ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะหัวหน้าส่วนราชการ และหน่วยงาน ที่เข้าร่วมงานอย่างคึกคัก บรรยากาศเป็นไปด้วยความอบอุ่น เป็นกันเอง สำหรับการจัดสภากาแฟ เข้านี้ที่อุดรธานี เป็นนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ให้ทุกภาคส่วนได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาจังหวัดร่วมกัน จัดขึ้นทุกวันพุธสัปดาห์ที่ 2 ของเดือน หมุนเวียนกันไป และในกรณีเดือนนั้นๆ มีข้อราชการเร่งด่วน จะเลื่อนการจัดออกไปตามความเหมาะสม



ภาพที่ ผ.43 นายวัฒนา พุฒิชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี เข้าชมงานนิทรรศการ

วันที่ 21 พฤษภาคม 2561 แสดงนิทรรศการต้อนรับศาสตราจารย์ นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ในโครงการฝึกอบรม “วิทยาการหลักสูตรการพัฒนาวิจัย” (Training for the trainers) ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี



ภาพที่ ผ.44 ศาสตราจารย์ นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ เข้าชมงานนิทรรศการ



ภาพที่ ผ.45 บรรยากาสงานนิทรรศการ ผ้า "วัดถาวรณ : นิทรรศการผ้า" ย้อนรอยอดีตภูษาอุดร + ธาณิผ้า
หมี่ขิด + นวัตกรรม + ผ้าสมัยนิยม

ภาคผนวก ข.

กลุ่มชุมชนเริ่มผลิตสินค้าตามแบบงานวิจัย ทดสอบตลาดในงานแสดงสินค้า

กลุ่มชุมชนเริ่มผลิตสินค้าตามแบบงานวิจัย ทดสอบตลาดในงานแสดงสินค้าต่างๆ ดังนี้

- 1.1 ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี นำบรรจุภัณฑ์มาใช้ในการจำหน่ายสินค้า ในงานเฉลิมฉลองมรดกโลกบ้านเชียง 2561วันที่ 8-11 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ลานวัฒนธรรมและบริเวณพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี
- 1.2 ร้านร้อยวันพันปี นำแบบร่างกระดิ่งลมผลิตเป็นชิ้นงานจำหน่ายสินค้า ในงานเฉลิมฉลองมรดกโลกบ้านเชียง 2561วันที่ 8-11 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ลานวัฒนธรรมและบริเวณพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี
- 1.3 กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑและร้านประกายไหมไทย นำแบบเสื้อผ้าสตรีที่ส่งมอบให้ไปผลิตสินค้าจำหน่ายในงาน โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง(Greater Mekong subregional-GMS)หรือ หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ ณ สนามทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุดรธานี 28 กุมภาพันธ์ – 4 มีนาคม 2561
- 1.4 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอนองหาน นำผลงานร่วมแสดงและจำหน่าย ในงาน Buengkan To Asean Trade Fair (ครั้งที่ 1) ขึ้นระหว่างวันที่ 1- 5 มีนาคม ณ ลานโปรโมชั่น ชั้น 1 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า จังหวัดอุดรธานี
- 1.5 ร้านขนมไทยครูตี๋ได้รับออเดอร์ขนมไทยลายพระอาทิตย์บ้านเชียงในการจัดเบรกการประชุม สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 10 อุดรธานี วันที่ 15 มีนาคม 2561
- 1.6 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอนองหาน นำผลงานร่วมแสดงและจำหน่าย ในวันสถาปนาจังหวัดบึงกาฬ ครบรอบ7ปี วันที่ 23มีนาคม -1เมษายน ที่ริมโขงถนนข้าวเม่า จังหวัดบึงกาฬ
- 1.7 ร้านแมคแอนด์แบงค์อยู่ระหว่างการผลิตจี๊ดดินเผาสำหรับทำเครื่องประดับ โดยในวันที่ 10 มีนาคม 2561 ได้รับเกียรติจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช ผู้อำนวยการฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ในการร่วมสร้างตลาดลายบนดินเพื่อทำจี๊ด
- 1.8 ร้านพวนคลองเลกชั้นอยู่ระหว่างการมัดห่มลัยผ้าบ้านเชียงผลงานวิจัย เพื่อเตรียมงานทำคอลเลกชั่นใหม่ปีใหม่ 2561
- 1.9 กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ นำสินค้ามาจำหน่ายในงานสกาาแพ โดยมีหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพจัดสกาาแพ เช้านี้ที่อุดรธานี นั้ที่ 7 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี วันที่ 9 พฤษภาคม 2561



ภาพที่ ผ.46 ร้านร้อยวันพันปี นำแบบร่างกระดิ่งลมผลิตเป็นชิ้นงานจำหน่ายสินค้า ในงานเฉลิมฉลองมรดกโลกบ้านเชียง 2561วันที่ 8-11 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ลานวัฒนธรรมและบริเวณพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี



ภาพที่ ผ.47 กลุ่มทอผ้า ชมนโฑและร้านประกายไหมไทย นำแบบเสื้อผ้าสตรีที่ส่งมอบให้ไปผลิตสินค้าจำหน่ายในงาน โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง(Greater Mekong subregional-GMS)หรือ หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ สนามทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุดรธานี 28 กุมภาพันธ์ – 4 มีนาคม 2561



ภาพที่ ผ.48 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอกุดชุมพภูมิ นำผลงานร่วมแสดงและจำหน่าย ในงาน Buengkan To Asean Trade Fair (ครั้งที่ 1) ขึ้นระหว่างวันที่ 1- 5 มีนาคม ณ ลานโปรโมชั่น ชั้น 1 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า จังหวัดอุดรธานี



ภาพที่ ผ.49 ร้านขนมไทยครูตัวได้รับออเดอร์ขนมไทยลายพระอาทิตย์บ้านเชียงในการจัดเบรกการประชุม สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 10 อุดรธานี วันที่ 15 มีนาคม 2561



ภาพที่ ผ.50 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้า อำเภอยางชุมน้อย นำผลงานร่วมแสดงและจำหน่าย ใน
วันสถาปนาจังหวัดบึงกาฬ ครบรอบ 7 ปี วันที่ 23 มีนาคม - 1 เมษายน ที่ริมโขงถนนข้าวเม่า จังหวัดบึงกาฬ



ภาพที่ ผ.51 ร้านแมคแอนด์แบงค์อยู่ระหว่างการผลิตจี้ดินเผาสำหรับทำเครื่องประดับ โดยในวันที่ 10 มีนาคม
2561 ได้รับเกียรติจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช ผู้อำนวยการฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้า สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย ในการร่วมสร้างตลาดขายบนดินเพื่อทำจี้



ภาพที่ ผ.52 กลุ่มทอผ้า ธ.มณฑล นำสินค้ามาจำหน่ายในงานสัปดาห์ โดยมียุทธศาสตร์
กระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพจัดสัปดาห์ เชนนี้ที่อุดรธานี วันที่ 7 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี วันที่
9 พฤษภาคม 2561

ภาคผนวก ซ.

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

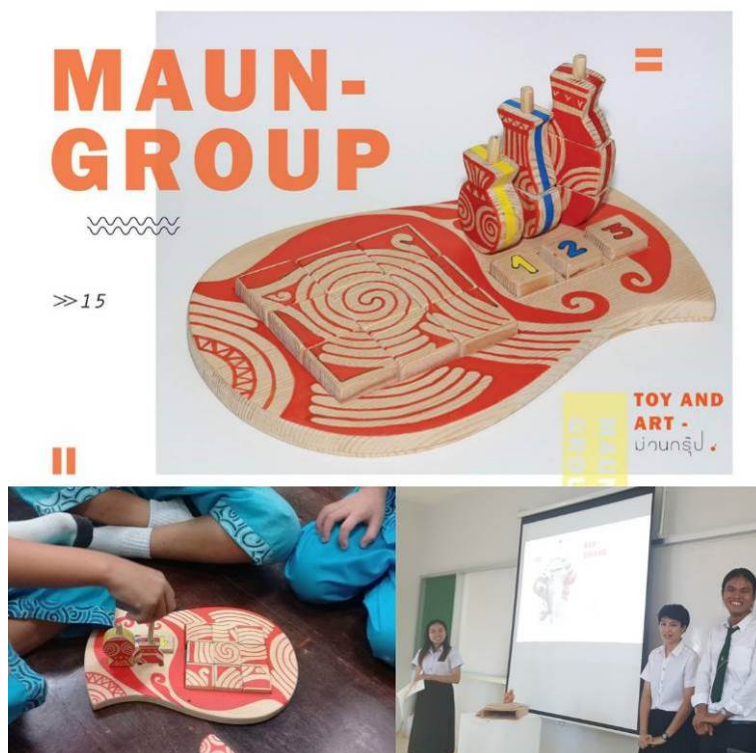
ในรายวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 3 สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อศึกษาหลักการค้นคว้าข้อมูลประกอบการออกแบบผลิตภัณฑ์ และพฤติกรรมผู้บริโภคที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของเล่นสำหรับเด็ก โดยนำแนวคิดต่อยอดงานวิจัย "สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานี" ในรูปแบบการนำลักษณะเฉพาะของบ้านเชียงมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ของเล่นไม้ เพื่อเป็นแนวทางแก่กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นแนวทางแก่สถานศึกษาที่จะมีสื่อการเรียนการสอนเชิงประวัติศาสตร์ "บ้านเชียง" และเป็นการปลูกฝังพื้นฐานการอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเชียงให้นักศึกษาคนรุ่นใหม่ให้สืบทอดต่อไป โดยมีผลงานการออกแบบทั้งสิ้น 7 ชิ้นงาน ดังนี้



ภาพที่ ผ.53 The Song ของเล่นเสริมพัฒนาการด้านดนตรี
ที่มา : นายศิริราช สามารถ, นายธีระศักดิ์ ละครบุญ, นายทรงพล เพ็ญคำ



ภาพที่ ผ.54 "น้องเชียง" จิ๊กซอไม้
ที่มา : นางสาวเมย์ ใจกล้า, นายทิวต์ ศิริธรรมขันติ, นางสาววิลาสินี นันทะ



ภาพที่ ผ.55 Maun-Group

ที่มา : นายเจนณรงค์ แผ่นทอง, นางสาวอุ้มบุญ พระราช, นางสาวนิภาพร โคตรกระพี



ภาพที่ ผ.56 ของเล่นจำลองการเขียนสียลายไท เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชุมชนของชาวบ้านเชียง

ที่มา : นางสาววิธรินทร์ โกสินธบ, นายอดิเทพ โพธิ์ศรีทอง, นายพนาดร ผลัดสุวรรณ



ภาพที่ ผ.57 ของเล่นพัฒนาการด้านสติปัญญา "เกมส์สร้างสรรค์"
ที่มา : นางสาวเพชรวิรินทร์ เรืองแสน, นายสุรพล รัศมี, นางสาวรัตติยากร กวนหลวง



ภาพที่ ผ.58 Ban Chiang Box
ที่มา : นางสาววารุณี ศิริวัฒน์, นางสาวนฤมล นนท์ฤชา

ภาคผนวก ณ.

กิจกรรมให้ความรู้กับกลุ่มชุมชน

กิจกรรมให้ความรู้กับกลุ่มชุมชน

1.1 วันที่ 1 มิถุนายน 2560 ลงพื้นที่กลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น อบรมการสานลายกระดองเต่า และลายคลื่น ในการขึ้นโครงสำหรับทำกระเป๋า กับประธานกลุ่ม คุณไพจิตร จันตาดาล



ภาพที่ ผ.59 อบรมการสานกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น

1.2 วันที่ 28 ตุลาคม 2560 ลงพื้นที่กลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น อบรมการเย็บกระเป๋า ระหว่างวัสดุผ้าและจักสานไม้ไผ่



ภาพที่ ผ.60 อบรมการเย็บกระเป๋าจักสานไม้ไผ่บ้านดงเย็น

1.3 วันที่ 28 ตุลาคม 2560 ลงพื้นที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอฟุ้งฝน จังหวัดอุดรธานี อบรมการขึ้นรูปทรงกระเป๋า ระหว่างวัสดุหนังแท้และจักสานคล้า



ภาพที่ ผ.61 อบรมการขึ้นรูปทรงกระเป๋าจักสานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรการจักสานจากต้นคล้าอำเภอฟุ้งฝน

1.4 วันที่ 6 มกราคม 2561 ลงพื้นที่กลุ่มชุมชนทอเสื่อกกบ้านแม่นนธ์ อบรมการทอเสื่อกกจากแม่แบบลายกระดองเต่า และลายคลื่น



ภาพที่ ผ.62 อบรมการทอเสื่อกกจากแม่แบบกลุ่มชุมชนทอเสื่อกกบ้านแม่นนธ์

1.5 วันที่ 10 มีนาคม 2561 ลงพื้นที่ร่วมกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช ผู้อำนวยการฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อหาแนวทางการต่อยอดงานวิจัย ปี 2562

- 1) ร้านแมคแอนด์แบงค์ ปัญหาที่พบเรื่องของผลิตภัณฑ์ดินเผา คือ
 1. ช่างปั้นดินของบ้านเชียงปัจจุบันมีอยู่น้อย ทำให้การสั่งผลิตชิ้นงานใหม่ตามออเดอร์ทำได้ยากมาก
 2. ทางกลุ่มต้องการพัฒนาสินค้าโดยการปั้นชิ้นงานเองในรูปแบบสินค้าของที่ระลึกขนาดเล็กที่ตอบโจทย์ผู้บริโภค
 3. การเผาชิ้นงานดินเผาต้องฝากกลุ่มปั้นเผา ซึ่งจะเสียเวลาในการรอเพื่อให้เครื่องปั้นดินเผาสุกเต็มที่ จึงต้องการเตาเผาขนาดเล็กไว้ที่กลุ่ม สำหรับเผาชิ้นงานขนาดเล็กได้เอง
 4. ต้องการเรียนรู้การเผาโดยใช้เทคนิคสีเคลือบ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ แต่ยังคงการใช้เนื้อดินพื้นบ้านของบ้านเชียงเช่นเดิม
 5. ต้องการให้มีการวางเส้นทางท่องเที่ยว แนวทาง การจัดการ ที่เหมาะสมสามารถรองรับและส่งเสริมกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้



ภาพที่ ผ.63 สํารวจปัญหาร้านแมคแอนด์แบงค์

โจทย์จากปัญหา สามารถนำมาต่อยอดดังนี้

1. เชิญอาจารย์ที่มีความชำนาญด้วยเซรามิก ทั้งทางด้านการทำเตาเผาขนาดเล็ก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเผาเคลือบสี มาร่วมเพื่อพัฒนาชิ้นงาน จัดในรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบปฏิบัติการร่วมระหว่างนักวิจัยกับชุมชน

2. ร่วมมือกับผู้ทรงฯ ทางการท่องเที่ยวเพื่อมาพัฒนา ให้กลุ่มโฮสเตย์บ้านเชียง

2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน ปัญหาที่พบเรื่องของผลิตภัณฑ์จักสาน

1. สีที่ย้อมย้อมติดได้ยาก เมื่อใช้งานหรือถูกแดด สีจะซีด ต้องการเรียนรู้การย้อมสีคล้าที่ติดถาวร หรือสามารถย้อมสีธรรมชาติได้หรือไม่

2. การขึ้นโครงสร้างผลิตภัณฑ์จักสานที่นำมาแปรรูปยังขาดช่างที่ชำนาญการ โดยเฉพาะการเย็บหนังกับคล้าเป็นกระเป่า

3. ต้องการทดสอบความแข็งแรงของวัสดุว่าคล้ามีความแข็งแรง ความเหนียว ความยืดหยุ่นดีกว่าไม้ หรือวัสดุอื่นอย่างไร

4. ใส่ในของคล้าสามารถนำมาแปรรูปเป็นวัสดุอื่นได้หรือไม่ เช่นเส้นใยมาแปรรูปเป็นกระดาส เส้นใยสามารถนำมาผสมกับเส้นฝ้ายหรือใยอื่นเป็นผ้าได้หรือไม่

5. แนวทางการออกแบบกระเป่าแบบใหม่มีหรือไม่ ทำอย่างไร



ภาพที่ ผ.64 สํารวจปัญหากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจักสานจากต้นคล้า อำเภอทุ่งฝน

3) กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองเทศบาลตำบลบ้านเชียง ปัญหาที่พบเรื่องของผ้าทอชุมชนบ้านเชียง คือ

1. สีสรรษชาติในพื้นที่ชุมชนบ้านเชียงที่นอกเหนือจากสีคราม สามารถใช้วัสดุอะไรได้บ้าง ที่เป็นเอกลักษณ์ของบ้านเชียง หรือเอกลักษณ์ของอุดรธานี ซึ่งจะเป็นแนวทางการตลาดใหม่
2. ผ้ามัดหมี่ย้อมคราม ในการสร้างสรรค์ลวดลายใหม่ที่ต่อบกลุ่มเป้าหมายวัยรุ่นและวัยทำงาน ให้ลวดลายมีความเป็นสากลสามารถใช้ได้ทุกเพศ
3. การอนุรักษ์ในการปลูกครามในพื้นที่ชุมชนบ้านเชียง เพื่อให้เพียงพอในการย้อมสีผ้า



ภาพที่ ผ.65 สสำรวจปัญหากลุ่มทอผ้าพื้นเมืองเทศบาลตำบลบ้านเชียง

1.6 วันที่ 27 พฤษภาคม 2561 ลงพื้นที่ชุมชนร้านแมค แอนด์ แบงค์ อบรมการทำสร้อยคอจากเส้นฝ้าย และการทำสายสร้อยจากเชือกเทียน



ภาพที่ ผ.66 สอนทำจี้พู่ห้อยคอจากเศษด้ายฝ้ายทอมือ



ภาพที่ ผ.67 เทคนิคการพันเก็บขอบด้วยเชือกเทียน



ภาพที่ ผ.68 สอนทำสายสร้อยจากเชือกเทียน

ภาคผนวก ญ.

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอด
โครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ	กิจกรรมที่วางแผน	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ
1. ศึกษาสัมพันธภาพ ลวดลายประทับดินเผาบ้าน เชียง เชิงความหมาย เปรียบเทียบสัมพันธ์กับ ลวดลายมงคลสมัยนิยม รายงานความก้าวหน้า ระยะ 2 เดือน	- ช่วงเดือนที่ 1 ศึกษาข้อมูล ภาคเอกสาร ลงพื้นที่การ วิจัย ทำการจดบันทึก และ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ โบราณวัตถุบ้านเชียง ผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชน 12 กลุ่ม 4 ประเภท - ช่วงเดือนที่ 2 หา สัมพันธภาพลวดลาย ประทับดินเผาบ้านเชียง เชิงความหมาย เปรียบเทียบสัมพันธ์กับ ลวดลายมงคลสมัยนิยม	1. ศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร ลง พื้นที่การวิจัย ทำการจดบันทึก และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ โบราณวัตถุบ้านเชียง ลงพื้นที่พิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติบ้านเชียง วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2558 เก็บข้อมูล เพิ่มเติมข้อมูลลายตราประทับ บ้านเชียง และวันที่ 1 กรกฎาคม 2560 หาความหมายเปรียบเทียบ สัมพันธ์กับลวดลายมงคลสมัย นิยม เป็นที่ยอมรับในเชิง ความหมายทางโบราณคดี ร่วมกับเจ้าหน้าที่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้าน เชียง	- ให้ได้ข้อมูลที่มีอยู่จริง เกี่ยวกับลายตราประทับบ้าน เชียง - ได้ผลของการหาความหมาย เปรียบเทียบสัมพันธ์กับ ลวดลายมงคลสมัยนิยม
		2. ลงพื้นที่การวิจัย สัมภาษณ์ เชิงลึกกับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ ชุมชน 12 กลุ่ม 4 ประเภท วันที่ 1-10 กรกฎาคม 2560 ประเภทงานจักสาน 1. กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านดงเย็น 2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การจักสานจากต้นคล้าอำเภอ ทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี 3. กลุ่มทอเสื่อกกบ้าน แม่นันท ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา 4. ร้านแมคแอนด์แบงค์ 5. ร้านร้อยวันพันปี 6. ร้านบ้านเชียง 5,000 ปี ประเภทงานผ้าทอพื้นเมือง 7. ร้านประกายไหมไทย	- ได้รูปแบบลวดลายตรา ประทับดินเผาบ้านเชียง ทำ การวิเคราะห์ลวดลายเพื่อ ถอดลายที่เหมาะสมในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน - ได้แนวทางการความต้องการ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ พัฒนาของทางกลุ่มผู้ผลิต - สรุปแนวทางการออกแบบ ตราสัญลักษณ์และบรรจุ ภัณฑ์ของแต่ละกลุ่ม ผลิตภัณฑ์

วัตถุประสงค์โครงการ	กิจกรรมที่วางแผน	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ
		8. กลุ่มทอผ้า ธ มณโฑ 9. ร้านพวนคอลเลคชั่น ประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร 10. ร้านวันบ้านโนน 11. ร้านบ้านขนมไทย ครูตัว 12. ร้านบ้านเบเกอร์รี่ 3. สรุปเพื่อหาแนวทางการ ออกแบบ (ลวดลาย / ผลิตภัณฑ์ / ตราสินค้า / บรรจุภัณฑ์) 12 กลุ่ม ผลิตภัณฑ์	
2. วิเคราะห์ลวดลาย ประทับดินเผาบ้านเชียงเพื่อ ประยุกต์เป็นแนวคิดในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 3. สังเคราะห์ลวดลาย ประทับดินเผาบ้านเชียงให้ เหมาะสมสอดคล้องกับการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทผลิตภัณฑ์ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจัก สาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและ ผลิตภัณฑ์อาหารประเภท ขนม รายงานความก้าวหน้า ระยะ 6 เดือน	- ช่วงเดือนที่ 3-4 วิเคราะห์ ลวดลายเพื่อทำการ วิเคราะห์และถอดแบบ ลวดลายที่เหมาะสมในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 รูปแบบ ประกอบด้วย จัก สาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอ พื้นเมือง และอาหาร ประเภทขนม	1. สังเคราะห์ และบูรณาการ ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง ให้เหมาะสมสอดคล้องกับการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน 2. ทำการออกแบบ (ลวดลาย / ผลิตภัณฑ์ / ตราสินค้า / บรรจุภัณฑ์) 12 กลุ่ม ผลิตภัณฑ์ 3. ผลิตรายแบบผลิตภัณฑ์และ บรรจุภัณฑ์	- ได้รูปแบบลวดลายตรา ประทับดินเผาบ้านเชียง ทำ การวิเคราะห์ลวดลายเพื่อ ถอดลายที่เหมาะสมในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน
4. ประเมินผลการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อทดสอบ ตลาดโดยกลุ่มผู้บริโภค	- ช่วงเดือนที่ 5 เก็บข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ แนวทางการออกแบบ โดย ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มในเขต พื้นที่ไว้ 2 กลุ่ม ดังนี้ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง และกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 ร้านค้า - ช่วงเดือนที่ 6 สังเคราะห์ ลวดลาย และทำการ	1. เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ ด้วยการจัดนิทรรศการ 2. ประเมินผลการตอบรับของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อต้นแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลาย ประทับดินเผาบ้านเชียง ; วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 500 คน 3. สรุปผลการวิจัย และ ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน เป้าหมาย 4. ทำรายงานฉบับสมบูรณ์	- ได้รูปแบบลวดลายที่มี ความเหมาะสมกับประเภท ผลิตภัณฑ์ชุมชนนั้นๆ - กลุ่มผู้ผลิตได้แนวคิดในการ นำผลการวิจัยไปต่อยอด ผลิตภัณฑ์ใหม่ต่อไป - ได้ผลตอบรับการใช้งานของ ผู้ผลิต ต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ พัฒนาจากลวดลายตรา ประทับดินเผาบ้านเชียง - ได้ผลตอบรับของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์

วัตถุประสงค์โครงการ	กิจกรรมที่วางแผน	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับตลอดโครงการ
	ออกแบบ (Idea Sketch) ประเมินการออกแบบ ร่วมกับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 ร้านค้า - ช่วงเดือนที่ 7-8 ผลิตต้นแบบและบรรจุภัณฑ์ - ช่วงเดือนที่ 9-10 เผยแพร่ผลงานการออกแบบในรูปแบบนิทรรศการร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยว จังหวัดอุดรธานี และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ที่ศูนย์การค้า UD TOWN จังหวัดอุดรธานี และประเมินผลการออกแบบ (ผู้ผลิต และผู้บริโภค) - ช่วงเดือนที่ 11 -12 สรุปผลการวิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชนเป้าหมาย		ชุมชน เพื่อส่งเสริมแนวทางการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี - ผู้บริโภคได้รูปแบบของฝาก ที่สื่อถึงเอกลักษณ์จังหวัดอุดรธานี

สัญญาเลขที่ RDG60T0098

สัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยมสู่งานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนใน
จังหวัดอุดรธานี
สรุปรายงานความก้าวหน้า

ตาราง เปรียบเทียบ Output ที่เสนอในข้อเสนอโครงการและที่ดำเนินการได้จริงรอบ 2 เดือน

ผลผลิต (Output)		ในกรณีล่าช้า (ผลสำเร็จไม่ถึง 100%) ให้ท่านระบุสาเหตุและการแก้ไขที่ท่านดำเนินการ
กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ/หรือจากการปรับแผน	ผลสำเร็จ (%)	
รอบ 2 เดือน		
1. วางแผนงาน รวบรวมข้อมูล ศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร ลงพื้นที่การวิจัย : (1) ได้รูปแบบลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงที่มีความหมายสัมพันธ์กับลวดลายมงคลสมัยนิยม เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน (2) ได้ฐานข้อมูลลวดลายประทับ กรณีศึกษา ลวดลายลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาบ้านเชียงในการนำไปต่อยอดขยายผลงานวิจัยต่อไป 2.1) ตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่นำมาถอดแบบลวดลาย ประกอบด้วย 1. ต่อยอดงานวิจัยของ กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ ดุษฎีนิพนธ์ในหัวข้อวิจัย ลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง : บูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ จำนวน 231 ชิ้น 2. ตราประทับดินเผาบ้านเชียงเดิมที่มีในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง และที่สหรัฐอเมริกาส่งมอบโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 554 ชิ้น คืบไทย 2.2) ลวดลายมงคลสมัย โดยเปรียบเทียบลายร่วมกับประเทศที่มีโบราณวัตถุ หรือลวดลายใกล้เคียงกันไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ (ในทวีปเอเชีย 4 ประเทศ คือ ประเทศลาว ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศอินเดีย ในทวีปแอฟริกา 1 ประเทศ คือ อียิปต์)	100%	<u>หมายเหตุ</u> 1. ลวดลายต่อยอดจากงานวิจัยจำนวน 231 ชิ้น หลักฐาน บทที่ 2 หน้าที่ 16-32 2. ลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สหรัฐอเมริกาส่งมอบโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 554 ชิ้น คืบไทย ปรากฏว่ามีลูกกลิ้งและตราประทับ 12 ชิ้น หลักฐาน บทที่ 2 หน้า 34-35 3. ได้แนวทางกำหนดข้อมูลสัมพันธภาพระหว่างลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียงกับลายมงคลสมัยนิยม หลักฐาน บทที่ 2 หน้า 56-70 และบทที่ 4 หน้า 86-92

ผลผลิต (Output)		ในกรณีล่าช้า (ผลสำเร็จไม่ถึง 100%) ให้ท่านระบุสาเหตุและการแก้ไขที่ท่านดำเนินการ
กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ/หรือจากการปรับแผน	ผลสำเร็จ (%)	
3. สร้างสรรค์ และบูรณาการลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงให้เหมาะสมสอดคล้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน : ได้หมวดหมู่ของลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงเพื่อประยุกต์ในการออกแบบได้ง่าย ลวดลายที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ลวดลาย	100%	<u>หมายเหตุ</u> 1. ส่งผลให้มีลูกกลิ้งและตราประทับดินเผาทั้งสิ้น 243 ชิ้น ได้รูปแบบลวดลาย 3 ประเภทคือ ลายเส้น ลายเรขาคณิต และลายธรรมชาติ หลักฐานบทที่ 2 หน้า 22-31
4. เก็บข้อมูลภาคสนาม : ได้รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สามารถนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม	100%	<u>หมายเหตุ</u> 1. ได้ข้อมูลพื้นฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน 12 กลุ่มชุมชน เป้าหมายเพื่อศึกษาศักยภาพของกลุ่มสู่แนวทางการออกแบบ หลักฐานบทที่ 2 หน้า 44-51 หลักฐานบทที่ 4 หน้า 92-105 2. ได้รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สามารถนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน หลักฐานบทที่ 4 หน้า 105-112 3. ได้แนวทางการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ บทที่ 4 หน้า 112-116

ตาราง เปรียบเทียบ Output ที่เสนอในข้อเสนอโครงการและที่ดำเนินการได้จริงรอบ 6 เดือน

ผลผลิต (Output)		ในกรณีล่าช้า (ผลสำเร็จไม่ถึง 100%) ให้ท่านระบุสาเหตุและการแก้ไขที่ท่านดำเนินการ
กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ/หรือจากการปรับแผน	ผลสำเร็จ (%)	
รอบ 6 เดือน		
1. ได้รูปแบบลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงที่สามารถนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม 1.1 ผลิตภัณฑ์จักสาน ถอดแบบลวดลายสำหรับการจักสานไม้ไผ่ จักสานคล้า และทอเสื่อกก 10 รูปแบบลวดลาย 1.2 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา นำรูปลักษณะเฉพาะมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้และของฝาก ประกอบด้วย ภาชนะเครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับ และของตกแต่งบ้าน จำนวน 10 รูปแบบลวดลาย 1.3 ผ้าทอพื้นเมือง ถอดแบบลวดลายสำหรับการทอผ้ามัดหมี่ และผ้าห่มขิด ทั้งประเภทผ้าฝ้าย และผลิตภัณฑ์แปรรูป จำนวน 10 รูปแบบลวดลาย 1.4 ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม แบ่งเป็น 2 ประเภทขนม คือ <u>ประเภทขนมไทย</u> (1) ขนมชั้น (2) วุ้นกะทิ <u>ประเภทเค้กและเบเกอรี่</u> (1) ขนมบานอฟฟี่ (2) ขนมเค้ก จำนวน 10 รูปแบบลวดลาย และ 2. ได้ผลิตภัณฑ์ชุมชน ลวดลายตราประทับดินเผาบ้านเชียงและบรรจุภัณฑ์ประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม ที่ตอบรับแนวทางการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดอุดรธานี	100%	<u>หมายเหตุ</u> 1. ถอดแบบลายเพื่อนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ตารางที่ 4.2 -4.5 สามารถนำไปใช้ในงานผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทงานเครื่องปั้นดินเผา งานสิ่งทอ งานจักสาน และผลิตภัณฑ์อาหารประเภทขนม หลักฐาน บทที่ 4 หน้า 117-157 2. ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ครบทั้ง 10 รูปแบบลาย หน้าที่ 119-127 ซึ่งทั้ง 3 กลุ่มได้คัดเลือกแบบเพื่อนำไปผลิตชิ้นงานจริงแล้ว 3. การออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ครบทั้ง 10 รูปแบบลาย หน้าที่ 130-140 ซึ่งทั้ง 3 กลุ่มได้คัดเลือกแบบเพื่อนำไปผลิตชิ้นงานจริงแล้ว 4. กลุ่มจักสานทั้ง 3 กลุ่ม ได้ลวดลายที่สามารถนำไปสานชิ้นงานจริงแล้ว หลักฐานหน้าที่ 140-149 5. กลุ่มอาหารประเภทขนม ร้านบ้านเบเกอรี่ได้ต้นแบบแม่พิมพ์แล้ว อยู่ระหว่างการทดสอบในการผลิตขนม หลักฐานหน้าที่ 151-157

ผลผลิต (Output)		ในกรณีล่าช้า (ผลสำเร็จไม่ถึง 100%) ให้ท่านระบุสาเหตุและการแก้ไขที่ท่านดำเนินการ
กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ/หรือจากการปรับแผน	ผลสำเร็จ (%)	
3. ได้ับรรจุกณ์ทให้กลุ่มชุมชน 12 กลุ่มชุมชน	100%	<u>หมายเหตุ</u> 1. การออกแบบผลิตภัณฑ์ดำเนินอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง 12 กลุ่มผลิตภัณฑ์ได้คัดเลือกแบบแล้วเพื่อนำไปผลิตต้นแบบจริง 2. ในการออกแบบบรรจุกณ์ท หลักฐานบทที่ 4 หน้า 158-169

ตาราง เปรียบเทียบ Output ที่เสนอในข้อเสนอโครงการและที่ดำเนินการได้จริงรอบ 12 เดือน

ผลผลิต (Output)		ในกรณีล่าช้า (ผลสำเร็จไม่ถึง 100%) ให้ท่านระบุสาเหตุและการแก้ไขที่ท่านดำเนินการ
กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ/หรือจากการปรับแผน	ผลสำเร็จ (%)	
รอบ 12 เดือน		
1. เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะด้วยการจัดนิทรรศการ 2. ประเมินผลการตอบรับของนักท่องเที่ยวที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนลวดลายประทับดินเผาบ้านเชียง วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 500 คน 3. สรุปผลการวิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชนเป้าหมาย 4. ทำรายงานฉบับสมบูรณ์	100%	<u>หมายเหตุ</u> 1. เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะด้วยการจัดนิทรรศการ หลักฐาน บทที่ 4 หน้า 170-175 และภาคผนวก ฉ. หน้า 285-304 2. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ หลักฐาน ภาคผนวก หน้า 192-312

ลงนาม..... 

(นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์)

วันที่ 30 พฤษภาคม 2561

1.11 แบบฟอร์ม ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อ สกว.

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อ สกว.

☒ การนำเสนอความก้าวหน้า ควรนำเสนอรอบ 6 เดือน รอบเดียว เพื่อเพิ่มระยะเวลาในการสร้างสรรค์ผลงาน เพราะการนำเสนอรอบ 2 เดือน และ 6 เดือนต่อเนื่องกันมีระยะเวลาที่สั้น งานที่ได้จะยังไม่เป็นรูปธรรมนัก

☒ ควรมีการพิจารณาความเหมาะสมในเรื่อง ระยะเวลา และงบประมาณวิจัยแต่ละเรื่อง เพื่อให้ นักวิจัย ได้ทำงานอย่างเต็มศักยภาพ

☐

ลงนาม..... 

(นางสาวกนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์)

วันที่ 30 พฤษภาคม 2561